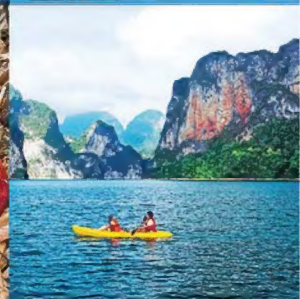

ทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย
ชุดภาคใต้

สุราษฎร์ธานี

Surat Thani

ท ร ั พ ย า ก ร
การท่องเที่ยวไทย
ชุ ด ภ า ค ไ้
สุราษฏร์ธานี

ตราประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี :

ภาพพระบรมธาตุไชยา

พระบรมธาตุไชยา เป็นปูชนียสถานคู่บ้าน
คู่เมืองสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ ณ วัดพระบรมธาตุ
ไชยาราชวรวิหาร เป็นสถาปัตยกรรมแบบศรีวิชัย
องค์เดียวที่ยังอยู่ในสภาพสมบูรณ์ สันนิษฐานว่า
สร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ ๑๓ - ๑๔ มีอายุกว่า
๑,๒๐๐ ปี

ดอกไม้ประจำจังหวัด : บัวผุด

ชื่อสามัญ : Bua phut

ชื่อวิทยาศาสตร์ :

Rafflesia kerri Meijer

ต้นไม้มงคลประจำจังหวัด : เคี่ยม

ชื่อสามัญ : Resak tembaga

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cotyleobium*

melanoxylon (Hook.f.) Pierre

คำขวัญประจำจังหวัด :

เมืองร้อยเกาะ เงาะอร่อย หอยใหญ่ ไข่แดง
แหล่งธรรมชาติ

คำนำ

เมื่อพุทธศักราช ๒๕๕๔ อันเป็นโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗ รอบ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เห็นว่าน่าจะจัดทำหนังสือทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย อันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติในโอกาสอันสำคัญยิ่งนี้

อนึ่งในโอกาส ๕๐ ปี แห่งการสถาปนาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๓ นับเป็นช่วงอันดีที่จะมีการรวบรวมสรรพความรู้ที่เกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทยอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานข้อมูลต่อการพัฒนาศักยภาพการตลาดการท่องเที่ยวไทย การจัดทำหนังสือทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยจึงเกิดขึ้นจากสองแนวคิดนี้

ทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทยนั้นแบ่งเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เช่น หาดทราย ชายทะเล เกาะแก่ง ป่า เขา น้ำตก ถ้ำ น้ำพุร้อน ทะเลสาบ รวมถึงสิ่งที่มีค่าเกิดขึ้นร่วมกาลสมัยกับประวัติศาสตร์ธรรมชาติ เช่น ชากดึกดำบรรพ์ เป็นต้น ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา รวมถึงพิพิธภัณฑ์สถาน ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภท ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม เช่น งานเทศกาล ประเพณี ศิลปะการแสดง ศิลปหัตถกรรม หอศิลป์ วิถีชีวิต ตลอดจนกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้สำรวจรวบรวมข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยมาโดยตลอด นับแต่ก่อตั้งองค์กรเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ และได้ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณชน ด้วยวิธีการและสื่อต่าง ๆ ทุกประเภท เช่น นิตยสาร จุลสาร ฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว หนังสือ หนังสือภาพ แผ่นพับ สารคดี ภาพยนตร์ ตลอดจนการศึกษาวิจัยด้านการท่องเที่ยว และจัดให้มีการรับรองมาตรฐานเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในนามของรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ซึ่งมีขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙ ฯลฯ แต่การนำเสนอข้อมูลโดยรวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยเรียงลำดับอักษร จัดเป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกแก่การค้นคว้า เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในโอกาสนี้ องค์ความรู้ดังกล่าวจะเป็นฐานข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว นักศึกษา และบุคลากรด้านการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้นำไปใช้พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืนต่อไปได้ ตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่มีเป้าหมายให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างงานและกระจายรายได้ไปยังทุกภูมิภาค

ในช่วงรอยต่อของการเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการท้องถิ่นดังเช่นทุกวันนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับสิทธิและหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวมากขึ้นกว่าในอดีต การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีความตระหนักดีว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวหลายประเภทนั้นยังมิได้มีการบริหารจัดการที่ถูกต้องเหมาะสม เนื่องจากขาดฐานข้อมูลที่ถูกต้องรองรับพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงได้กำหนดภาระหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการให้ความรู้แก่บุคลากรในหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ด้วย หนังสือทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยจึงเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในการให้ความรู้

การจัดทำทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย แบ่งเป็น ๔ ชุด เริ่มต้นที่ภาคอีสานใน พ.ศ. ๒๕๕๑ และจัดทำภาคกลาง-ภาคตะวันออก ภาคเหนือ และภาคใต้ในเวลาถัดมา แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏในหนังสือชุดนี้รวบรวมจากข้อเสนอแนะของท้องถิ่นและฐานข้อมูลส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์สาขาต่าง ๆ ผู้แทนหน่วยงานจากภาครัฐและเอกชน ร่วมเป็นที่ปรึกษา อำนวยการ ดำเนินงาน ทั้งได้มีการประชุมตรวจสอบเนื้อหาอย่างละเอียดเพื่อความถูกต้อง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์ความรู้จากหนังสือชุดทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย จะเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ อันมีผลสืบเนื่องให้เกิดความสำนึกหวงแหนรักษามรดกที่ธรรมชาติและบรรพชนได้สร้างไว้ เพื่อให้คนไทยสามารถเป็นเจ้าบ้านผู้มีความรู้ มีศักดิ์ศรี และมีอัธยาศัยไมตรีต่อผู้มาเยือน มีการจัดการการท่องเที่ยวอย่างถูกวิธี ทำให้ประเทศไทยสามารถเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแห่งหนึ่งของโลก

วิธีใช้

คำหลัก เรียงตามตัวอักษร ก - ฮ แยกประเภทตามลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยว

สัญลักษณ์ แสดงศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

สัญลักษณ์ แสดงทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ได้แก่

ธรรมชาติ

ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน และศาสนา

ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม

ชุมชนลีเล็ดนำเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์

ความนำ แสดงภาพรวมหรือจุดเด่นของคำหลัก

ความหลัก ย่อหน้าที่ ๒ แสดงองค์ความรู้ของทรัพยากรการท่องเที่ยว นั้นๆ เช่น ความเป็นมา ภูมิปัญญา

ชุมชนลีเล็ดนำเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ ตำบลลีเล็ด อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดสุรินทร์ จัดตั้งขึ้นจากกลุ่มชาวบ้านเพื่อพัฒนาระบบจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างจิตสำนึกในแหล่งท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชนอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน ที่มาของชื่อ ลีเล็ด คือ ในอดีตคลองห้วยทับทันนี้เคยเป็นทางลัดที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เสด็จฯ ชมมรดกจากเมืองไชยาไปบ้านดอนเรียกว่า คลองลัดดี ต่อมาทางนี้ได้ใช้เส้นทางนี้ในการค้าขาย เลยเรียกเพี้ยนเป็น คลองเล็ด และ ลีเล็ด

ก่อนนั้นพื้นที่ริมคลองมีความอุดมสมบูรณ์ มีจะเข้ชุกชุม จนชาวบ้านไม่กล้าลงหาปลา ต่อมาเมื่อค้าขายมีมากขึ้นชาวบ้านจึงจับจะเข้ไปขายจนสูญพันธุ์ในที่สุด จากนั้นชาวบ้านได้หันมาทำอาชีพประมงและทำสวนมะพร้าว ต่อมามีการรวมกลุ่มเพื่อจัดการบริหารพื้นที่ป่าชายเลนบ้าน

ลีเล็ดให้เป็นพื้นที่ชุมชนนำเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ โดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือพัฒนาชุมชน พร้อมกับการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน กิจกรรมหลักๆ คือ ช่างเข้ ช่างเรือ ช่างล่องลีเล็ด ชมนกน้ำ ชมการทอประมง หันมาเที่ยวบ้านคนโดยใช้ใบจากปอกไว้เป็นแนวที่ปากแม่น้ำให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ ส่วนช่างป่าไปช่วยอยู่กับกลุ่มชาวบ้านต่างๆ เช่น กลุ่มใบจากมวนยาสูบ เป็นต้น นอกจากนี้การท่องเที่ยวได้รับความเพลิดเพลินแล้ว ยังได้รับความรู้กลับไปด้วย แม้ป่าลัดคลองลัดมรดกน้ำใช้ดูโลกได้ ความสำเร็จนี้ได้รับการสนับสนุนจาก

องค์การโครงการจัดการถิ่นที่อยู่อาศัยชายฝั่งและทรัพยากรน่านน้ำปะการัง (Coastal Habitat and Resources Management Project: CHARM) ของสหภาพยุโรป ทำให้บ้านลีเล็ดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ช่างเข้ และได้รับรางวัลยอดเยี่ยม ประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในการประกวดรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๑ จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ที่ตั้ง ป่าชายเลนบ้านลีเล็ด
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 11.513' E 99° 15.176'

ดูที่ อ่านเพิ่มเติมเพื่อโยงความรู้ความคิด

พิกัดภูมิศาสตร์ แสดงตำแหน่งของสถานที่ประกอบด้วย ละติจูดและลองจิจูด

ความรอง - ล้อมกรอบ แสดงเกร็ดความรู้หรือขั้นตอนกระบวนการ

หมวดอักษร และ เลขหน้า

ทรัพยากรการท่องเที่ยว ชุดภาคใต้ ประกอบด้วย **บทนำ** ได้แก่ ภูมิโนเวศ / ยุคดิจิทัลบรรพ์ ปุ่มบ้านปุ่มเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ / ศิลปวัฒนธรรม **คำหลัก** เรียงลำดับตามอักษร ก - ฮ แยกประเภทตามลักษณะแหล่งท่องเที่ยว **ดัชนี** อยู่ต่อท้าย ช่วยในการสืบค้น **บรรณานุกรม** อยู่ท้ายเล่ม สำหรับผู้ประสงค์ค้นคว้าเพิ่มเติม ทั้งนี้ ได้กำหนดกรอบการเขียน เช่น

- หลีกเลี่ยงคำหรือความที่จะก่อความขัดแย้ง
- คำเฉพาะหรือภาษาท้องถิ่น คงไว้โดยวงเล็บภาษากลาง เช่น ความ (เนินเขา) โตน (น้ำตก) ยวน (หมู) หนั่งลุง (หนั่งตะลุง)
- ยุค ใช้กำหนดค่ายังไม่มีตัวอักษรใช้สื่อสาร
- สมัย ใช้กำหนดค่าเมื่อมีการประดิษฐ์อักษรใช้สื่อสาร
- พันธุ์ไม้ / พรรณไม้ ใช้ตามบริบท เช่น พันธุ์ไม้ ใช้ในกรณีเกี่ยวกับการสืบต่อพันธุ์ (สายพันธุ์) พรรณ หมายถึงชนิด (เน้นรูปร่างภายนอก)
- ภาพเขียนสี ใช้ในกรณีที่ เป็น ภาพเขียนสี โดยแท้จริง นอกนั้นใช้คำว่า ศิลปะถ้ำ
- แม่น้ำ / ลำน้ำ ในหนังสือชุดนี้ กำหนดใช้คำว่า แม่น้ำ ในกรณีเอ่ยถึงเส้นทางน้ำตลอดสาย เช่น แม่น้ำตาปี และใช้ ลำน้ำ ในกรณีเป็นส่วนหนึ่งของแม่น้ำ

สารบัญ

วิธีใช้	๒	ง	น	พระบรมราชานุสาวรีย์			
ภูมินิเวศ	๖	งานเทศกาลเงาะ	น้ำตก ๓๕๗	พระบาทสมเด็จพระมงกุฎ-			
ยุคศีกคำบรรพ์	๑๐	โรงเรียนนาสาร	๔๑	เกล้าเจ้าอยู่หัว	๙๗		
ปุมบ้านปุมเมือง	๑๐	งานเทศกาลอาหาร	น้ำตกโตนกลอย	๗๑	พระพุทธรูป	๙๗	
กลุ่มชาติพันธุ์ และชุมชน	๑๕	พื้นเมืองนาสาร	๔๔	น้ำตกธารสวรรค์	๗๒	พระพุทธรูป	๙๘
ศิลปวัฒนธรรม	๑๗	งานโลกใต้ทะเลเกาะเต่า	๔๕	น้ำตกธารเสด็จ	๗๓	พระพุทธรูป	๙๘
		จ	น้ำตกบางวังหิน	๗๔	วัดมรุวาราม	๙๘	
ทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย		จุดชมวิวกาแพงเพชร	๔๖	น้ำตกแพ่ง	๗๔	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดละไม	๙๙
ชุดภาคใต้		จุดชมวิวจังหวัดสุพรรณ	๔๗	น้ำตกแม่ยาย	๗๕	พิพิธภัณฑ์สถาน	
จังหวัดสุราษฎร์ธานี		จุดชมวิวลาดเกาะ	๔๘	น้ำตกวิภาวดี (น้ำตกบ้านโน)	๗๖	แห่งชาติไชยา	๑๐๐
ก		จุดชมวิวยุทยานแห่งชาติ		น้ำตกวิภาวดี		พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำสมุย	
กลุ่มผีเสื้อไอบาย		หมู่เกาะอ่างทอง	๔๙	(น้ำตกหม่อมเจ้า)	๗๗	และสวนเสือ	๑๐๑
บ้านควนสุบรรณ	๒๒	เจดีย์วัดแก้ว	๕๐	น้ำตกสิบเอ็ดชั้น	๗๘	ฟ	
การแข่งขันเรือใบรายการ		เจดีย์วัดหลง	๕๑	น้ำตกหน้าเมือง	๗๙	ฟาร์มงูพังกา	๑๐๒
Koh Samui Regatta	๒๒	เจดีย์แหลมสอ	๕๑	น้ำตกเหมืองทอด	๘๐	ฟาร์มจระเข้	๑๐๓
เกาะเต่า	๒๓	ข	บ			ฟาร์มหอยนางรมสินมมานะ	
เกาะแตน	๒๔	ชุมชนคลองน้อย	๕๒	บ่อน้ำร้อนท่าสะทอน		ฟาร์มสเคย์	๑๐๔
เกาะท้ายเพลา	๒๕	ชุมชนท่าสะทอน	๕๓	(รัตนโกสัย)	๘๑	ม	
เกาะนกเกาะ	๒๖	ชุมชนในบางแม่น้ำตาปี	๕๔	บ่อน้ำร้อนบ้านเขาคอก	๘๑	แม่น้ำตาปี - คลองร้อยสาย	๑๐๕
เกาะนางยวน	๒๗	ชุมชนบ้านโกลกหล้า	๕๕	บ่อน้ำร้อนโบราณ	๘๒	ว	
เกาะพะงัน	๒๘	ชุมชนบ้านชาวประมงบ่อผุด	๕๖	บ่อน้ำร้อนวัดถ้ำสิงขร	๘๒	วัดเขาถ้ำ	๑๐๖
เกาะพะลวย	๒๙	ชุมชนบ้านถ้ำผิง	๕๗	บ่อผุด	๘๓	วัดเขาพระนิม	๑๐๗
เกาะมัดสุม	๓๐	ชุมชนบ้านยวนสาว	๕๘	บ้านแม่ไม้	๘๔	วัดเขาพระอานนท์	๑๐๘
เกาะม้า	๓๑	ชุมชนปากน้ำท่าทอง	๕๙	บ้านสระเกศ	๘๔	วัดเขาศรีวิชัย	๑๐๙
เกาะแม่เกาะ	๓๑	ชุมชนลิเล็ดน้ำเขียวเพื่อ		บ้านหัวถนน	๘๕	วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์	๑๑๐
เกาะลำพู	๓๒	การอนุรักษ์	๖๐	บึงขุนทะเล	๘๖	วัดคุณาราม	๑๑๑
เกาะวัวกั้ง	๓๒	ชุมชนหมู่บ้านพุมเรียง	๖๑	บึงมหัศจรรย์ น้ำต้นทรายคุด	๘๗	วัดพระบรมธาตุไชยาราช-	
เกาะวัวตาหลับ	๓๓	ค	โบราณสถานเขาศรีวิชัย	๘๘	วรวิหาร	๑๑๑	
เกาะสมุย	๓๔	ตลาดน้ำศรีตาปี	๖๒	ป		วิทยาลัยฝึกหัดเพื่อการเกษตร	๑๑๒
เกาะสามเฒ่า	๓๕	ตลาดศาลเจ้า	๖๓	ประเพณีชักพระ เกาะสมุย	๘๙	ศ	
เกาะหินดับ	๓๖	ตลาดสดเทศบาล		ประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า		ศาลเจ้าแม่กวนอิม	๑๑๓
แก่งกรุง	๓๗	(แปซิฟิก พลาซ่า)	๖๓	และแข่งเรือยาวจังหวัด		ศูนย์ฝึกหัดเพื่อการเกษตร	
ข		ถ	สุราษฎร์ธานี	๙๐	กระแฉะและ	๑๑๔	
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า		ถนนคนเดินสะพานนริศ	๖๔	ประเพณีชักพระทางทะเล		ศูนย์ฝึกหัดสมุย	๑๑๕
คลองแสง	๓๘	ถ้ำแก้ว	๖๔	เกาะพะงัน	๙๑	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ	
เขตก้ามลำสัตว์ป่า		ถ้ำขมิ้น	๖๕	ป่าชายเลนบ้านลิเล็ด	๙๒	พอเพียงภาคใต้	๑๑๕
หนองทุ่งทอง	๓๙	ถ้ำคูหา	๖๖	ป่าพรุคันธุลี	๙๓	ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมัน	
เขื่อนรัชชประภา	๔๐	ถ้ำน้ำทะเล	๖๗	พ		สุราษฎร์ธานี	๑๑๖
ค		ถ้ำบ่อน้ำทิพย์พุทธมงคล	๖๗	พระธาตุศรีสุราษฎร์		ถ	
คลองน้อย	๔๑	ถ้ำปะการัง	๖๘	ในพระบรมราชูปถัมภ์	๙๔	สถานีพัฒนาและส่งเสริมการ	
คลองพนม	๔๒	ถ้ำมัจฉา	๖๙	พระธาตุหินงู	๙๕	อนุรักษ์สัตว์ป่าเขาท่าเพชร	๑๑๗
คลองศก	๔๒	ถ้ำสิงขร	๗๐	พระบรมธาตุไชยา	๙๖	สนามชนควาย	๑๑๘

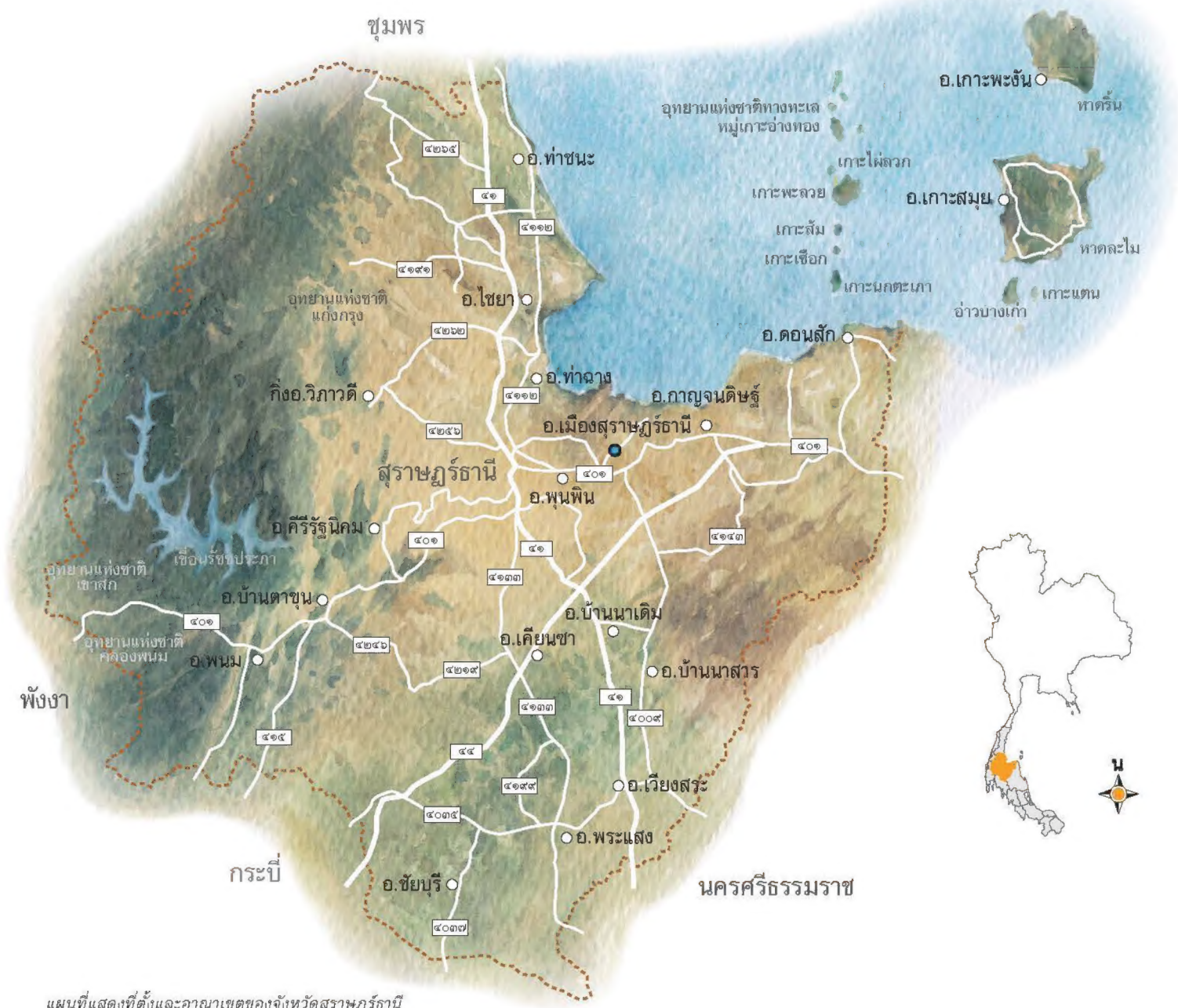
สารบัญ

สวนกล้วยไม้		หาดทรายรี	๑๒๘	หาดสลัด	๑๔๐	อ่าวลึก	๑๔๒
อำเภอดอนสัก	๑๑๘	หาดทองกรด	๑๒๙	หาดสำเริง	๑๔๐	อ่าววกตุม	๑๔๒
สวนผีเสื้อสมุย	๑๑๙	หาดทองยาง	๑๒๙	หาดหน้าทอน	๑๔๑	อ่าวศรีธนู	๑๔๓
สวนโมกขพลาราม	๑๒๐	หาดนางกำ	๑๓๐	หินตา หินยาย	๑๔๒	อ่าวหินวง	๑๔๔
สวนสละอาทิตย์	๑๒๑	หาดนาเทียน	๑๓๐	แหลมทราย	๑๔๓	อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง	๑๔๕
สวนสาธารณะเกาะลัมพู	๑๒๒	หาดปอศุด	๑๓๑	แหลมโพธิ์	๑๔๓	อุทยานแห่งชาติเขาสก	๑๔๖
สวนสาธารณะศรีตาปี	๑๒๒	หาดบางปอ	๑๓๒	อ		อุทยานแห่งชาติคลองพนม	๑๔๘
สวนหลวง ร.๙	๑๒๓	หาดบางรักษ์	๑๓๓	อนุสรณ์สถานบ้านช่องช้าง	๑๔๔	อุทยานแห่งชาติไทร่มเย็น	๑๔๙
สุราษฎร์ พุดแฟร์	๑๒๓	หาดบ้านค่าย	๑๓๔	อนุสาวรีย์พระเจ้าวรวงศ์เธอ- พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต	๑๔๕	อุทยานแห่งชาติ	
ท		หาดบ้านไค้	๑๓๔	อ่าวจันทร์สม	๑๔๖	ธารเสด็จ - เกาะพะงัน	๑๖๐
หาดขวิด	๑๒๔	หาดแม่น้ำ	๑๓๕	อ่าวโหลกบ้านเก่า	๑๔๗	อุทยานแห่งชาติ	
หาดขอม	๑๒๔	หาดแม่หาด เกาะเต่า	๑๓๕	อ่าวทองทราย	๑๔๗	หมู่เกาะอ่างทอง	๑๖๑
หาดเลว	๑๒๕	หาดแม่หาด เกาะพะงัน	๑๓๖	อ่าวทองนายปาน	๑๔๘	ดัชนีคำ	๑๖๒
หาดโหลกหล้า	๑๒๖	หาดยาว	๑๓๖	อ่าวทองศาลา	๑๔๙	ดัชนีภาพ	๑๖๕
หาดเชิงมน	๑๒๗	หาดรินนอก	๑๓๗	อ่าวเทียนออก	๑๕๐	แหล่งภาพ	๑๖๘
หาดดลิ่งงาม	๑๒๗	หาดละไม	๑๓๘	อ่าวม่วง	๑๕๑	บรรณานุกรม	๑๗๑
หาดทรายขาว	๑๒๘	หาดวังหิน	๑๓๙				

เขียนรัชชประภา (เขียนเขียวหวาน)

แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภูมินิเวศ

ที่ตั้งและอาณาเขต

สุราษฎร์ธานี (Surat Thani) เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่บนตอนกลางคาบสมุทรมาลายู ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดชุมพรและอำเภอไทยทิวทัศน์ได้ติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดกระบี่ ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอไทยและจังหวัดนครศรีธรรมราช ทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดพังงาและจังหวัดระนอง เป็นจังหวัดที่มีเนื้อที่มากที่สุดในภาคใต้ คือ ๑๒,๘๘๑.๔๖ ตารางกิโลเมตร (๘,๐๕๗,๑๒๕ ไร่) อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ ๖๔๔ กิโลเมตร

จังหวัดสุราษฎร์ธานีแบ่งการปกครองออกเป็น ๑๘ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี อำเภอท่าชนะ อำเภอไชยา อำเภอท่าฉาง อำเภอพุนพิน อำเภอกีร์-รัฐนิคม อำเภอบ้านตาขุน อำเภอพนม อำเภอเคียนซา อำเภอบ้านนาเดิม อำเภอบ้านนาสาร อำเภอเวียงสระ อำเภอพระแสง อำเภอชัยบุรี อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอดอนสัก อำเภอเกาะสมุย อำเภอเกาะพะงัน และอำเภอกิวิภาติ

ภูมิประเทศ

ธรณีสัณฐาน ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นที่ราบลาดจากด้านตะวันตกไปทางตะวันออก ตอนกลางของจังหวัดขนานด้วยแนวทิวเขาสองด้านคือ ทิวเขาภูเก็ตอยู่ทางด้านตะวันตก และทิวเขานครศรีธรรมราชทางตะวันออก ทิวเขาภูเก็ตส่วนใหญ่มีสภาพเป็นเขาหินปูน (Limestone Karst) ที่มีทั้งถ้ำ หลืบโพรง หินงอกหินย้อย ยอดเขาแหลมตะปุมตะป้า และหลุมยุบ กระจายอยู่ทั่วไป ลักษณะเช่นนี้เกิดจากแนวปะการังใต้สมุทรอายุไม่น้อยกว่า ๑๓๐ ล้านปี ถูกเปลือกโลก

เคลื่อนตัวยกขึ้นเหนือน้ำ เมื่อ ๗๕ ล้านปีมาแล้ว เป็นลักษณะจำเพาะของชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย เรียกว่า “ชายฝั่งแบบยกตัว” (Emergence Shoreline) โดยเฉพาะบริเวณอำเภอบ้านตาขุน อำเภอศรีวิชัย อำเภอพนม ต่อเนื่องไปจนถึงจังหวัดพังงา และจังหวัดกระบี่ ส่วนทิวเขานครศรีธรรมราชทอดตัวตั้งแต่บนบกลงไปในทะเล กลายเป็นเกาะต่างๆ ในทะเลของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จนได้รับฉายาว่า “เมืองร้อยเกาะ”

ทางด้านทิศตะวันออกของจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ติดกับอ่าวไทย มีแนวชายฝั่งทะเลยาว ๑๔๖ กิโลเมตร สันฐานคล้ายรูปตัวแอล (L) โดยบริเวณอำเภอกาญจนดิษฐ์และอำเภอดอนสัก เป็นที่ราบสูง มีสันขอบชายฝั่งด้านตะวันออก ส่วนบริเวณอำเภอไชยา อำเภอกาบัง และอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี เป็นส่วนเว้าเข้ามาจนเกิดเว้าอ่าวขนาดใหญ่ เรียกว่า “อ่าวบ้านดอน” เป็นบริเวณก้ำกึ่งคลื่นลมได้ดี อ่าวบ้านดอนเป็นดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำตาปี (River Delta) ซึ่งมีลำน้ำสาขาจำนวนมากแตกแขนงออกไปคล้ายดินนก เพราะแม่น้ำตาปีมีน้ำไหลแรงกัดเซาะดินเลนชายฝั่ง พัดพาดินตะกอนออกไปทับถมยังปากแม่น้ำ งอกออกไปจนท้องทะเลตื้นขึ้น กลายเป็นอ่าวบ้านดอน มีธาตุอาหารบริบูรณ์เหมาะแก่การทำเกษตร ประมงพื้นบ้าน และทำฟาร์มเลี้ยงหอยนางรม จนสุราษฎร์ธานีขึ้นชื่อในเรื่อง “หอยนางรมตัวใหญ่” ตามคำขวัญประจำจังหวัด

ยอดเขาสำคัญๆ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เช่น เขาพอดาโขงโดง สูง ๙๗๕ เมตร เขาแดนมุย สูง ๑,๐๒๘ เมตร และเขาหนอง สูง ๑,๕๓๐ เมตร ในอุทยานแห่งชาติได้ร่มเย็น ท้องทะเลสุราษฎร์ธานี มีเกาะน้อยใหญ่กระจายอยู่ไม่น้อยกว่า ๑๐๘ เกาะ เช่น อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง ซึ่งประกอบด้วย เกาะวัวตาหลับ เกาะแม่เกาะ เกาะสามเส้า เกาะท้ายเพลา เกาะหินดับ เกาะพะลวย และเกาะไผ่รวก เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีเกาะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม เช่น เกาะสมุย เกาะพะงัน เกาะไข่ และเกาะนางยวน

ป่าไม้จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ป่าอยู่ประมาณ ๒,๕๐๐,๐๐๐ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๐ ของจังหวัด ซึ่งถือว่ามีความอุดมสมบูรณ์ที่สุดของภาคใต้ มีฝนตกชุกถึงปีละ ๘ - ๙ เดือน ก่อให้เกิดป่าดิบชื้นรกรกชุกชุม

กลุ่มป่าอนุรักษ์ (Forest Complex) ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งได้รับการจัดตั้งโดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เรียกว่า “กลุ่มป่าคลองแสง - เขาเสก” ยังคงรักษาสภาพป่าไว้ได้อย่างสมบูรณ์ ประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติเขาสก เนื้อที่ ๔๖๑,๗๑๒.๕๐ ไร่ อุทยานแห่งชาติคลองพนม เนื้อที่ ๑๔๖,๕๐๐ ไร่ อุทยานแห่งชาติได้ร่มเย็น เนื้อที่ ๒๖๕,๖๒๕ ไร่ อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง เนื้อที่ ๓๓๘,๑๒๕ ไร่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง เนื้อที่ ๗๑๒,๐๖๗ ไร่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองยัน เนื้อที่ ๓๐๕,๐๐๐ ไร่ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา เนื้อที่ ๓๓๑,๔๕๖ ไร่ นับเป็นแหล่งรวมความหลากหลายทางชีวภาพที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้ และประเทศไทย

ป่าดิบชื้น (Moist Evergreen Forest) และ ป่าดิบที่ราบต่ำ (Lowland Tropical Forest) คงเหลืออยู่น้อยในภาคใต้ เพราะเป็นป่าที่เข้าถึงได้ง่าย จึงถูกรุกรานบุกรุกแผ้วถางทำการเกษตรหรือสร้างที่อยู่อาศัย นิเวศป่าดิบชื้นมีพรรณไม้ตั้งแต่ยอดบนสุดไม้ชั้นล่าง ไม้พุ่ม และไม้คลุมดิน เติบโตด้วยไม้วงศ์ยาง (Dipterocarpaceae) เช่น ยางยุง ยางมันหมู กระบาก เคี่ยม หลุมพอ ตะเคียนทอง ตะเคียนหิน ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีไม้ต้นอื่นๆ ขึ้นอยู่หนาแน่น อาทิ ตะแบก จำปาป่า นากบุด กระท้อนป่า หว้า และไทร เป็นต้น ส่วนป่าพื้นที่ลุ่มมีพืชวงศ์ชิงช้า มอส เฟิร์น ไผ่เลน ปาล์ม หวาย ไม้เถาวัลย์ และกล้วยไม้-ดิน ปกคลุมหนาแน่น เนื่องจากเป็นพืชที่ชอบความชื้นสูง

ป่าดิบแล้ง (Dry Evergreen Forest) ส่วนมากพบตามหมู่เกาะทางทิศตะวันออกของจังหวัด ได้แก่ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ - เกาะพะงัน รวมทั้งบางส่วนของอุทยานแห่ง

ชาติเขาสก พืชที่พบ ได้แก่ หวายกำพวน หวายแดง หวายเล็ก หวายปู้เจ้า หวายขี้ไก่ หวายฝั่ง หวายขี้ลิ้น และหวายแสม้า เป็นต้น

ป่าชายเลน (Mangrove Forest) มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๑๘.๒๗ ตารางกิโลเมตร (๗๓,๙๑๙ ไร่) สำนวณเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยส่วนจัดการบริหารป่าชายเลนที่ ๔ สุราษฎร์ธานี ป่าชายเลนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กระจายตัวเป็นหย่อมๆ อยู่ในพื้นที่บริเวณบ้านลิเล็ด อ่าวบ้านดอน อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี เขาก่าน อำเภอท่าฉาง ชายทะเลอำเภอบ้านพุนพิน บ้านพุมเรียง อำเภอไชยา ชายทะเลอำเภอกาญจนดิษฐ์ และอำเภอดอนสัก เป็นต้น สามารถพบพรรณไม้ได้หลากหลายชนิด อาทิ ลำพู ลำแพน โกงกาง แสม ตะบูน หลุมพอ เหงือกปลาหมอ ประทุเล จาก ปอทะเล ฯลฯ มีสัตว์ต่างๆ เช่น ลิงแสม นกยาง นกกระปูด หิ่งห้อย ปูทะเล ปูเปี้ยว และหอยจับแฉงอาศัยอยู่ อีกทั้งยังเป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำที่สำคัญ และช่วยป้องกันคลื่นลมทะเลกัดเซาะทำลายชายฝั่งได้เป็นอย่างดี

ป่าชายหาด (Beach Forest) พบตามริมชายทะเลของเกาะต่างๆ ทางทิศตะวันออกของจังหวัด เป็นป่าโปร่งที่มีพันธุ์ไม้ผลัดใบขึ้นอยู่บริเวณแคบๆ ตามชายหาดที่มีดินเป็นดินทรายและบริเวณเชิงเขาชายทะเลทั่วไป พันธุ์ไม้ที่พบจัดเป็นพืชทนเค็ม เช่น ทุกลาง สุนทะเล โพทะเล จิกทะเล และ รักทะเล เป็นต้น

ป่าพรุ (Swamp Forest) ป่าพรุคันธุลี ตั้งอยู่ระหว่างรอยต่อของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ ๕๔๖,๘๗๕ ตารางกิโลเมตร (๘๗๕ ไร่) เดิมเป็นป่าพรุที่มีความอุดมสมบูรณ์ ต่อมาเมื่อปี ๒๕๒๕ เกิดภัยแล้งติดต่อกันเป็นเวลานาน และไฟป่าได้เผาไหม้ทำลายป่าพรุเกือบร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่ มีการสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพเบื้องต้น พบว่า ป่าพรุคันธุลีมีพรรณพืชอย่างน้อย ๓๖ ชนิด เป็นพืชเฉพาะถิ่น เช่น หลุมพอ หลาวชะโอน เถาวัลย์ หมากแดง กระพ้อ ระกำ และย่านลิเภา เป็นต้น

อุทยานแห่งชาติเขาสก มีพืชหายาก (Rare Plant) และพืชเฉพาะถิ่น (Endemic Plant) ของไทยหลายชนิด เช่น บัวผุดพันธุ์ไทย (*Rafflesia kerrii*) เป็นพืชกาฝาก (Parasitic Plant) มีดอกขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย คือระหว่าง ๙๐ - ๑๐๐ เซนติเมตร นอกจากนี้ ยังมีไม้วงศ์ปาล์มหายากต่างๆ เช่น หมากพระราหู (*Maxburretia furtadoana*) กระพ้อสีลิบ (*Licuala distans*) ทั้งหลังขาว (หรือปาล์มเจ้าเมืองถลาง : *Kerriodoxa elegans*) และปาล์มช้างร้องไห้ (*Borassodendron machadonis*) เป็นต้น

แหล่งน้ำ ปริมาณฝนที่ตกเฉลี่ย ๑,๖๑๘ มิลลิเมตรต่อปี ทั้งบน ทิวเขาภูเก็ด และทิวเขานครศรีธรรมราช จังหวัดสุราษฎร์ธานี ก่อให้เกิดสายน้ำสำคัญ ๔ สาย ได้แก่ แม่น้ำตาปี แม่น้ำพุมดวง คลองแสง และคลองศก รวมถึงยังมีลำคลองต่างๆ อีกหลายสาย ไหลลงอ่าวบ้านดอนและอ่าวไทย เป็นแหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ใช้ในการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

แม่น้ำตาปี (หรือแม่น้ำหลวง) มีคลองย่อย ๖ สาย ได้แก่ คลองขวาง คลองพุนพิน คลองมะขามเตี้ย คลองท่ากูป คลองอิปัน และคลองสินปุน เป็นแม่น้ำขนาดใหญ่และยาวที่สุดในภาคใต้คือ ๒๓๒ กิโลเมตร มีต้นกำเนิดจาก ทิวเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช แล้วไหลมาสู่อำเภอ

พระแสง อำเภอเวียงสระ อำเภอกะเนียน อำเภอเภอนาสาร อำเภอบ้านนาเดิม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากนั้นออกสู่ทะเลอ่าวไทยที่อ่าวบ้านดอน

แม่น้ำพุมดวง (หรือแม่น้ำคีรีรัฐ) ความยาว ๑๒๐ กิโลเมตร มีต้นกำเนิดจากปากแม่น้ำคลองศก และคลองพระแสงไหลมารวมกัน ระหว่างบ้านต้นยวน อำเภอพนมและตำบลพระแสง อำเภอกีรีรัฐนิคม จากนั้นไหลผ่านอำเภอพุนพิน บรรจบกับแม่น้ำตาปีที่ตำบลท่าข้าม ใกล้สถานีรถไฟสุราษฎร์ธานี คลองแสง (หรือคลองพระแสง) มีต้นกำเนิดมาจาก ทิวเขาภูเก็ด รอยต่อระหว่างจังหวัดระนองกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นต้นน้ำสายหนึ่งของแม่น้ำพุมดวง ไหลผ่านป่าดิบชื้นที่ราบต่ำผืนใหญ่แห่งหนึ่งของภาคใต้ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง โดยมีการสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ปิดกั้นคลองแสงที่ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน เกิดเป็นเขื่อนรัชชประภา (เขื่อนเชี่ยวหลาน) กักเก็บน้ำได้ถึง ๕,๖๓๘.๘ ล้านลูกบาศก์เมตร นับเป็นเขื่อนอเนกประสงค์ที่ใช้ได้ทั้งเพื่อการเกษตร ประมง ชลประทาน และการท่องเที่ยว

คลองศก มีต้นกำเนิดมาจากทิวเขาภูเก็ดในเขตรอยต่อระหว่างจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับจังหวัดพังงา เป็นส่วนหนึ่งของแม่น้ำตาปี และแม่น้ำพุมดวง ไหลผ่านป่าดิบชื้นในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก

ภูมิอากาศ

ได้รับอิทธิพลลมมรสุมเขตร้อน (Tropical Monsoon Climate) ทำให้มีอากาศร้อนชื้น ฝนตกชุกนานกว่า ๘ เดือน และด้วยที่ตั้งจังหวัดอยู่บริเวณตอนกลางของภาคใต้ จึงได้รับอิทธิพลลมมรสุม ๒ ทิศทาง คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดพาฝนเข้ามาจากทะเลอันดามัน ในช่วงเดือนพฤษภาคม - เดือนตุลาคม และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดพาความชื้นเข้ามาก่อตัวเป็นเมฆฝนระหว่างเดือนพฤศจิกายน - เดือนมกราคม ส่วนฤดูร้อนมีเพียงช่วงสั้นๆ ประมาณ ๓ เดือนเท่านั้น ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนเมษายน อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๑ - ๒๗ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๒,๕๐๐ - ๓,๐๐๐ มิลลิเมตรต่อปี ฝนตกประมาณ ๑๖๕ วันต่อปี เดือนพฤศจิกายนฝนตกชุกที่สุด ส่วนเดือนเมษายนอากาศร้อนที่สุด

ประเภทของป่าที่พบในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ยุคดึกดำบรรพ์

จังหวัดสุราษฎร์ธานีประกอบด้วยหินยุคออร์โดวิเซียน (๕๐๕ - ๔๓๘ ล้านปี) ประกอบไปด้วยหินปูนสีเทาถึงเทาเข้ม ผลึกละเอียดถึงหยาบ มีเนื้อดินชั้นบางๆ แทรก บางแห่งเป็นหินดินดานสลับด้วยหินทรายเม็ดละเอียด พบกระจายตัวบริเวณด้านใต้ของอำเภอดอนสักและด้านตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอกาญจนดิษฐ์

ยุคไซลูเรียน - คิวเพียน (๔๓๘ - ๓๖๐ ล้านปี) ประกอบด้วย หินดินดานและหินดินดานกึ่งหินชนวนสีเทาเข้มถึงสีดำ พบกระจายตัวอยู่ทางด้านตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะสมุย ดินที่ผุดขึ้นมาจากหินดินดานมีแร่ธาตุอุดมสมบูรณ์ สามารถใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูกได้ดี

ยุคคาร์บอนิเฟอรัส (๓๖๐ - ๒๕๖ ล้านปี) ประกอบด้วย หินดินดาน หินทรายเนื้อควอตซ์ หินดินดานมีสีน้ำตาลแกมแดงและสีเทา แสดงลักษณะเป็นชั้นบางถึงปานกลาง หินทรายเนื้อควอตซ์และหินทรายเนื้ออาร์โคสมีสีเทาเนื้อปานกลาง แสดงลักษณะเป็นชั้นปานกลางถึงชั้นหนา พบกระจายตัวอยู่บริเวณเกาะสมุยและเกาะทางด้านใต้ของเกาะสมุย

ยุคเพอร์เมียน (๒๕๖ - ๒๔๕ ล้านปี) เป็นกลุ่มหินราชบุรี ส่วนมากมีลักษณะเป็นเขาหินปูนลูกโดด แสดงลักษณะภูมิประเทศแบบคาร์สต์ (Karst) พบกระจายตัวอยู่บริเวณทิวเขาด้านตะวันตกของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ยุคไทรแอสสิก (๒๔๕ - ๒๑๐ ล้านปี) ประกอบด้วย หินทราย หินทรายแป้ง หินปูน และหินกรวดมน หินทรายมีสีน้ำตาลอมแดงเข้มถึงสีน้ำตาลแกมแดง แสดงลักษณะเป็นชั้นหนา พบกระจายตัวอยู่ทางด้านใต้ของอำเภอพนมและด้านตะวันออกของอำเภอตาขุน และพบเป็นเขาลูกโดดบริเวณอำเภอพุนพิน

ยุคจูราสิก (๒๑๐ - ๖๕ ล้านปี) เป็นกลุ่มหินดรงที่แบ่งเป็น ๓ หมวดย่อย เช่น หมวดหินคลองมื่น หมวดหินลำทับ และหมวดหินพุนพิน ประกอบด้วยหินปูนเนื้อดิน แทรกสลับกับหินดินดาน พบกระจายตัวอยู่ทางด้านตะวันตกของอำเภอเคียนซา

ยุคครีเทเชียส (๑๔๐ - ๖๕ ล้านปี) ประกอบด้วยหินทรายอาร์โคสแทรกสลับด้วยหินทรายแป้งกับหินโคลน มีการวางชั้นเฉียงระดับ พบกระจายตัวอยู่บริเวณอำเภอเคียนซา พระแสง ชัยบุรี พุนพิน และท่าชนะ

ยุคเทอร์เชียรี (๖๕ - ๑.๘ ล้านปี) ประกอบด้วยหินโคลน หินทราย และหินทรายแป้ง พบกระจายตัวอยู่บริเวณแอ่งเคียนซา ดินที่ได้จากการผุพังจากหินชุดนี้มีคุณสมบัติแตกต่างกันไปในแต่ละแห่ง บางแห่งสภาพดินเป็นกรด บางแห่งมีสภาพเป็นด่าง

ยุคควอเตอร์นารี (๑.๘ ล้านปี - ปัจจุบัน) ประกอบด้วยกรวด ทราย ดิน และดินเหนียวที่ยังไม่แข็งตัวกลายเป็นหิน พบกระจายตัวครอบคลุมพื้นที่ตอนกลางของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และพื้นที่ราบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย

ปุมบ้านปุมเมือง

จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์เมืองหนึ่งในคาบสมุทรมลายู เดิมชื่อว่าเมืองไชยา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ เสด็จประพาสหัวเมืองปักษ์ใต้ ได้พระราชทานนามเมืองนี้ให้ใหม่ว่า “สุราษฎร์ธานี” มีความหมายถึง เมืองคนดี เนื่องจากชื่อเมืองก่อนหน้านั้นยังซับซ้อนสับสน ประกอบกับพระองค์ได้ทอดพระเนตรเห็นประชาชนมีกิริยามารยาทเรียบร้อยและทรงทราบจากเจ้าเมืองว่าประชาชนเมืองนี้ตั้งอยู่ในศีลธรรม เคารพและยึดมั่นในพระพุทธศาสนา

ยุคก่อนประวัติศาสตร์

พบหลักฐานว่ามีมนุษย์ สมัยก่อนประวัติศาสตร์อาศัยอยู่บริเวณที่เป็นถ้ำและเพิงผาในพื้นที่ป่าเขาทางด้านทิศตะวันตกของจังหวัดสุราษฎร์ธานีและในพื้นที่ภูเขาหินปูนที่กระจัดกระจายอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ซึ่งยุคสมัยนี้เชื่อมต่อกับสมัยประวัติศาสตร์มีลักษณะพัฒนาการแบบก้าวกระโดดเข้าสู่สมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์โดยไม่พบพัฒนาการของชุมชนก่อนประวัติศาสตร์ยุคโลหะเหมือนชุมชนในภูมิภาคอื่น ๆ คือไม่พบพัฒนาการของชุมชนที่ใช้โลหะสำริดอย่างเดี่ยวโดยไม่มีเครื่องมือเหล็กปะปน แต่จะพบโลหะทั้งสองอย่างร่วมกัน สันนิษฐานว่าชุมชนในยุคนี้ น่าจะมีอายุไม่เกินกว่า ๒,๕๐๐ ปี

มีการค้นพบหลักฐานหรือร่องรอยของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ในบริเวณรอบอ่าวบ้านดอน บางพื้นที่พบกระดูกสัตว์ดิग्ดำบรรพ์ เช่น ผนังถ้ำเขาขรม ตำบลนาสาร อำเภอบ้านนาสาร พบเครื่องมือหินในบริเวณลุ่มแม่น้ำคลองแสง อำเภอบ้านตาขุน เป็นขวานหินขัดชนิดมีใบ และชนิดไม่มีใบ เครื่องมือหินขัดสมัยหินใหม่ในเขตอำเภอท่าชนะ อำเภอท่าฉาง อำเภอพุนพิน และอำเภอกาญจนดิษฐ์

ต่อมาได้พัฒนาต่อเนื่องทั้งด้านเทคโนโลยี สังคมและเศรษฐกิจ หลักฐานทางโบราณคดีในยุคโลหะของทางภาคใต้มักพบบริเวณชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกและตะวันตก เช่น กลองมโหระทึก เครื่องประดับ เครื่องมือเครื่องใช้ และภาพเขียนสีต่าง ๆ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีพบหลักฐานเหล่านี้ที่อำเภอไชยา พุนพิน และเกาะสมุย

สมัยประวัติศาสตร์

สุราษฎร์ธานีมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาสืบเนื่องมาจากเมืองกาญจนดิษฐ์ มีเมืองโบราณเก่าแก่อยู่หลายเมือง ได้แก่ เมืองไชยา เมืองเวียงสระ เมืองคีรีรัฐนิคม เมืองพุนพิน และเมืองท่าทองเป็นศูนย์กลางชุมชนเมืองที่ถูกจัดตั้งด้วยปัจจัยทางภูมิศาสตร์รอบอ่าวบ้านดอนเป็นศูนย์กลางการค้าขายนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันโดยพัฒนามาพร้อม ๆ กับชุมชนโบราณอีกหลายแห่งที่อยู่บริเวณรอบอ่าวบ้านดอน

สมัยศรีวิชัย

พุทธศตวรรษที่ ๗ - ๑๗

ดินแดนประวัติศาสตร์รอบอ่าวบ้านดอนถือเป็นศูนย์กลางอาณาจักรศรีวิชัยที่เป็นแหล่งสะสมอารยธรรม และสืบทอดกันมายาวนาน จากหลักฐานทางโบราณคดีที่พบในดินแดนนี้ทำให้ทราบว่าสภาพภูมิศาสตร์มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต และพัฒนาการของเมืองเป็นอย่างยิ่ง

ดินแดนรอบอ่าวบ้านดอน ประกอบด้วยไชยา ท่าฉาง พุนพิน ท่าขนอม และกาญจนดิษฐ์ เป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรศรีวิชัย ที่มีความรุ่งเรืองในปี ๑๒๐๐

เมืองไชยาเป็นเมืองโบราณตั้งอยู่ในคาบสมุทรลพบุรีตอนบน ตั้งแต่อาณาจักรอ่าวบ้านดอน มีศูนย์กลางอยู่แถบที่ราบลุ่มคลองไชยาเป็นเมืองที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๐ ศาสนาพราหมณ์เข้ามาเจริญรุ่งเรืองในพุทธศตวรรษที่ ๑๑ - ๑๔ มีชื่อเสียงมากในสมัยวัฒนธรรมศรีวิชัยมีการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมด้านศาสนาพราหมณ์ และศาสนาพุทธแบบเถรวาท

เมืองไชยาเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “เมืองบันไทยสมอ” ซึ่งเป็นเมืองสิบสองนักษัตรของเมืองนครศรีธรรมราช แหล่งโบราณคดีของเมืองไชยาเป็นชุมชนสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ พบหลักฐานสำคัญ ๆ เช่น ขวานหินขัด จารึกเทวรูป โบสถ์พราหมณ์ พระพุทธรูป เสาธรรมจักรหิน พระพิมพ์คันฉ่องสำริด เจริญ สถูปหิน เงินตราโม

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติไชยา

เครื่องประดับหิน ลูกปัด เครื่องแก้ว สมอเรือ กลองมโหระทึก เครื่องถ้วยจีน เครื่องปั้นดินเผา เครื่องใช้ในครัวเรือน เช่น หินบด แท่นหินบด และลูกกลิ้ง เป็นต้น

เมืองเวียงสระ มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันกับเมืองไชยา ตั้งอยู่แถบลุ่มแม่น้ำตาปี และแม่น้ำพุมดวง มีศูนย์กลางอยู่ที่ตำบลเวียงสระ อำเภอเวียงสระ ริมฝั่งขวาของแม่น้ำตาปีหรือแม่น้ำหลวง อายุราวพุทธศตวรรษที่ ๗ - ๑๔ พบหลักฐานประเภทขวานหินขัด พระพุทธรูปหินทราย เทวรูป พระวิฆณุ พระโพธิสัตว์ แท่นโยนิโหระณะ เทริยาอาหรับ ภาชนะดินเผาของจีน เศษภาชนะดินเผาของเวียดนาม

เมืองคีรีรัฐนิคม เป็นบริวารของเมืองเวียงสระ ทำหน้าที่เป็นเมืองหน้าด่าน หลักฐานที่พบได้แก่ พระนารายณ์ศิลา พระพิมพ์ดินดิบ กลองมโหระทึก ปัจจุบันคืออำเภอคีรีรัฐนิคม

เมืองพุนพิน เดิมเรียก “พุนพิน” เป็นเมืองบริวารของเมืองเวียงสระ อายุราวพุทธ

ศตวรรษที่ ๑๐ - ๑๖ ทำหน้าที่เป็นเมืองท่า ศูนย์กลางการคมนาคมในการติดต่อกับเมืองต่างๆ ในแถบนี้แหล่ง ชุมชนโบราณพุนพิน ประกอบด้วย แหล่งโบราณคดีความพุนพิน หรือควนสราญรมย์ ตำบลท่าข้าม ฝั่งขวาของแม่น้ำตาปี พบหลักฐานทางโบราณคดี เช่น พระพิมพ์ดิบ พระพิมพ์ดินเผา เศษภาชนะดินเผาเนื้อดินแบบพื้นเมือง เครื่องถ้วยจีน ลูกปัด เทริยาอาหรับ พระโพธิสัตว์สำริด และแนวอิฐซากโบราณสถาน แหล่งโบราณคดีเขาศรีวิชัย หรือเขาพระนารายณ์ทางเหนือของควนพุนพิน ตำบลเขาศรีวิชัย มีเนินเขาลูกเล็กๆ ได้แก่ เขาชัยสน เขาดินเขานรเดช และเขาพระอานนท์ หลักฐานที่พบได้แก่ เทวรูปพระวิฆณุ ศิลากรอบประติมากรรม กรอบประติมากรรม แม่พิมพ์ต่างๆ เครื่องปั้นดินเผา เนื้อดินแบบพื้นเมือง เครื่องถ้วยจีน ขวานหินขัด ภาชนะเครื่องใช้สำริด เครื่องประดับที่ทำด้วยโลหะและกระดูก อักษรจารึกบนแผ่นหิน พระพิมพ์ สถูปจำลอง ดินเผา ใบเสมาหินทรายแดง และสระน้ำ บนควน

พุนพินเป็นสถูปในพุทธศาสนาส่วนที่ เขาศรีวิชัยเป็นศาสนสถานที่ประดิษฐานเทวรูปในศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู ชุมชนทั้งสองแห่งนี้มีการติดต่อกับประเทศอินเดีย จีนและอาหรับ ทั้งทางการค้าและศาสนา

สมัยสุโขทัย

พุทธศตวรรษที่ ๑๗ - ๑๘

อาณาจักรศรีวิชัยเสื่อมอำนาจลงตรงกับสมัยที่กรุงสุโขทัยกำลังเจริญรุ่งเรือง และได้ขยายอำนาจลงมาทางตอนใต้เรื่อยไปจนถึงแหลมมลายู เมืองไชยาซึ่งเป็นเมืองในอาณาจักรศรีวิชัยจึงตกอยู่ภายใต้การปกครองของกรุงสุโขทัย

เมืองท่าทอง เป็นเมืองบริวาร ๑๒ นักษัตริย์ สมัยเมืองนครศรีธรรมราชเรียกว่าเมืองสะอูเลา ตั้งอยู่ในลุ่มน้ำท่าทอง และยังคงมีความสำคัญสืบต่อมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดละไม

สมัยอยุธยา

บทบาทของสุราษฎร์ธานีในสมัยอยุธยา ก่อนช้างราบเรียบ อาจเป็นเพราะศูนย์กลางการค้าทางทะเลได้เปลี่ยนสถานที่ไป ทำให้บทบาทของเมืองต่างๆ ในสุราษฎร์ธานีไม่โดดเด่นเหมือนเมืองปัตตานี สงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช เมืองสำคัญทางใต้ในสมัยอยุธยา คือเมืองนครศรีธรรมราช เมืองไชยา ซึ่งเป็นเมืองที่ขึ้นตรงต่อกรุงศรีอยุธยา นอกจากนี้ยังมีเมืองเล็กๆ ขึ้นตรงต่อเมืองนครศรีธรรมราช คือ เมืองคีรีรัฐนิคม และเมืองท่าทอง

พ.ศ. ๒๓๑๐ กรุงศรีอยุธยาเสียเมืองให้แก่พม่า พม่าจึงยกทัพมาตีเมืองไชยา แล้วไปตีเมืองชุมพร ชาวบ้านผู้ไม่ไหว ถูกกวาดต้อนไปเป็นจำนวนมาก ต่อมาไชยาตกอยู่ภายใต้การปกครองของนครศรีธรรมราช

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงกู้อิสรภาพแล้วจึงทรงสถาปนากรุงธนบุรีสืบต่อจากกรุงศรีอยุธยา เจ้าเมืองไชยาได้รับโปรดเกล้าฯ ให้เป็นพระยาวชิรภักดีสงคราม (พระยาอภัย)

สมัยธนบุรี

พ.ศ. ๒๓๑๒ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงโปรดฯ ให้กองทัพยกลงมาทางชุมพร ไชยา ชำแม่น้ำหลวงที่บ้านท่าข้าม ส่วนทัพเมืองนครศรีธรรมราชออกมารับทัพ โดยตั้งค่ายมั่นที่บ้านท่าหมาก อำเภอบ้านนาสาร หลวงนายสิบ ปลัดผู้รักษาราชการ เมืองนครศรีธรรมราช เมื่อทราบข่าวการเสียกรุงศรีอยุธยาจึงตั้งตนเป็นอิสระ ครองเมืองนครศรีธรรมราช สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชโปรดเกล้าฯ ให้หลวงนายศักดิ์เป็นแม่ทัพไปปราบ เดินทัพผ่านเมืองปะทิว เมืองชุมพร เจ้าเมืองชุมพรคุมสมัครพรรคพวกเข้าสมทบกรุงธนบุรี จากนั้นก็เดินทัพ

ไปยังเมืองไชยา ทลวงปลัดเมืองไชยารวบรวมสมัครพรรคพวกพร้อมสมทบด้วยหลวงนายศักดิ์เห็นปลัดเมืองไชยาเป็นผู้มีความสวามิภักดิ์ต่อสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จึงนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาแต่งตั้งเป็นพระยาวชิรภักดีสงคราม (พระยาอภัย) อันเป็นราชทินนามเมืองไชยาต่อมา ทัพหลวงนายศักดิ์เดินทางข้ามแม่น้ำตาปีที่บ้านท่าข้าม (อำเภอพนมพิณ) หลวงนายศักดิ์ตั้งรับทัพเมืองนครศรีธรรมราช ที่จะผ่านทางบ้านท่าหมาก อำเภอบ้านนาสาร ทัพหลวงนายศักดิ์ถูกตีล่าถอยกลับไป แล้วไปตั้งทัพรวมไพร่พลอยู่ที่เมืองไชยา เมื่อไพร่พลหายเหนื่อยแล้ว หลวงนายศักดิ์ได้ส่งกำลังข้ามแม่น้ำตาปีอีก แต่ถูกทัพเมืองนครศรีธรรมราชตีพ่ายกลับมาอีก ในที่สุดทัพหลวงนายศักดิ์ไม่สามารถเอาชนะทัพหลวงนายสิบได้ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจึงต้องยกทัพหลวงโดยเสด็จชลมารคออกรบ

เอง ทรงนำทัพหลวงมาขึ้นที่ ตำบลชุมพร อำเภอไชยา ทำให้ทัพเมืองนครศรีธรรมราชราบคาบในที่สุด

สมัยรัตนโกสินทร์

ระหว่าง พ.ศ. ๒๓๒๘ - ๒๔๘๐

พ.ศ. ๒๓๒๘ พม่ายกกองทัพมาตีหัวเมืองปักษ์ใต้ ทำให้เมืองไชยา และเมืองท่าทองได้รับความเสียหายมาก ผู้คนอพยพหนีภัยไปตั้งเมืองใหม่ที่ชุมพร ทำให้ชุมพรเป็นศูนย์กลางเมืองไชยา จนกระทั่งมีการสร้างทางรถไฟสายใต้ผ่านเมืองไชยา ศูนย์กลางเมืองไชยาจึงได้ย้ายกลับมาอยู่ใกล้สถานีรถไฟ

พ.ศ. ๒๓๗๔ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อย) มาตั้งอยู่เรือที่บ้านดอนและเมืองท่าทองเพื่อต่อเรือพระที่นั่ง และเรือรบเพื่อใช้ในราชการจำนวน

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติไชยา

๓๑ ลำ ด้วยทรงเห็นว่าชาวเมืองมีความรู้ความชำนาญในการต่อเรือมาแต่เดิมและมีไม้ตะเคียนทองที่มีคุณภาพดี หาได้ง่ายจากพื้นที่บริเวณคลองพุมดวง คลองยัน และคลองท่าทอง

พ.ศ. ๒๓๙๔ - ๒๔๑๑ เมืองนครศรีธรรมราชอ่อนแอลงเพราะสิ้นบุญเจ้าพระยาานครฯ (น้อย) ขณะนั้นบ้านดอนมีความเจริญรุ่งเรืองมาก และมีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายเมืองท่าทองมาตั้งที่บ้านดอน (ที่ตั้งของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีในปัจจุบัน) แล้วพระราชทานเมืองใหม่ว่า เมืองกาญจนดิษฐ์ พร้อมยกฐานะให้เป็นเมืองจัตวาขึ้นตรงต่อกรุงเทพฯ โดยแต่งตั้งให้พระยากาญจนดิษฐ์บดีเป็นเจ้าเมืองดูแลการปกครอง

ต่อมาโปรดเกล้าฯ ให้รวมเมืองกาญจนดิษฐ์ (บ้านดอน) และเมืองคีรีรัฐนิคมเข้ามาเป็นเมืองเดียวกัน เรียกว่าเมืองไชยา แล้ว

รวมเมืองไชยา เมืองชุมพร เมืองหลังสวน ขึ้นเป็นมณฑลหนึ่งเรียกว่า มณฑลชุมพร ตั้งศาลากลางอยู่ที่ชุมพร (ต่อมาได้ย้ายศาลากลางมณฑลมาตั้งที่บ้านดอน ในบริเวณเดียวกับที่ว่าการไชยา ยกฐานะเมืองท่าทองเป็นอำเภอเอาชื่อเมืองกาญจนดิษฐ์ให้เป็นอำเภอ ชานานามว่าเมืองไชยา ลดฐานะเมืองไชยาเดิมเป็นอำเภอ เรียกว่าอำเภอเมืองไชยา และได้แบ่งเขตการปกครอง แยกย่อยออกไปเป็นอำเภอและกิ่งอำเภอ อำเภอที่ตั้งศาลากลางจังหวัดให้เรียกว่าอำเภอเมือง อำเภอเมืองไชยา จึงลดฐานะลงเป็นอำเภอไชยา มาจนทุกวันนี้ ในเวลาเดียวกันกับอำเภอบ้านดอนก็กลายเป็นอำเภอเมืองบ้านดอน ซึ่งเป็นอำเภอที่ตั้งศาลากลางจังหวัดและต่อมาได้เปลี่ยนชื่ออำเภอเมืองบ้านดอน เป็นอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ตามชื่อจังหวัดที่ได้รับพระราชทาน)

พ.ศ. ๒๔๓๙ พระบาทสมเด็จพระ-

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงยกเลิกระบบกินเมืองมาเป็นระบบเทศาภิบาล

พ.ศ. ๒๔๔๐ ได้มีตราพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ฉบับแรกในภาคใต้ แบ่งเขตการปกครองเป็นสามมณฑลได้แก่ มณฑลภูเก็ต มณฑลชุมพร และมณฑลนครศรีธรรมราช

พ.ศ. ๒๔๔๑ ออกข้อบังคับลักษณะการปกครองหัวเมือง ร.ศ. ๑๑๗ เป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นมณฑลเทศาภิบาล ได้โปรดเกล้าฯ ให้รวมเมืองกาญจนดิษฐ์ เมืองคีรีรัฐนิคม และเมืองไชยาเป็นเมืองเดียวกัน เรียกว่า “เมืองไชยา” ภายใต้สังกัดมณฑลชุมพรต่อมาทางกรุงเทพฯ ได้ย้ายศูนย์กลางของมณฑลจากชุมพรมาอยู่ที่ไชยา (บ้านดอน) ผู้ที่มาเป็นข้าหลวงเทศาภิบาลคือ พระยามหิบาลบริรักษ์ คนต่อมาคือพระยาคงคาธราธิบดี ครองตำแหน่งมาถึงปี พ.ศ. ๒๔๖๘

พ.ศ. ๒๔๕๘ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ เสด็จประพาสหัวเมืองปักษ์ใต้ ได้ประทับแรมที่ตำหนัก ณ ควนพุนพิน หรือควนท่าข้ามทอดพระเนตรเห็นประชาชนพลเมือง มีกิริยามารยาทเรียบร้อยและทรงทราบจากเจ้าเมืองว่าประชาชนตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรมเคารพหนักแน่นในพระพุทธศาสนา จึงได้โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อเมืองไชยา (บ้านดอน) เป็นเมืองสุราษฎร์ธานี ทรงเปลี่ยนชื่อแม่น้ำหลวงเป็นแม่น้ำตาปิตามชื่อแม่น้ำตาปิตในประเทศอินเดีย และโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายศาลาว่าการมณฑลมาตั้งที่บ้านดอน บริเวณเดียวกับศาลากลางเมืองไชยา ให้ยกฐานะเมืองท่าทองเป็นอำเภอ และชื่อเมืองกาญจนดิษฐ์เป็นชื่ออำเภอ เมืองไชยาเก่าให้เปลี่ยนเรียกว่าอำเภอพุมเรียง

พ.ศ. ๒๔๖๙ พระบาทสมเด็จพระ-

ปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ โปรดเกล้าฯ ให้ยุบมณฑลสุราษฎร์มาขึ้นกับมณฑลนครศรีธรรมราช

พ.ศ. ๒๔๗๖ มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบการบริหารราชอาณาจักรสยาม ทำให้ระบบเทศบาลถูกยกเลิกไป จังหวัดสุราษฎร์ธานีจึงมีฐานะเป็นจังหวัดหนึ่งในราชอาณาจักรสยาม

ขึ้นตรงต่อกระทรวงมหาดไทย

พ.ศ. ๒๔๘๐ สุราษฎร์ธานีถูกแบ่งเป็น ๑๐ อำเภอ คือ อำเภอบ้านดอน อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอเกาะสมุย อำเภอเมืองไชยา อำเภอท่าฉาง อำเภอท่าข้าม อำเภอท่าขนอน กิ่งอำเภอพนม อำเภอบ้านนาสาร และอำเภอพระแสง ปัจจุบันสุราษฎร์ธานีมี ๑๙ อำเภอ คืออำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี

อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอเกาะสมุย อำเภอไชยา อำเภอคีรีรัฐนิคม อำเภอท่าฉาง อำเภอบ้านนาสาร อำเภอพนม อำเภอท่าชนะ อำเภอพระแสง อำเภอพนม อำเภอเวียงสระ อำเภอบ้านตาขุน อำเภอดอนสัก อำเภอเกาะพะงัน อำเภอเคียนซา อำเภอบ้านนาเดิม อำเภอชัยบุรี และอำเภอวิภาวดี

กลุ่มชาติพันธุ์ และชุมชน

กลุ่มชาติพันธุ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่

กลุ่มชาวไทยดั้งเดิม เป็นคนส่วนใหญ่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผิวค่อนข้างคล้ำ สำเนียงภาษามีเอกลักษณ์เฉพาะตัว พูดสำเนียงไทยกลางไม่ชัด

กลุ่มชาวไทยมุสลิม เชื้อสายมลายู หรือโปรโต - มาเลย์ อพยพเคลื่อนย้ายจากที่ราบสูงทิเบตตามลำน้ำโขง สู่แหลมมลายู อาศัยอยู่ในลุ่มน้ำตาปี บริเวณรอบอ่าวบ้านดอน ต่อมามีการผสมผสานกับชาวอินเดีย ไทย และมลายูทำให้คนภาคใต้และคนสุราษฎร์ธานีมีความแตกต่างจากคนภาคอื่น ๆ

กลุ่มชาวไทยเชื้อสายจีน เข้ามາตั้งถิ่นฐานในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเวลา ๒๐๐ ปี โดยตั้งชุมชนครั้งแรกที่บ้านหน้าทอน อำเภอเกาะสมุย และบ้านโจลกทล้า อำเภอเกาะพะงัน ปัจจุบันกระจายอยู่ใน ๑๐ อำเภอ คือ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี อำเภอเกาะสมุย อำเภอเกาะพะงัน อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอดอนสัก อำเภอเคียนซา อำเภอไชยา อำเภอท่าชนะ อำเภอพนม และอำเภอบ้านนาสาร ส่วนใหญ่อพยพมาจากประเทศจีน โดยเฉพาะจากเกาะไหหลำ มณฑลกวางตุ้ง และมณฑลฝูเจี้ยน

กลุ่มเขมร ชาวกูย หรือเงาะป่า อาศัยอยู่ตามป่าเขา มีรูปร่างเตี้ยกว่าคนธรรมดา ผู้ชายมีความสูง ๑๕๐ เซนติเมตร ส่วนผู้หญิงสูง ๑๔๐ เซนติเมตร ร่างกายล่ำสัน แข็งแรง ผิวคล้ำ หน้าเหลี่ยม นัยน์ตาโต จมูกแบน ริมฝีปากแห้ง คางบวม เส้นผมหยิกงอเป็นลอน มีความเฉลียวฉลาดว่องไว เดินเท้าเก่ง กระโดดได้ไกลและปีนต้นไม้เก่ง อาศัยอยู่ในเขตแม่น้ำตาปี และบริเวณอ่าวบ้านดอน

ชาวไทยดั้งเดิม

ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง

ศิลปวัฒนธรรม

ศิลปกรรม

สถาปัตยกรรม ที่โดดเด่นและน่าสนใจได้แก่ เจดีย์วัดหลง เจดีย์วัดแก้ว เจดีย์วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร และฐานรากฐานก่ออิฐในวัดเวียง ศิลปกรรมการช่างมีทั้งชนิดไม้สลอปูนและสลอปูนกับสวดิน ที่ไม้ใช้ปูนเป็นน้ำยาประสานเชื่อมระหว่างแผ่นอิฐพบเพียงไม่กี่แห่งคือ เจดีย์วัดหลง วัดแก้ว และวัดพระบรมธาตุไชยาเท่านั้น สถาปัตยกรรมสมัยศรีวิชัยของเจดีย์พระบรมธาตุไชยาได้แพร่อิทธิพลให้แก่สถาปัตยกรรมในสมัยต่อมา เช่น เจดีย์วัดเขาพระอาณนที อำเภอพนมพิน เจดีย์วัดถ้ำสิงขร อำเภอคีรีรัฐนิคม เจดีย์บนเขาสายสมอ และวัดโบราณต่างๆ ในเขตอำเภอไชยา เจดีย์วัดเขาหลัก อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช เจดีย์วัดตระพังทองหลวง เจดีย์วัดตึก อำเภอเมืองสุโขทัย เจดีย์วัดเขาใหญ่ และเจดีย์วัดเจ็ดแถว อำเภอศรีษะนาถ จังหวัดสุโขทัย เจดีย์วัดป่าสัก จังหวัดเชียงราย เป็นต้น

ประติมากรรม ส่วนใหญ่เป็นการสร้างรูปเคารพตามคติความเชื่อของศาสนาพุทธลัทธิมหายาน โดยเฉพาะที่อำเภอไชยา ได้แก่ รูปพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ทำด้วยสำริด อายุราวพุทธศตวรรษที่ ๑๒ พระหัตถ์ขวาหักหาย พระหัตถ์ซ้ายทรงถือหม้อน้ำ ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร และ พระพุทธรูปปางมารวิชัยขนาดปรก จากวัดเวียง เป็นต้น

จิตรกรรม ที่โดดเด่นได้แก่ จิตรกรรมฝาผนังและเพดานบริเวณปากถ้ำหินปูนของเขาสิงขร ตำบลถ้ำสิงขร อำเภอคีรีรัฐนิคม เป็นภาพพระพุทธรูปประวัติและภาพการอยู่ร่วมกันเป็นชุมชน และภาพพระเจดีย์จุฬามณี เป็นต้น จิตรกรรมภายในอุโบสถของวัดพัฒนาราม ตำบลตลาด อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี เป็นภาพพุทธประวัติของพระพุทธเจ้า จิตรกรรมที่เสาอุโบสถวัดสมุหนิมิตร์ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา เป็นร่องรอยเพียงลายไทยคล้ายผ้าถุงเท่านั้น จิตรกรรมที่โรงมหรสพทางวิญญาณของลานโมกขพลาราม วัดธารน้ำไหล อำเภอไชยา เป็นภาพปริศนาธรรมเป็นภาพสมัยใหม่ที่ลานโมกขพลารามให้แนวคิด และปรัชญาในการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้า จิตรกรรมบนเพดานและผนังถ้ำหินปูนของเขาคูหา อำเภอกาญจนดิษฐ์ เป็นภาพสลูปเจดีย์ ชุมเขียนแก้ว ภาพพุทธประวัติและคติความเชื่อของพุทธศาสนิกชน

หัตถกรรม ที่โดดเด่นคือ ผ้าไหมพุมเรียง เป็นงานฝีมือที่ทำกันในกลุ่มชาวไทยมุสลิม ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา โดยใช้เส้นไหมญี่ปุ่นจากกรุงเทพฯ ลักษณะพื้นผ้าเรียบ ไม่เป็นปุ่มปม เดิมจะทอด้วยเครื่องมือ ระยะเวลาทอด้วยก็กระตุก ลวดลายโบราณที่นิยม ได้แก่ ลายยกเบ็ด ลายดอกพิกุล และลายนพเก้า ส่วนลายที่นิยมทอกันในปัจจุบัน ได้แก่ ลายราชวัตร ลายก้านต่อดอก ลายผ้ายกเชิงครุฑ ลายดอกพิกุล และลายนพเก้า นำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้แก่ ผ้าถุง เสื้อ เนคไท กระเป๋าถือ กรอบรูป พวงกุญแจ เครื่องตกแต่งบ้าน เป็นต้น

หมวกพุมเรียง เป็นงานหัตถกรรมของชาวไทยพุทธที่ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา วัสดุที่ใช้ทำมีหลายอย่าง เช่น ใบตาล ใบลาน และปอแก้ว นิยมสานเป็นเส้นยาวก่อน แล้วจึงนำมาตัดเย็บเป็นรูปทรงหมวก ใบตาลใช้ทำหมวกปีกกว้าง เพราะมีลักษณะนิ่ม ใบลานใช้ทำหมวกทรงสูงทั้งของผู้หญิงและผู้ชาย ส่วนปอแก้วใช้ทำหมวกทรงสูงของผู้ชาย มีการตกแต่งดินสอดด้วยผ้าสี และใช้ผ้าสีสลับเป็นลายเฉียงรอบหมวก ถ้าเป็นของผู้หญิงจะประดับหมวกด้วยรูปดอกไม้ ตรงด้านหน้าของหมวก ชาวบ้านเรียกว่า “หมวกกรานิ”

ผลิตภัณฑ์จากก้านมะพร้าว อำเภอกะสมุย โดยนำมาสานเป็นกระเป๋าทัว ทำมุขี มานประตู่หน้าต่าง กรอบรูป ไม้กวาด พัด กล้องใส่ซอง เป็นต้น

หัตถกรรมจากไม้ไผ่ เช่น สุ่ม ไซ ตะกร้า เข่ง หมวก ตะข่อง กระบุง กระเป๋าทัว กระดัง เป็นต้น

หัตถกรรมจากกระจูด บ้านบ่อกรัง อำเภอบ่อวิน ตำบลท่าเรือ อำเภอบ้านนาเดิม ที่นำมาทำเป็น เสื่อ กระเป๋าทัว หมวก เป็นต้น

ประเพณี ที่สำคัญ ได้แก่

งานประเพณีสวดมัลลย เป็นประเพณีประจำงานศพ เดิมพระเป็นผู้สวด โดยบทสวดได้จากหนังสือมัลลยหรือพระมัลลย คำสวด นอกจากมีจุดมุ่งหมายเพื่ออุทิศส่วนกุศลและเพื่อคลายความเจ็บปวดทรมานในขณะใกล้สวรรคตและเพื่อให้เจ้าภาพหรือญาติของผู้ตายเศร้าโศกเกินไป สมัยก่อนการฝึกหัดหรือซ้อมการสวดมัลลยมักจะเป็นปัญหาเพราะความเชื่อที่ว่าหากฝึกหัดหรือซ้อมการสวดมัลลยบนบ้าน จะเป็นเสนียดจัญไรแก่บ้าน ดังนั้น ผู้ฝึกซ้อมต้องหาสถานที่นอกบ้าน สมัยก่อนการสวดมัลลยแพร่หลายมาก งานศพทุกงานต้องมีสวดมัลลย แต่ปัจจุบันการสวดมัลลยเสื่อมความนิยม นักสวดมัลลยที่เหลืออยู่ต่างแก่ชรา ไม่มีผู้สืบทอด ทำให้ประเพณีการสวดมัลลยเหลือแต่ตำนานเท่านั้น ในอดีตวงมัลลยที่มีชื่อเสียงมาก เช่น วงมัลลยไชยา กาญจนดิษฐ์ ท่าฉางและท่าชนะ เป็นต้น

งานประเพณีบุญวันสารทเดือนสิบ หรือ ประเพณีรับส่งตายาย หรือรับเปรต - ส่งเปรต เป็นประเพณีที่แสดงออกถึงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ เป็นวันที่ชาวบ้านทุกครอบครัวทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษ วันรับตายายตรงกับวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๐ ชาวสุราษฎร์ธานีจะเดินทางกลับภูมิลำเนาเดิมเพื่อประกอบกิจกรรมรวมญาติและทำอาหารหวานคาว ขนมเดือนสิบไปถวายพระและตั้งเปรตที่วัด ส่วนวันส่งตายาย ตรงกับวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ ชาวบ้านทุกครัวเรือนจะประกอบพิธีกรรมเหมือนกันหมด จัดเตรียมล่ำรับ ขนมเดือน ๑๐ ให้ตายายนำกลับไปเมืองนรก ประกอบด้วย ขนมพอง ขนมลา ขนมตั่ว ขนมบ้า ขนมไข่ปลา ผลไม้ประจำฤดูกาลไปถวายพระที่วัด ตั้งเปรตทั้งในวัดและนอกวัด ในอำเภอยะมาดี “น้ำพริกผักจุ่ม” จากทุกครัวเรือนเพราะเป็นอาหารที่ตายายชอบ

งานประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า และแข่งขันทันเรือยาว ในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ หรือวันออกพรรษา มีการชักพระหรือลากพระทั้งทางน้ำและทางบก กิจกรรมที่สำคัญได้แก่การประกวดเรือพระ มีทั้งรถพนมพระ และเรือพนมพระ ซึ่งรถและเรือพนมพระ อาจจะตกแต่งประดับประดาด้วยการแกะสลัก หรือฉลุลาย ตกแต่งจำลอง เสมือนฉากที่พระพุทธเจ้ากลับมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ในงานพิธีจะใช้นักดนตรีเชื่อว่าผู้ที่ได้ร่วมลากจูงรถหรือเรือพนมพระจะได้อำนาจสิ่งลี้ลับหลายประการ จัดขึ้นบริเวณเขื่อนลำนาดำตั้งแต่บริเวณศาลหลักเมืองจนกระทั่งถึงโรงแรมวังใต้ ขึ้นอยู่กับจังหวัดสุราษฎร์ธานีว่าในแต่ละปีจะเลือกสถานที่ใด

งานประเพณีสวดทุ่ง เป็นประเพณีเก่าแก่ที่สำคัญประเพณีหนึ่งของชาวสุราษฎร์ธานี โดยเฉพาะชาวอำเภอยะมาดี อำเภอยะหา ได้ถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ สะท้อนถึงความเชื่อเกี่ยวกับภูตผีปีศาจ เสนียดจัญไร ลางต่าง ๆ ปัจจุบันประเพณีนี้ยังถือปฏิบัติกันอยู่ในหมู่ของชาวบ้านอำเภอยะมาดี จุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่หมู่บ้าน ชับไล่เสนียดจัญไร ภูตผีปีศาจ ใช้ทำและความชั่วร้ายทั้งปวง เป็นการทำบุญรวมหมู่บ้าน เพื่อพบปะสังสรรค์กัน จัดขึ้นในเดือน ๕ เดือน ๖ หรือเดือน ๗ เป็นประจำทุกปีแล้วแต่ความพร้อมของหมู่บ้านรวม ๆ กันหลายหมู่บ้าน ประเพณีเริ่มขึ้นในตอนเย็นของวันแรก โดยนิมนต์พระสงฆ์ไปสวดมนต์เย็นกลางทุ่งนาหรือตามสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ตกลงกันไว้ หลังจากนั้นจัดให้มีมหรสพสมโภช เช่น หนึ่งตะลุง โนรา เพลงบอก กลองยาว ภาพยนตร์ เป็นต้น แสดงได้รุ่ง วันต่อมานิมนต์พระสงฆ์มาสวดและฉันภัตตาหารเช้า ชาวบ้านร่วมกันรับประทานอาหารเป็นอันเสร็จพิธี

งานประเพณีสงกรานต์ เป็นประเพณีขึ้นปีใหม่ของไทย ตรงกับวันที่ ๑๓ - ๑๕ เมษายนของทุกปี ชาวปักษ์ใต้เรียกว่าวันว่าง คือว่างจากภารกิจงานทุกอย่าง มีการทำบุญตักบาตร สรงน้ำพระ สรงน้ำผู้ใหญ่เพื่อขอพร หลังจากนั้นมีการเล่นน้ำสงกรานต์เพื่อความสนุกสนาน

พิธีลอยเคราะห์หรืองานแก้กรรมใหญ่ เป็นงานที่ชาวบ้านร่วมกันทำพิธีแก้บนครั้งใหญ่ นิยมทำกันทุกปีในวันเสาร์หรือวันอังคาร เดือน ๗ โดยใช้ศาลาประจำหมู่บ้านใกล้ทะเลเป็นที่ประกอบพิธี เรือเคราะห์ลำนเล็ก ๆ ทำด้วยไม้ทองเหลือง ชาวบ้านจะใส่ ของเล็ก ๆ น้อย ๆ ลงในเรือ เช่น ข้าวสารอาหารแห้ง เศษเล็บ เส้นผมและเงิน ทำการวาดเคราะห์คือการทำอาหารพร้อมตั้งจิตให้เคราะห์หาย ร้ายต่าง ๆ ปลายนาการไปจากตน หรือให้หายเจ็บไข้หายทุกข์ยากใส่ลงในเรือเคราะห์ด้วย เมื่อชาวบ้านพร้อมกันถวายภัตตาหาร

พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์และเสร็จกิจแล้ว มโนราห์ก็เริ่มทำพิธีแก้หมอย่ำรำบนศาลาเพื่อถวายแด่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ปางวิญญานพอได้เวลาฉีกหมอย่ำ ตัวนายโรงมโนราห์และตัวพรานก็ร่วมกันจับดาบที่ใช้ประกอบการรำรำแทงหรือตัดต่อหมอย่ำที่ผูกไว้กับเสากลางศาลาให้ขาดหล่นตกลงมา เป็นอันว่าการแก้หมอย่ำเสร็จสิ้น ชาวบ้านร่วมกันทำหมอย่ำห่อใหม่ขึ้นมาโดยใช้ส่วนโคนของทางหมากแห้งที่เรียกว่า “ต้อ” ห่อหมากพลู ดอกไม้รูปเทียน เศษสตางค์ แล้วมโนราห์หรือคนทรงนำขึ้นไปผูกไว้ที่เสากลางศาลา แทนที่ห่อเก่าเพื่อจะได้ทำพิธีฉีกหมอย่ำในปีต่อไป หลังจากฉีกหมอย่ำแล้วจะทำพิธีลอยเรือเคราะห์ให้น้ำลิ่งที่ไม่ดีออกไปจากฝั่ง อวมงคลทั้งหลายออกไปจากแผ่นดินเกาะสมุย

งานประเพณีชนควาย นับเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของเกาะสมุย เล่นกันมายาวนานตั้งแต่ครั้งยังขึ้นกับนครศรีธรรมราช ที่ใช้ทุ่งใหญ่เป็นที่ทำนาปลูกข้าวเพื่อส่งเป็นส่วยไปให้เจ้าเมืองนครศรีธรรมราช ครั้นเสร็จสิ้นงานนาท้องทุ่งโล่งว่าง ชาวสมุขสมัยนั้นหาความสำราญด้วยการนำควายมาชนกัน ปัจจุบันสนามชนควายเกาะสมุยมีที่บ้านตะเกียน บางขาม เฌวง ลิปะน้อย หน้าเมือง เป็นต้น

ศาสนา / ความเชื่อ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคืออิสลาม และคริสต์

การละเล่นพื้นบ้าน สะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของคนภาคใต้ได้อย่างชัดเจน โดยมีการละเล่นของเด็ก ได้แก่ จุ่มจี จีจิบ ลูกหวีอ ชักลูกยาง ทองสูง กบกับ หมากโดน บอกละ ลูกจูด หอยหลุม เทยก เตย และหมากขุม ส่วนการละเล่นของผู้ใหญ่ ได้แก่ เพลงชักพระอำเภอกะพะงั่น เพลงบอก เพลงนา เพลงเรือ คำตัด ลิเกป่า มโนห์รา หนึ่งตะลุง สะบ้า และมวยไชยา ซึ่งเป็นศิลปะการป้องกันตัวที่มีชื่อเสียงประจำถิ่นอำเภอยะมาตมีชื่อเสียงมานานพอๆ กับมวยลพบุรี และมวยโคราช

อาหารการกิน ได้แก่ ผัดไทยไชยา และ ผัดไทยท่าฉาง ซึ่งแตกต่างจากผัดไทยทางภาคกลาง เพราะใส่น้ำกะทิ มีรสชาติเผ็ดเล็กน้อย อาจจะใส่เต้าหู้ หรือกุ้งเป็นเครื่องเคียงด้วย กินพร้อมผัก ยำปลาเม็ง มีเฉพาะที่อำเภอบ้านนาเดิม และอำเภอบ้านนาสาร และสุราษฎร์ธานีขึ้นชื่อเรื่อง หอยนางรม ที่มีขนาดใหญ่ และสด รวมทั้ง กุ้งแม่น้ำตาปี ด้วย นอกจากนี้ยังมี ไช้เค็มไชยา รสชาติดี ไม่คาว ขนมนึ่ง ของอำเภอยะมาต ประกอบด้วย ข้าวเหนียว น้ำ น้ำค้าง ห่อด้วยใบไม้ ต้มจนสุก รับประทานกับน้ำผึ้ง น้ำตาลโตนด น้ำเชื่อม หรือน้ำกะทิ โล้งโด่ง เป็นอาหารประเภทก๋วยเตี๋ยว มีจำหน่ายในอำเภอยะมาตและผลไม้สดๆ เช่น เงาะโรงเรียน รสชาติหวานและกรอบ จังหวัดสุราษฎร์ธานีจัดให้มีการนำผลผลิตจากเงาะโรงเรียนและผลผลิตอื่น ๆ มาจำหน่ายใน งานวันเงาะโรงเรียน ประมาณต้นเดือนสิงหาคมของทุกปี

กลุ่มผีเสื้อใบยางบ้านควนสุบรรณ

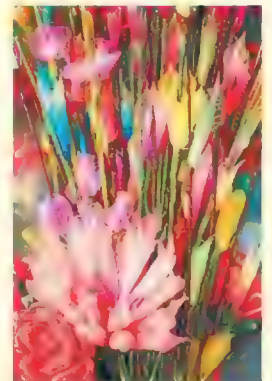
กลุ่มผีเสื้อใบยางบ้านควนสุบรรณ ตำบลนาสาร อำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นกลุ่มสมาชิกแม่บ้านบ้านควนสุบรรณที่ผลิตงานฝีมือจากใบยางพาราวัสดุที่ผู้อื่นมองไม่เห็นคุณค่า แต่กลับนำมาสร้างสรรค์เป็นสินค้าที่สวยงามในรูปแบบผลงานทางศิลปะใบยางได้แก่ ผีเสื้อ แมลงปอ ดอกไม้ พัด พวงกุญแจกลายเป็นสินค้าหนึ่ง

ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับห้าดาว สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนบ้านควนสุบรรณได้ไม่น้อย กลุ่มแม่บ้านแห่งนี้เริ่มต้นผลิตสินค้าจากใบยางพาราตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ โดยมีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรบ้านนาสาร เป็นผู้อบรมวิธีการทำให้ราคาจำหน่ายผีเสื้อตามขนาดและรูปลักษณะของผลิตภัณฑ์

วิธีการทำใบยางพารา

วิธีการทำใบยางพารา เพื่อนำมาประดิษฐ์เป็นชิ้นงานต่างๆ เริ่มจากการหาใบยางพาราสด ไม่มีตำหนิ ไม่แก่ และไม่อ่อนเกินไป จากนั้นนำใบยางพารามาแช่ในบ่อซีเมนต์ หรือโอ่งนาน ๒ เดือนแล้วนำขึ้นมาใช้แปรงขนนุ่มชุบเยื่อใบออก จนเหลือแต่เส้นใยนำไปผึ่งแดดให้แห้ง เมื่อแห้งแล้วนำไปแช่ในน้ำคลอรีนที่ผสมกับโซเดียมเปอร์ออกไซด์อีก ๒ ชั่วโมง แล้วนำมาล้างด้วยน้ำเปล่านำไปผึ่งแดดอีกครั้ง จะได้ใบยางที่ฟอกขาวสะอาด หลังจากนั้นนำมาย้อมสีบาติกตามต้องการ การทำผีเสื้อต้องใช้ใบยางถึง ๒ ใบต่อกัน ๑ ปี ทากาวประกบกันทั้ง ๒ ด้าน ทับด้วยปิกแบบผีเสื้อที่ฉลุไว้ จากนั้นก็จะทำบล็อกในแต่ละแบบเป็นลวดลายของผีเสื้อแล้วใช้สีสเปรย์พ่น ทิ้งไว้ให้แห้ง แล้วตัดตามขอบตามรูปแบบปิกทากาวตามขอบปิกทั้ง ๒ ด้าน หลังจากนั้นจะตกแต่งสีให้สวยงามด้วยน้ำยาทาเล็บสีต่างๆ สำหรับขั้นตอนการทำตัวจะใช้ใบยางพาราที่เหลือจากการทำปีกมาย้อมด้วยสีย้อมผ้าสีดำคูลูกกวาม้วนทำเป็นตัว และนำปีกมาติดกับลำตัวให้แน่นตกแต่งหนวดและตา เป็นอันเสร็จได้ผีเสื้อใบยางพาราที่สวยงาม

การแข่งขันเรือใบรายการ Koh Samui Regatta

การแข่งขันเรือใบรายการ Koh Samui Regatta เป็นการแข่งขันเรือใบระดับนานาชาติที่จัดขึ้นบริเวณหาดเลว อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยกองทัพเรือ ร่วมกับสมาคมแข่งเรือใบแห่งประเทศไทย (YRAT) และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จัดขึ้นในเดือนพฤษภาคมของทุกปี โดยมีนักแข่งเรือใบระดับนานาชาติจากหลายประเทศเข้าร่วมการแข่งขัน เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฮองกงและไทย เป็นต้น

คู่มือ ทาดเลว

เกาะเต่า

เกาะเต่า ตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือและห่างจากเกาะพะงัน ๔.๕ กิโลเมตร เป็นเกาะขนาดใหญ่อันดับ ๓ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี รองจากเกาะสมุยและเกาะพะงัน มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๘.๕๗๒ ตารางกิโลเมตร ส่วนใหญ่เป็นภูเขา มียอดสูงสุด ๓๗๐ เมตร จากระดับทะเลปานกลาง ความยาวของเกาะในแนวเหนือ-ใต้ ๗.๕ กิโลเมตร และความกว้างในแนวตะวันออก-ตะวันตก ๔.๕ กิโลเมตร

ชื่อ *เกาะเต่า* มาจากรูปร่างของตัวเกาะที่เมื่อมองจากด้านบนจะเห็นลักษณะเหมือนเต่า และมีเกาะนางยวนเป็นส่วนของหางเต่า ด้านทิศตะวันออกของเกาะเป็นหน้าผาสูงชัน ส่วนพื้นที่ทางด้านตะวันตก เป็นลักษณะพื้นที่ราบเป็นที่ตั้งของหมู่บ้าน เป็นจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยวของเกาะเต่า นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่กำลังถมจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ หาดที่ได้รับความนิยมของเกาะเต่าได้แก่ หาดทรายรี หาดแม่หาด และหาดบ้านโลกเก่า

อดีตเกาะเต่าใช้เป็นที่คุมขังนักโทษทางการเมืองสมัยกบฏบวรเดช เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖ เหมือนเกาะตะรุเตา จังหวัดสตูล จนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๗ กรมราชทัณฑ์จึงประกาศยกเลิก ต่อมาชาวบ้านจากเกาะพะงันได้มาจับจองที่ทำสวนมะพร้าวบนพื้นที่ราบเชิงเขา

ป่าไม้ส่วนที่อยู่บนเขาเป็นแหล่งต้นน้ำของเกาะ และมีพันธุ์ไม้หลากหลาย คือ ป่าดิบแล้ง บนยอดเขา ป่าเบญจพรรณ อยู่บริเวณเชิงเขาทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะ ป่าชายหาด พบที่เนินเขาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะ ส่วนบริเวณ

ชายหาดมีพรรณไม้ขึ้นอยู่บ้าง บางส่วนของพื้นที่มีการทำสวนมะพร้าว และบริเวณทิศตะวันตกใกล้กับแหลม จปร. มีน้ำท่วมซึ่งพบพรรณไม้ในเขตป่าพรุขนาดเล็ก

ทรัพยากรสัตว์ป่าบนเกาะเต่า มีอยู่ ๖๓ ชนิด ได้แก่ นกเหยี่ยว นกเขา นกฟิราบ ตู๊ก แกะเตาหนู เต่ากระ ค้างคาวกินผลไม้ กระรอก กระแตได้ คางคกบ้าน และกบนา เป็นต้น

ชายฝั่งทะเลของเกาะเต่ามี ๒ ลักษณะ คือชายฝั่งทะเลด้านทิศตะวันออกและทิศเหนือเป็นโขดหิน ส่วนด้านทิศตะวันตกและทิศใต้เป็นหาดทราย แนวปะการังบริเวณเกาะเต่ามีความหลากหลาย และมีสภาพสมบูรณ์ แหล่งดำน้ำที่ได้รับความนิยมของ

เกาะเต่า ได้แก่ หินขาว หินพีวี กองทรายแดง (shark island) แหลมหินวง และอ่าวม่วง เป็นต้น สิ่งมีชีวิตที่พบได้แก่ ปะการังแข็ง ปะการังอ่อน แล้ทะเล เม่นทะเล หอยเบี้ย หอยมือเสือ ปูใบหลังเตาแดง ปูลม ปลา สลิดทะเล ปลานกแก้ว ปลาเก๋า ปลากระรัง ปลาวัวหางพัด ปลาวัวโททัน ปลาฉลามวัว และฉลามวาฬ เป็นต้น

ดูที่ เกาะนางยวน / เกาะพะงัน / เกาะสมุย / หาดทรายรี / หาดแม่หาด / อ่าวโลกเก่า / อ่าวม่วง / อ่าวหินวง
พิกัดภูมิศาสตร์ N 10° 03.388' E 99° 30.200'

เกาะแตน

เกาะแตน หรือเกาะกระเด็น ตำบลลิ้ง-
งาม อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของเกาะสมุย มีรูปร่างคล้าย
สามเหลี่ยม มียอดแหลมยื่นไปทิศเหนือ
เกาะแตนกว้าง ๓ กิโลเมตร ยาว ๔.๕
กิโลเมตร มีพื้นที่ ๖.๘๕๘ ตารางกิโลเมตร
บนเกาะมีภูเขาสูงอยู่ ๓ ลูก ทางทิศใต้มียอด
สูงสุด ๒๑๘ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง
ชายฝั่งทิศตะวันออก (อ่าวออก) เป็นหาด
ทราย ชายฝั่งทิศตะวันตกเป็นอ่าวปิด (อ่าวตก)
มีพื้นที่ป่าชายเลนขนาดเล็ก และหาดหิน แนว
ชายฝั่งของเกาะแตนมีความยาว ๑๔.๕
กิโลเมตร เป็นหาดทรายยาว ๑.๕ กิโลเมตร
หาดหินยาว ๔ กิโลเมตร หาดเลนยาว ๑.๕
กิโลเมตร และหน้าผายาว ๗.๕ กิโลเมตร

สภาพพื้นที่ของเกาะแตน ส่วนใหญ่เป็น
พื้นที่ ป่าดิบแล้ง มีพรรณไม้ขนาดใหญ่ขึ้น
หนาแน่นอยู่บนภูเขา ทางเนินเขาตอนเหนือ
ของเกาะเป็น ป่าดิบแล้งแคระ ส่วนที่อ่าวตก
เป็น ป่าชายเลน และมี ป่าชายหาด ที่พบตาม
แนวชายหาดทางทิศตะวันตกเฉียงใต้และมี
สวนมะพร้าวขนาดใหญ่ทางทิศตะวันออก

พันธุ์พืชที่พบ เช่น หลุมพอ สยาแดง ช่อยพยอม
โกกงางใบเล็ก ตะบูนขาว โกกงางหูช้างหรือ
ห่อเม่น ชาวบ้านใช้ใบนี้ห่อหอยเม่นแล้วเผา
กินเป็นอาหาร สัตว์ป่าที่พบบนเกาะแตนมีอยู่
๑๙๙ ชนิด เช่น นกจับคอน นกกระแต
ค่างควมแม่ไก่ กระรอกปลายหางดำ ค่างคก
บ้าน งูเขียวพระอินทร์ เป็นต้น

เกาะแตนมีแนวปะการังยาว ๑.๒
กิโลเมตร เป็นพื้นที่ทั้งหมด ๑.๙๒๓ ตาราง
กิโลเมตร จัดเป็นเกาะที่มีแนวปะการังกว้าง
เป็นอันดับที่ ๓ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

รองลงมาจากเกาะสมุยและเกาะพะงัน เป็น
แนวปะการังริมฝั่ง อยู่ห่างจากฝั่งระหว่าง
๑๐ - ๗๐๐ เมตร แนวปะการังมีความ
สมบูรณ์ดี โดยเฉพาะทางทิศตะวันตกเฉียง
เหนือ เรียกว่าแนว *Coral Fantasia* เป็นแนว
ปะการังมีความสมบูรณ์ และความหนาแน่น
สูงที่สุด ลิงมีชีวิตที่พบ เช่น ปะการังเขากวาง
ปะการังโต๊ะ ปะการังโขด เป็นต้น

ดูที่ เกาะพะงัน / เกาะสมุย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 13.450' E 99° 33.979'

เกาะท้ายเพลา

เกาะท้ายเพลา ตำบลอ่างทอง อำเภอกะสุมย์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง เกาะท้ายเพลาอยู่ทางตอนเหนือสุดของหมู่เกาะอ่างทอง เป็นเกาะขนาดเล็กจำนวน ๔ เกาะที่อยู่เหนือเกาะนายพุด มีพื้นที่ ๐.๐๒๕ ตารางกิโลเมตร ลักษณะของเกาะเป็นภูเขาหินปูน บริเวณชายขอบเกาะเป็นหน้าผา และโขดหินชัน

แนวปะการังของเกาะท้ายเพลา มีสภาพสมบูรณ์ปานกลางถึงสมบูรณ์ดี มีความกว้างอยู่ระหว่าง ๓๐ - ๑๐๐ เมตร ความลึก ๓ - ๘ เมตร โดยแนวปะการังของเกาะท้ายเพลาจะเชื่อมต่อกับแนวปะการังของเกาะนายพุดทางฝั่งทิศตะวันออก ส่วนทางด้านทิศตะวันตกของเกาะท้ายเพลา แนวปะการังมีความสมบูรณ์อยู่ในระดับปานกลาง ปะการังส่วนใหญ่ที่พบ ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังเขากวาง และปะการังโต๊ะ เป็นต้น และสัตว์อื่นๆ ที่พบ ได้แก่ กัลปังหา ฟองน้ำครก ดอกไม้ทะเล แส้ทะเล ปลาสลิดหิน ปลาการ์ตูน เป็นต้น

ดูที่ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 14.104' E 99° 24.137'

เกาะนกเกา

เกาะนกเกา หรือ เกาะนกตะเกา ตำบลดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ทางทิศใต้ของหมู่เกาะอ่างทอง มีพื้นที่ ๒.๘๔๕ ตารางกิโลเมตร บริเวณตรงกลางพื้นที่ของเกาะนกเกาเป็นภูเขาหินปูน มียอดสูง ๑๐๐ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง แนวภูเขาเว้าตัวจากเหนือ - ใต้ ชายขอบของเกาะส่วนใหญ่เป็นหาดทรายยาว ยกเว้นทางทิศเหนือ และทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นโขดหิน

แนวปะการังของเกาะนกเกามีพื้นที่ ๐.๒๖๒ ตารางกิโลเมตร (รวมพื้นที่แนวปะการังของเกาะกา เกาะขนาดเล็กที่อยู่ทาง

ทิศเหนือของเกาะนกเกา) แนวปะการังส่วนใหญ่ก่อตัวได้ดีทางทิศตะวันออก เป็นแนวปะการังริมฝั่ง มีความกว้างระหว่าง ๕๐ - ๘๐ เมตร ความลึก ๑ - ๒ เมตร สภาพของแนวปะการังไม่สมบูรณ์ ยกเว้นบริเวณทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะ ยังมีแนวปะการังที่สมบูรณ์ปานกลางอยู่บ้าง ส่วนใหญ่ที่พบ ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังสมอง ปลิงสร้อยไข่มุก เม่นดำหนามยาว ปูใบดาแดง ปลาสลิดทะเล ปลาสลิดหิน ปลา

นกแก้ว และปลานกขุนทอง เป็นต้น
คู่มืออุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 14.104' E 99° 24.137'

เกาะนางยวน ตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะเต่า มีพื้นที่ ๐.๐๗๗ ตารางกิโลเมตร อยู่ใกล้กับเกาะทางเต่า (มีขนาดใหญ่กว่า อยู่ทางทิศเหนือ พื้นที่เกาะทางเต่า ๐.๓๐๖ ตารางกิโลเมตร) ปัจจุบันมีการทับถมของทรายจนพื้นที่ของเกาะทั้งสองเชื่อมเข้าหากัน มีทางเดินขึ้นไปยังจุดชมวิวอยู่ทางทิศใต้ของเกาะนางยวน

เกาะนางยวนมีชายหาดยาว ๓๐๐ เมตร ทางด้านทิศตะวันตกมีแนวปะการังน้ำตื้น ส่วนทางทิศตะวันออกมีชายหาดสั้นๆ แบ่งออกเป็นสองตอน หาดทรายทางทิศเหนือ ยาว ๑๕๐ เมตร หาดทรายทางทิศใต้ ยาว ๒๐๐ เมตร เกาะนางยวนและเกาะทางเต่า มีพื้นที่ปะการัง ๐.๒๑๕ ตารางกิโลเมตร มีจุดดำน้ำหลายจุด ได้แก่ Japanese garden, Twin rocks, Green rock และ Nangyuan

pinnacle ลักษณะแนวปะการังเป็นแบบริมฝั่ง ล้อมมีชีวิตที่พบบริเวณนี้ได้แก่ ปะการังเขากวาง ปะการังดาวใหญ่ ปะการังสมอง ปะการังโซ่ใหญ่ ปลาผีเสื้อ ปลาสินสมุทร ปลาสลิดหิน ปลาลลามครีบดำ เป็นต้น

จุดที่ จุดชมวิวเกาะนางยวน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 10° 04.352' E 99° 29.260'

ปะการังสมอง

ชื่อสามัญ : Brain coral

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Symphyllia* sp.

ปะการังสมองมีโครงร่างเป็นก้อน รูปร่างคล้ายสมองมนุษย์ เนื่องจากบริเวณผิวมีส่วนนูน แคลไลซ์มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๕ มิลลิเมตร และโครงร่างกว้าง ๓๐ เซนติเมตร พื้นผิวมีสีเทาอมน้ำตาล บางก้อนมีขนาดใหญ่ กลายเป็นระบบนิเวศขนาดเล็ก ผิวของปะการังบางส่วนที่ตายไปจะกลายเป็นที่อาศัยของสิ่งมีชีวิตหลากหลายชนิด เช่น หนอนท่อ หอยสองฝา หนอนดอกไม้ เป็นต้น ปะการังมีความทนทาน มีขนาดใหญ่ สามารถพบได้ทั่วไปตามแนวปะการังทั่วไป ทั้งอ่าวไทยและทะเลอันดามัน

เกาะพะงัน

เกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัด สุราษฎร์ธานี อยู่ทางทิศใต้ของเกาะเต่า ทาง ทิศตะวันออกของหมู่เกาะอ่างทอง และทาง ทิศเหนือและห่างจากเกาะสมุย ๑๕ กิโลเมตร คำว่า *พะงัน* เพี้ยนมาจากคำว่า *งัน* หรือ *หล้งงัน* ที่เป็นภาษาท้องถิ่น มีความหมายว่า สันทรายที่ไหลพ่นน้ำเมื่อน้ำลดลง เนื่องจาก เกาะพะงันมีชายทะเลที่มีความลาดชันต่ำ

เกาะพะงันมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ ๒ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี รองจากเกาะสมุย มีพื้นที่ ๑๒๒.๐๑๗ ตารางกิโลเมตร พื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นภูเขาเวกตัวจากทิศเหนือ - ใต้ ทางทิศตะวันตกมีพื้นที่ราบ มีผืนป่าขนาดใหญ่มีความสมบูรณ์ แบ่งได้เป็น ป่าดงดิบชื้น ป่าดงดิบแล้ง ป่าเขาหินปูน พื้นที่ป่าด้านตะวันออกเฉียงใต้ กรมป่าไม้ได้ประกาศเป็นเขตป่าอนุรักษ์จัดตั้งอุทยานแห่งชาติธารเสด็จ - เกาะพะงัน

บนเกาะพะงันมีชุมชนที่อาศัยอยู่หลาย หมู่บ้าน เช่น ชุมชนบ้านท้องศาลา ชุมชน บ้านโกลกหล้า แหล่งท่องเที่ยวบนเกาะพะงัน มีมากมาย ได้แก่ น้ำตกแพง วัด ศาลเจ้า หอ วัฒนธรรมบ้านละไม อ่าวท้องศาลา หาดรีน หาดแม่หาด อ่าวท้องนายปาน เป็นต้น ชายหาดเหล่านี้มีหาดทรายสีขาวเม็ดทรายละเอียด และบริเวณรอบเกาะมีแนวปะการัง ริมฝั่งที่ก่อตัวได้ดี โดยเฉพาะทางด้านทิศ ตะวันตกของเกาะ แนวปะการังมีความ สมบูรณ์ดี ได้แก่ ปะการังแข็ง ปะการังอ่อน รวมทั้ง ฟองน้ำครก แล้ทะเล เม่นดำหนาม ยาว ปลิงดำ ปลิงสร้อยไข่มุก ดาวหมอนปัก เข็ม ฟองปลานกแก้ว ปลาสลิดหิน ปลาผีเสื้อ ปากยาว เป็นต้น

บริเวณหาดรีนด้านตะวันออกเฉียงใต้ ของเกาะพะงันเป็นสถานที่จัดงานฟูลมูนปาร์ตี้ มีนักท่องเที่ยวต่างชาตินิยมมาเที่ยวกัน

จุดที่ เกาะเต่า / เกาะสมุย / หาดแม่หาด / หาดรีนนอก / หาดรีนใน / อ่าวท้องศาลา / อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ - เกาะพะงัน / อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 42.515' E 99° 59.018'

เกาะพะลวย ตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง เกาะพะลวยจัดเป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของหมู่เกาะอ่างทอง มีพื้นที่ ๑๕.๘ ตารางกิโลเมตร ลักษณะของเกาะเป็นภูเขาหินปูนอยู่บริเวณกลางเกาะ มียอดเขาสูงสุด ๒๙๒ เมตร จากระดับทะเลปานกลาง มีชายฝั่งเว้าแหว่ง ทำให้เป็นอ่าวและหาดทรายหลายแห่ง พื้นที่แนวปะการังของเกาะพะลวยมีอยู่ ๑.๒๑๒ ตารางกิโลเมตร (พื้นที่แนวปะการังนี้รวมของเกาะใกล้เคียงด้วย คือ เกาะหินตั้งและเกาะค้างคาว) ลักษณะเป็นแนวปะการัง

น้ำตื้น ก่อตัวได้ดียวรอบๆ เกาะพะลวย ส่วนแนวปะการังบริเวณริมฝั่ง จะอยู่ทางด้านทิศใต้ ทิศตะวันตก และทิศตะวันออก ส่วนทิศเหนือจะเป็นปะการังที่ขึ้นอยู่บนโขดหิน มีสภาพสมบูรณ์ปานกลางถึงสมบูรณ์ดีมาก มีความกว้างระหว่าง ๕๐ - ๓๐๐ เมตร ความลึกอยู่ในช่วง ๑ - ๕ เมตร ส่วนปะการังทางด้านทิศเหนือ และทิศตะวันตกมีความสมบูรณ์ดีมาก ได้แก่ ปะการังเขากวาง และปะการังโต๊ะ เป็นต้น

จุดที่ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 19.059' E 99° 24.637'

เกาะมัดสุม

เกาะมัดสุม ตำบลดลิ่งงาม อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหาดขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้ มีพื้นที่ ๐.๗๒๓ ตารางกิโลเมตร แนวปะการังก่อตัวได้ดีเกือบรอบเกาะ มีพื้นที่ ๐.๕๓๗ ตารางกิโลเมตร มีความกว้างระหว่าง ๕๐ - ๓๕๐ เมตร ความลึกอยู่ใน

ช่วง ๑ - ๖ เมตร ปะการังส่วนใหญ่มีความสมบูรณ์ปานกลางจนถึงสมบูรณ์ดี ชนิดเด่นๆ ที่พบ คือ ปะการังเขากวาง ปะการังโต๊ะ ปะการังโขด และยังมี ชีวิตอื่นๆ ได้แก่ ปู ปะการัง กุ้งมดแดง ปลาสลิดทะเล ปลาผีเสื้อ ปลาสลิดหิน ปลาวัว เป็นต้น พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 13.372' E 99° 35.195'

ปะการังโต๊ะ

ชื่อสามัญ : Table coral

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Acropora sp.

ปะการังโต๊ะ โคลนีเป็นแผ่นโต๊ะราบขนาดใหญ่ เมื่อมองจากมุมบนจะเห็นลักษณะของโต๊ะประกอบด้วยกิ่งปะการังในแนวระนาบที่มีกิ่งย่อยแผ่ขึ้นมา มีความยาวไม่เกิน ๒ เซนติเมตร กิ่งย่อยมีลักษณะเป็นตุ่มหรือแท่ง คอโรลไลต์เรียงตัวเหมือนกลีบกุหลาบ พบตามแนวปะการังทั่วไป ในบริเวณแนวปะการังน้ำตื้นแถบแนวขอบและแนวลาดชัน

เกาะม้า

เกาะม้า อำเภอกะพะงั่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะพะงั่น เป็นเกาะขนาดเล็ก มีพื้นที่ ๐.๐๙๕ ตารางกิโลเมตร แนวปะการังของเกาะม้าต่อเนื่องมาจากแนวปะการังของเกาะพะงั่น มีความสมบูรณ์ดี ลักษณะเป็นปะการังริมฝั่ง กว้าง ๖๐ เมตร ความลึก

ระหว่าง ๔ - ๕ เมตร ปะการังส่วนใหญ่ที่พบ ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังสมองร่องยาว ปะการังผิวอยู่ เป็นต้น ส่วนสัตว์อื่นๆ ที่พบ ได้แก่ ผูงปลาสดหิน ปลากระรอก ปลาข้าวเม่า ปลานกแก้ว ปลาผีเสื้อ เป็นต้น

คูที่ เกาะพะงั่น
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 28.829' E 99° 35.255'

เกาะแม่เกาะ

เกาะแม่เกาะ ตำบลอ่างทอง อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง เกาะแม่เกาะมีพื้นที่ ๐.๗๕๙ ตารางกิโลเมตร ลักษณะเป็นเกาะที่มีภูเขาหินปูน มียอดเขาสูง ๒๐๑ เมตร จากระดับทะเลปานกลาง ต้นไม้ขึ้นปกคลุมหนาแน่น ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะนี้มีทะเลที่มีภูเขาล้อมรอบหรือที่เรียกกันว่า ทะเลใน สันนิษฐานกันว่าเกิดจากการยุบตัวของชั้นหิน ทำให้เกิดเป็นแอ่งน้ำธรรมชาติขึ้นมา ทะเลในมี

พื้นที่ประมาณ ๐.๐๖๕ ตารางกิโลเมตร มีเส้นผ่านศูนย์กลางกว้าง ๒๕๐ เมตร ยาว ๓๐๐ เมตร ลึก ๗ เมตร บริเวณด้านข้างมีพื้นที่ป่าชายเลนขนาดเล็กที่มีพรรณไม้เด่นๆ คือ โกงกางใบเล็ก ทางใต้ของเกาะมีลักษณะโค้งเว้าเป็นหาดทรายจำนวน ๕ แห่ง

แนวปะการังของเกาะแม่เกาะมีพื้นที่ ๐.๒๙๓ ตารางกิโลเมตร ลักษณะเป็นแนวปะการังริมฝั่งที่ก่อตัวได้ดี มีสภาพสมบูรณ์ ปานกลางถึงสมบูรณ์ดีมาก มีความกว้างระหว่าง ๕๐ - ๑๐๐ เมตร อยู่ในช่วงความ

ลึกที่ ๑ - ๕ เมตร ปะการังส่วนใหญ่ที่พบคือ ปะการังโขด ปะการังดอกไม้ทะเล ปะการังถ้วยสมอง เป็นต้น นอกจากนี้ ทางทิศใต้ยังพบกัลปังหาเป็นจำนวนมาก สัตว์ชนิดอื่นที่พบในบริเวณนี้ ได้แก่ ฟองน้ำครก เพรียงหัวหอม หอยมือเสือ ปูไข่ ปลาสลิดทะเล ปลาสลิดหิน และปลาแพะ เป็นต้น

คูที่ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 23.464' E 99° 23.733'

เกาะลำนาค

เกาะลำนาค ตำบลตลาด อำเภอเมือง สุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บริเวณแม่น้ำตาปี เป็นเกาะขนาดเล็ก มีพื้นที่ ๐.๑๑๗ ตารางกิโลเมตร เดิมเกาะลำนาคเป็นที่ราชพัสดุ และได้เปิดสัมปทานให้ทำร้านอาหารและที่พัก เมื่อที่พักรับตัวลง ทางจังหวัดสุราษฎร์ธานีจึงเปลี่ยนเป็นสวนสาธารณะ มีทางสำหรับเดินออกกำลังกายบนเกาะมีบึง และต้นไม้ใหญ่ให้ความร่มรื่น การเดินทางมายังเกาะลำนาคทำได้สะดวก เพราะมีสะพานเชื่อมจากฝั่ง ระยะทาง ๑๐๐ เมตร จึงเป็นที่นิยมของคนในท้องถิ่นเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

ดูที่ แม่น้ำตาปี - คลองร้อยสาย / สวนสาธารณะเกาะลำนาค
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 08.228' E 99° 19.013'

เกาะวัวก้นต้ง

เกาะวัวก้นต้ง ตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง เกาะวัวก้นต้งมีพื้นที่ ๐.๐๔๕ ตารางกิโลเมตร ลักษณะของเกาะถูกแบ่งเป็นสองเกาะ เชื่อมต่อกันด้วยสันทราย และแนวปะการัง โดยวางตัวไปทางตะวันออก - ตะวันตก

แนวปะการังของเกาะวัวก้นต้งมีพื้นที่ ๐.๐๒๕ ตารางกิโลเมตร ก่อตัวได้ดีทางทิศเหนือ และทิศใต้ มีความกว้างระหว่าง ๒๐ - ๕๐ เมตร ความลึกอยู่ในช่วง ๑ - ๕ เมตร ยกเว้นบริเวณที่เชื่อมกันระหว่างเกาะทั้งสอง จะมีแนวปะการังยาว ๑๐๐ เมตร ปะการังส่วนใหญ่ที่พบได้แก่ ปะการังโขด ปะการังเขากวาง และปะการังโต๊ะ เป็นต้น สิ่งมีชีวิตอื่นๆ ที่พบได้แก่ ฟองน้ำครก เม่นดำหนามยาว ปลิงสร้อยไข่มุก ดาวหมอนปักเข็ม ทาก

เปลือย ปลาผีเสื้อ ปลาน้ำ ปลาสร้อยหิน และปลาน้ำลาย เป็นต้น

ดูที่ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 24.180' E 99° 24.508'

เกาะวัวตาหลับ

เกาะวัวตาหลับ ตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง เกาะวัวตาหลับมีพื้นที่ ๔.๘๐๑ ตารางกิโลเมตรวางตัวในแนวเหนือ - ใต้ ลักษณะเป็นเกาะภูเขาหินปูน มีที่ทำการอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง ตั้งอยู่ที่อ่าวคา ซึ่งเป็นอ่าวที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะ

แนวปะการังก่อตัวได้ดีอยู่บริเวณรอบเกาะ มีความกว้างระหว่าง ๓๐ - ๑๐๐ เมตร

ความลึกอยู่ในช่วง ๑ - ๔ เมตร สภาพแนวปะการังมีความสมบูรณ์ปานกลางถึงสมบูรณ์ดี ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังลายดอกไม้ ปะการังเขากวาง เป็นต้น สิ่งมีชีวิตอื่นๆ ได้แก่ ฟองน้ำครก ฟองน้ำสีฟ้า ทากทะเล สัตว์หินปูนสีแดง เม่นทะเล ดาวทะเล เป็นต้น

คู่มือ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 22.361' E 99° 24.338'

เกาะสมุย

เกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และใหญ่เป็นอันดับที่ ๓ ของประเทศ รองจากเกาะภูเก็ต และเกาะช้าง จังหวัดตราด อยู่ห่างจากชายฝั่ง ๑๗ กิโลเมตร เกาะสมุยมีพื้นที่ ๒๓๖.๐๗๙ ตารางกิโลเมตร สภาพทั่วไปของเกาะมีภูเขาสูงเป็นป่าดงดิบชื้น มีพรรณไม้อุดมสมบูรณ์ และสัตว์ป่าหลากหลายชนิด

แหล่งท่องเที่ยวบนเกาะมีความหลากหลาย ทั้งวัดคุณาราม วัดเสด็จ น้ำตกหินลาด น้ำตกหน้าเมือง รวมทั้งสวนสัตว์สมุย สวนสัตว์น้ำได้ทะเลเกาะสมุย และสวนผีเสื้อสมุย เป็นต้น นอกจากนั้นบนเกาะสมุยยังมีชายหาดอีกหลายแห่ง เช่น หาดเฉวง หาดละไม หาดบางปอ หาดหน้าทอน เป็นต้น

เกาะสมุยมีพื้นที่แนวปะการัง ๓๘.๔ ตารางกิโลเมตร ซึ่งก่อตัวได้ดีทางด้านทิศตะวันตกและทิศใต้ เป็นแนวปะการังริมฝั่ง มีความกว้าง ๑๐๐ - ๘๐๐ เมตร ทางทิศใต้มีเขตพื้นราบถัดออกมาจากชายฝั่ง เกิดเป็นแอ่งน้ำตื้นหรือลากูน แนวปะการังน้ำตื้นอยู่ที่ความลึก ๒ - ๖ เมตร ทางทิศเหนือพบแนวปะการังก่อตัวค่อนข้างดีในบางบริเวณ โดยส่วนใหญ่แนวปะการังกว้างอยู่ในช่วง ๑๐๐ - ๓๐๐ เมตร ความลึกอยู่ในช่วง ๑ - ๔ เมตร ส่วนทางทิศตะวันออก เป็นบริเวณที่รับลมมรสุม มีแนวปะการังชั้นบนโขดหินสภาพสมบูรณ์ดี ปะการังเด่น ๆ ที่พบบริเวณเกาะสมุยได้แก่ ปะการังโขด ปะการังเขากวาง ปะการังโต๊ะ ปะการังดอกไม้ทะเล เป็นต้น

ดูที่ น้ำตกหน้าเมือง / น้ำตกหินลาด / วัดคุณาราม / สวนผีเสื้อสมุย / หาดเฉวง / หาดบางปอ / หาดละไม / หาดหน้าทอน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 27.202' E 100° 02.330'

เกาะสามเสา

เกาะสามเสา ตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง เกาะสามเส้ามียพื้นที่ ๐.๗๕๙ ตารางกิโลเมตร ลักษณะเป็นเขาหินปูน ยอดเขาสูง ๑๕๐ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง ทางทิศเหนือและทิศตะวันออกมีหาดทราย ส่วนทางทิศตะวันตกเป็นโขดหิน

แนวปะการังก่อตัวได้ดีอยู่โดยรอบเกาะส่วนใหญ่ มีความสมบูรณ์ปานกลางถึงสมบูรณ์ดี ลักษณะเป็นแนวปะการังริมฝั่ง

ยกเว้นทางทิศเหนือปะการังขึ้นบนแนวโขดหิน มีความกว้างระหว่าง ๓๐ - ๑๐๐ เมตร ความลึกอยู่ในช่วง ๑ - ๓ เมตร ปะการังเด่นๆ ที่พบ ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังเขากวาง ปะการังดอกไม้ทะเล เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบสัตว์ทะเลอื่นๆ เช่น แล้ทะเล ฟองน้ำ ครก ปูปะการัง ฟองปลาหลดหิน ปลานกแก้ว ปลานกขุนทอง เป็นต้น

คู่มือ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 23.728' E 99° 24.536'

เกาะหินดับ

เกาะหินดับ ตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง และอยู่ทางทิศเหนือของเกาะวัวกันตัง เกาะหินดับมีพื้นที่ ๐.๓๔๕ ตารางกิโลเมตร ลักษณะเกาะเป็นภูเขาหินปูน มียอดเขาสูง ๑๘๑ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง ชายฝั่งทางทิศเหนือเป็นโขดหิน ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้มีอ่าวขนาดใหญ่ ภายในอ่าวมีหาดทรายยาว ๓๐๐ เมตร

แนวปะการังส่วนใหญ่ก่อตัวได้ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเกาะ เป็นแนวปะการังริมฝั่ง ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังเขากวาง และปะการังโต๊ะ เป็นต้น ส่วนลึ่งมีชีวิตอื่นๆ เช่น ฟองน้ำครก ปลิงสร้อยไข่มุก ดาวหมอนปักเข็ม เม่นดำหนามยาว ปลาแพะ ปลาผีเสื้อ ปลาสลิดหิน ปลานกแก้ว และปลานกขุนทอง เป็นต้น

ดูที่ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 24.496' E 99° 24.569'

แก่งกรุง ตำบลตะกุกเหนือ อำเภอ
วิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นแก่งขนาด
ใหญ่บนลำน้ำคลองยัน อยู่ในเขตอุทยาน
แห่งชาติแก่งกรุง มีพื้นที่ติดกับเขตรักษา
พันธุ์สัตว์ป่าคลองยัน โดยมีแม่น้ำคลองยัน
กั้นกลาง สองข้างทางรายล้อมด้วยป่าดิบชื้น
บางจุดของแก่งกรุงเป็นสันทราย สามารถ
พักกางเต็นท์ได้ บางจุดมีโขดหินขนาดต่าง ๆ
เรียงรายอยู่ตามลำน้ำ มีปริมาณน้ำต้นและ
น้ำล้นสลับกันไป ผืนป่าบริเวณรอบ ๆ มี

ความอุดมสมบูรณ์ ประกอบด้วยไม้ยืนต้น
ขนาดเล็กและขนาดใหญ่ เช่น พืชตระกูล
หวาย และตระกูลปาล์ม มีสัตว์ป่านานาชนิด
ได้แก่ ช้างป่า หมูป่า และกระทิง นอกจากนี้
ยังพบปลาชะโอนอาศัยอยู่ตามลำน้ำ

แก่งกรุงมีน้ำไหลตลอดปี มีกิจกรรมท่อง
เที่ยวต่างๆ รองรับ เช่น ล่องแก่ง ล่องแพ-
ไม้ไผ่ เดินป่า พายเรือคายัค เป็นต้น

ดูที่ อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 11.138' E 98° 31.190'

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลตะกุกเหนือ อำเภอกีร์รัฐนิคม ตำบลเขาพัง ตำบลไกรสร และตำบลบ้านตาขุน อำเภอมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ ๑,๑๕๕.๓ ตารางกิโลเมตร (๗๗๒,๐๖๘ ไร่) ประกอบด้วยป่าดงดิบ เขาทินปูน และทิวเขาตลับซบซ้อนเป็นแนวยาว มีความสูงตั้งแต่ ๑๐๐ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง มียอดเขาสูงเป็นยอดเขาสูงสุด ความสูง ๑,๒๗๒ เมตร จากระดับทะเลปานกลาง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสงเป็นต้นกำเนิดแม่น้ำหลายสาย รวมถึงแม่น้ำตาปีและลำคลองต่างๆ ได้แก่ คลองควน คลองใหญ่ คลองหย้า คลองมอญ คลองเอ๊ะ คลองหทัย เป็นต้น ผืนป่านี้มีอาณาเขตติดต่อกับอุทยาน

แห่งชาติเขาสก โดยลำน้ำจากคลองหลายสายจะไหลรวมกันเป็นคลองแสง ไปบรรจบกับน้ำในอ่างเก็บน้ำรัชชประภา พื้นที่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแห่งนี้มีความอุดมสมบูรณ์ จึงกลายเป็นแหล่งรวมพรรณไม้หายาก เช่น ตะเคียนทอง ตะเคียนหิน ตะแบก และหวาย เป็นต้น เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า

จำนวนมากรวมไปถึงปลาน้ำจืด และนกนานาชนิด สภาพภูมิอากาศมีฝนตกชุกตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคม ไปจนถึงเดือนมกราคมของทุกปี

คู่มือ อุทยานแห่งชาติเขาสก
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 58.588' E 98° 49.246'

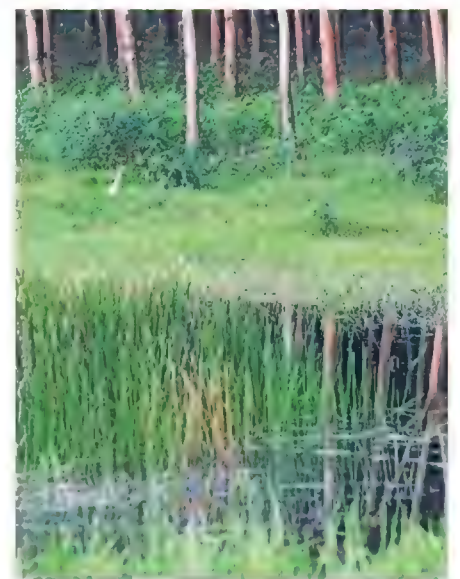
เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองทุ่งทอง

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองทุ่งทอง ครอบคลุมพื้นที่ ตำบลเขาดอก ตำบลเคียนซา ตำบลท่าชี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัด สุราษฎร์ธานี ได้รับการประกาศเป็นเขต รักษาพันธุ์สัตว์ป่า เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ มีพื้นที่ ๖๑.๔๘ ตารางกิโลเมตร (๓๘, ๔๒๘ ไร่) พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทุ่งหญ้า ป่าพรุ ป่าละเมาะ และพื้นที่ชุ่มน้ำ มีหนองน้ำ ใหญ่ที่สุดคือ หนองทุ่งทอง เป็นแหล่งอาหาร ที่สมบูรณ์ของสัตว์ต่างๆ จึงทำให้เขตห้าม ล่าสัตว์ป่า แห่งนี้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า

และนกนานาชนิด ได้แก่ ลิง ชะมด ไก่ป่า นกเป็ดน้ำ นกกระสา และนกกระยาง เป็นต้น ในช่วงเดือนตุลาคมไปถึงเดือน มีนาคม เป็นช่วงที่มีนกอพยพมาจากเขต หนาวจำนวนกว่า ๗๐ ชนิด พรรณไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ยาง ตะแบก หว้า และยอป่า เป็นต้น สภาพอากาศแบ่งออกเป็น ๒ ฤดู คือ ฤดูฝน อยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนธันวาคม และฤดูแล้ง อยู่ในช่วงเดือนมกราคมถึง เดือนเมษายน

จุดที่ หนองทุ่งทอง
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 50.543' E 99° 13.418'

เขื่อนรัชชประภา

เขื่อนรัชชประภา เดิมชื่อว่าเขื่อนเชี่ยวหลาน อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเขื่อนที่สร้างปิดกั้นลำน้ำคลองพะแสงที่บ้านเชี่ยวหลาน ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน พื้นที่เขื่อนรวม ๑๖๘ ตารางกิโลเมตร มีเกาะเล็กเกาะน้อยซึ่งเป็นส่วนเขาหินปูนที่โผล่พ้นน้ำ ๑๖๒ เกาะ ก่อให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงามจนได้รับการขนานนามว่า *กุ้ยหลินเมืองไทย* นับเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่โดดเด่นของอุทยานแห่งชาติเขาสก ลักษณะของเขื่อนเป็นเขื่อนหินถมแกนดินเหนียว สูง ๕๕ เมตร สันเขื่อนยาว ๓๖๑ เมตร นอกจากนี้ยังมีเขื่อนปิดกั้นช่องเขาอีก ๒ แห่ง อยู่บนฝั่งซ้ายของแม่น้ำ ๑ แห่ง และฝั่งขวาของแม่น้ำ ๕ แห่งสามารถกักเก็บน้ำได้ ๕,๖๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำไหลเข้าอ่าง เฉลี่ยปีละ ๓,๐๕๗ ล้าน

ลูกบาศก์เมตร บริเวณเขื่อนมีโรงไฟฟ้า ตั้งอยู่บนฝั่งขวาของแม่น้ำ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กติดตั้งเครื่องผลิตไฟฟ้า เครื่องละ ๘๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ จำนวน ๓ เครื่อง รวมกำลังผลิต ๒๔๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ ให้พลังงานไฟฟ้า เฉลี่ยปีละ ๕๕๔ ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง

สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นภูเขาหินและภูเขาหินปูนสูงสลับซับซ้อน มีแนวหน้าผาสูงชัน มีป่าดงดิบที่สมบูรณ์ มีที่พักบริการนักท่องเที่ยว

ดูที่ อุทยานแห่งชาติเขาสก
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 58.426' E 98° 48.705'

คลองน้อย ตำบลคลองน้อย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี คลองน้อยเป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำตาปีและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนคลองร้อยสาย คลองน้อยเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ และมีป่าโกงกาง ประกอบไปด้วย ๙ หมู่บ้าน มีประชากร ๔,๐๐๐ คน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนมะพร้าวและทำประมง คลองน้อยได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สำคัญของกลุ่มแม่น้ำตาปี มีกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สร้างรายได้

เข้าสู่ชุมชน ได้แก่ การล่องเรือชมทิวทัศน์ การสาธิตการตกกุ้ง การเยี่ยมชมอุตสาหกรรมการทำผ้าบาติก การผลิตสินค้าจากกะลามะพร้าว และการเยี่ยมชมสวนผลไม้ เช่น สวนกระท้อน สวนมังคุด และสวนชมพู เป็นต้น นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาเที่ยวได้ตลอดปี โดยฤดูผลไม้จะอยู่ในเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์

ดูที่ แม่น้ำตาปี - คลองร้อยสาย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 09.727' E 99° 15.142'

คลองพนม

คลองพนม ตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติคลองพนม คลองพนมมีต้นน้ำจากยอดเขาสูงของอุทยานแห่งชาติคลองพนม ไหลมารวมกับคลองแสง และเป็นต้นกำเนิดของคลองพุมดวง ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำตาปี คลองพนมมีความยาว ๓๕.๕ กิโลเมตร สองฟากฝั่งคลองประกอบด้วยธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีพรรณไม้และสัตว์ป่านานาชนิดอาศัยอยู่บริเวณริมคลอง คลองพนมเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ นักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการผจญภัย สามารถมาล่องแก่งไปตามลำน้ำคลองพนมได้ ฤดูกาลที่เหมาะสมกับการล่องแก่ง คือ ช่วงน้ำหลาก ในเดือนสิงหาคมถึงเดือนธันวาคม

คูที่ แม่น้ำตาปี - คลองร้อยสาย /
อุทยานแห่งชาติคลองพนม
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 31.711' E 98° 24.278'

คลองศก

คลองศก มีความยาว ๗๓ กิโลเมตร ไหลผ่านตำบลคลองศก ตำบลพูลเถื่อน และตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติคลองพนม ปัจจุบันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวประเภทเส้นทาง

ศึกษาธรรมชาติทางน้ำด้วยกิจกรรมล่องแก่ง ล่องแพ เรือพายคายัค หรือเรือแคนู จุดเริ่มต้นอยู่ที่วังมัจฉาห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ๑ กิโลเมตร ระหว่างทาง นักท่องเที่ยวจะได้พบป่าดิบชื้น ภูเขาหินปูน และแก่งหิน มีปลา

หลากหลายชนิดอาศัยอยู่ใน คลองศก เช่น ปลาตะเพียนหางแดง ปลาแรด และปลากดหิน เป็นต้น สามารถเที่ยวได้ตลอดปี

คูที่ อุทยานแห่งชาติคลองพนม
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 31.711' E 98° 24.278'

งานเทศกาลเงาะโรงเรียนนาสาร

งานเทศกาลเงาะโรงเรียนนาสาร จัดขึ้น บริเวณริมคลองฉวาง อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ช่วงเดือนกรกฎาคมของทุกปี โดยความร่วมมือของเทศบาลเมืองนาสาร กับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานสุราษฎร์ธานี เงาะโรงเรียนนาสาร มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ คือ เงาะพันธุ์โรงเรียนต้นแรกของประเทศไทย ปลูกโดยชาวต่างชาติที่เข้ามาทำธุรกิจเหมืองแร่ดีบุก ในบริเวณตำบลนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อมาพื้นที่บริเวณนั้น กลายเป็นที่ตั้งของโรงเรียนบ้านนาสาร ครั้งหนึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จฯ มาที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้นำชาวสวนเงาะได้ทูลเกล้าฯ ถวายผลเงาะโรงเรียน และขอพระราชทานชื่อให้แก่เงาะพันธุ์นี้ใหม่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ทรงมีพระราชดำรัสว่า “ชื่อเงาะโรงเรียนดีอยู่แล้ว” ตั้งแต่นั้นมาชื่อ *เงาะโรงเรียน* จึงได้ใช้อย่างเป็นทางการ

ต่อมา เงาะโรงเรียนได้รับการขยายพันธุ์ จนกลายเป็นพืชทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย และได้ชื่อว่าเป็นเงาะพันธุ์ที่ดีที่สุดในประเทศ เพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์ของเงาะโรงเรียน จังหวัดสุราษฎร์ธานีจึงได้จัดงานเทศกาลเงาะโรงเรียนนาสารขึ้นเป็นประจำทุกปี ภายในงานมีกิจกรรมน่าสนใจ

มากมาย ได้แก่ พิธีทำขวัญเงาะโรงเรียน การประกวดรถพุดกษชาติ การแข่งขันทำอาหารจากเงาะโรงเรียน การจัดกระเช้าผลไม้ การแข่งขันกินเงาะ การประกวดธิดาเงาะโรงเรียน กิจกรรมปั่นจักรยานเที่ยวไปกินไป เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีอาหารพื้นเมืองภาคใต้ อาหารทะเลสด ๆ ชมการออกร้านสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ นิทรรศการประกวดสินค้าพื้นเมือง และชื่อเงาะโรงเรียนนาสาร ผลผลิตดีมีคุณภาพของที่นี่

เงาะพันธุ์โรงเรียน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Nephelium lappaceum* Linn.

เงาะพันธุ์โรงเรียนเป็นไม้ยืนต้นเมืองร้อน มีถิ่นกำเนิดมาจากประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซียเจริญเติบโตได้ดีในภูมิอากาศที่ฝนตกชุก แต่น้ำไม่ขัง ตามบริเวณภาคตะวันออก และภาคใต้ของประเทศไทย ลักษณะผลค่อนข้างกลม เนื้อกรอบ หวาน หอม เปลือกบาง

งานเทศกาลอาหารพื้นเมืองนาสาร

งานเทศกาลอาหารพื้นเมืองนาสาร จัดขึ้นบริเวณริมคลองฉวาง อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประมาณเดือนพฤศจิกายน หรือช่วงเทศกาลลอยกระทงของทุกปี วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริม ประเพณีอันดีงามของชาติและท้องถิ่น เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว และยังช่วย ขยายโอกาสทางการตลาดให้กับผู้ประกอบการด้านอาหารในท้องถิ่น มีการแนะนำ อาหารอร่อยที่มีคุณภาพในเขตอำเภอบ้านนาสารให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยัง ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการได้จัดอาหารอย่าง ถูกสุขลักษณะสะอาดและปลอดภัยบริการ

แก่นักท่องเที่ยว มีการจัดกิจกรรมมากมาย เช่น การแข่งขันประกอบอาหารพื้นเมือง ประเภทเมนูไข่ เมนูปลา เมนูยำ และเมนู ขนมหวาน เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีอาหารทะเลสด ๆ อาหารพื้นเมืองรสชาติอร่อยจากผู้ประกอบการและร้านอาหารจำนวนมากมาจำหน่าย มีการออกร้านแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เมนูเด็ดที่ขึ้นชื่อของงานนี้คือ **ยำปลาเม็ง** ซึ่งเป็นพันธุ์ปลาท้องถิ่นที่หายากลักษณะคล้ายกับ ปลาตุ๊กแต่ตัวเล็กกว่า ต้มก้านิดปลาเม็งอยู่ที่อำเภอบ้านนาสารแห่งนี้เท่านั้น

งานโลกใต้ทะเลเกาะเต่า

งานโลกใต้ทะเลเกาะเต่า จัดขึ้นบริเวณหาดทรายรี เกาะเต่า ตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในเดือนเมษายนของทุกปี โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี ร่วมมือกับชมรมรักษ์เกาะเต่า วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน บริเวณเกาะเต่าเนื่องจากเกาะเต่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียงเรื่องความสวยงามของปะการัง แต่ละวันมีนักท่องเที่ยวมาดำน้ำดูปะการังรอบเกาะเป็นจำนวนมาก จึงส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมใต้ทะเล เกิดปัญหาขยะและน้ำเสีย

ภายในงานมีกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์โลกใต้ทะเลมากมาย อาทิ การดำน้ำสำรวจปะการังใต้ทะเลทั้งน้ำลึกและตื้น การดำน้ำเก็บขยะใต้ทะเล การซ่อมแซมทุ่นผูกเรือเดิมพร้อมทำทุ่นใหม่ป้องกันการทำลายปะการัง การปล่อยหอยมือเสือและปล่อยเต่าคืนสู่ท้องทะเล การแข่งขันแรลลี่ได้สมุทรรวมทั้งการปั่นจักรยานเพื่อรณรงค์รักษาล้อมแวดล้อมและลดการใช้พลังงานไปตามถนนบนเกาะเต่า

ดูที่ เกาะเต่า

จุดชมวิวเขาท่าเพชร

จุดชมวิวเขาท่าเพชร ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นส่วนหนึ่งของสถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาท่าเพชร อยู่สูง ๒๑๐ เมตร จากระดับทะเลปานกลาง มีเนื้อที่ ๔.๖ ตารางกิโลเมตร (๒,๙๐๖ ไร่) ทางเดินขึ้นจุดชมวิวเขาท่าเพชรเป็นเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติระยะทาง ๘๐๐ เมตร ตลอดสองข้างทาง นักท่องเที่ยวสามารถศึกษาพรรณไม้ต่าง ๆ ได้ สภาพป่าโดยรอบเป็นป่าเบญจพรรณ ป่าหยาบ และป่าดงดิบแล้ง บางครั้งอาจได้พบสัตว์ป่าขนาดเล็กบางชนิด เช่น กระเจิง หมูป่า และนกปรอด สภาพ

อากาศทั่วไปแบ่งได้ ๒ ฤดู คือ ฤดูแล้ง จะอยู่ในเดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน และฤดูฝน อยู่ในเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนธันวาคม

บนจุดชมวิวเขาท่าเพชรมีทัศนียภาพเปิดโล่ง สามารถมองเห็นอ่าวบ้านดอน ทะเลสาบ ปังขุนทะเล และตัวเมืองโดยรอบ ถือเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานีและนักท่องเที่ยวทั่วไป

ที่ตั้ง สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาท่าเพชร
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 05.977' E 99° 21.038'

จุดชมวิวจอห์นสุวรรณ

จุดชมวิวจอห์นสุวรรณ ตำบลเกาะเต่า อำเภอกะพะงั่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นหนึ่งในจุดชมวิวยอดนิยมที่แหลมตาใต้ ทางตอนใต้ของเกาะเต่า จุดชมวิวจอห์นสุวรรณ ตั้งชื่อตามผู้ที่เดินทางขึ้นมาถึงเป็นครั้งแรก ได้แก่ มิสเตอร์จอห์น และ นายสุวรรณ ซึ่งเป็นเพื่อนรักที่คิดจะไปเที่ยวชมยอดเขาแถวอ่าวโหลกบ้านเก่า จึงพากันปีนป่าหินก้อนโตขึ้นไปบนสันเขาสูงหนึ่ง และได้พบว่าบนนี้เป็นจุดชมวิวนานที่สามารถมองเห็นหาดสองหาดติวโค้งเข้าหากัน โดยมีสันเขาและแผ่นดินกั้นกลางลักษณะคล้ายกับ

จุดชมวิวกะปิพิดอน จึงตั้งชื่อให้เป็นเกียรตินายสุวรรณและมิสเตอร์จอห์น นักท่องเที่ยวสามารถเดินเท้าขึ้นไปยังจุดชมวิวแห่งนี้ได้โดยการเดินผ่านสวนมะพร้าว แล้วจึงปีนลานหินขึ้นไปยังจุดสูงสุด ระยะทาง ๓๐๐ - ๔๐๐ เมตร ใช้เวลา ๒๐ นาที บนจุดชมวิวนานสามารถมองเห็น อ่าวโหลกบ้านเก่า และ อ่าวเทียนนอก ได้อย่างชัดเจน รวมทั้งทัศนียภาพโดยรวมของเกาะเต่าที่สวยงาม

ดูที่ เกาะเต่า / อ่าวโหลกบ้านเก่า /
อ่าวเทียนนอก
พิกัดภูมิศาสตร์ N 10° 20.258' E 99° 29.672'

จุดชมวิวลาดเกาะ

จุดชมวิวลาดเกาะ ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บริเวณหน้าผาที่เต็มไปด้วยโขดหินระหว่างหาดเลวกับหาดละไม เป็นหนึ่งในจุดชมวิวที่สำคัญบนเกาะสมุย มีศาลาสี่เหลี่ยมทรงสูงตั้งอยู่บริเวณกึ่งกลางของจุดชมวิว จากจุดนี้สามารถชมทัศนียภาพของหาดเลว หาดที่สวยงามแห่งหนึ่งของเกาะสมุย มองเห็นท้องทะเลสีเขียวมรกตที่กว้างใหญ่ ทางด้าน

ขวามือเป็นลานหินที่ทอดตัวยาวไปจรดทะเล มีบันไดให้ลงไปชมอย่างใกล้ชิด ส่วนทางด้านซ้ายมือสามารถมองเห็นไปได้ไกลถึงหาดเลวน้อยและหาดเชิงมน บริเวณจุดชมวิวมีร้านอาหารและที่พักซึ่งตั้งอยู่บนไหล่เขาไว้บริการ

ดูที่ เกาะสมุย / หาดเลว / หาดเชิงมน / หาดละไม
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 29.902' E 100° 03.598'

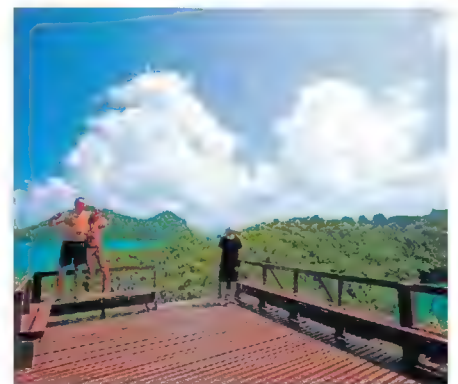
จุดชมวิวยุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง

จุดชมวิวยุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง ตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บนอ่าวคา เกาะวัวตาหลับ ซึ่งที่ตั้งของที่ทำกรอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง มีความสูง ๒๒๒ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง การเดินทางขึ้นไปยังจุดชมวิวแห่งนี้ ค่อนข้างลำบาก เนื่องจากต้องปีนขึ้นไปตามแนวหินระยะทาง ๕๐๐ เมตร บางช่วงอาจมีหินแหลมคม ทางอุทยานฯ ได้จัดเตรียมเชือกไว้ตามทางเพื่ออำนวยความสะดวก ดังนั้นจึงขอแนะนำให้นักท่องเที่ยวสวมใส่รองเท้าผ้าใบ หรือรองเท้าหุ้มส้น เพื่อความปลอดภัย ตามทางเดินจะมีจุดพักระหว่างทางจำนวน ๔ จุด ระหว่างทางปีน

ขึ้นตามหน้าผาและซอกหิน หากสังเกตพรรณไม้ข้างทางอาจพบร่องเท้าหรือร่องรอยของสัตว์ป่าอยู่ริมผาในเดือนกุมภาพันธ์ถึงปลายเดือนมีนาคม

เมื่อถึงจุดสูงสุดที่สุด สามารถมองเห็นทัศนียภาพแบบ ๓๖๐ องศา มองเห็นเกาะขนาดเล็กไปจนถึงเกาะขนาดใหญ่จำนวนมาก เช่น เกาะแม่เกาะ เกาะสามเส้า และเกาะหินดับ เป็นต้น ฤดูกาลท่องเที่ยวของอุทยานฯ เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม ถึงเดือนตุลาคมของทุกปี และอุทยานฯ จะปิดทำการตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคมของทุกปี ช่วงที่ทัศนียภาพสวยงามเหมาะสำหรับการท่องเที่ยวที่สุดคือ เดือนกุมภาพันธ์

ถึงเดือนสิงหาคมเนื่องจากคลื่นลมสงบ ปราศจากลมมรสุม

ดูที่ เกาะแม่เกาะ / เกาะสามเส้า / เกาะหินดับ / อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 22.717' E 99° 24.149'

เจดีย์วัดแก้ว

เจดีย์วัดแก้ว ตั้งอยู่ในวัดแก้ว หรือวัดรัตนาราม บ้านวัดแก้ว ตำบลเลม็ด อำเภอยะไฮยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ ๑๙,๒๐๐ ตารางเมตร (๑๒ ไร่) เป็นวัดที่มีโบราณสถานสำคัญคือองค์เจดีย์เก่าแก่อายุร่วมพันปี สันนิษฐานว่าสร้างร่วมสมัยกับเจดีย์วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหารและเจดีย์วัดหลง คือระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๔ - ๑๕ เป็นสถาปัตยกรรมสมัยศรีวิชัย ลักษณะเป็นเจดีย์แบบก่ออิฐโดยไม่มีปูนสอ ฐานล่างเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสมีมุข ๔ ด้าน ระหว่างมุขทำเป็นฐานย่อมุมไม้สิบสอง บนมุขแต่ละมุขมีซุ้มภายในซุ้มแต่ละซุ้มมีพระพุทธรูป ซุ้มด้านทิศตะวันออกมีทางเดินเข้าไปยังห้องกลางองค์เจดีย์ มีความสวยงามและควรค่าแก่การรักษา

คู่มือ เจดีย์วัดหลง /
วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 22.696' E 99° 11.415'

เจดีย์วัดหลง

เจดีย์วัดหลง หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า วัดหลง ตำบลตลาด อำเภอไชยา จังหวัด สุราษฎร์ธานี ปัจจุบันเหลือเพียงซากฐาน ขององค์พระเจดีย์ เป็นสถาปัตยกรรมแบบ ศรีวิชัย ร่วมสมัยกับเจดีย์วัดพระบรมธาตุ ไชยธาราวรวิหาร และเจดีย์วัดแก้ว สร้างด้วย อิฐก่ออิฐไม่สอปูนและขัดผิวหน้าเรียบ ลักษณะฐานเป็นรูปกากบาท มีชั้นยื่นออก ตามแนวทิศทั้งสี่และมุมฐานระหว่างชั้นเป็น ฐานย่อไม้สิบสอง ทางด้านทิศตะวันออกเป็น ชั้นใหญ่ยื่นออก มีบันไดทางขึ้นสู่ห้องกลาง ขององค์พระเจดีย์เพียงด้านเดียว ส่วนมุขยื่น ทั้งสามเป็นชั้นเต็ม เมื่อเทียบกับพระเจดีย์ วัดแก้วจะเห็นว่ามีความประณีตและละเอียดอ่อนในด้านศิลปะและสถาปัตยกรรม มากกว่าวัดแก้ว คาดว่าเป็นการก่อสร้างโดย สกุลช่างไชยาโดยแท้

คู่มือ เจดีย์วัดแก้ว /
วัดพระบรมธาตุไชยาราวรวิหาร
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 22.931' E 99° 11.432'

เจดีย์แหลมสอ

เจดีย์แหลมสอ วัดแหลมสอ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี สร้างขึ้นโดยหลวงพ่อดัง ดิสโร พระอภิญญาแห่งเกาะสมุย ผู้มีความรู้ในทางพระพุทธศาสนา ๖ อย่าง คือ ผู้แสดงอิทธิฤทธิ์ได้ ผู้ระลึกชาติได้ มีหุติพิทย์ มีญาณวิเศษรู้จักกำหนดใจผู้อื่นได้ มีตาพิทย์ ผู้มีญาณรู้จักจัดความปรารถนาให้ลื่นไปได้ วัดอุประสงคิในการสร้างเจดีย์ เพื่อแสดงถึงความกตัญญูกตเวทิตาของหลวงพ่อดังที่มีต่อหลวงปู่เพชร ดิสโร หรือพระครูวิบูลย์ธรรมสาร อดีตเจ้าคณะอำเภอเกาะสมุยรูปแรก ผู้เป็นอุปชฌาย์การอุปสมบทครั้งแรก

ของหลวงพ่อดัง องค์พระเจดีย์ประดับด้วยกระเบื้องสีทองทั้งองค์ ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ปัจจุบันเจดีย์วัดแหลมสอเป็นปูชนียสถานที่สำคัญของเกาะสมุยที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางมานมัสการ

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 14.839' E 99° 34.879'

ชุมชนคลองน้อย

ชุมชนคลองน้อย ตำบลคลองน้อย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นชุมชนที่เปิดให้บริการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้อย เปิดให้บริการนักท่องเที่ยวตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ โดยการสนับสนุนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีและโครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตของคนในชุมชนและธรรมชาติ (Responsible Ecological Social Tours Project : REST) กิจกรรมการท่องเที่ยวที่สำคัญ ประกอบด้วย การล่องเรือสัมผัสธรรมชาติบรรยายวิถีชีวิตริมคลองน้อย ชมการต่อเรือ ชมศูนย์สาธิตฝึกหัดเพื่อการเกษตร เลือกชมและซื้อผลิตภัณฑ์สินค้า

ชุมชน เรียนรู้วิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน ล่องเรือชมทิวทัศน์ ชมกลุ่มกิจกรรมของชุมชนและชมสวนผลไม้มานานาชนิด

พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 47.471' E 99° 15.739'

ชุมชนทำสะท้อน

ชุมชนทำสะท้อน อำเภอฟุนพิณ จังหวัด
สุราษฎร์ธานี เป็นชุมชนผลิตเครื่องจักสาน
กระจูด อยู่ในพื้นที่บ้านทำสะท้อนและบ้าน
ห้วยลึก เดิมชาวบ้านจักสานจุดเพื่อใช้เฉพาะ
ในครัวเรือน เช่น เสื่อ กระสอบใส่ข้าวสาร
และกล่องใส่ของใช้เล็กๆ ต่อมาได้มีการ
พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความสวยงาม
ทันสมัยยิ่งขึ้น จัดจำหน่ายกระจูดทรงสูง
กระจูดเป้ กระจูดทรงยาว กระจูดทรงรักบี้
กระจูดเดินทาง กระจูดกลม เป็นต้น จุดเด่น
ของผลิตภัณฑ์กระจูดจักสานคือ เป็นวัสดุจาก
ท้องถิ่น ฝีมือประณีต รูปแบบ สวยงาม ทัน
สมัย มีคุณภาพ และมีความทนทาน

พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 59.272' E 99° 16.156'

ชุมชนในบางแม่น้ำตาปี

ชุมชนในบางแม่น้ำตาปี หรือชุมชนคลองร้อยสาย ตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ห่างจากตัวเมือง ๑๐ กิโลเมตร ยังคงสภาพความเป็นชนบทดั้งเดิม มีคลองเล็กคลองน้อยมากมายนับร้อยสาย จนได้รับการขนานนามว่า *คลองร้อยสาย* ชาวบ้านที่นี่มีอัธยาศัยไมตรี และยังคงรักษาวินัยชีวิตชุมชนชนบทที่เรียบง่าย เช่น การใช้เรือเป็นพาหนะในการเดินทาง หรือการนำทรัพยากรธรรมชาติจากท้องถิ่นมาใช้ในชีวิตประจำวัน

ชุมชนในบางแม่น้ำตาปี มีบ้านพักแบบโฮมสเตย์ไว้บริการนักท่องเที่ยว มีกิจกรรมที่น่าสนใจ ได้แก่ ล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมงและชาวสวน ชมบรรยากาศอันร่มรื่นของป่าจากและสวนมะพร้าว ทดลองชิมรสชาติ

มะพร้าวน้ำหอมและผลไม้นานาชนิดจากสวน ชมการสาธิตดองเก็บลูกมะพร้าว นมัสการหลวงพ่อบุญรอด พระพุทธรูปที่ได้ปั้นจากขี้ก้นบาตร ณ วัดโปแต้อันเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวคลองร้อยสาย ชุมบ้านโบราณของขุนประชัน ศึกประชิดอายุกว่า ๒๐๐ ปี และในยามค่ำยังมีกิจกรรมการชมหิ่งห้อย ดังคำขวัญที่ว่า “ชมนก ตกปู ดูหิ่งห้อย ร้อยคลอง ล่องบาง” ชมสาธิตการจักสานงานหัตถกรรม เลือกชมและซื้อผลิตภัณฑ์สินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ร่วมปลูกป่ากับชุมชน เก็บขยะ ทำความสะอาดลำคลอง เป็นต้น

คู่มือแม่ น้ำตาปี - คลองร้อยสาย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 09.092' E 99° 18.431'

ชุมชนบ้านโฉลกหล้า

ชุมชนบ้านโฉลกหล้า อำเภอกะพะงั่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นชุมชนเก่าแก่ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของเกาะพะงั่น และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่งของเกาะพะงั่น เวลาคลื่นลมสงบจะมีเรือประมงเข้ามาจอดเรียงรายเป็นจำนวนมาก นักท่องเที่ยวนอกจากจะได้ชื่นชมธรรมชาติแล้ว ยังได้สัมผัสกับกลิ่นอายของวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวชุมชนบ้านโฉลกหล้า รวมทั้งยังได้อุดหนุนชาวบ้านด้วยการซื้อสินค้าพื้นบ้านจำพวกปลาหมึกตากแห้งไปเป็นของฝากด้วย การเดินทางจากท่าเรือท้องศาลาจะมีรถสองแถวให้บริการตลอดทั้งวัน ระยะทาง ๑๕ กิโลเมตร

ดูที่ เกาะพะงั่น
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 47.275' E 100° 00.341'

ชุมชนบ้านชาวประมงบ่อผุด

ชุมชนบ้านชาวประมงบ่อผุด ตำบลบ่อผุด อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บนถนนเลียบชายหาดบ่อผุด มีระยะทาง ๑ กิโลเมตร เดิมย่านนี้เป็นชุมชนเก่าแก่ของชาวประมงบนเกาะสมุย มีท่าเรือและตลาดค้าขายปลาสด ๆ จนได้ชื่อว่า Fisher- man's Village ปัจจุบันชาวบ้านได้รวมตัวกันปรับเปลี่ยนให้เป็นย่านการค้าและแหล่งท่องเที่ยวที่มีเสน่ห์อีกแห่งหนึ่งของเกาะสมุย โดยดัดแปลงบ้านไม้ของตนเองเป็นร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ผับ หรือบาร์ แต่

ยังรักษาสภาพความเป็นบ้านเรือนเก่าแก่ และบรรยากาศแบบเดิมไว้ ในคืนวันศุกร์ จะมีการปิดถนนเลียบชายหาดตลอดทั้งสายให้กลายเป็นถนนคนเดิน มีร้านจำหน่ายสินค้าทั้งอาหาร เสื้อผ้า กระเป๋า รองเท้า เครื่องประดับและขนมพื้นเมือง รวมทั้งลานการแสดงต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวได้เพลิดเพลิน เปิดบริการตั้งแต่เวลา ๑๗.๐๐ - ๒๓.๐๐ นาฬิกา

คู่มือ เกาะสมุย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 33.493' E 100° 01.901'

ชุมชนบ้านถ้ำผึ่ง

ชุมชนบ้านถ้ำผึ่ง ตำบลต้นยาว อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นหมู่บ้านตั้งอยู่ในหุบเขา อากาศเย็นสบาย รายล้อมด้วยป่าไม้ที่ร่มรื่นและเป็นต้นน้ำที่สำคัญ บ้านถ้ำผึ่งเป็นชุมชนที่ยังใช้ชีวิตอยู่แบบดั้งเดิมท่ามกลางธรรมชาติที่สวยงาม และมีความอุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นคนต่างพื้นที่ที่อพยพเข้ามาเหมือนการแรกตั้งถิ่นฐานเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ โดยประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น สวนยางพารา สวนปาล์ม สวนกาแฟ และสวนผลไม้ เป็นต้น มีการรวมกลุ่มกันเพื่อบริการนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติโดยการบริหารและการจัดการในรูปแบบคณะกรรมการ แบ่งเป็น ฝ่ายร้านค้า ผลิตภัณฑ์ชุมชน ฝ่ายนำเที่ยว ฝ่ายบ้านพัก ฝ่ายอาหาร และฝ่ายยานพาหนะ ชุมชนนี้เคยได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย อาทิ รางวัลลูกโลกสีเขียว เมื่อปี ๒๕๔๗ มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจในเขตชุมชนได้แก่ บึงมหัศจรรย์

น้ำคันทรายดูด เป็นบึงที่มีน้ำใส ลึก ๔ เมตร บริเวณกันบึงมีลักษณะคล้ายกับมีแรงดันทำให้ทรายที่บริเวณนั้นถูกดันขึ้นมาตลอดเวลา หากมีการทำให้เกิดแรงสั่นสะเทือนจะมีแรงดันมากขึ้น น้ำผุด ที่มีน้ำไหลออกจากร่องหินใต้ภูเขา อยู่ในพื้นที่ป่าต้นน้ำ เนื้อที่กว่า ๓๐๐ ไร่ ดอกไม้สีดำ (ค้างคาวดำ) เป็นสมุนไพรหายากที่พบเฉพาะในเขตป่าขึ้น และในป่าไผ่น้ำพุร้อน ถ้ำน้ำลอด ที่มีหินงอกหินย้อยสวยงาม มีลำธารไหลผ่านทะเลถ้ำยาว ๑๐๐ เมตร สามารถเดินทะเลถ้ำทั้งสองด้านได้ ถ้ำประวัติศาสตร์สมรภูมิ เคยเป็นศูนย์บัญชาการของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) และคลังเก็บอาวุธ ปัจจุบันยังคงเหลือร่องรอยหลักฐานอยู่บ้าง ต้องปีนขึ้นไประยะทาง ๑๕๐ เมตร ถึงเป็นถ้ำทะเล มองเห็นทัศนียภาพของผืนป่าอีกด้าน

ใกล้ๆ ถ้ำมีค้างคาวอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก หากเดินลงอีกด้านของภูเขา

ระยะทาง ๑๕๐ เมตร จะพบ ถ้ำผึ่ง ภายในถ้ำมีผึ่งมาทำรังจำนวนมาก และเป็นที่มาของชื่อหมู่บ้าน น้ำตกธารพูกษา หรือน้ำตกบางคุย เป็นน้ำตกขนาดเล็ก มีน้ำไหลผ่านโขดหินสวยงามมาก มีต้นกำเนิดจากต้นน้ำผุด ไหลลงสู่คลองชะอุ่น มีต้นไม้ใหญ่น้อยปกคลุมทั่วบริเวณ บรรยากาศร่มรื่น เดินเท้า ๓๐๐ เมตร ธารน้ำร้อน (พุน้ำร้อน) มีอุณหภูมิ ๔๐ องศาเซลเซียส บริเวณโดยรอบร่มรื่นด้วยพรรณไม้นานาชนิด ใช้เส้นทางเดินเท้าผ่านสวนยางพารา ๕๐๐ เมตรทางชุมชนจะกิจกรรมการให้บริการการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชน กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรการทำสวนยางพาราและสวนผลไม้ กิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น

คู่มือ บึงมหัศจรรย์ น้ำคันทรายดูด
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 11.464' E 99° 15.194'

ชุมชนบ้านยวนสาว

ชุมชนบ้านยวนสาว ตำบลท่าขนอน อำเภอศรีรัตนคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชื่อของหมู่บ้านมาจากชื่อพันธุ์ไม้ท้องถิ่นชนิดหนึ่งเรียกว่า *ต้นยวน* เป็นไม้ยืนต้นที่แผ่ขอบมาทำรัง ส่วนคำว่า *ยวนสาว* หมายถึงต้นยวนที่ยังมีอายุไม่มากนัก พื้นที่ตั้งชุมชนเป็นที่ราบเชิงเขาและภูเขาสูง เป็นแหล่งต้นน้ำคลองกะเบา ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์ มีสภาพสมบูรณ์ ส่วนประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำสวนยางพารา สวนปาล์มน้ำมัน สวนผลไม้และปลูกผัก หารายได้เสริมด้วยการเก็บของป่า เอกลักษณะของชุมชนคือ ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและ

กัน มีการอนุรักษ์วิถีชีวิตแบบดั้งเดิม มีการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และยังรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีไว้อย่างเคร่งครัด เช่น ประเพณีสวดกลางบ้าน ประเพณีไหว้สวนยางพารา ประเพณีไหว้ศาลพระภูมิ ประเพณีลอยกระทง และประเพณีสารทเดือนสิบ เป็นต้น กิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชนมีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นเป็นผู้นำทาง เช่น นำชมความสวยงามของหินมหัศจรรย์ขนาดใหญ่ (หินปู หินย่า) น้ำตกยวนสาวที่มีความสูง ๑๕ ชั้น ชมหินช้าง คลองกะเบา และมีบ้านพักแบบโฮมสเตย์ไว้บริการ

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 04.201' E 98° 52.409'

ชุมชนปากน้ำท่าทอง

ชุมชนปากน้ำท่าทอง ตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นชุมชนโบราณที่มีความเจริญมาแต่อดีต ท่าทองเคยเป็นเมืองใหญ่ ตั้งขึ้นเมื่อใดไม่มีหลักฐาน แต่มีสถานที่ที่สอดคล้องกับตำนาน และพงศาวดารอยู่หลายแห่ง บริเวณนี้เคยเป็นชุมชนระดับเมืองมาแต่ครั้งสมัยศรีวิชัย ชุมชนลุ่มน้ำท่าทองจึงรับเอาศิลปวัฒนธรรมศรีวิชัยมาพัฒนาท้องถิ่นของตน โดยสร้างพุทธสถานสำคัญขึ้นเป็นแห่งแรกที่ ถ้ำวัดเขาพระนimbang และชาวบ้านได้บริจาคทรัพย์เพื่อสร้างพระนอนหุ้มด้วยทองคำตลอดทั้งองค์ เรียกกันว่า พระทอง และเรียกเขานี้ว่า เขาพระทอง ต่อมาได้มีการสร้างถนนจากพุทธสถานเขาพระทองไปยังท่าน้ำ เพื่อให้ผู้เดินทางโดยเรือ

ได้จอดเรือ จึงเรียกท่าน้ำนี้ว่า ท่าเขาพระทอง และเรียกหมู่บ้านว่า บ้านท่าเขาพระทอง ต่อมาเรียกสั้น ๆ ว่า บ้านท่าทอง ที่มีความเจริญรุ่งเรืองจนกระทั่งปัจจุบัน

ดูที่ วัดเขาพระนimbang
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 14.384' E 99° 30.635'

ชุมชนลิเล็ดนำเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์

ชุมชนลิเล็ดนำเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ ตำบลลิเล็ด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จัดตั้งขึ้นจากกลุ่มชาวบ้านเพื่อพัฒนาระบบจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างจิตสำนึกในแหล่งท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชนอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน ที่มาของชื่อลิเล็ด คือ ในอดีตคลองหน้าชุมชนนี้เคยเป็นทางลัดที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เสด็จฯ ชลมารคจากเมืองไชยาไปบ้านดอนเรียกว่า คลองลัด ต่อมาชาวจีนได้ใช้เส้นทางนี้ในการค้าขาย เลยเรียกเพี้ยนเป็น คลองเล็ด และ ลิเล็ด

ก่อนนั้นพื้นที่ริมคลองมีความอุดมสมบูรณ์ มีกระชังกุ้งชุม จนชาวบ้านไม่กล้าลงหาปลา ต่อมาเมื่อค้าขายมารับซื้อจะเข้ชาวบ้านจึงจับจะเข้ไปขายจนสูญพันธุ์ในที่สุด จากนั้นชาวบ้านได้หันมาทำอาชีพประมงและทำสวนมะพร้าว ต่อมามีการรวม

กลุ่มเพื่อจัดการบริหารพื้นที่ป่าชายเลนบ้านลิเล็ดให้เป็นพื้นที่ชุมชนนำเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ โดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือพัฒนาชุมชน พร้อมกับการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน กิจกรรมหลักๆ คือ ช่วงเช้า ล่องเรือชมคลองลิเล็ด ชมนกน้ำ ชมการทำประมงพื้นบ้านที่อ่าวบ้านดอนโดยใช้ใบจากปักไว้เป็นแนวที่ปากแม่น้ำให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ ส่วนช่วงบ่ายไปพูดคุยกับกลุ่มชาวบ้านต่างๆ เช่น กลุ่มทำกะปิ กลุ่มใบจากมวนยาสูบ เป็นต้น นอกจากนี้นักท่องเที่ยวจะได้รับความเพลิดเพลินแล้ว ยังได้รับความรู้กลับไปด้วย

ด้วยความตั้งใจฟื้นฟูธรรมชาติของกลุ่มชุมชนบ้านลิเล็ด ปัจจุบันป่าชายเลนผืนนี้มีต้นไม้ที่เกิขึ้นใหม่มากมาย มีสัตว์น้ำ เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา เพิ่มจำนวนมากขึ้น น้ำใน

แม่น้ำลำคลองสามารถนำมาใช้อุปโภคได้ ความสำเร็จนี้ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรโครงการจัดการถิ่นที่อยู่อาศัยชายฝั่งและทรัพยากรน่านาประการ (Coastal Habitat and Resources Management Project : CHARM) ของสหภาพยุโรป ทำให้บ้านลิเล็ดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่ง และได้รับรางวัลยอดเยี่ยม ประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในการประกวดรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยครั้งที่ ๗ ประจำปี ๒๕๕๑ จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ดูที่ ป่าชายเลนบ้านลิเล็ด
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 11.513' E 99° 15.176'

ชุมชนหมู่บ้านพุมเรียง

ชุมชนหมู่บ้านพุมเรียงและแหลมโพธิ์ ตำบลพุมเรียง อำเภอยาไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นชุมชนชาวไทยมุสลิมเก่าแก่ที่มีชื่อเสียงในเรื่องการทอ *ผ้าไหมพุมเรียง* เป็นผ้าไหมทอมือที่เกิดจากภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาในชุมชน มีความ

สวยงามของลวดลายทอยกดินเงินดินทอง เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นแตกต่างจากผ้าทอแหล่งอื่นๆ ถือเป็นสินค้าพื้นเมืองที่สร้างชื่อเสียงและความภูมิใจให้แก่ชาวสุราษฎร์ธานี

ห่างจากที่ตั้งของหมู่บ้านพุมเรียงไปตามเส้นทางตามเส้นทางพุมเรียง - ชายทะเล ๒

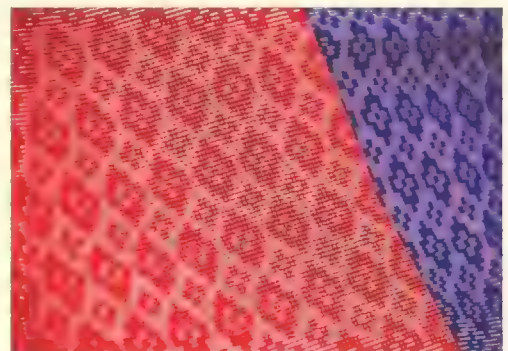
กิโลเมตร จะถึง แหลมโพธิ์ แหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม เป็นหมู่บ้านชาวประมงที่มีอาหารทะเลบริการ โดยเฉพาะ *หอยขาว* ที่มีอยู่ที่แหลมโพธิ์เพียงแห่งเดียวเท่านั้น

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 23.176' E 99° 15.263'

ผ้าไหมพุมเรียง

เป็นผลิตภัณฑ์พื้นบ้านของชาวพุมเรียง ที่มีการสืบทอดและพัฒนากันมาอย่างยาวนาน ตั้งแต่ก่อนต้นสมัยรัตนโกสินทร์ ชนชนั้นเมืองไชยาตั้งอยู่ที่พุมเรียงสตรีชาวพุมเรียงต่างทอผ้าไว้ใช้ประโยชน์ในครัวเรือน เช่น ผ้าถุง ผ้าห่ม ผ้าพัน ผ้าตา ผ้าริ้ว และผ้าขาวม้า เป็นต้น เมื่อเหลือใช้ภายในครอบครัวจึงนำออกไปขายในตลาด ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๒ พบว่าเมืองไชยาพุมเรียงส่งผ้ายก ผ้าไหม ผ้าพัน ผ้าอาบ ผ้าขาวม้า ไปขายในหัวเมืองใกล้เคียง แล้วส่งผ้ายกกับไหมจากภายนอกมาเป็นวัตถุดิบในการทอผ้า ระยะแรกใช้ *หูก* เป็นเครื่องมือในการทอผ้า ต่อมานำ *กี่กระตุก* แบบจีนเข้ามาใช้ อีกทั้งทางรัฐบาลได้ส่งครูไทยและจีนมาฝึกสอนให้กับสตรีชาวพุมเรียงเพื่อพัฒนาฝีมือ

การทอผ้าของพุมเรียงซบเซาลงในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ โดยที่สตรีไทยเลิกทอผ้าไปเป็นจำนวนมาก คงเหลือแต่สตรีมุสลิมที่ยังคงสืบทอดการทอผ้าต่อไป ลักษณะพิเศษของผ้าทอพุมเรียงคือ การทอผ้าไหมแบบยกดินเงิน ดินทอง มีลวดลายหลากหลาย ได้แก่ ลายราชวัตร ลายดอกโคม ลายดอกพิกุล ลายนพเก้า ลายยกเบ็ด และลายสัตว์ต่างๆ ปัจจุบันมีการใช้ผ้าพุมเรียงไปประยุกต์ทำผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น กระเป๋าถือ กรอบรูป เนคไท และเครื่องแต่งบ้าน เป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญอย่างหนึ่งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และสร้างรายได้ดีให้กับชาวพุมเรียง

ตลาดน้ำศรีตาปี

ตลาดน้ำศรีตาปี อยู่ริมเขื่อนแม่น้ำตาปี
อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒
โดยเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ภายใต้ชื่อ
ตลาดนัด ตลาดน้ำเมืองคนดี เปิดจำหน่าย
ทุกวันอาทิตย์ ระหว่างเวลา ๑๕.๐๐ - ๒๑.๐๐
นาฬิกา ภายในตลาดมีสินค้าที่หลากหลาย
วางจำหน่ายโดยเน้นสินค้าที่เป็นผลิตผล
ปลอดสารพิษจากชุมชนต่างๆ ในท้องถิ่น
เช่น สินค้าเกษตร ประมง และสินค้าหนึ่ง
ตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
ของจังหวัด

คู่มือ แผนที่แม่น้ำตาปี - คลองร้อยสาย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 08.843' E 99° 19.478'

ตลาดศาลเจ้า

ตลาดศาลเจ้า อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ริมแม่น้ำตาปี ระหว่าง วัดท่าไทรกับศาลเจ้าใหญ่ ตลาดศาลเจ้า เป็นตลาดกลางคืน ลักษณะร้านค้าแบบถนน คนเดิน มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติแวะเวียนมาลิ้มรสบรรยากาศชีวิต ยามค่ำคืนของชาวสุราษฎร์ธานีอยู่เสมอ ภายในตลาดมีร้านจำหน่ายอาหารหลากหลายชนิด อาทิ ผัดไทยท่าฉาง บะหมี่ฟู และ กระเพาะปลา รวมทั้งร้านจำหน่ายเสื้อผ้า รองเท้า กระเป๋า และเครื่องประดับต่างๆ

คู่มือ แม่น้ำตาปี - คลองร้อยสาย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 08.767' E 99° 19.576'

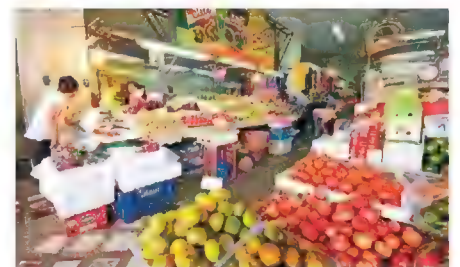
ตลาดสดเทศบาล (แปซิฟิก พลาซ่า)

ตลาดสดเทศบาล หรือแปซิฟิก พลาซ่า ตำบลตลาด อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ที่สุดใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ลักษณะเป็นอาคารสูง ๔ ชั้น เชื่อมต่อกับอาคารที่จอดรถอีก ๖ ชั้น พร้อมลิฟต์และบันไดเลื่อน ชั้นที่ ๑ จำหน่าย ผัก ผลไม้ อาหารทะเล ดอกไม้ เนื้อสัตว์ ของชำ อุปกรณ์เครื่องครัว ของเล่นเด็ก ขนมหวาน อาหารปรุงสำเร็จ อาหารท้องถิ่น เครื่องประกอบอาหารต่างๆ ชั้นที่ ๒ จำหน่ายขนมขบเคี้ยวจากภาคใต้ เครื่องประดับ ตุ๊กตา กระเป๋า รองเท้า หมวก แว่นตา นาฬิกา ชุดชั้นใน สินค้าพื้นเมือง ร้านสมุนไพร ผ้าพื้นเมือง ฯลฯ ชั้นที่ ๓ จำหน่ายสินค้าแฟชั่น เสื้อผ้า เครื่องประดับ ชุดแต่งกายชาย-หญิง เสื้อผ้าวัยรุ่น ชุดเด็ก อ่อน ชุดทำงาน ชุดนักศึกษา ชุดราตรี ชุด ลีลาศ และ ชั้นที่ ๔ เป็นศูนย์การศึกษาออก

โรงเรียน โรงเรียนสอนเทควันโด และ
สำนักงานแปซิฟิก พลาซ่า

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 08.552' E 99° 19.444'

ถนนคนเดินสะพานนริศ

ถนนคนเดินสะพานนริศ อำเภอเมือง สุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ใกล้ห้องสมุดประชาชน ถนนศรีตาปี ริมเขื่อนสะพานนริศ ริมแม่น้ำตาปี เปิดจำหน่ายสินค้าทุกวันเสาร์ ระหว่างเวลา ๑๖.๐๐ - ๒๒.๐๐ นาฬิกา โดยปิดเส้นทางการจราจร เปิดให้คนได้เดินชมสินค้าอย่างสะดวก สินค้าส่วนใหญ่เป็นงานฝีมือและงานศิลปหัตถกรรมที่ทำจากไม้ และกะลามะพร้าว อีกทั้งยังมีเวทีกลางไว้สำหรับเยาวชนและประชาชนทั่วไปได้แสดงความสามารถต่าง ๆ อีกด้วย

คู่มือ แม่ น้ำตาปี - คลองร้อยสาย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 08.054' E 99° 18.899'

ถ้ำแก้ว

ถ้ำแก้ว ตำบลคลองศก ตำบลพลูเถื่อน และตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติคลองพนม ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ๒ กิโลเมตร ถ้ำแก้วมีลักษณะเป็นเขาหินปูน ประกอบด้วยหินงอกหินย้อยที่มีรูปร่างแปลกตา สีขาวนวล ภายในถ้ำแก้วแบ่งออกเป็นโถงใหญ่มีจำนวน ๔ ห้อง ได้แก่ ห้องเกล็ดแก้ว ห้องฤาษี ห้องม่านน้ำ และห้องหม้อยา เส้นทางเดินไปยังถ้ำแก้วเหมาะสำหรับผู้รักการผจญภัย เนื่องจากต้องเดินเท้าลัดเลาะเข้าไปตามเชิงเขาระยะทาง ๑ กิโลเมตร อุณหภูมิภายในถ้ำเย็นสบายเหมาะสำหรับการเดินชมความสวยงามของหินงอกหินย้อยต่าง ๆ

คู่มือ อุทยานแห่งชาติคลองพนม
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 01.658' E 98° 35.993'

ถ้ำขมิ้น หรือถ้ำเหม็น ตำบลลำพูน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติใต้ร่มเย็น บริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ รย. ๕ (ถ้ำขมิ้น) เป็นถ้ำหินปูนขนาดใหญ่ ภายในมีหินงอกหินย้อยรูปร่างงดงาม แบ่งออกเป็น ๙ ห้อง ได้แก่ ปากถ้ำ ลานรถจี๊ป ลานท่านขุน ช่องฟ้า ลานอะพอลโล ห้องเจ้าหญิง ม่านสีชมพู ม่านฟ้า และห้องหินงอกหินย้อย อดีตถ้ำแห่งนี้เคยเป็นแหล่งสัมปทานทำปุ๋ยมูลค่างควาจึงส่งกลิ่นออกมานอกตัวถ้ำ ผู้คนแถวนั้นจึงเรียกกันว่า **ถ้ำเหม็น** ปัจจุบันกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ เนื่องจากยังคงมีซากและสิ่งของเครื่องใช้ในการทำปุ๋ยมูลค่างควาหลงเหลืออยู่ เช่น ซากรถจี๊ป และถังเก็บมูลค่างควา อุทยานฯ ได้จัดทำ

เส้นทางศึกษาภายในถ้ำเป็นบันไดประดับด้วยโคมไฟ และมีป้ายบอกทางตามทางเดิน ระยะทาง ๑,๒๕๐ เมตร

คู่มือ อุทยานแห่งชาติใต้ร่มเย็น
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 49.816' E 99° 22.741'

ถ้ำคูหา หรือวัดถ้ำคูหา ตำบลช้างขวา อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอกาญจนดิษฐ์ ๓ กิโลเมตร เป็นถ้ำเขาหินปูนมีพื้นที่ ๓๒ ไร่ สภาพภายในถ้ำค่อนข้างทรุดโทรม ปากทางเข้าถ้ำกว้าง ๒๐ เมตร ด้านขวามือมีช่องทางเดินแคบ ๆ ลงไปยังโพรงถ้ำด้านล่าง ถ้ำคูหา มีความสำคัญทางพระพุทธศาสนา เนื่องจากภายในถ้ำเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูปปางมารวิชัยและปางสมาธิจำนวน ๔๘ องค์ และมีพระพุทธรูปปางไสยาสน์ก่ออิฐถือปูนยาว ๘ เมตร ประดิษฐานอยู่ด้านในสุดของผนังถ้ำ พระพุทธรูปปูนปั้นของวัดถ้ำคูหา เป็นศิลปะชั้นสูง สร้างขึ้นระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๔ ถึง ๑๕ ของอาณาจักรศรี

วิชัย ส่วนเพดานถ้ำมีพระพุทธรูปที่แกะสลักจากหินทรายแดงหน้าตักกว้าง ๑ เมตร
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 09.340' E 99° 28.246'

ถ้ำน้ำทะเล

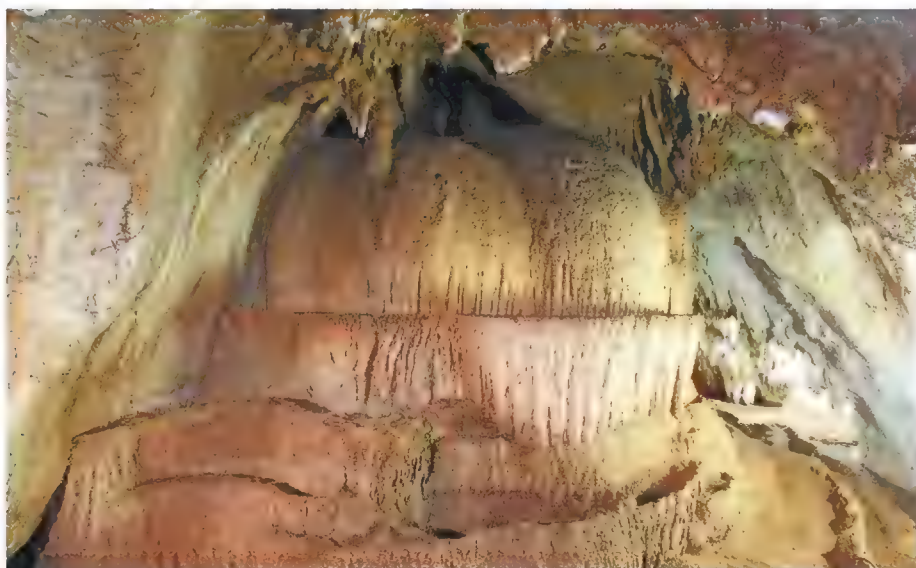
ถ้ำน้ำทะเล หรือถ้ำน้ำหลู ตำบลเขาพัง อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก ห่างจากหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ ชส. ๔ (คลองแปะ) ๓ กิโลเมตร เป็นถ้ำเขาหินปูนขนาดกว้าง ๑๐ - ๕๐ เมตร ยาว ๖๘๐ เมตร ภายในถ้ำมีน้ำไหลผ่านตลอดปี มีหินงอกหินย้อยสภาพสมบูรณ์ มีโขดหิน และแก่งหินขนาดเล็กจำนวนมาก จากการกัดเซาะของน้ำทำให้หินภายในถ้ำมีรูปร่างสวยงามแตกต่างกันไป นอกจากนี้ยังมีน้ำตกสายเล็กๆ ที่เกิดจากน้ำที่ไหลมาจากซอกหินด้านนอก ช่วงที่เหมาะสมสำหรับการเที่ยวถ้ำแห่งนี้เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม ถึงเดือนเมษายน

เนื่องจากปริมาณน้ำฝนอยู่ในระดับที่เหมาะสม ไม่เป็นอันตรายต่อนักท่องเที่ยว เดินทางโดยการนั่งเรือจากท่าเรือเขื่อนรัชชประภาใช้เวลา ๒ ชั่วโมง ก่อนจะลัดเลาะไปตามคลองแปะอีก ๑๕ นาที แล้วจึงเดินเท้าผ่านป่าดงดิบสลับทุ่งหญ้าและลุยน้ำเป็นระยะทาง ๒ กิโลเมตร จนถึงปากทางเข้าถ้ำ

คูที่ อุทยานแห่งชาติเขาสก
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 32.995' E 98° 19.012'

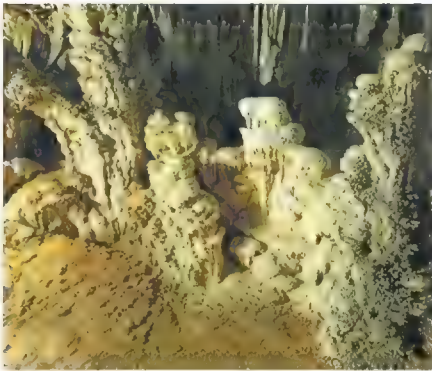
ถ้ำบ่อน้ำทิพย์พุทธรมงคล

ถ้ำบ่อน้ำทิพย์พุทธรมงคล ตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ในพื้นที่สำนักวัดถ้ำบ่อน้ำทิพย์ ตัวถ้ำอยู่ภายในภูเขาค่อนข้างมืด ลักษณะกว้างและลึกมาก จึงควรนำไฟฉายติดตัวไปด้วย ด้านซ้ายมือของถ้ำมีบ่อน้ำที่มองลงไปเหมือนแอ่งน้ำในหุบเหว เดิมเป็นบ่อน้ำขังตลอดปี ต่อมาน้ำแห้งลง ทำให้เห็นรอยพระพุทธรูปอยู่ด้านล่าง เป็นที่เคารพสักการะของประชาชน

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 09.996' E 99° 35.231'

ถ้ำปะการัง

ถ้ำปะการัง ตำบลคลองสก อำเภอพนม
จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในพื้นที่เขตรักษา
พันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง มีความกว้าง ๐.๘
ตารางกิโลเมตร (๕๐๐ ไร่) เป็นถ้ำเขาหินปูน
ที่มีลักษณะแบบเดียวกับถ้ำน้ำทะเล สาเหตุที่
เรียกถ้ำปะการัง เพราะหินงอกหินย้อย
ภายในถ้ำมีรูปร่างคล้ายกับปะการังในทะเล
เช่น ปะการังเขากวาง นอกจากนี้ยังพบซาก
ฟอสซิลของสัตว์ทะเลเซลล์เดียวตามบริเวณ
หินปูน มีอายุระหว่าง ๔๐๐ - ๒๕๐ ล้านปี
การเดินทางไปถ้ำปะการังสามารถทำได้โดย
การนั่งเรือจากเขื่อนรัชชประภาไปจุดเดินเท้า
แล้วเดินเท้าไปอีก ๑ กิโลเมตร จากนั้นล่อง
แพไม้ไผ่ผ่านทะเลใน เพื่อข้ามฝั่งไปยังทาง
เข้าถ้ำปะการัง ต้องติดต่อเจ้าหน้าที่อุทยานฯ
ในการนำทาง

คู่มือ
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง /
เขื่อนรัชชประภา / ถ้ำน้ำทะเล
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 58.588' E 98° 49.246'

ถ้ำมัจฉา

ถ้ำมัจฉา หรือถ้ำปลา ตำบลพนม
อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขต
อุทยานแห่งชาติคลองพนม ตั้งอยู่ห่างจาก
ที่ทำการอุทยานฯ ๑ กิโลเมตร เป็นถ้ำที่อยู่
ระหว่างริมลำน้ำคลองศก ภายในถ้ำเป็นที่
อยู่อาศัยของฝูงปลาหลายชนิด เช่น ปลา
ตะเพียนหางแดง ปลาแรด ปลากดหิน
เป็นต้น สภาพพื้นที่โดยรอบเป็นภูเขาหินปูน

และหน้าผาสูงชัน นักท่องเที่ยวสามารถเดิน
ทางไปถ้ำมัจฉาได้โดยการล่องเรือตามลำน้ำ
คลองศก ใช้เวลาไป - กลับ ๒ ชั่วโมง
สามารถท่องเที่ยวได้ตลอดปี

จุดที่ คลองศก/อุทยานแห่งชาติคลองพนม
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 31.711' E 98° 24.278'

ถ้ำสิงขร หรือวัดถ้ำสิงขร ตำบลถ้ำสิงขร อำเภอกีร์รัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นถ้ำหินปูนขนาดใหญ่อยู่ห่างจากแม่น้ำพุมดวงไปทางทิศตะวันตก ๑๐๐ เมตร ปากถ้ำมีขนาดกว้าง ๒๐ เมตร อยู่สูงจากพื้น ๓ เมตร เป็นแหล่งโบราณคดีที่ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๐ ภายในถ้ำ มีปูชนียสถาน และโบราณวัตถุที่มีคุณค่าจำนวนมาก ได้แก่ พระพุทธรูป

ภาพฝาผนัง ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ได้แก่ หม้อสามขา เศษภาชนะดินเผาหลายชิ้น ทราบ เครื่องมือขวานหินขัด แสดงว่าถ้ำแห่งนี้เคยเป็นที่อยู่ของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ มีอายุอยู่ระหว่าง ๔,๐๐๐ - ๒,๐๐๐ ปีมาแล้ว บริเวณผนังถ้ำมีลายภาพเทวดา แม่พระธรณี และสัตว์ในเทพนิยาย ส่วนบริเวณหน้าถ้ำมีเจดีย์ก่ออิฐ

ขนาดใหญ่ สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นสมัยศรีวิชัยประดับด้วยเครื่องถ้วยชามโบราณตลอดทั้งองค์ ศิลปกรรมในถ้ำสิงขรแสดงให้เห็นการใช้ถ้ำเป็นพุทธสถานมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนปลาย ส่วนใหญ่ได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 02.537' E 99° 02.362'

ความเป็นมาของวัดถ้ำสิงขร

มีตำนานเล่าว่า พระเจ้าแผ่นดินในสมัยอยุธยาพระองค์หนึ่ง ได้สาวชาวบ้านแถบนี้เป็นชายา ต่อมาน้องชายของสาวผู้นั้นบวชเป็นพระภิกษุและเดินทางไปเมืองหลวง มีโอกาสได้เข้าไปเทศนาในวังที่พิศาวอยู่ เมื่อพบหน้ากัน ทั้งสองต่างจำกันได้ พระเจ้าแผ่นดินพระองค์นั้นจึงโปรดเกล้าฯ จัดขบวนมาส่งพระภิกษุที่เป็นน้องชายของพระชายา ซึ่งต่อมาเรียกว่าท่านเจ้าฟ้า และโปรดฯ ให้สร้างวัดขึ้นสามวัดคือ วัดถ้ำสิงขร วัดถ้ำรอบ และวัดเขาอานนท์ ท่านเจ้าฟ้าจำพรรษาเป็นเจ้าอาวาสองค์แรกอยู่ที่วัดเขาอานนท์ ส่วนถ้ำสิงขรได้รับการตกแต่งประดับประดาประหนึ่งวิหารที่สำคัญ

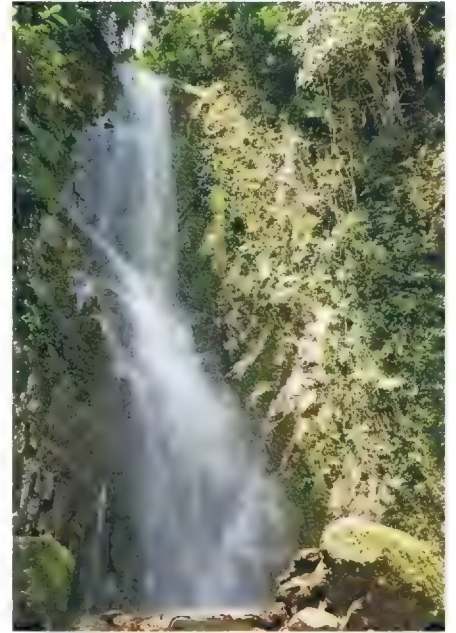

น้ำตก ๓๕๗

น้ำตก ๓๕๗ ตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ใกล้กับหน่วยฯ รย. ๓ (คลองตาล) ในเขตอุทยานแห่งชาติไทร้มเย็น พื้นที่บริเวณน้ำตกเป็นทิวเขาสลับซับซ้อน ป่าดงดิบชื้น ป่าดงดิบเขา ชื่อของน้ำตกถูกเรียกตามชื่อฐานที่มัน ๓๕๗ ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ที่เคยมาอาศัยอยู่ในบริเวณนี้ น้ำตก ๓๕๗ มีความ

สูง ๔๔ เมตร แบ่งออกเป็น ๕ ชั้น จากจุดเดินเท้าเข้าสู่ตัวน้ำตกมีระยะทาง ๓ กิโลเมตร ระหว่างทางนักท่องเที่ยวจะพบมอสส์ กัลยป่า และเฟิร์นโบราณอยู่ตามบริเวณลำห้วยของอุทยานแห่งชาติฯ

ดูที่ อุทยานแห่งชาติไทร้มเย็น
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 24.332' E 99° 17.094'

น้ำตกดาดฟ้า

น้ำตกดาดฟ้า ตำบลลำพูน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติไทร้มเย็น เป็นน้ำตกที่มีขนาดใหญ่และสูงสุดในจังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งออกเป็น ๑๓ ชั้น แต่นักท่องเที่ยวสามารถเดินชมชั้นต่าง ๆ ของน้ำตกได้เพียง ๕ ชั้นเท่านั้น คือ ชั้นริมไผ่ หนามเตย ริมไทร วังเย็น และดาดฟ้า สภาพป่าโดยรอบน้ำตกเป็นป่าดงดิบ อดีตเคยเป็นฐานที่มั่นของพรรคคอมมิวนิสต์ ปัจจุบันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม น้ำตกดาดฟ้ามีน้ำไหลแรงตลอดปี

ดูที่ อุทยานแห่งชาติไทร้มเย็น
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 31.072' E 99° 17.250'

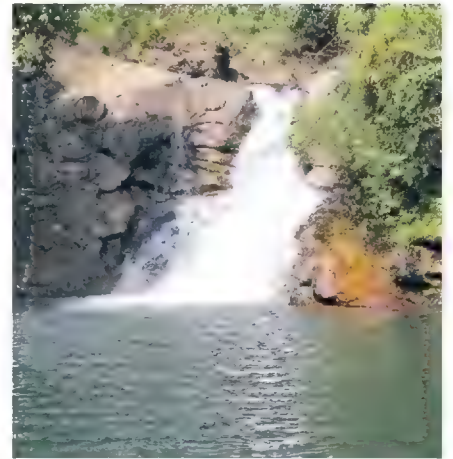
น้ำตกโตนกลอย

น้ำตกโตนกลอย ตำบลคลองสก อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก เป็นน้ำตกชั้นเดียวที่ไหลตกลงมาจากหน้าผาสูง ๒๐ เมตร เกิดจากน้ำในคลองสก อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ๖ กิโลเมตร น้ำไหลตลอดปี การเดินทางต้องเดินเท้าถึงน้ำตก ลำธาร และป่าดงดิบชื้น เส้นทางค่อนข้างชันและลื่น พืชที่สามารถพบเห็นระหว่างทางคือ ต้นหวาย

ช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดในการเดินทางมาน้ำตกคือ เดือนธันวาคม ถึงเดือนเมษายน

คู่มือ อุทยานแห่งชาติเขาสก
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 35.278' E 98° 19.484'

น้ำตกธารสวรรค์

น้ำตกธารสวรรค์ ตำบลคลองสก อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก ห่างจากที่ทำการฯ ๗ กิโลเมตร น้ำตกธารสวรรค์แบ่งเป็น ๓ ชั้น สูง ๑๕ เมตร เกิดจากน้ำในลำห้วยยางพลูจิต ไหลลงสู่คลองสก มีลักษณะเป็นแอ่งขนาดใหญ่ สามารถเล่นน้ำได้อย่างสะดวกสบาย สภาพป่าโดยรอบเป็นป่าดงดิบชื้นที่ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ อาจพบสัตว์ป่าที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น เช่น สมเสร็จ นกชนหิน และนกหว้า เป็นต้น จุดเด่นของน้ำตกธารสวรรค์ คือกระแสที่ไหลลงมาจากหน้าผาสูงชัน ทำให้น้ำพุ่งกระจาย เป็นละอองตกกระทบกับแสงแดดทำให้เกิดรุ้งสร้างความประทับใจให้แก่ผู้พบเห็น การเดินทางอาจต้องอาศัยเวลาทั้งวัน เนื่องจากระยะทางค่อนข้างไกล ต้องติดต่อเจ้าหน้าที่ก่อนเดินทาง

คู่มือ อุทยานแห่งชาติเขาสก
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 34.804' E 98° 19.498'

น้ำตกธารเสด็จ

น้ำตกธารเสด็จ ตำบลเกาะพะงัน ตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติธารเสด็จ - เกาะพะงัน น้ำตกนี้มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์เนื่องจากพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรีหลายพระองค์เคยเสด็จประพาส ตั้งแต่รัชกาลที่ ๕ รัชกาลที่ ๖ รัชกาลที่ ๗ และรัชกาลที่ ๙ ดั้งเดิมหลักฐานปรากฏพระปรมาภิไธย จปร. วปร. ปปร. และ ภปร. โดยเฉพาะพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เสด็จประพาสน้ำตก

ธารเสด็จถึง ๑๔ ครั้ง น้ำตกธารเสด็จมีลักษณะความสวยงามพิเศษ คือ มีชั้นน้ำตกทั้งหมด ๓ ชั้น แต่ละชั้นไหลผ่านภูเขาและโขดหินที่มีรูปร่างแปลกตา ก่อนไหลลงสู่หุบตะวันออกของอ่าวเสด็จ ที่มีหาดทรายขาวละเอียด น้ำตกธารเสด็จซ่อนตัวอยู่ท่ามกลางความร่มเย็นของป่าดิบชื้น มีน้ำไหลตลอดปีอยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ระยะทาง ๑๘ กิโลเมตร

ดูที่ อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ - เกาะพะงัน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 44.920' E 100° 03.989'

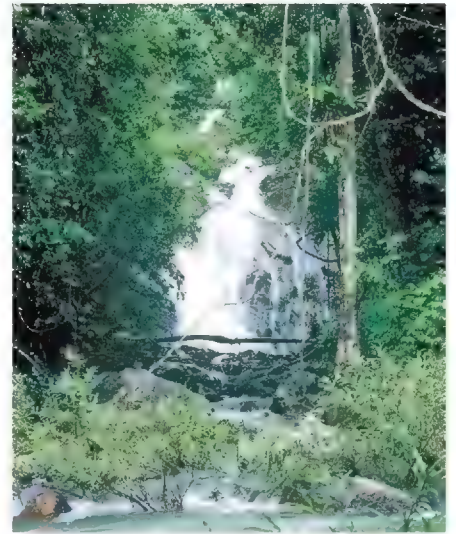
น้ำตกบางวังหิน

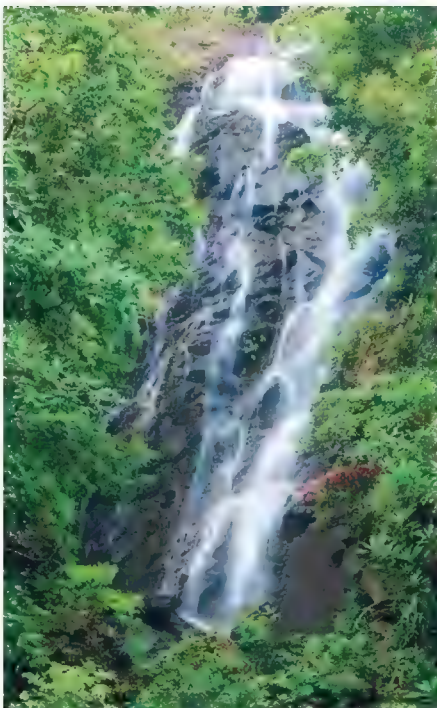
น้ำตกบางวังหิน ตำบลคลองศก อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก เป็นน้ำตกขนาดเล็ก มีความสูง ๑๕ เมตร น้ำตกแห่งนี้ไหลไปรวมกับคลองศก ด้านบนของน้ำตกมีวังน้ำขนาดใหญ่ชื่อ วังยาว สามารถเล่นน้ำได้ จุดเด่นของน้ำตกคือเบื้องล่างเต็มไปด้วยหินก้อน

ขนาดใหญ่เรียงรายขวางลำคลองเป็นจำนวนมาก สามารถเดินบนก้อนหินแต่ละก้อนเพื่อข้ามไปอีกฝั่งได้ จึงเป็นที่มาของชื่อ น้ำตกบางวังหิน

คู่มือ อุทยานแห่งชาติเขาสก
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 34.033' E 98° 19.300'

น้ำตกแพง

น้ำตกแพง หรือ วนอุทยานน้ำตกแพง ตำบลเกาะพะงัน ตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติธารเสด็จ - เกาะพะงัน น้ำตกแพงมีต้นกำเนิดมาจากทิวเขาบริเวณบ้านมะเดื่อหวาน เป็นน้ำตกที่มีน้ำไหลตลอดปีธารน้ำตกแยกออกเป็นสายต่างๆ ได้แก่ น้ำตกแพงน้อย ธารน้ำรัก และธารกล้วยไม้ เป็นต้น สภาพแวดล้อมบริเวณน้ำตก เป็นป่าดงดิบชื้นซึ่งจะมีความเขียวชอุ่มตลอดปีสร้างความชุ่มชื้นให้แก่ผู้พบเห็น

อุทยานฯ ได้จัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติน้ำตกแพง - จุดชมวิวดมยาคีลาไว้รองรับนักท่องเที่ยว เป็นเส้นทางเดินเรียบตัวน้ำตก ระยะทาง ๒.๕ กิโลเมตร ใช้เวลา

เดิน ๑ ชั่วโมง นักท่องเที่ยวสามารถขึ้นไปจุดชมวิวดมยาคีลาเพื่อชมทัศนียภาพของเกาะพะงัน หมู่เกาะอ่างทอง และเกาะเต่าได้อย่างชัดเจน จุดชมวิวนี้อยู่เป็นจุดชมพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว ฤดูกาลท่องเที่ยว คือเดือนตุลาคมถึงเดือนมกราคม เพราะเป็นช่วงที่มีปริมาณน้ำมากที่สุด

คู่มือ อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ - เกาะพะงัน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 44.131' E 100° 00.730'

น้ำตกแม่ยาย

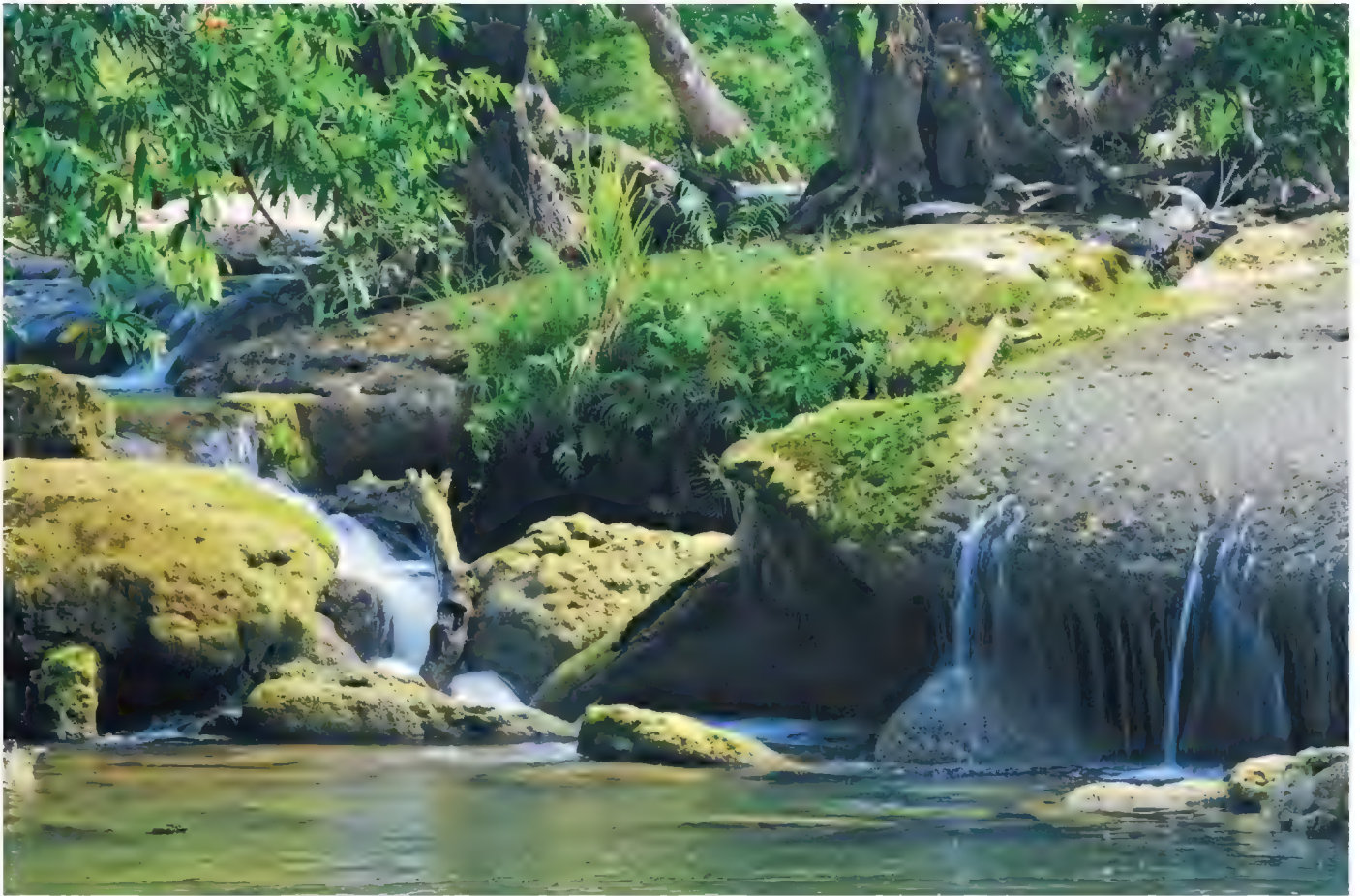

น้ำตกแม่ยาย ตำบลคลองศก อำเภอนพรม จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ๕.๕ กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่มีความสวยงาม มีชั้นน้ำตก ๑ ชั้น สูง ๓๐ เมตร

น้ำตกแม่ยายไหลลงมาจากหน้าผาหินที่สูงชัน ในฤดูฝน น้ำจะไหลเต็มหน้าผา ทำให้มีฟองสีขาวแตกกระจายไปทั่วบริเวณ เบื้องล่างน้ำตกเป็นแอ่งขนาดเล็ก การเดินทางสะดวกสบายรถยนต์เข้าไปถึงตัวน้ำตกได้

ดูที่ อุทยานแห่งชาติเขาสก
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 31.807' E 98° 17.947'

น้ำตกวิภาวดี (น้ำตกบ้านโน)

น้ำตกวิภาวดี หรือน้ำตกบ้านโน ตำบลปากแพรก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชื่อน้ำตกวิภาวดีได้ตั้งขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติแด่พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต เมื่อครั้งเสด็จเยี่ยมเมืองดอนสักเป็นครั้งแรก น้ำตกวิภาวดีเกิดจาก

มีโขดหินอยู่รอบแอ่งน้ำ สามารถลงเล่นน้ำได้ บริเวณน้ำตกรายล้อมด้วยไม้ยืนต้นขนาดกลางร่มรื่น นักท่องเที่ยวนิยมล่องห่วงยางจากน้ำตกวิภาวดีไปตามคลองบ้านโนเป็นระยะทาง ๘๐๐ เมตร สามารถมาท่องเที่ยวได้ตลอดปี

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 04.978' E 99° 24.230'

น้ำตกวิภาวดี (น้ำตกหม่อมเจ้า)

น้ำตกวิภาวดี ตำบลตะกุกใต้ อำเภอ
วิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตรักษา
พันธุ์สัตว์ป่าคลองยัน เป็นที่รู้จักกันในนาม
น้ำตกหม่อมเจ้า หรือ น้ำตกคลองพาย พระ
เจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต เคย
เสด็จไปเยือนน้ำตกแห่งนี้ จึงขนานนามว่า
น้ำตกวิภาวดี มีต้นกำเนิดมาจากทิวเขาแดน
และไหลมาตามลำน้ำคลองพาย เป็นน้ำตก
ที่มีความสวยงาม มีชั้นน้ำตก ๙ ชั้น ชั้นที่

โดดเด่นและสวยงามที่สุดคือชั้นที่ ๒
เนื่องจากน้ำไหลลงจากหน้าผาสูงชันลงสู่
แอ่งเบื้องล่าง สามารถลงเล่นน้ำได้ บริเวณ
โดยรอบเป็นป่าดิบชื้น สภาพอากาศเย็น
สบาย ฤดูกาลท่องเที่ยวอยู่ระหว่างเดือน
มกราคมถึงเดือนเมษายน

พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 20.645' E 98° 08.229'

น้ำตกสิบเอ็ดชั้น

น้ำตกสิบเอ็ดชั้น ตำบลคลองสก อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก มีต้นกำเนิดจากคลองบางเลน เป็นคลองสาขาของคลองสก น้ำตกมีลักษณะคล้ายหน้าผารูปขั้นบันได มีชั้นน้ำตกจำนวน ๑๑ ชั้น สายน้ำลดหลั่นมาตามร่องหินเป็นชั้น ๆ ดูสวยงามแปลกตา ชั้นล่างสุดเป็นแอ่งน้ำ มีโขดหินเรียงราย สามารถเล่นน้ำได้ การเดินทางสู่น้ำตกต้องเดินทางโดยทางเท้าเท่านั้น ตัวน้ำตกตั้งอยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ๔ กิโลเมตร ใช้เวลาเดิน

กว่า ๔ ชั่วโมง เส้นทางเดินค่อนข้างรก ต้องผ่านป่าดิบชื้นและลำห้วยหลายสาย จึงควรติดต่อเจ้าหน้าที่นำทาง ระหว่างเส้นทางจะพบเห็นพรรณไม้ต่าง ๆ รวมไปถึงสัตว์ป่าและนกนานาชนิด สามารถท่องเที่ยวได้ตลอดปี แต่ระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคมระดับน้ำค่อนข้างลึกและเชี่ยวกราก จึงไม่ควรลงเล่นน้ำ

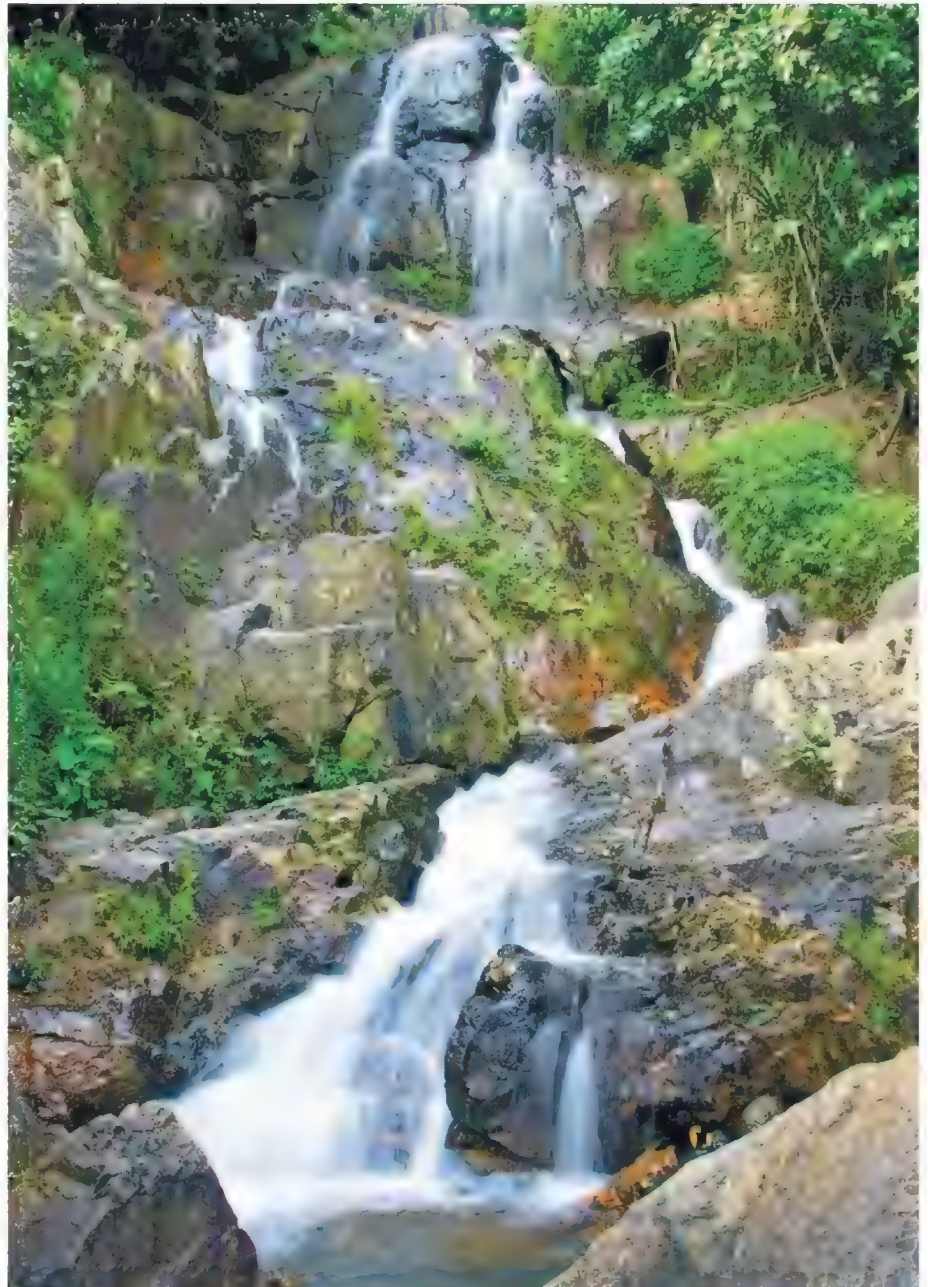
ดูที่ คลองสก / อุทยานแห่งชาติเขาสก
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 33.619' E 98° 20.365'

น้ำตกหน้าเมือง

น้ำตกหน้าเมือง ตำบลหน้าเมือง อำเภอ
เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ทางทิศ
ใต้ของเกาะสมุย ห่างจากหาดเจวง ๑๕
กิโลเมตร น้ำตกหน้าเมืองมี ๒ แห่ง คือ
น้ำตกหน้าเมือง ๑ และน้ำตกหน้าเมือง ๒
น้ำตกทั้งสองแห่งอยู่ไม่ไกลกัน น้ำตกหน้า
เมือง ๑ มีความสูง ๑๕ เมตร ลักษณะของ
น้ำตกเป็นหินแกรนิตลาดชันลงมา เบื้องล่าง
เป็นแอ่งน้ำใหญ่ สามารถเล่นน้ำได้ แต่ไม่
ควรกระโดดน้ำ เพราะมีโขดหินอาจเป็น
อันตรายได้ การเดินทางสะดวก มีถนน
ลาดยางเข้าสู่ตัวน้ำตก มีร้านค้าขายอาหาร
และมีบริการขี่ช้างชมน้ำตก น้ำตกหน้าเมือง
๒ มีความสูงชันกว่า และมีจุดชมวิวมองเห็น
ทะเลอ่าวไทยทางทิศใต้ของเกาะสมุย
สามารถท่องเที่ยวได้ตลอดปี

อยู่ที่ เกาะสมุย / หาดเจวง
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 16.742' E 99° 35.441'

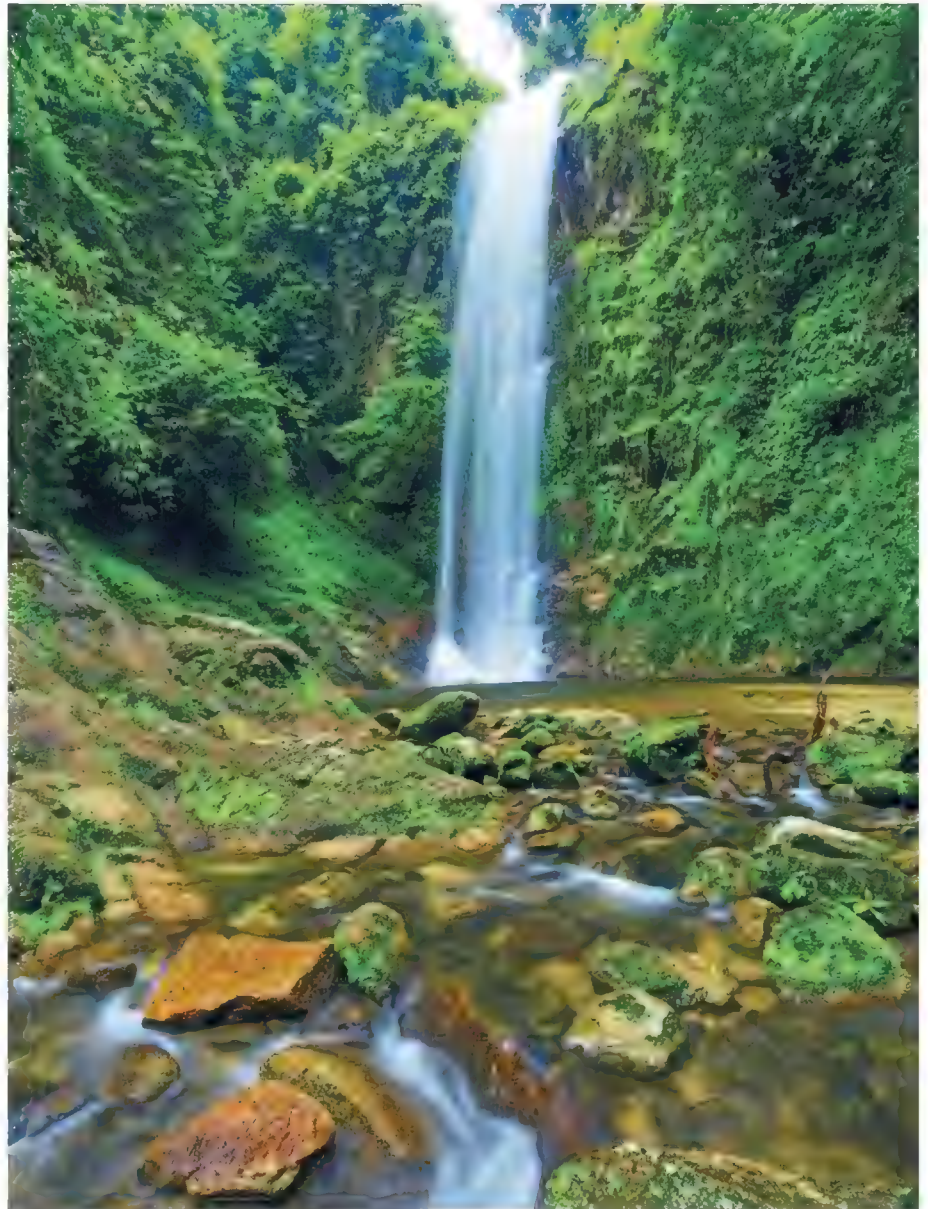

น้ำตกเหมืองหวด

น้ำตกเหมืองหวด ตำบลเพิ่มพูนทรัพย์ อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติได้ร่มเย็น บริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ รย. ๓ น้ำตกเหมืองหวดมีชั้นน้ำตกทั้งหมด ๗ ชั้น น้ำตกชั้นที่ ๑ มีชื่อว่า น้ำรอน อยู่ห่างจากหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ๒๐๐ เมตร ชั้นที่ ๒ มีชื่อว่า เหมืองหวด อยู่ห่างจากหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ๖๐๐ เมตร น้ำตกทั้ง ๒ ชั้นมีลักษณะเป็นแอ่งน้ำ และธารน้ำที่รายล้อมไปด้วยพรรณไม้นานาชนิด เช่น ต้นกระบากขาว ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ มีขนาดลำต้น ๒ ถึง ๓ คนโอบ น้ำตกชั้นที่ ๓ จนถึงชั้นที่ ๗ ต้องเดินเท้าผ่านป่าดงดิบชื้นเข้าไปไกลพอสมควร และอาจต้องปีนผาน้ำตกในบางช่วง อุทยานฯ ไม่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเองโดยลำพัง ต้องติดต่อขออนุญาตเจ้าหน้าที่อุทยานฯ ทุกครั้ง

ดูที่ อุทยานแห่งชาติได้ร่มเย็น
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 03.029' E 99° 15.774'

บ่อน้ำร้อนท่าสะทอน (รัตนโกสัย)

บ่อน้ำร้อนท่าสะทอน (รัตนโกสัย) ตำบลท่าสะทอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นบ่อน้ำร้อนขนาดใหญ่รายล้อมไปด้วยป่าพรุ น้ำร้อนมีอุณหภูมิเฉลี่ย ๗๐ องศาเซลเซียส บ่อน้ำร้อนแห่งนี้ได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่สำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

โดยแบ่งออกเป็นบ่อแช่ตัว บ่อแช่เท้า บ่อน้ำแร่สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น ศาลานั่งพักผ่อนถึงบ้านพักสำหรับนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่เดินทางมารักษาด้วยน้ำแร่ธรรมชาติ

พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 58.630' E 99° 15.883'

บ่อน้ำร้อนบ้านเขาดอก

บ่อน้ำร้อนบ้านเขาดอก ตำบลเขาดอก อำเภอกะเนียน จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองทุ่งทอง เป็นบ่อน้ำร้อนหินทรายที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติริมคลองบางดอก น้ำใส ไม่มีกลิ่น มีบ่อน้ำร้อนทั้งหมด ๖ บ่อ อุณหภูมิความร้อนเฉลี่ย ๕๐ - ๖๐ องศาเซลเซียส ตรวจพบแร่ธาตุต่างๆ ได้แก่ ธาตุเหล็ก สังกะสี ซัลเฟต คลอไรด์ และไนเตรด บริเวณบ่อน้ำร้อนมีร้านอาหาร ห้องอาบน้ำ ศาลาสำหรับนั่งพัก และที่จอดรถไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว นอกจากนี้บริเวณใกล้เคียงกัน มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติระยะทาง ๑ กิโลเมตร เป็นสะพานไม้ทอดยาวไปบนพื้นที่ลุ่มต่ำตัดผ่านป่าพรุ ระหว่างทางมีบ่อน้ำร้อน และพันธุ์ไม้สำคัญต่างๆ ให้ศึกษา

อยู่ที่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองทุ่งทอง
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 50.543' E 99° 13.418'

บ่อน้ำร้อนโบราณ

บ่อน้ำร้อนโบราณ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีลักษณะเป็นบ่อน้ำพุร้อนที่ผุดมาจากใต้ดิน ประกอบด้วยบ่อน้ำร้อนธรรมชาติ ๒ บ่อ อุณหภูมิเฉลี่ยที่ ๗๕ องศาเซลเซียส บ่อน้ำร้อนแห่งนี้มีประวัติความเชื่อกันมาว่าสมัยโบราณ น้ำร้อนจากบ่อนี้ถือเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์ และได้ใช้น้ำมาใช้ในการประกอบในพิธีกรรมทางศาสนา ปัจจุบันยังคงมีบ่อน้ำให้เห็น แต่ไม่สามารถลงแช่น้ำร้อนได้
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 21.901' E 99° 11.344'

บ่อน้ำร้อนวัดถ้ำสิงขร

บ่อน้ำร้อนวัดถ้ำสิงขร หรือบ่อน้ำร้อนบ้านเขาน้อย ตำบลถ้ำสิงขร อำเภอกีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นบ่อน้ำร้อนที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ มีลักษณะใส ไม่มีกลิ่น มีจำนวนทั้งหมด ๘ บ่อ น้ำร้อนมีอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ ๕๐ องศาเซลเซียส บ่อที่ใหญ่ที่สุดมีขนาด ๔ - ๕ เมตร ลึก ๑ เมตร ผู้ที่เดินทางมาใช้บริการที่บ่อน้ำร้อนเชื่อว่าการแช่น้ำร้อนสามารถรักษาโรคบางชนิดได้ เช่น โรคอัมพฤกษ์ หรือโรคข้อเสื่อม สร้างความผ่อนคลาย กระตุ้นการไหลเวียนของโลหิต และผลิตเซลล์ผิวทำให้ผิวพรรณสดใส เป็นต้น บ่อน้ำพุร้อนอยู่ห่างจากถ้ำสิงขร ๒ กิโลเมตร มีสวนสาธารณะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

คูที่ ถ้ำสิงขร
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 01.833' E 99° 01.716'

บัวผุด เป็นดอกไม้ประจำจังหวัด สุราษฎร์ธานี ค้นพบครั้งแรกที่อุทยานแห่งชาติเขาสก อำเภอคีรีรัฐนิคม อำเภอบ้านตาขุน และอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Rafflesia kerrii* Meijer ชื่อวงศ์ Rafflesiaceae ลักษณะเป็นกาฝากที่เจริญเติบโตได้ด้วยน้ำเลี้ยงจากราก และลำต้นของไม้เถาที่ชื่อว่า ยานไก่ต้ม (*Tetrasigma papillosum* Planch.) มักขึ้นอยู่ตามป่าดงดิบชื้นที่มีฝนตกชุกตลอดปีโดยเฉพาะทางภาคใต้ของประเทศไทย ถือเป็น

ดอกไม้ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศ เมื่อดอกตูมจะมีลักษณะคล้ายหม้อขนาดใหญ่ ครั้นบานเต็มที่ดอกมีสีส้ม โคนดอกมีลักษณะคล้ายกลีบหนามสีเหลืองสลัดน้ำตาลเรียงรายอยู่บริเวณกลางดอก มีกลิ่นเหม็น กลีบดอกหนา ๐.๕ - ๑ เซนติเมตร มีเส้นผ่านศูนย์กลางตั้งแต่ ๕๐ - ๙๐ เซนติเมตร มีอายุเพียง ๔ - ๕ วันเท่านั้น จากนั้นดอกจะเหี่ยวโรย และเฉาจนกลายเป็นสีดำ ดอกบัวผุดเป็นดอกไม้ที่มีรูปลักษณ์แปลกตา สร้างสีสันให้แก่ผู้พบเห็น นักท่องเที่ยวสามารถ

เดินทางมาชมความงามของดอกบัวผุดได้ที่อุทยานแห่งชาติเขาสก ห่างจากน้ำตกแม่ยาย ๒ กิโลเมตร ต้องเดินเท้าผ่านป่าดงดิบชื้น เส้นทางค่อนข้างชัน เป็นระยะทางตั้งแต่ ๑.๕ - ๔ กิโลเมตร ต้องติดต่อเจ้าหน้าที่อุทยานฯ เพื่อนำทาง ดอกบัวผุดจะออกดอกตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนเมษายนของทุกปี

ดูที่ น้ำตกแม่ยาย / อุทยานแห่งชาติเขาสก

บ้านแม่น้ำ

ชุมชนบ้านแม่น้ำ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่บริเวณหาดแม่น้ำที่มีขนาดใหญ่พอสมควร สภาพบ้านเรือนค่อนข้างเจริญ เพราะมีท่าเรือไปยังเกาะพะงัน นอกจากนี้ยังมีที่พักและร้านค้าจำนวนมาก หาดทรายขาวสะอาดทอดตัวยาวไปตามเชิงอ่าวบรรยากาศเงียบสงบและร่มรื่นไปด้วยทิวต้นมะพร้าว เป็นจุดที่นักท่องเที่ยวนิยมลงเล่นน้ำและอาบแดด

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 34.175' E 100° 00.042'

บ้านสระเกศ

บ้านสระเกศ ตำบลดลิ่งงาม อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี การเดินทางมายังบ้านสระเกศใช้เส้นทาง ทางหลวงหมายเลข ๔๑๖๕ จากหาดท้องยางมาถึงบ้านสระเกศ ตลอดเส้นทางมีแหล่งที่ท่องเที่ยวและชายหาดที่สวยงามหลายแห่ง เช่น หาดดลิ่งงาม หาดพังกา และ ป่าสวนมะพร้าว ผลิตภัณฑ์จากป่านะพรว้าบริเวณนี้ก่อให้เกิดเป็นกลุ่มแม่บ้านจัดทำผลิตภัณฑ์ประเภทกะลาและไม้มะพรว้าหลากหลายรูปแบบ รวมถึงขนมอย่างทุเรียนกวนและกาดะแม ออกมาจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 28.107' E 99° 57.908'

บ้านหัวถนน

บ้านหัวถนน อำเภอเกาะสมุย จังหวัด
สุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บริเวณหาดหัวถนน หาด
นี้อยู่ถัดจากหาดนาเทียนไปเล็กน้อย เป็น
หาดสวยงามที่สงบเงียบ ระดับน้ำไม่ลึกมาก
มีแนวปะการัง เป็นเส้นทางที่สะดวกแก่การ
เดินทางไปหาดหน้าทอน เนื่องจากเป็นเส้น
ทางถนนใหญ่ ที่มาจากหาดละไมตัดกลาง

เกาะไปสู่หาดหน้าทอน หาดหัวถนนเชื่อมต่อกับหาดหน้าค่าย ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เรียกรวมกันว่า *อ่าวหน้าค่าย* ซึ่งพระองค์เคยเสด็จฯ ตลาดหัวถนนที่ตั้งอยู่บริเวณริมชายฝั่ง

ดูที่ หาดนาเทียน / หาดละไม /
 หาดหน้าทอน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 26.399' E 100° 01.358'

บึงขุนทะเล

บึงขุนทะเล ครอบคลุมพื้นที่ตำบลขุนทะเล ตำบลมะขามเตี้ย และตำบลวัดประดู่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี บึงขุนทะเลเป็นแหล่งน้ำจืดขนาดใหญ่ มีพื้นที่ ๒ ตารางกิโลเมตร (๑,๒๗๐ ไร่) รับน้ำมาจาก คลองชะไก่ คลองท่าแร่ คลองท่ากรวด และ คลองบ้านใหม่ เป็นบึงที่มีทัศนียภาพสวยงามตามธรรมชาติ มีความสำคัญต่อระบบนิเวศโดยรวม และเป็นแหล่งน้ำสำคัญให้แก่คนในพื้นที่ได้ใช้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค เลี้ยงสัตว์ และการเพาะปลูก บริเวณบึงขุนทะเลเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์นานาชนิด ได้แก่ นกเป็ดน้ำ และปลาน้ำจืดชนิดต่างๆ มีศาลาสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ และมีร้านอาหารบริการนักท่องเที่ยว

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 04.424' E 99° 19.881'

บึงมหัศจรรย์ น้ำดันทรายดูด

บึงมหัศจรรย์ น้ำดันทรายดูด หรือบ่อน้ำดันทรายดูด ตำบลต้นยวน อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นบ่อน้ำมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๒๐ เมตร ลึก ๑ - ๒ เมตร ก้นบึงมีแรงดันจากใต้ดิน ทำให้ทรายใต้น้ำถูกดันขึ้นมา หากมีแรงสั่นสะเทือนมาก แรงดันน้ำก็จะยิ่งแรงมากขึ้นตามลำดับ ปรากฏการณ์นี้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ บ่อน้ำดันทรายดูดเป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวของบ้านถ้ำผิงในตำบลต้นยวน ชุมชนทำบันไดไม้เป็นเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติไว้รอบ ๆ บริเวณ สามารถเที่ยวได้ตลอดปี

พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 12.163' E 98° 18.108'

โบราณสถานเขาศรีวิชัย

โบราณสถานเขาศรีวิชัย ตำบลพุนพิน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บริเวณเนินเขาขนาดย่อม ริมฝั่งแม่น้ำตาปี บนเนื้อที่ ๔๘,๐๐๐ ตารางเมตร (๓๐ไร่) สันนิษฐานกันว่าบริเวณนี้มีน้ำทะเลท่วมถึง พบหลักฐานว่ามีชุมชน มีการตั้งสถานีการค้าและผลิตเครื่องประดับจนรุ่งเรืองแล้ว สถาปนาเทวสถานขนาดใหญ่ไว้บนยอดเขา เรียกกันว่า เขาศรีวิชัย พร้อมประดิษฐานเทวรูปพระนารายณ์องค์งามไว้เป็นจุดสังเกตของคนเดินเรือ เมื่อเดินทางผ่านเข้า - ออก

ดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์นี้ ปัจจุบันได้ย้ายเทวรูปพระนารายณ์ไปเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร กรุงเทพมหานคร แต่ร่องรอยของเทวสถานขนาดใหญ่ที่ผ่านการอนุรักษ์และขุดแต่งแล้วของกรมศิลปากร ควรค่าแก่การเที่ยวชม นอกจากนั้นยังมีโบราณวัตถุประเภทลูกปัดสารพัดแบบ รวมทั้งพระพิมพ์ดินดิบ เม็ดกระดุมศรีวิชัย เป็นต้น

คู่มือ วัดเขาศรีวิชัย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 09.310' E 99° 13.352'

ประเพณีชักพระ เกาะสมุย

ประเพณีชักพระ เกาะสมุย จัดขึ้นบริเวณท่าเทียบเรือหน้าทอน อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นประเพณีท้องถิ่นของชาวภาคใต้ที่สืบทอดกันมายาวนาน นิยมจัดขึ้นในวันออกพรรษา แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ แต่ละวัดจะจัดทำบุษบกหรือพนมพระ ตกแต่งอย่างสวยงาม ตรงกลาง

บุษบกเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางอุ้มบาตรตามคติทางพุทธศาสนาให้ชาวบ้านลากไป เมื่อเสร็จพิธีลากพระจะนำพระไปทำความสะอาด แล้วมีพิธีสงฆ์สมโภชพระลากในตอนค่ำ โดยจะมีพระเทศน์เกี่ยวกับการเสด็จของพระพุทธเจ้าจากสวรรค์ขึ้นดาวดึงส์ลงมาสู่โลกมนุษย์

ประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า และแข่งเรือยาว จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า และแข่งเรือยาวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จัดขึ้นในวันออกพรรษา แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ณ บริเวณริมเขื่อนแม่น้ำตาปี สะพานนริศ และสนามช้างโรงแว้งใต้ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีกิจกรรมต่างๆ มากมาย ได้แก่ ขบวนแห่รถ - เรือพนมพระ การประกวดขบวนแห่รถพนมพระ การประกวดพุ่มผ้าป่า การประกวดและแข่งขันกิจกรรมพื้นบ้าน การประกวดเรือแต่งและการแข่งขันเรือยาวชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นอกจากนี้ ยังมีการจัดแข่งขันกีฬา พื้นบ้าน ได้แก่ หมากกรูไทย และตะกร้อลอดห่วง อีกด้วย

ประเพณีชักพระ ของชาวสุราษฎร์ธานี จัดขึ้นทั้งทางบกและทางน้ำ ในแต่ละปีวัดต่างๆ จะทำบุษบกหรือพนมพระตกแต่ง

อย่างสวยงาม ตรงกลางบุษบกเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางอุ้มบาตร ตามคติทางพุทธศาสนาจะให้ประชาชนลากไปตามถนนและลำคลอง พร้อมกับตีกลองโพนไปตลอดทาง เพื่อประกาศให้รู้ว่ามีกัชักพระแล้ว เมื่อเสร็จพิธีลากพระทั้งบนบกและในน้ำ จะนำพระไปทำความสะอาดแล้วมีพิธีสงฆ์เพื่อสมโภชพระลากในตอนค่ำ โดยมีพระสงฆ์มาเทศน์เกี่ยวกับการเสด็จของพระพุทธเจ้าจากดาวดึงส์ลงสู่โลกมนุษย์

ส่วนการทอดผ้าป่า ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะแตกต่างไปจากที่อื่นๆ เพราะเป็นการทอดผ้าป่าหน้าบ้าน คือ เมื่อถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ตั้งแต่พลบค่ำเป็นต้นไป ชาวบ้านจะจัดพุ่มผ้าป่าไว้หน้าอาคารบ้านเรือน ประดับประดาด้วยไฟหลากสีสวยงาม และตกแต่งเป็นเรื่องราวพุทธชาดก เกี่ยวกับนรกสวรรค์มีภาพเขียนภาพปั้น และที่ขาดไม่

ได้ในการจัดพุ่มผ้าป่าคือ ต้องมีผ้าบังสุกุลพาดไว้บนพุ่มไม้ พร้อมปิ่นโตอาหาร ๑ เถา สำหรับพระภิกษุทำพิธีชักเป็นผ้าบังสุกุล เพราะในวันนั้นพระจะไม่ออกบิณฑบาต จึงเรียกพุ่มผ้าป่าในวันนี้ว่า ผ้าป่าข้าวสุก นอกจากนั้นยังมีของอื่นๆ เช่น ร่ม ไฟฉาย พัด เป็นต้น แล้วแต่ศรัทธาของเจ้าของพุ่ม

ส่วนการแข่งขันเรือยาว ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทำการแข่งขันบริเวณลำน้ำตาปี ตัดสินโดยการขึ้นโขงชิงธง และจากการที่จัดการแข่งขันมานานทำให้การแข่งขันเรือยาวในแม่น้ำตาปี เป็นจุดกำเนิดเรือยาวที่มีชื่อเสียง ที่ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติรู้จักกันดี คือ เรือเจ้าแม่ตาปี และเรือเจ้าแม่ธารทิพย์

ดูที่ แม่น้ำตาปี - คลองร้อยสาย

ประเพณีชักพระทางทะเล เกาะพะงัน

ประเพณีชักพระทางทะเล เกาะพะงัน จัดขึ้นบริเวณ ทาดท้องศาลา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในช่วงเดือนพฤศจิกายน หรือตรงกับเทศกาลวันออกพรรษา เป็นประเพณีที่มีความแตกต่างจากที่อื่น คือ ถือเอาวันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๑๑ เป็นวันชักพระ ด้วยเหตุที่ต้องอาศัยปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ลมและน้ำ

ชาวเกาะพะงันในอดีตต่างรอคอยวันชักพระ ซึ่งเป็นวันที่ทุกคนจะได้ลงเรือไปอยู่ในทะเลพบปะพูดคุย ทำบุญร่วมกันอย่างสนุกสนานเป็นเวลาสามวันเต็มๆ ประเพณี

ชักพระทางทะเลของเกาะพะงันเกิดขึ้นเมื่อใดไม่มีหลักฐานที่แน่ชัด แต่เมื่อถึงวันชักพระในท้องทะเลจะเต็มไปด้วยเรือมาด เรือเพรียวกว่า ๑๐๐ ลำ ผูกโยงกับเชือกเส้นเดียวกันจากเรือพนมพระ หรือเรือพระ โดยจะช่วยกันพายลากไปทั่วบริเวณอ่าวท้องศาลา พร้อมกับร้องเพลงชักพระแบบสดๆ ที่มีทำนองไพเราะ และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว แต่ปัจจุบันการว่าเพลงชักพระแบบสดๆ นั้นหาคนที่มีความสามารถได้ยากแล้ว คงเหลือแต่การแต่งมาล่วงหน้าทำให้ขาดอรรถรสและความสนุกสนาน เพราะคนสมัยก่อนเวลา

ทำงานไปก็จะว่าบทกลอนไป ทำให้สามารถที่จะด้นกลอนสดๆ ได้อย่างไม่ติดขัด ต่างกับปัจจุบันที่มีบทเพลงต่างๆ เข้ามาแทนที่ การว่าเพลงชักพระนั้น เพื่อสรรเสริญพระพุทธศาสนาอันเกี่ยวเนื่องกับประเพณีชักพระด้วย นอกจากนี้ยังมีการแข่งเรือพาย ประกวดเรือพระช่วงกลางคืนมีการร่วมฟังพระธรรมเทศนาโดยมีวัดราษฎร์เจริญเป็นศูนย์กลางการจัดงาน

ดูที่ เกาะพะงัน

ป่าชายเลนบ้านลิเล็ด

ป่าชายเลนบ้านลิเล็ด ตำบลลิเล็ด อำเภอยะนิง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บริเวณอ่าวบ้านดอนเป็นป่าชายเลนขนาดใหญ่และยังคงความอุดมสมบูรณ์มาก มีคลองร้อยสายไหลผ่าน ที่มาของชื่อ ลิเล็ด มีเรื่องเล่าสืบกันมาว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๙ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เสด็จชลมารคไปบ้านดอนและทรงใช้คลองที่ผ่านหน้าชุมชนลิเล็ดเป็นทางลัด จึงได้ชื่อว่า *คลองลัด* ต่อมา มีการเรียกเพี้ยนเป็น *คลองเล็ด* ปี ๒๔๔๕ จึงได้จัดตั้งเป็น *ตำบลลิเล็ด* ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในชุมชนนี้ส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนมะพร้าวและประมงพื้นบ้าน ถึงแม้ทุกวันนี้ตำบลลิเล็ดจะเจริญขึ้นมาก แต่ชาวบ้านยังคงรักษาวิถีชนบทไว้ได้อย่างเหนียวแน่น

ป่าชายเลนบ้านลิเล็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีความสำคัญต่อคนในชุมชน เพราะยังเป็นป่าชายเลนที่ยังคงความ

อุดมสมบูรณ์ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์นานาชนิด เช่น ลิงหางยาว นกกระยาง นกกะปูด และหิ่งห้อย มีพรรณไม้ที่สำคัญได้แก่ ต้นลำพู ต้นโกงกาง ต้นแสม ไปจนถึงพืชสมุนไพรที่ชาวบ้านนำมาสกัดเป็นยารักษาโรค

ชาวลิเล็ดยังมีการสร้างความเข้มแข็งภายในชุมชนของตนเอง โดยจัดตั้งกลุ่มชุมชนน้ำเตียวเพื่อการอนุรักษ์ เพื่อเสริมสร้างรายได้พัฒนาวิถีความเป็นอยู่และเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติได้อย่างถูกต้อง มีการจัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมล่องเรือชมความงามสองฝั่งคลอง และศึกษาระบบนิเวศของป่าชายเลน เรียนรู้ความเป็นอยู่แบบวิถีชีวิตชุมชน โดยมีการจัดรูปแบบกิจกรรมแบบโฮมสเตย์ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้พักอาศัยกับชาวบ้านควบคู่ไปกับการเรียนรู้เกี่ยวกับป่าชายเลน มีการสาธิตการทำประมงพื้นบ้าน การทำอาหาร

การทำกะปิ การทำเครื่องจักสานจากใบจาก ชมหิ่งห้อย และร่วมงานประเพณีชุมชนอีกมากมาย

ดูที่ ชุมชนลิเล็ดน้ำเตียวเพื่อการอนุรักษ์
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 14.008' E 99° 14.300'

ป่าพรุคันธูลี

ป่าพรุคันธูลี ตำบลคันธูลี อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ ๑.๔ ตารางกิโลเมตร (๘๗๕ ไร่) มีลักษณะเป็นแอ่งกระทะชุ่มน้ำ มีน้ำท่วมขังตลอดปี พรุ คือระบบนิเวศประเภทพื้นที่ชุ่มน้ำ

นิเวศป่าพรุเป็นพืชที่ไม่ผลัดใบเพราะดินที่มีอินทรีย์สารที่เกิดจากการทับถมของซากพืชเป็นองค์ประกอบหลักที่คอยอุ้มน้ำ จึงเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญเพื่อการเกษตรกรรมของคนในท้องถิ่น สภาพป่าพรุมีความอุดมสมบูรณ์ มีหนองน้ำกระจายอยู่ตามพื้นที่โดยรอบ พืชพันธุ์ที่ขึ้นในบริเวณป่าพรุส่วนมากมีระบบรากแบบแผ่กว้าง และโผล่ขึ้นจากเหนือน้ำเพื่อช่วยในการหายใจ เรียกว่า รากค้ำยัน

หรือรากช่วยหายใจ ถือเป็นป่าที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ มีการสำรวจป่าพรุแห่งนี้ พบพรรณพืช ๓๖ ชนิด เช่น พืชตระกูลหวาย ต้นกก และต้นระกำ ปลา ๒๕ ชนิด สัตว์ป่า ๔๘ ชนิด เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองถึง ๓๕ ชนิด ได้แก่ ไก่ฟ้าหน้าเขียว ไก่ป่า และนกกระเด็น เป็นต้น

ป่าพรุแห่งนี้เคยเป็นแหล่งทำมาหากินของคนในพื้นที่มานาน ปัจจุบันจัดทำเป็นศูนย์ศึกษาธรรมชาติ มีหอชมวิวสูง ๕ ชั้น ทางเดินขึ้นเป็นบันไดเหล็ก นักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นสภาพผืนป่าพรุ และพื้นที่โดยรอบได้อย่างชัดเจน

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 40.501' E 99° 06.940'

พระธาตุศรีสุราษฎร์ในพระบรมราชูปถัมภ์

พระธาตุศรีสุราษฎร์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บนยอดเขาท่าเพชร องค์พระธาตุมีลักษณะเป็นรูปทรงเทียนแปดเหลี่ยมลดรูปสูง ๑๒.๕๐ เมตร ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุและปลุกต้นศรีมหาโพธิ์เมื่อปี ๒๕๐๑ ถือเป็นปูชนียสถานองค์แรกที่ชาวบ้านดอนได้ร่วมแรงร่วมใจจัดสร้างขึ้น เพื่อเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำเมืองและเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน ต่อมาวันที่ ๒๖ - ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ ทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้เสด็จฯ ขึ้นไปนมัสการพระธาตุศรีสุราษฎร์

และทรงลงพระปรมาภิไธยบนแผ่นศิลา ทรงปลุกต้นพะยอมไว้ที่ลานพระเจดีย์ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับพระศรีสุราษฎร์ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ตามที่คณะกรรมการกราบบังคมทูลขอพระราชทานุญาตเพื่อเป็นสิริมงคล จึงมีคำเดิมท่ายพระธาตุว่า **พระธาตุศรีสุราษฎร์ในพระบรมราชูปถัมภ์** โดยรอบองค์พระธาตุ รายล้อมด้วยธรรมชาติที่ร่มรื่นของเขาคาเพชรอันเป็นผืนป่าแห่งเดียวที่อยู่ใกล้ตัวเมืองสุราษฎร์ธานี อยู่ในความดูแลของสถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาท่าเพชร ห่างจากตัวเมืองเพียง ๖ กิโลเมตร

จุดที่ สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์
สัตว์ป่าเขาท่าเพชร
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 05.977 ' E 99° 21.038 '

พระธาตุหินงู พระธาตุศิลาสูง หรือ พระบรมสารีริกธาตุเกาะสมุย ตำบลมะเร็ด อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตำนานเล่ากันว่าสร้างโดยนายศรีทอง ซึ่งเป็นชาวบ้านในตำบลมะเร็ด แต่ไม่ทราบว่าเป็นเวลาที่แน่ชัด ต่อมาได้มีพิธีบรรจุพระบรมสารีริกธาตุเมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๘ โดยเจ้าคุณพระอรรคหัตถ์ศีลสุทธิ

วงศ์ แห่งวัดซีโตน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นผู้มอบให้ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ มาทรงนมัสการพระบรมธาตุแห่งนี้ ถือเป็นสถานที่สำคัญที่ชาวบ้านให้ความเคารพสักการะ
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 27.059' E 100° 01.864'

พระบรมธาตุไชยา

พระบรมธาตุไชยา ตำบลเวียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ภายในวัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร พระอารามหลวงชั้นเอก ภายในพระบรมธาตุบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ นับเป็นปูชนียสถานที่สำคัญคู่บ้านคู่เมืองสุราษฎร์ธานี มีหลักฐานสำคัญที่ยืนยันถึงอาณาจักรศรีวิชัยอันเก่าแก่ของไชยา อายุกว่า ๑,๒๐๐ ปี เป็นสถาปัตยกรรมแบบศรีวิชัยองค์เดียวที่ยังอยู่ในสภาพสมบูรณ์ สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ ๑๓ - ๑๔ ไม่ปรากฏประวัติผู้สร้าง มีลักษณะใกล้เคียงกับสถาปัตยกรรมในเกาะชวาภาคกลาง เช่น จันทิกาละสัน จันทิปะวน เป็นต้น องค์พระบรมธาตุ มีความสูงจากฐานได้ดินถึงยอด ๒๔ เมตร ตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมสูงย่อเก็จ จากทิศตะวันออกถึงทิศตะวันตกยาว ๑๓ เมตร จากด้านเหนือถึงด้านใต้ยาว ๑๘ เมตร องค์พระบรมธาตุเป็นทรงสี่เหลี่ยมจัตุรมุขย่อมุม มุขด้านหน้าเปิด มีบันไดขึ้นสำหรับให้ประชาชนเข้าไปนมัสการพระพุทธรูปภายในเจดีย์ องค์พระเจดีย์กลวง เป็นผนังก่ออิฐแบบไม่สอปูน ลดหลั่นกันขึ้นไปถึงยอด มุขอีกสามด้านทึบทั้งหมด ที่มุมฐานทักษิณมีเจดีย์ทิศหรือเจดีย์บริวารตั้งซ้อนอยู่ หลังคาทำเป็น ๓ ชั้น ลดหลั่นกันขึ้นไป แต่ละชั้นประดับรูปวงโค้งขนาดเล็กและสลูปล้างลงรวม ๒๔ องค์ เหนือขึ้นไปเป็นส่วนยอด สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ มีการขยายยอดให้สูงขึ้น เริ่มตั้งแต่บัวคอรระฆังซึ่งทำเป็นดอกบัวขนาดใหญ่ องค์ระฆังมีลักษณะเป็นรูปแปดเหลี่ยม ถัดขึ้นไปเป็นบัลลังก์ บัวกลุ่มและปลียอดเดิมทึบด้วยเงิน เหนือปลียอดประดับด้วยฉัตรเงินทึบทองคำหนัก ๘๒ บาท ๓ สลึง ต่อมาถูก

ขโมย ทางวัดจึงจัดทำใหม่เมื่อปี ๒๔๘๑ ด้วยทองวิทยาศาสตร์ การก่อสร้างอย่างประณีต การก่ออิฐเป็นองค์เจดีย์ไม่ได้ใช้ปูนสอ ลักษณะอิฐมีเนื้อแกร่งแบบอิฐที่เผาด้วยไฟแรงนำโคลามาใช้ในส่วนที่สำคัญแทนอิฐ เช่น ชุ่มประตูและยอด การทำลวดลายประดับ แบบสถาปัตยกรรมสมัยศรีวิชัยของเจดีย์พระบรมธาตุไชยาได้แผ่อิทธิพลให้แก่

สถาปัตยกรรมในสมัยต่อมา เช่น เจดีย์วัดเขาพระอานนท์ อำเภอพุนพิน เจดีย์วัดถ้ำสิงขร อำเภอกิ่วขันนิคม เจดีย์บนเขาสายสมอและวัดโบราณต่างๆ ในเขตอำเภอไชยา เจดีย์วัดเขาหลัก อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 23.104' E 99° 11.089'

พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ประดิษฐานอยู่บริเวณด้านหน้าอาคารผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ ตำบลพุนพิน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เคยเสด็จประพาสมณฑลพิษณุโลก ทรงใช้สถานที่นี้เป็นพลับพลาประทับแรมเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘ ปัจจุบันยังคงมีร่องรอยพลับพลาหลงเหลืออยู่บ้างและพระองค์ได้รับสั่งว่าพื้นที่บริเวณนี้ร่มรื่นน่าอยู่ จึงพระราชทานนามใหม่ว่าสวนสราญรมย์ ซึ่งเป็นที่ตั้งโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ โรงพยาบาลจิตเวชแห่งแรกในส่วนภูมิภาคและเป็นแห่งที่สองที่จัดขึ้นในประเทศไทย ทางสภาจังหวัดได้ลงมติเป็นเอกฉันท์เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๑๓ เห็นควรสร้างอนุสาวรีย์รัชกาลที่ ๖ ณ สวนสราญรมย์ แห่งนี้ จึงได้นำเรื่องเสนอผ่าน

กรมการแพทย์กระทรวงสาธารณสุข ผ่านคณะรัฐมนตรีจนได้รับอนุมัติแล้วจึงได้นำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตามลำดับ จนได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สร้างได้ จึงมีการจัดตั้งคณะกรรมการก่อสร้างอนุสาวรีย์ โดยมี พลตำรวจเอกประเสริฐ รุจิรวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขในขณะนั้น เป็นประธานคณะกรรมการในวันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๒๑ได้ทำพิธีอัญเชิญพระบรมรูปรัชกาลที่ ๖ ขึ้นประดิษฐานบนพระแท่น ณ ลานพระบรมราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ ๖ ทรงเครื่องแบบนายพลเสือป่าพรานหลวงหล่อด้วยโลหะทองเหลืองผสมทองแดงแล้วรมดำขนาดหนึ่งเท่าครึ่งพระองค์จริงปั้นโดยอาจารย์สนั่น ศิลการ

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 06.567 ' E 99° 14.376 '

พระพุทธโคดม

พระพุทธโคดม หรือพระใหญ่ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประดิษฐานอยู่บนยอดเขาเกาะพาน เป็นที่ตั้งสำนักวิปัสสนากรรมฐานสำหรับผู้สนใจปฏิบัติธรรม พระพุทธโคดมเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยขนาดหน้าตักกว้าง ๕ วา ๙ นิ้ว (๑๐.๒๒ เมตร) ฝีมือของช่างพระกรุด้วยกระเบื้องสีทอง เริ่มสร้างในปี ๒๔๑๕ แล้วเสร็จในปี ๒๔๑๗ ได้รับการถวายพระนามว่า พระพุทธโคดม แต่ชาวบ้านนิยมเรียกว่า พระใหญ่เกาะพาน แต่เดิมเกาะพานถูกล้อมรอบด้วยทะเล มีเพียงสันทรายที่เชื่อมต่อกับเกาะสมุย

เท่านั้น เมื่อเวลาน้ำลดสันทรายจะโผล่พ้นน้ำสามารถเดินไปยังเกาะพานได้ แต่ถ้าน้ำขึ้นต้องใช้เรือเป็นพาหนะข้ามไป ต่อมาจึงได้มีการถมดินเชื่อมระหว่างเกาะพานกับเกาะสมุยอย่างถาวร ทำให้สามารถเดินไปนมัสการพระพุทธโคดมได้อย่างสะดวก

คู่มือ เกาะสมุย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 34.222 ' E 100° 03.676 '

พระพุทธบาทเขาเล่

พระพุทธบาทเขาเล่ ตำบลมะเร็ด อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่บนเขาเล่ ห่างจากที่ว่าการอำเภอเกาะสมุย ๑๕ กิโลเมตร พบรอยพระพุทธบาทจำนวน ๔ รอย เป็นรอยพระพุทธบาทซ้อนรูปจากขนาดเล็กไปหาขนาดใหญ่ในแผ่นพระพุทธบาททองคำเดียวกัน เขาเล่สูง ๒๑ วา (๔๒ เมตร) ตำนานเชื่อกันว่า หลวงปู่เพชร ตีสโร สร้างขึ้นเมื่อปี ๒๔๓๐ แล้วนำมาประดิษฐานที่บริเวณเขาเล่อันเป็นสถานที่ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เสด็จประพาสเมื่อวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๓๑ พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 25.888' E 100° 00.307'

พระพุทธบาทจำลองบนภูเขาวัดมธุรวราราม

พระพุทธบาทจำลองบนภูเขาวัดมธุรวราราม ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ในวัดมะเดื่อหวานหรือวัดมธุรวราราม มีบันไดทางขึ้นจากเชิงเขาไปยังมณฑปสถานที่ประดิษฐานพระพุทธบาทจำลอง ทุกปีมีงานประเพณีนมัสการพระพุทธบาทจำลองเป็นประจำ พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 44.284' E 100° 00.439'

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดละไม

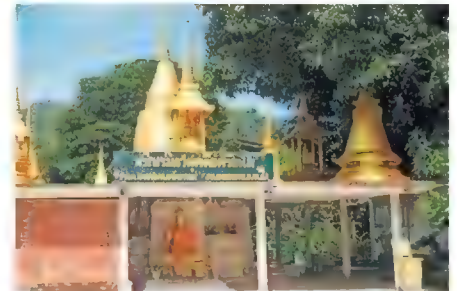

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดละไม หรือชื่อเดิม หอวัฒนธรรมบ้านละไม ตำบลมะเร็ด อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ก่อตั้งขึ้นโดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ เพื่อเป็นสถานที่เก็บรวบรวมสิ่งของเครื่องใช้ดั้งเดิมที่บอกเล่าเรื่องราววิถีชีวิตชาวเกาะสมุยในอดีต โดยใช้อาคารไม้หลังเก่าสูงสองชั้นภายในวัดเป็นที่จัดแสดงสิ่งของต่างๆ ได้แก่ ตะเกียงโบราณ กลองมโหระทึก โคมไฟ แจกันเคลือบ ถ้วยชามกระเบื้องเคลือบ โอ่งมังกร มิดดาบ เครื่องทองเหลือง เครื่องลายคราม กรงนกเขา เครื่องปั้นดินเผา เครื่องไม้แป้น เครื่องจักสานและเครื่องมือในการทำสวนมะพร้าว ซึ่งเป็นอาชีพเก่าแก่ของชาวสมุย ได้แก่ จอบ เลียม มิดพร้าว หมากร กระซอน เป็นต้น ถือเป็นการให้ทั้งความรู้ในเชิงศิลป

วัฒนธรรม และช่วยให้ผู้เข้าชมได้รู้จักเกาะสมุยมากยิ่งขึ้น

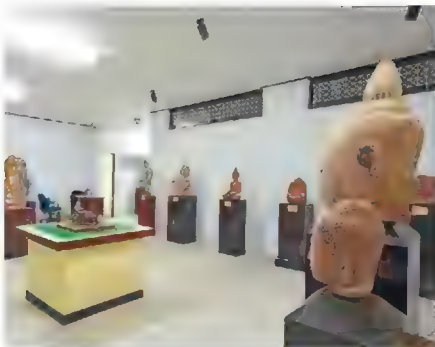
นอกจากพิพิธภัณฑ์แล้ว ภายในวัดละไมยังมีเจดีย์เก่าแก่ที่น่าสนใจอยู่บริเวณด้านหน้าชื่อว่า พระบรมธาตุเจดีย์ศรีละไม เป็นเจดีย์ขนาดเล็กบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งได้อัญเชิญมาจากประเทศศรีลังกา เมื่อราวปี ๒๕๒๕ - ๒๕๒๖ สำหรับการเปลี่ยนชื่อจากหอวัฒนธรรมบ้านละไมมาเป็นพิพิธภัณฑ์บ้านวัดละไมนั้น ท่านพระครูประโชติธรรม-

รักษ์ เจ้าอาวาสวัดละไมผู้ดูแลหอวัฒนธรรมแห่งนี้มาตั้งแต่เริ่มต้นได้กล่าวถึงชื่อเรียกหอวัฒนธรรม ไม่ใช่คำคุ้นเคยของชาวบ้านทำให้ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่เข้าใจ ว่าคืออะไร ไม่ทราบว่าจะจริงแล้วเป็นพิพิธภัณฑ์ ท่านเจ้าอาวาสจึงมีดำริให้เปลี่ยนชื่อมาใช้ว่า พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดละไม แทนจนกระทั่งทุกวันนี้

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 28.444' E 100° 02.552'

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติไชยา

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติไชยา ตำบลเวียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ในวัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร เป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติประเภทประวัติศาสตร์และโบราณคดี ก่อตั้งขึ้นมาด้วยความร่วมมือและการสนับสนุนจากสภาวัฒนธรรมอำเภอไชยา สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๘ โดย พระครูโสภณเจตสิกaram (เอียด นามธัมโม) อดีตเจ้าคณะอำเภอไชยา ซึ่งโดยก่อนหน้านั้นท่านได้พยายามเก็บรวบรวมสะสมโบราณวัตถุโบราณชิ้นไว้ในอาคารวัดพระบรมธาตุไชยาฯ บ้าง ในกฎของท่านเอง บ้าง ตลอดจนในพระอุโบสถ พระวิหารหลวง และตามระเบียบวิหารครอบองค์พระบรมธาตุเจดีย์บ้าง ซึ่งมีพระพุทธรูปหินทราย พระพุทธรูปปั้นขนาดต่าง ๆ จำนวนหลายสิบองค์ประดิษฐานเรียงรายอยู่อย่างเป็นระเบียบคล้ายกับพิพิธภัณฑ์อยู่แล้ว ต่อมาเมื่อมีสิ่งของมากขึ้นจึงใช้วิหารหลวงเป็นสถานที่จัดแสดง โดยทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๒

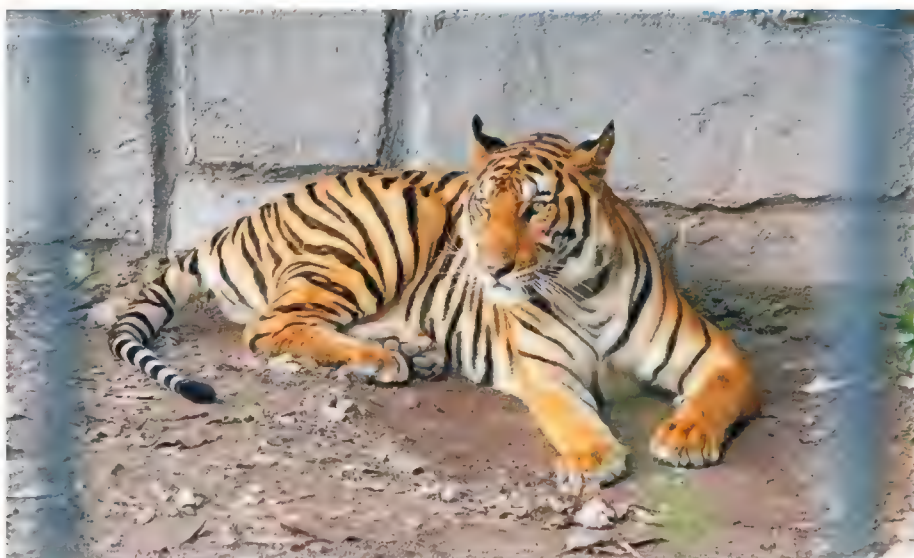
ต่อมากรมศิลปากรเข้ามาปรับปรุงให้เป็นพิพิธภัณฑ์ที่สมบูรณ์แบบมากขึ้น โดยจัดสร้างอาคาร แบ่งเป็น อาคารหลังแรกด้านหน้าจัดแสดงประติมากรรมศิลา และสำริดที่ค้นพบในเมืองไชยาเก่า ได้แก่ เทวรูปพระนารายณ์ พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ส่วนอาคารที่สองเป็นที่จัดแสดงหลักฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ตั้งแต่สมัยทวารวดี ศรีวิชัย ลพบุรี สุโขทัย อยุธยา นอกจากนี้ยังจัดแสดงงานประณีตศิลป์ต่าง ๆ อีกมาก อาคารหลังที่สาม เป็นอาคารสองชั้น ชั้นบน

แบ่งเป็นห้อง ๆ แต่ละห้องจัดแสดงเรื่องราวต่าง ๆ ของเมืองไชยาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น ห้องประวัติเมืองไชยา ห้องประวัติบุคคลสำคัญของเมืองไชยา ห้องแสดงพระพุทธรูป เทวรูป รวมทั้งวัตถุโบราณอื่น ๆ ที่พบในเมืองไชยาและบริเวณใกล้เคียง ชั้นล่างเป็นศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทย สายใยชุมชน ศูนย์สารสนเทศ ห้องสมุดของศูนย์และแหล่งเรียนรู้ชุมชน

คู่มือ วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 13.845' E 99° 06.634'

พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำสมุทรและสวนเลื้อ

พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำสมุทรและสวนเลื้อ
อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่
ที่อ่าวแหลมเสด็จ ภายในพิพิธภัณฑ์มีการจัด
แสดงความรู้เรื่องสัตว์น้ำนานาชนิด เช่น
ปลาเขตร้อนพันธุ์ต่างๆ ปะการัง และเต่า
เป็นต้น นอกจากนี้ บริเวณเดียวกัน ยังมี
สวนเลื้อ นักท่องเที่ยวสามารถชมการแสดง
ของเลื้อและสัตว์ต่างๆ เช่น ลิงโศกทะเล นาก
ทะเล เลื้อเบงกอล เลื้อดาว แมวน้ำ และนก
แสนรู้น่ารัก โดยเปิดให้เข้าชมระหว่างเวลา
๐๙.๐๐ - ๑๗.๐๐ นาฬิกา

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 25.853' E 100° 00.997'

ฟาร์มงูพังกา

ฟาร์มงูพังกา ตำบลดลิ่งงาม อำเภอ
เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภายในฟาร์ม
เลี้ยงงูหลากหลายชนิด รวมทั้งแมงป่อง และ
ตะขาบขนาดใหญ่ มีการจัดแสดงงูจากเจ้า
หน้าที่ผู้ชำนาญ พร้อมให้ความรู้เรื่องงูแก่นัก
ท่องเที่ยว เปิดการแสดงระหว่างคนกับงู ทุกวัน
วันละ ๒ รอบคือเวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา และ
๑๔.๐๐ นาฬิกา

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 25.823' E 99° 56.707'

ฟาร์มจระเข้

ฟาร์มจระเข้ อำเภอกาะสมุย จังหวัด สุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ภายในแคมป์ข้างของ บริษัท หน้าเมืองซาฟารี ปาร์ค จำกัด ห่าง จากสนามบินสมุย ๒๐๐ เมตร เป็นสถานที่ ที่นักท่องเที่ยวนิยมมาเที่ยวชม เพราะจะได้ ชมการแสดงของจระเข้ที่น่าตื่นตาตื่นใจ นอกจากนั้น ยังมีสัตว์ชนิดอื่น ๆ เช่น ลิง เต่า

นกแก้ว กระเจิง ให้ชมด้วยเช่นกัน ภายใน ฟาร์มมีการเพาะเลี้ยงจระเข้ไว้หลายขนาด ด้วยกัน โดยจัดให้มีการแสดงของจระเข้ วันละ ๒ รอบ คือ เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา และ ๑๔.๐๐ นาฬิกา

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 33.514' E 100° 03.687'

ฟาร์มหอยนางรมลินมานะฟาร์มสเตย์

ฟาร์มหอยนางรมลินมานะฟาร์มสเตย์ ตำบลพลายวาส อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัด สุราษฎร์ธานีตั้งอยู่บริเวณปากคลองท่าทอง และปากคลองกระแดะ เป็นสถานที่เพาะ เลี้ยงหอยนางรมตามธรรมชาติ มีสภาพ แวดล้อมที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตของหอย นางรม จึงสามารถเพาะเลี้ยงหอยนางรมที่ ได้ขนาดใหญ่กว่าแหล่งอื่น

พื้นที่แถบนี้เป็นแหล่งเลี้ยงหอยนางรม หอยแครง และหอยแมลงภู่ มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๗ มีการสร้าง軒ที่พักอาศัย ไว้ สำหรับดูแลทรัพย์สินของตนเอง จึงเกิดแนว ความคิดที่จะพัฒนาปรับปรุงแบบเพื่อรับรอง นักท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์และใช้เป็น สถานทีศึกษา ฝึกงานของนักเรียน นิสิต และ นักศึกษา ทั้งจากภายในประเทศและต่าง

ประเทศ จนเกิดเป็นคำขวัญที่ว่า ชิมหอย นางรม ชมชนากลางทะเล พักฟาร์มสเตย์ มนต์เสน่ห์อ่าวบ้านดอน โดยมีกิจกรรม หลักๆ คือ สาธิตการเลี้ยงหอยนางรม หอย แมลงภู่ และหอยแครง การแกะหอยเพื่อการ บริโภค มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นเป็นผู้ให้รายละเอียด

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 13.957' E 99° 30.506'

แม่น้ำตาปี - คลองร้อยสาย

แม่น้ำตาปี มีต้นกำเนิดมาจากทิวเขานครศรีธรรมราช ไหลผ่านอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช และไหลเข้าสู่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผ่านอำเภอพระแสง อำเภอบ้านนาสาร อำเภอพุนพิน และอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี รวมระยะทาง ๒๓๒ กิโลเมตร ถือว่าเป็นแม่น้ำสายหลักของจังหวัดสุราษฎร์ธานีและเป็นสายที่ยาวที่สุดของภาคใต้ ช่วงที่ไหลผ่านอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี แม่น้ำตาปีได้แตกแขนงออกเป็นคลองเล็ก คลองน้อย นับร้อยสาย ไหลผ่านตำบลบางใบไม้ ตำบลบางชนะ ตำบลบางจนาก ตำบลคลองน้อย ตำบลบางโพธิ์ และตำบลบางไทร จึงได้รับขนานนามว่า *คลองร้อยสาย* ในบาง *แม่น้ำตาปี* คำว่า “โนบาง” สำหรับชาวสุราษฎร์ นั้น หมายถึงพื้นที่ที่ครอบคลุม ๖ ตำบลที่แม่น้ำตาปีไหลผ่านนั่นเอง

ชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณริมคลองมีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับสายน้ำ ยังคงใช้เรือเป็นพาหนะในการสัญจรไปมา แม้ค้าพ่อค้าขายเรือขายเครื่องอุปโภค บริโภค ยามเช้าพระสงฆ์พายเรือออกบิณฑบาต และมีชาวบ้านรอ

ใส่บาตรที่ทำน้ำหน้าบ้าน ยังเป็นภาพวิถีชีวิตที่ปรากฏให้เห็นอยู่ทุกวันนี้ ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนเกษตรและการประมง ที่โดดเด่นคือสวนมะพร้าว และสวนจาก สองฝั่งคลองเต็มไปด้วยต้นจาก ซึ่งเป็นพืชที่ทำรายได้ให้แก่ชุมชนอย่างมาก ตั้งแต่นำไปจากมาทำเป็นหลังคามุงจากขาย นำมาทำเป็นวัสดุห่อขนม เช่น ขนมจาก หรือแม้กระทั่งนำไปทำเป็นเครื่องใช้ไม้สอยในครัวเรือน

ปัจจุบัน คลองร้อยสาย เป็นแหล่งท่องเที่ยว

เชิงนิเวศที่สำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เช่น พักโฮมสเตย์เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนริมคลอง เรียนทำขนมจาก ชมการทำประมงพื้นบ้าน นั่งเรือชมป่าชายเลน ชมทุ่งหอยยามค่ำ คินชมการสาธิตดองเก็บมะพร้าว ชมการสาธิตการทำหัตถกรรมกะลามะพร้าว และผักตบชวา เป็นต้น

ดูที่ ชุมชนโนบางแม่น้ำตาปี

แม่น้ำตาปี

แม่น้ำตาปี เดิมมีชื่อว่า *แม่น้ำหลวง* เพราะมีต้นกำเนิดอยู่ที่ภูเขาหลวงซึ่งเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดของทิวเขานครศรีธรรมราช เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้เสด็จประพาสเมืองไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และทรงเห็นว่าเมืองไชยามีลักษณะภูมิประเทศคล้ายกับเมืองสุวรรภูมิในประเทศอินเดีย ที่มีแม่น้ำตาปติไหลผ่าน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อใหม่ให้แม่น้ำหลวงเป็น “แม่น้ำตาปี” เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๘

วัดเขาลำ หรือสวนสุวรรณโชติการาม ตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นสำนักสงฆ์ที่ตั้งอยู่บนยอดเขาข้าวแห้ง ร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่ อากาศเย็นสบาย บรรยากาศเงียบสงบ พุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศต่างนิยมเดินทางมาที่นี่เพื่อนั่งวิปัสสนา ภายในมีพระพุทธรูปปางบำเพ็ญบุญ พระพุทธรูป

ปางป่าเลไลยก์ และรูปปั้นพระแม่ธรณีบีบมวยผม หากเดินขึ้นไปบนเนินหินสูง ซึ่งเป็นที่ตั้งมณฑปพระพุทธรูปปางบำเพ็ญบุญ สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของเกาะพะงันได้ส่วนบริเวณด้านหลังไหล่เขามีเพิงหินที่มีลักษณะเป็นคูหาสวยงามตามธรรมชาติ

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 42.415' E 100° 03.718'

วัดเขาพระนົม ตำบลท่าทอง อำเภอ กาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ บริเวณภูเขา บ้านปากน้ำท่าทอง ภายในวัด มี **ถ้ำพระนົม** มีลักษณะเป็นถ้ำทิบ ขนาดเล็ก อยู่สูงกว่าพื้นราบ จึงต้องเดินเลียบบภูเขาขึ้นไป บริเวณปากถ้ำมีต้นไม้ขึ้นอยู่หนาแน่น ส่วนภายในถ้ำมีพระพุทธรูปที่สำคัญ ได้แก่ **พระนົม** เป็นพระพุทธรูปไสยาสน์ ขนาดยาว ๗ เมตร (๓ วา ๒ ศอก) ก่อด้วยอิฐถือปูน เชื่อกันว่าสร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ ๑๘ - ๑๙ มีเรื่องเล่าสืบต่อกันมาว่า พระพุทธรูปภายใน ถ้ำพระนົม สร้างมาตั้งแต่สมัยที่สร้าง พระบรมธาตุเมืองนครศรีธรรมราช ผู้สร้าง คือ เศรษฐีคนหนึ่งที่มีความเลื่อมใสใน พระพุทธศาสนา มาก เดินทางโดยเรือสำเภา บรรทุกทรัพย์สินเต็มลำเรือ เพื่อนำไปสมทบ สร้างพระบรมธาตุเมืองนครศรีธรรมราช แต่

เมื่อมาถึงกลางอ่าวบ้านดอน เกิดลมพายุ จึง นำเรือเข้าไปหลบคลื่นลมที่บริเวณใกล้ภูเขา ลูกหนึ่ง บริเวณได้ขึ้นไปสำรวจจนเกาะซึ่งมี สภาพเป็นภูเขาและพบเพิงถ้ำ จึงนำความมา เล่าให้เศรษฐีฟัง เศรษฐีจึงนำทรัพย์สินที่มีอยู่ ทั้งหมดไปสร้างพระพุทธรูปไว้บริเวณถ้ำดังกล่าว เวลาผ่านไปเป็นเวลานานมีชาวประมง มาพบถ้ำนี้ และพบว่าเมื่อเอามือแตะหรือกด

ที่พระพุทธรูปปางไสยาสน์รู้สึกนົมผัดไปจาก พระพุทธรูปทั่ว ๆ ไป จึงเรียกว่า **พระนົม** ต่อ มาชาวบ้านจึงเรียกถ้ำนี้ว่า **ถ้ำพระนົม** และเมื่อ มีการสร้างวัดขึ้นมาภายหลัง จึงเรียกกันว่า **วัดเขาพระนົม**

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 14.405' E 99° 30.645'

วัดเขาพระอานนท์ ตำบลพุนพิน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บนภูเขาขนาดเล็ก ย่อม ริมฝั่งแม่น้ำตาปี มีประวัติว่า วัดนี้สร้างพร้อมกับวัดน้ำรอบ และวัดถ้ำสิงขร การสร้างวัดได้ดัดแปลงภูเขาให้เป็นศาสนสถาน ด้วยการก่อกำแพงศิลาแลงห่อหุ้มขึ้นไปถึงสามชั้นโดยรอบภูเขาชั้นสูงสุดคือ ยอดเขาปรับพื้นที่เรียบเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า สร้างเจดีย์และอุโบสถไว้คู่กัน โบราณสถานที่สำคัญคือเจดีย์ทรงปราสาทก่ออิฐถือปูน สูง ๙ เมตรเศษ ฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัสกว้างด้านละ ๕ เมตร ด้านทิศตะวันออกมีบันไดทางขึ้นสามารถเดินเข้าไปนมัสการพระพุทธรูปในองค์เจดีย์ได้ เจดีย์องค์นี้ได้รับอิทธิพล

จากพระบรมธาตุไชยา สันนิษฐานว่า สร้างในสมัยอยุธยาตอนปลาย ส่วนโบสถ์ตั้งอยู่บนเนินเขา มีสภาพทรุดโทรมมาก ผนังก่อด้วยอิฐถือปูน หลังคาเปลี่ยนมาเป็นกระเบื้องซีเมนต์ หน้าอุโบสถมีพระพุทธรูปยืนอยู่บนฐานชุกชี รอบอุโบสถมีพัทธสีมา หินทรายสีแดงจำนวน ๘ พัทธสีมา ภายในอุโบสถมีพระพุทธรูปหินทรายสีแดงจำนวน ๗ - ๘ องค์ สันนิษฐานว่าเป็นฝีมือช่างพื้นบ้าน เหนือบานประตูหน้าต่างด้านในประดับด้วยเครื่องถ้วย

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 09.538 ' E 99° 13.826 '

วัดเขาศรีวิชัย ตำบลเขาศรีวิชัย อำเภอ
พุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บริเวณ
เนินเขาศรีวิชัย ริมคลองพุนพิน มีเนื้อที่
๔๘,๐๐๐ ตารางเมตร (๓๐ ไร่) ในวัดเป็น
แหล่งโบราณคดีที่สำคัญแต่ถูกขุดค้นทำลาย
คงมีหลักฐานทางโบราณคดีอยู่บ้าง ทางวัด
ได้เก็บรวบรวมไว้ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่เป็น
เศษเล็ก ๆ เช่น เครื่องถ้วยชาม ลูกปัด จำนวน
มาก เป็นหลักฐานชี้ให้เห็นถึงความเจริญ
รุ่งเรืองของดินแดนในแถบนี้ พระอุโบสถ
หลังเก่าทรุดโทรมมากคงเหลือเป็นเนินดิน
ให้เห็น นอกจากนี้บริเวณเขาศรีวิชัยยังเคย
พบเทวรูปพระนารายณ์สวมหมวกแขก ทำ
ด้วยศิลาขนาดเท่าตัวคน แต่ปัจจุบันได้นำไป
เก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

พระนคร กรุงเทพฯ คงมีแต่เทวรูปจำลองตั้ง
ไว้ในบริเวณวัด เพื่อให้ผู้ที่ผ่านไปมาได้เห็น
และรู้ว่าเคยมีสิ่งดังกล่าวอยู่ที่นี่
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 09.398 ' E 99° 13.480 '

วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ ตำบลดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บนยอดเขาสูง ปากอ่าวบ้านดอน เป็นที่ประดิษฐานพระเจดีย์จตุรมุข ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ นับเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวเมืองให้ความเคารพศรัทธาอันนิษฐานว่าสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ โดยหลวงพ่ोज้อย ธิตบุญญเถระ (พระกิตติมงคลพิพัฒน์) พระอริยสงฆ์ชื่อดังแห่งภาคใต้ จำลองแบบมาจากพระบรมธาตุปลายยอดทอง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อสร้างเสร็จ ได้อัญเชิญ

พระบรมสารีริกธาตุจากวัดพระเกียรติ อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ มาประดิษฐานไว้บนยอดเจดีย์สูง ๔๕ เมตร จิตรที่ยอดเจดีย์หุ้มทองคำหนัก ๑๑๙ บาท (๑,๘๐๘ กรัม) องค์เจดีย์ตั้งอยู่บนฐานจตุรมุข สร้างด้วยหินอ่อนรอบๆ ประดิษฐานพระพุทธรูปสลักจากศิลาทรายแดง ศิลปะสกุลช่างไชยาาร่วมสมัยอยุธยาจำนวน ๑๔ องค์ ทั้งปางมารวิชัย และปางห้ามญาติ ทางด้านทิศตะวันตกขององค์เจดีย์ มีอาคารขนาดเล็ก ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปปางจำลอง และจัดเป็นพิพิธภัณฑ์

แสดงเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้าน เช่น เครื่องจักสาน เครื่องถ้วยเบญจรงค์ ส่วนด้านทิศตะวันออกเป็นบันไดขึ้นสู่ยอดเขา ด้านบนมีรูปหล่อของพระพ่อบ้านยอดเขา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวดอนสักให้ความเคารพนับถือมากอีกทั้งยังเป็นจุดชมวิวยาวทัศนียภาพบ้านดอนที่สวยงาม โดยเฉพาะทางด้านตะวันออกในวันที่อากาศแจ่มใส จะมองเห็นเกาะสมุย และเกาะพะงันได้อย่างชัดเจน

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 19.336' E 99° 41.008'

วัดคุณาราม

วัดคุณาราม หรือวัดเขาโป๊ะ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ใกล้กับน้ำตกหน้าเมือง เป็นวัดที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือ เนื่องจากวัดนี้เป็นที่ตั้งของสรีระหลวงพ่อด่าง หรือ หลวงพ่อด่าง ปิยะสิโล (ท่านพระครูสมถกิตติคุณ) ซึ่งมรณภาพไปแล้วแต่สังขารท่านไม่เน่าเปื่อย บรรจุในโลงแก้วในท่านั่งวิปัสสนากรรมฐาน

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 27.009' E 100° 00.045'

วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร

วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร ตำบลเวียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอไชยา ๑ กิโลเมตร เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชนิดราชวรวิหาร สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย เป็นที่ตั้งของพระบรมธาตุไชยา ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญที่ยืนยันถึงอาณาจักรศรีวิชัยอันเก่าแก่ของไชยา อายุกว่า ๑,๒๐๐ ปี เป็นสถาปัตยกรรมแบบศรีวิชัยองค์เดียวที่ยังอยู่ในสภาพสมบูรณ์ สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ ๑๓ - ๑๔ ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านับเป็นปูชนียสถานสำคัญคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดสุราษฎร์ธานี อีกทั้งยังเป็นที่ตั้งของโรงเรียนวัดพระบรมธาตุไชยา โรงเรียนสงฆ์และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา

ที่ พระบรมธาตุไชยา /
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 23.104' E 99° 11.089'

วิทยาลัยฝึกลิงเพื่อการเกษตร

วิทยาลัยฝึกลิงเพื่อการเกษตร หรือ โรงเรียนฝึกลิง ตำบลทุ่งกง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นสถานที่ฝึกหัดลิงสำหรับเก็บมะพร้าว ก่อตั้งโดยนายสมพร แซ่โค้ว เกษตรกรผู้ศึกษาและเลี้ยงลิงเพื่อช่วยเก็บมะพร้าวมานาน จึงได้คิดตั้งโรงเรียนฝึกลิงเป็นแห่งแรกในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๘ ลักษณะของลิงที่จะนำมาฝึกเก็บมะพร้าว คือ ลิงกัง อายุ ๑ - ๒ ปี นิยมใช้ลิงตัวผู้เพราะแข็งแรง หัวกลมใหญ่ ขากรรไกรกว้าง คล่องแคล่วว่องไว ดวงตาแจ่มใส กลอดตาเร็ว กระดูกแข็งแรง ขนแน่น เส้นจะเอียงตเป็นมัน มีการตรวจสุขภาพ ถ่าย

พยาธิ โดยต้องเลี้ยงให้เชื่องและฝึกหัดให้เล่นลูกมะพร้าวที่แกจัด ถีคล้ำ ให้อาหารลิงทุกวัน ในแต่ละวันจะใช้เวลาฝึก ๓๐ นาทีถึง ๑ ชั่วโมง หลักสูตร ๓ - ๖ เดือน ให้อาหารลิงเหล่านี้นวันละ ๒ มื้อ คือมือเช้ากับมือเย็น ตอนเที่ยงให้อาหารเสริม เช่น นม ไข่ ผลไม้ เมื่อลิงอายุ ๒ ปีเศษจะเริ่มทำงานได้ โดยเลือกต้นมะพร้าวที่ผลไม่ตกมาก ทะลายไม่แน่นเป็นช่วงระยะฝึกการทำงานเพื่อหาประสบการณ์ เมื่อลิงมีอายุ ๔ ปีขึ้นไปจึงจะใช้งานได้เต็มที่ ลิงตัวหนึ่งสามารถเก็บมะพร้าวได้จำนวน ๗๐๐ - ๘๐๐ ลูกต่อวัน พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 07.862' E 99° 23.495'

ศาลเจ้าแม่กวนอิม

ศาลเจ้าแม่กวนอิม บ้านโหลกหล่า อำเภอกะพะงั่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บนเนินเขาสูง สร้างเสร็จเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ โดยนางมาลวาลย์ ตริวิทย์นุรักษ์ และคณะสงฆ์ ร่วมกับประชาชนผู้มีจิตศรัทธา มีอาคารสำหรับการปฏิบัติธรรม โรงเจพระพุทธรูป และเก๋งซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระโพธิสัตว์กวนอิม เป็นสถานที่เคารพสักการะ

ของชาวเกาะพะงั่นเป็นอย่างมาก บริเวณด้านบนสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของเกาะพะงั่นได้อย่างสวยงาม รายล้อมด้วยผืนป่าที่สมบูรณ์ มีความเชื่อว่าผู้ที่มาสักการะเจ้าแม่กวนอิม และตีกลองสามครั้ง จะนำมาสู่ความโชคดี

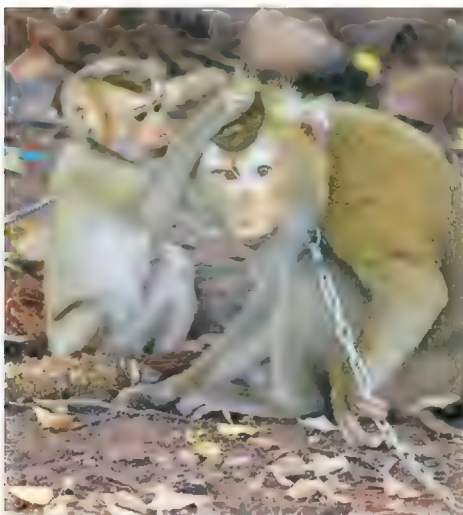
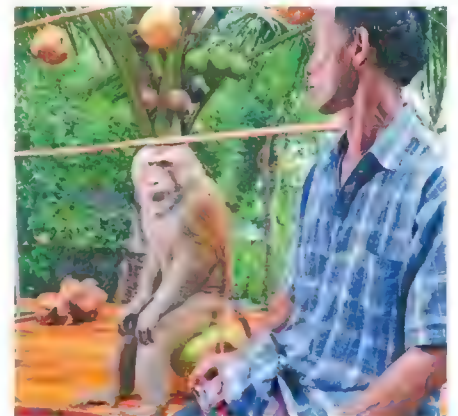
คู่มือชุมชนบ้านโหลกหล่า
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 46.061' E 100° 00.358'

ศูนย์ฝึกลิงเพื่อการเกษตรกระแตแจะ

ศูนย์ฝึกลิงเพื่อการเกษตรกระแตแจะ ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นศูนย์ฝึกลิงที่มีการสาธิต และบรรยายหลักสูตรการฝึกลิงกันตั้งแต่เริ่มต้นจนลิงสามารถทำงานขึ้นเก็บลูกมะพร้าวได้จริง โดยมีนายลือศักดิ์ พัฒนวิวัฒน์ เป็นเจ้าของ นายลือศักดิ์ได้เรียนรู้วิธีการสอนลิงมาจากบิดาที่เป็นครูฝึกลิง ทุกๆ เช้าจะนำลิงกันไปยังสวนมะพร้าว สอนให้ปีน

ขึ้นต้นมะพร้าว เลือกลูกมะพร้าวแก่ และปลดมะพร้าวออกจากต้น ลิงที่นำมาใช้ฝึกของศูนย์ฯ นี้เป็นลิงกังตัวผู้ ลิงแต่ละตัวสามารถเก็บมะพร้าวได้วันละ ๕๐๐ - ๑,๐๐๐ ลูกต่อวัน ส่วนลิงที่เก่งมากๆ จะนำมาฝึกการแสดงได้เพื่อความเพลิดเพลินกับผู้ชม เช่น การปีนจักรยาน การลอดห่วง การวิดพื้น การปอกมะพร้าว เป็นต้น พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 11.057' E 99° 25.446'

ลิงกัง

ชื่อสามัญ : Pig-tailed macaque

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Macacanemestrina*

ลิงกัง หรือลิงกะบุด มีรูปร่างอ้วนเตี้ย ขนสั้นสีเทาหรือสีน้ำตาล หน้าค่อนข้างยาว ขนบนหัวสั้นขึ้นวนเป็นก้นหอย มีสีเทาหรือสีน้ำตาล ส่วนขนบริเวณใต้ท้องมีสีจางจนเกือบขาว หางค่อนข้างสั้น ตัวเมียมีขนาดเล็กกว่า และมีขนปรกหน้าผากน้อยกว่าลิงตัวผู้ มักอาศัยอยู่ตามป่าดิบบริเวณเชิงเขา ไม่ค่อยอยู่เป็นที เปลี่ยนที่อยู่ไปเรื่อย บางตัวออกหากินตัวเดียว ไม่ชอบรวมฝูง ชอบลงมาอยู่ตามพื้นดินมากกว่าอยู่บนต้นไม้ แต่เวลานอนจะขึ้นไปนอนบนต้นไม้ กินผลไม้ เมล็ดพืช และแมลงขนาดเล็ก เป็นอาหาร เวลากินอาหารมักชอบเก็บไว้ข้างแก้มแล้วค่อยๆ เอามือดันอาหารที่เก็บไว้ออกมากินทีละน้อย

สำหรับการฝึกลิงให้เก็บมะพร้าว จะเลือกใช้ลิงเพศผู้ เนื่องจากมีตัวใหญ่ และแข็งแรงมากกว่า ลิงอายุไม่เกิน ๓ - ๕ เดือนและต้องเป็นลิงนิสัยดี สุขภาพแข็งแรง ลิงบางตัวใช้เวลาฝึกเพียง ๓ เดือนก็ใช้เก็บมะพร้าวได้

ศูนย์ฝึกลิงสมุย

ศูนย์ฝึกลิงสมุย ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีการฝึกลิงกัง ให้เก็บมะพร้าว โดยนิยมฝึกลิงตัวผู้ อายุ ๑ - ๒ ปี จะเริ่มฝึกจากการให้เชื่องและฝึกหัดให้เล่นกับลูกมะพร้าว ต่อจากนั้นจะฝึกให้รู้จักการจับมะพร้าวหมุน และปลดมะพร้าว ลิงตัวหนึ่งสามารถเก็บมะพร้าวได้จำนวน ๗๐๐ - ๘๐๐ ลูกต่อวัน

ภายในศูนย์ฯ นอกจากจะมีการฝึกลิงเพื่อเก็บลูกมะพร้าวแล้ว ยังมีการแสดงความสามารถแบบต่างๆ ของลิง และการแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้านแบบไทยๆ โดยเปิดแสดงทุกวันๆ ละ ๓ รอบ คือ เวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกา ๑๔.๐๐ นาฬิกา และเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 32.560' E 100° 02.869'

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงภาคใต้

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงภาคใต้ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภายในหน่วยจังหวัดทหารบกสุราษฎร์ธานี ค่ายวิภาวดีรังสิต เดิมเป็นหน่วยจังหวัดทหารบกชุมพร (ส่วนแยกสุราษฎร์ธานี) ตั้งอยู่ภายในค่ายเขตอุดมศักดิ์ จังหวัดชุมพร เมื่อมีการเคลื่อนย้ายที่ตั้งแห่งใหม่ จึงได้แปรสภาพหน่วยเป็นจังหวัดทหารบกสุราษฎร์ธานี โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อเผยแพร่ปรัชญาแนวความคิดทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และงานศิลปาชีพของสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป มีเนื้อที่ ๔๓ ไร่ ๑ งาน

๗๕ ตารางวา เริ่มดำเนินการเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๗ มีอาคารต่างๆ คือ อาคารนิทรรศการ ปรัชญาการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง (อาคารพอ) อาคารนิทรรศการศิลปาชีพ (อาคารแม่) อาคารส่งเสริม และสาธิตงานศิลปาชีพจำนวน ๓ หลัง อาคารประชาสัมพันธ์ อาคารร้านค้า จัดแสดงผลิตภัณฑ์ อาคารร้านอาหาร บ้านพักแบบน็อคดาวน์ บ้านเกษตรกร (บ้านชาวนา) กิจกรรมหลักภายในศูนย์คือ กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติในวันเฉลิมพระชนมพรรษา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ กิจกรรมเผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริและงานศิลปาชีพ โดยจัดในรูปแบบของนิทรรศการ การสาธิต การฝึกอบรมและการจัดการท่องเที่ยวภายในค่ายและชุมชนใกล้เคียง นอกจากนี้ยังเปิดให้หน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนใช้สถานที่เพื่อจัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรมอีกด้วย

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 07.632' E 99° 21.669'

ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันสุราษฎร์ธานี ตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ ๕.๐๕ ตารางกิโลเมตร (๓,๑๕๔ไร่) สร้างขึ้นเพื่อเป็นศูนย์วิจัยและค้นคว้าทางการเกษตร โดยมุ่งเน้นไปที่พืชท้องถิ่นคือ ปาล์มน้ำมัน ลองกอง กล้วย สะตอ และปาล์มประดับ หน้าที่หลักของศูนย์วิจัยฯ คือ พัฒนาคุณภาพและศักยภาพในการผลิต การปรับปรุงโครงสร้างทางเทคโนโลยี โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อให้มาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันของประเทศไทยถูกต้องตามหลักมาตรฐานสากล และสามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้อย่างมีคุณภาพ เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน มีผู้เชี่ยวชาญถ่ายทอดความรู้ไปสู่ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีการค้นคว้าวิจัยทำปุ๋ยมูลสัตว์

ซึ่งใช้ได้ผลดีต่อปาล์มน้ำมันอีกด้วย ถือเป็นการสร้างเครือข่ายกับกลุ่มผู้เลี้ยงโคในชุมชนได้อีกทางหนึ่ง

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๔ ศูนย์วิจัยฯ ได้จัดทำโครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านการเกษตร (Agro-tourism) ภายใต้การสนับสนุนของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนการฟื้นตัวของระบบเศรษฐกิจ และส่งเสริมการสร้างฐานให้การท่องเที่ยวมี

คุณภาพและยั่งยืน โดยเปิดให้นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจเข้ามาเที่ยวชมและศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ปาล์มน้ำมัน เริ่มตั้งแต่การผลิตเมล็ดพันธุ์ การเพาะกล้า และผสมแปลงพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ปาล์มน้ำมัน เป็นต้น

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 08.817 ' E 99° 38.098 '

สถานีพัฒนาและส่งเสริม การอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาท่าเพชร

สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาท่าเพชร ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ ๔.๖ ตารางกิโลเมตร (๒,๙๐๖ ไร่) ตั้งอยู่บนเขาท่าเพชร สูง ๒๑๐ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ ได้มีการประกาศให้ป่าเขาท่าเพชรเป็นป่าสงวนแห่งชาติ และได้จัดตั้งเป็น “วนอุทยานเขาท่าเพชร” เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปใช้สถานที่ได้ ต่อมาในปี ๒๕๒๙ กรมป่าไม้ได้ทำการสำรวจพื้นที่วนอุทยานเขาท่าเพชรเห็นว่าเหมาะสมที่จะตั้งเป็นสถานที่ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติด้านป่าไม้และสัตว์ป่าแก่ประชาชนทั่วไป จึงได้ยกเลิก “วนอุทยานเขาท่าเพชร” จัดตั้งเป็น “ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าเขาท่าเพชร” ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อหน่วยงานเป็น “สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาท่า

เพชร” สภาพพื้นป่าประกอบด้วยป่า ๓ ประเภท คือ ป่าดงดิบแล้ง ป่าหยา และป่าเบญจพรรณ มีภูเขา ๓ ลูกทอดยาวติดต่อกันจากทิศเหนือไปทิศใต้ พื้นที่ราบบางส่วนเป็นหินแกรนิตและทราย ไม่อุ้มน้ำ สัตว์ป่าที่พบได้ในบริเวณนี้ คือ กระเจิงหนู ไก่ป่า และพังพอน มีนกนานาชนิดอาศัยอยู่บริเวณสถานี ได้แก่ นกกางเขน นกแซงแซว และนกกระปูด เป็นต้น ลักษณะภูมิอากาศค่อนข้างอบอุ่นและชื้น อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี ๒๕ องศาเซลเซียส แบ่งฤดูกาลออกเป็น ๒ ฤดู คือ ฤดูร้อน ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน และฤดูฝน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนธันวาคม

สถานีฯ เป็นที่ประดิษฐานพระธาตุศรีสุราษฎร์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปุชนิยสถานที่สำคัญของชาวเมืองสุราษฎร์ฯ มีต้นพะยอมที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙

ทรงปลูกไว้ มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติระยะทาง ๘๐๐ เมตร และมีจุดชมวิวเขาท่าเพชรที่มองเห็นเมืองสุราษฎร์ธานีได้อย่างเต็มตา

จุดที่ จุดชมวิวเขาท่าเพชร / พระธาตุศรีสุราษฎร์ในพระบรมราชูปถัมภ์
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 05.977' E 99° 21.038'

สนามชนควาย

สนามชนควายบนเกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีอยู่หลายแห่งด้วยกัน เช่น สนามชนควายบ้านแม่ น้ำ สนามชนควายละไม สนามชนควายบ้านเจว่งเลว และสนามชนควายหน้าทอน เป็นต้น การชนควายถือเป็นกีฬาที่เล่นกันมาช้านาน ตั้งแต่ครั้งยังขึ้นกับนครศรีธรรมราช โดยใช้ทุ่งใหญ่เป็นที่ทำนาปลูกข้าว เพื่อส่งเป็นส่วยไปให้เจ้าเมืองนครศรีธรรมราช ครั้นเสร็จสิ้นงานนา ท้องทุ่งโล่งว่าง ชาวเกาะสมุยในอดีตหาความสำราญด้วยการนำควายมาชนกันบนเกาะสมุย การชนควายมักจัดในโอกาสที่มีงานมงคลหรือเทศกาลต่างๆ เช่น ตรุษ

สงกรานต์ และวันขึ้นปีใหม่ เป็นต้น โดยชนกันวันละคู่ บางคู่มีการเดิมพันกันสูงมาก

สวนกล้วยไม้ อำเภอดอนสัก

สวนกล้วยไม้ ตำบลปากแพรก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นสวนกล้วยไม้ที่เกิดจากความใฝ่ฝันของเจ้าของ ผู้ซึ่งมีใจรักต้นไม้และธรรมชาติที่ร่มรื่น จึงได้สร้างสวนไม้ดอกไม้ประดับที่สวยงาม มีกล้วยไม้หลากหลายพันธุ์หลากหลายสีสนิ่ รวมทั้งดอกหน้าวัวและดอกไม้อีกหลายชนิดขึ้นบนเนื้อที่

๐.๓๒ ตารางกิโลเมตร (๒๐๐ ไร่) และเปิดให้นักท่องเที่ยวได้มาเยี่ยมชม บรรยากาศภายในสวนร่มรื่น เย็นสบาย มีบ้านพักหลายรูปแบบไว้บริการนักท่องเที่ยว ทั้งบ้านไม้หอมอบ้านพักสไตล์ชนบท ทุกหลังปลูกสร้างจากวัสดุธรรมชาติเป็นหลัก มีลานโล่งให้เด็กวิ่งเล่น มีศาลานั่งพักผ่อน มีจักรยานให้ปั่นชม

พันธุ์ไม้ และธารน้ำใส บรรยากาศเหมือนอยู่ในบ้านอันอบอุ่นท่ามกลางธรรมชาติและดอกไม้งาม นอกจากนี้ยังมีอาหารพื้นบ้านปักษ์ใต้ไว้บริการด้วยเช่นกัน

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 09.003' E 99° 40.348'

สวนผีเสื้อสมุย

สวนผีเสื้อสมุย ตำบลมะเร็ต อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บนเนินเขา ติดทะเลทางทิศใต้ของเกาะสมุย บริเวณแหลมนาเทียน ห่างจากหมู่บ้านชาวประมงบ้านหัวถนน ๓ กิโลเมตร มีเนื้อที่ ๓๒,๐๐๐ ตารางเมตร (๒๐ ไร่) ภายในมีสวนพฤกษศาสตร์ที่จัดเป็นส่วนหิน ปลูกไม้ดอกไม้ประดับอย่างสวยงาม เป็นสถานที่รวบรวมพันธุ์ไม้ไทย พืชสมุนไพรและไม้ป่านานาชนิด เพื่อให้เป็นที่อยู่ของผีเสื้อหลากหลายพันธุ์ โดยจัดบริเวณไว้สำหรับให้นักท่องเที่ยวได้ชมผีเสื้ออย่างชัดเจน เช่น บ้านผึ้ง ลักษณะเป็นบ้านไม้แบบไทย ภายในเป็นห้องมีจัดแสดงการเจริญเติบโตของผึ้งอย่างละเอียดทุกขั้นตอน มีพิพิธภัณฑ์แมลง

ที่ภายในจัดแสดงแมลงพันธุ์ต่างๆ ทั้งพันธุ์ไทยและพันธุ์ต่างประเทศ เปิดให้ชมระหว่างเวลา ๐๘.๓๐ - ๑๗.๐๐ นาฬิกา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 25.372' E 100° 00.727'

สวนโมกขพลาราม

สวนโมกขพลาราม หรือสวนโมกข์ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บริเวณเขาพุทธทอง ริมทางหลวง หมายเลข ๔๑ หมู่ ๑ เดิมชื่อวัดธารน้ำไหล ท่านพุทธทาสภิกขุ เป็นผู้ริเริ่มสร้างขึ้นครั้งแรกที่วัดตระพังจิก ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา ในปี ๒๔๗๕ หลังจากท่านอุปสมบทแล้วและเข้าไปศึกษาในกรุงเทพฯ เกิดเบื่อหน่ายความสับสนวุ่นวายในกรุงเทพฯ คิดจะลาสิกขาบท แต่เมื่อมาพบความสงบเงียบที่วัดใหม่พุมเรียง ณ บ้านเกิด ได้เปลี่ยนใจหันมาศึกษานักธรรมจนสอบได้นักธรรมเอก ต่อมาได้ที่แห่งใหม่ที่วัดตระพังจิกทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของบ้านพุมเรียง ซึ่งเป็นวัดร้างตั้งชื่อใหม่ว่า สวนโมกขพลาราม เป็นศาสนสถานที่มีชื่อเสียงเป็นที่กล่าวขานมาจนถึงปัจจุบัน เป็นสถานที่แสวงหาความสงบและศึกษาธรรม มีโรงมหรสพทาง

วิทยุญาณ ประกอบด้วยภาพศิลป์ บทกวี คติธรรมคำสอนในพุทธศาสนานิกายต่าง ๆ ภาพพุทธประวัติภาพจำลองจากภาพหินสลัก เรื่องพุทธประวัติในอินเดีย บริเวณโดยรอบร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่ เหมาะสำหรับเป็นที่ฝึกอบรมจิตใจและศึกษาพุทธศาสนา มีการสอนฝึกสมาธิแก่ชาวต่างประเทศ ชื่อ สวนโมกขพลาราม มีความหมายในทางพุทธธรรมว่า สวนป่าแห่งความหลุดพ้นจากทุกข์ มีเนื้อที่ ๐.๖ ตารางกิโลเมตร (๓๗๕ ไร่) ลักษณะเด่นของวัดคือ ไม่มีโบสถ์เป็นสิ่งก่อสร้าง และทุกสิ่งในสวนล้วนมีความหมายในทางพุทธธรรมทั้งสิ้นเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมศึกษาค้นคว้าพระธรรมและเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มีชื่อเสียงมากที่สุดแห่งหนึ่งในภาคใต้และในประเทศ

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 21.525' E 99° 10.311'

สวนสละอาทิตย์

สวนสละอาทิตย์ อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บนถนนสายนาสาร - บ้านส้อง เป็นสวนที่ปลูกสละในเชิงพาณิชย์เป็นแห่งแรกของภาคใต้ มีผลผลิตและสามารถส่งออกทำรายได้ได้ตลอดทั้งปี ปัจจุบัน เปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ให้ความรู้ด้านวิชาการโดยเกษตรกรดีเด่นทำหน้าที่เป็นวิทยากร ที่สวนสละอาทิตย์มีสละคุณภาพดี จำหน่ายเป็นของฝากของดีเมืองนาสาร

พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 46.587' E 99° 15.194'

สวนสาธารณะเกาะลำพู

สวนสาธารณะเกาะลำพู ตำบลบางกุ้ง อำเภอมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นสวนสาธารณะบนเกาะกลางแม่น้ำตาปี มีพื้นที่ ๙,๖๐๐ ตารางเมตร (๖ ไร่) บรรยากาศในสวนมีความสวยงามตามธรรมชาติ เหมาะสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ ท้องเที่ยว เรียนรู้ นอกจากนี้ภายในสวนยังมีสนามเด็กเล่น สนามแบดมินตัน สนามเปตอง สนามตะกร้อ ที่เคยจัดการแข่งขันมาแล้ว และเครื่องบริหารร่างกาย บรรยากาศร่มรื่นไปด้วยต้นไม้ใหญ่ ไม้ดอกและไม้ประดับ บริเวณทางเข้าสวนสาธารณะ ยังมีร้านจำหน่ายอาหาร ขนม เครื่องดื่ม อาหารนก อาหารปลา เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว

ดูที่ แม่น้ำตาปี - คลองร้อยสาย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 08.228 ' E 99° 19.013 '

สวนสาธารณะศรีตาปี

สวนสาธารณะศรีตาปี อำเภอมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่ มีบรรยากาศร่มรื่น ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองสุราษฎร์ธานี และละแวกใกล้เคียง จึงนิยมมาพักผ่อนหย่อนใจ เดินเล่น ออกกำลังกาย อีกทั้งยังเป็นสถานที่จัดกิจกรรมต่างๆ เช่น งานสงกรานต์ ในบริเวณใกล้เคียง เป็นที่ตั้งของตลาดนัดตลาดน้ำบ้านดอน เป็นตลาดน้ำที่มีชื่อเสียงและยังอนุรักษ์วิถีชีวิตของชุมชนแบบดั้งเดิมไว้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มาสัมผัสบรรยากาศ ชนบทธรรมชาติ และอาหารการกินแบบพื้นเมืองสุราษฎร์ธานี
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 08.018 ' E 99° 18.838 '

สวนหลวง ร.๙

สวนหลวง ร. ๙ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นสวนสาธารณะที่สวยงาม ตกแต่งด้วยต้นไม้ใหญ่ ไม้ดอก ไม้ประดับ มีสนามเด็กเล่น ป้อมเลี้ยงปลาขนาดใหญ่ บรรยากาศรมรีน เป็นสถานที่ที่ชาวเมืองสุราษฎร์ธานีนิยมมาพักผ่อนหย่อนใจ พิกัดภูมิศาสตร์ N 9 °08.367 ' E 99° 21.137 '

สุราษฎร์ฯ ฟู๊ดแฟร์

สุราษฎร์ฯ ฟู๊ดแฟร์ จัดขึ้นบริเวณริมเขื่อนแม่น้ำตาปี อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ช่วงเดือนมีนาคมของทุกปี โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี สมาคมอุตสาหกรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี หอการค้าจังหวัดสุราษฎร์ธานี และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย-

ไทย สำนักงานสุราษฎร์ธานี ได้ร่วมกันจัดงานมหกรรมอาหารครั้งยิ่งใหญ่ ภายใต้ชื่องาน “สุราษฎร์ฯ ฟู๊ดแฟร์” เพื่อเป็นการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ธุรกิจบริการด้านอาหารและของดีเมืองสุราษฎร์ฯ รวมทั้งกระจายรายได้สู่ประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด กิจกรรมภายในงาน

มีการออกร้านจำหน่ายอาหารนานาชาติ จากร้านอาหารในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดใกล้เคียง นิทรรศการของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน มหกรรมดนตรีและการแสดงพื้นบ้าน กิจกรรมเที่ยวคลองล่องบางคมทั้งห้อย เป็นต้น

หาดขวด

หาดขวด อยู่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะพะงัน มีลักษณะโค้งครึ่งวงกลมยาว ๘๐๐ เมตร หาดทรายกว้าง มีความลาดชันต่ำ ด้านหลังหาดมีภูเขาที่เต็มไปด้วยป่าดงดิบชื้นขึ้นปกคลุมหนาแน่น ทำให้การเดินทางทางบกลำบาก ควรเดินทางด้วยเรือจะสะดวกกว่า บริเวณหน้าหาดขวดมีแนวปะการังริมฝั่งขึ้นขนานชายหาด สามารถดำน้ำดูปะการังหน้าหาดได้ สำหรับสิ่งมีชีวิตที่พบบริเวณนี้ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังเขากวาง ปลิงทะเล ปลิงสร้อยไข่มุก หอยเสียบ หอยมือเสือ ดาวทะเล เม่นดำหนามยาว ทาก เปลือก ปะการัง ปลาอมไข่ ปลาสลิดทะเล ปลาสลิดหิน และปลาการ์ตูน เป็นต้น

ดูที่ เกาะพะงัน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 47.558' E 100° 02.083'

หาดขอม

หาดขอม อยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอโคกหล่อซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของเกาะพะงัน เป็นหาดที่มีขนาดเล็กมีแนวปะการังบริเวณริมฝั่งอยู่ห่างจากฝั่งออกไป

เพียง ๔๐ เมตร มีความสมบูรณ์ปานกลาง สิ่งมีชีวิตที่พบได้แก่ ปะการังโขด ปะการังเขากวาง ปลานกแก้ว ปลากระพงแดง และปลาอมไข่ เป็นต้น

ดูที่ เกาะพะงัน / หาดโคกหล่อ
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 28.738' E 100° 00.547'

หาดเจว่ง อยู่ทิศตะวันออกของเกาะสมุย เป็นชายหาดที่มีชื่อเสียง ทราบสีขาวนวล น้ำทะเลใส นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมเดินทางมาสัมผัสบนหาดเจว่ง มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน ทั้งที่พัก ร้านอาหาร สถานบันเทิง บริษัทนำเที่ยวและร้านจำหน่ายอุปกรณ์ดำน้ำ เป็นต้น

หาดเจว่งมีชายหาดโค้งยาว ๖ กิโลเมตร แบ่งออกเป็น ๔ ช่วง คือ หาดเจว่งเหนือ หาดเจว่งกลาง หาดเจว่งใต้ และหาดเจว่งน้อย มีความลาดชันต่ำ กว้างประมาณ ๒๐ เมตร สามารถเล่นน้ำได้ หรือเลือกทำกิจกรรมอื่นๆ เช่น อาบแดด เล่นกีฬาชายหาด พายเรือคายัก เรือใบ พาราเซล เป็นต้น

แนวปะการังของหาดเจว่ง อยู่ทางตอนเหนือของหาด มีลักษณะเป็นแนวปะการังน้ำตื้น มีความลึกอยู่ในช่วง ๖ - ๘ เมตรมีความสมบูรณ์ปานกลาง ปะการังส่วนใหญ่ที่พบได้แก่ ปะการังโขด ปะการังกิ่ง ส่วนลิ่งมีชีวิตชนิดอื่นที่พบได้ในบริเวณนี้ ได้แก่ ปะการังอ่อน แส้ทะเล ดอกไม้ทะเล หอยจอบ หนอนตัวแบน ปลากระพง ปลาพะ ปลาสร้อยหิน-หางขาว ปลาอมไข่ และปลานกขุนทอง เป็นต้น

จุดที่ เกาะสมุย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 31.538 ' E 10° 03.598 '

หาดโฉลกหลำ

หาดโฉลกหลำ อยู่บริเวณอ่าวโฉลกหลำ ทางด้านทิศเหนือของเกาะพะงัน มีลักษณะเว้าลึกเข้ามาด้านใน ปลายอ่าวเป็นภูเขาขึ้นไปในทะเลช่วยบังคลื่นลม หาดโฉลกหลำมีความยาวประมาณ ๑ กิโลเมตร เนื้อแนวชายหาดเป็นทิวมะพร้าวชานชายฝั่งให้ความร่มรื่น มีหมู่บ้านชาวประมงขนาดใหญ่เป็นที่จอดเรือประมง จึงไม่เหมาะกับการเล่นน้ำ หากต้องการดำน้ำดูปะการังสามารถไปยังหาดขอมที่อยู่ทิศตะวันออกของอ่าว

โฉลกหลำ ห่างไปเพียง ๔๐๐ เมตรเท่านั้น หาดโฉลกหลำเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับการชมวิถีชีวิตของชาวประมงพื้นบ้านหรือติดต่อเรือเพื่อไปเที่ยวหาดใกล้เคียงได้ บริเวณหาดมีร้านค้า ร้านอาหารของชาวประมงไว้บริการ สินค้าขึ้นชื่อของหาดโฉลกหลำคือปลาหมึกตากแห้ง

ดูที่ เกาะพะงัน / หาดขอม
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 47.275 ' E 100° 00.341 '

หาดเชิงมน

หาดเชิงมน อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะสมุย ไม่ไกลจากชุมชน หาดทรายมีความยาว ๗๐๐ เมตร มีความลาดชันต่ำ สามารถเล่นน้ำได้ บริเวณหัว และท้ายหาดทรายเป็นโขดหิน โดยเฉพาะท้ายหาด (ทิศตะวันออก) มีแนวโขดหินใต้น้ำ เชื่อมไปถึงเกาะพานน้อย ช่วงเวลาน้ำลงต่ำสุดสามารถเดินเข้าไปที่เกาะพานน้อยได้ อยู่ห่างจากฝั่ง ๒๕๐ เมตร มีพื้นที่ ๐.๐๐๘ ตารางกิโลเมตร แนวปะการังขนาดเล็กขึ้นบนโขดหินใต้น้ำ บริเวณโดยรอบหาด ล้อมรอบด้วยป่าสน และต้นมะพร้าว

ดูที่ เกาะสมุย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 34.352' E 100° 04.798'

หาดตลิ่งงาม

หาดตลิ่งงาม อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะสมุย หาดทรายมีลักษณะ ยาว โค้ง ต่อเนื่องไปทางใต้ของอ่าวพังกา พื้นที่ของหาดตลิ่งงามส่วนใหญ่เป็นที่ราบ มีชุมชนตั้งอยู่ หาดทรายมีความลาดชันต่ำ ทรายสีทองสวยงาม สามารถเล่นน้ำได้ แต่น้ำค่อนข้างขุ่น เพราะอยู่ใกล้ท่าเรือราชาเฟอร์รี่ บริเวณหน้าหาดตลิ่งงามมีแนวปะการังริมชายฝั่งตลอดแนวหาด ระยะห่างจากฝั่ง ๑๐๐ - ๒๐๐ เมตร มีความสมบูรณ์ปานกลาง ได้แก่

ปะการังโขด ปะการังจาน ปะการังลายดอกไม้ เป็นต้น ส่วนสิ่งมีชีวิตชนิดอื่นที่พบ เช่น ฟองน้ำ เปรียงหัวหอม ปลากระพง ปลาผีเสื้อปากยาว ปลาข้าวเม่าน้ำลึก และปลานกขุนทอง เป็นต้น จากหน้าหาดตลิ่งงามสามารถมองเห็นกลุ่มของเกาะขนาดเล็กๆ คือ เกาะทะเล เกาะดิน เกาะเจตมูล เกาะแม่เกาะ และเกาะแมลงป่อง เป็นต้น

ดูที่ เกาะแม่เกาะ / เกาะสมุย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 27.881' E 99° 55.985'

หาดทรายขาว

หาดทรายขาว อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะเต่า มีลักษณะเป็นหาดที่แยกตัวออกมาจากหาดอื่นๆ ล้อมรอบด้วยเขาสูง หาดทรายมีความยาว ๑๐๐ เมตร มีปลายแหลมยื่นไปในทะเลเป็นหาดหินขนาดใหญ่เหนือแนวหาดทรายเป็นดงมะพร้าว ลึกเข้าไปเป็นป่าไม้เขียวชอุ่ม ด้านหน้าหาดทรายขาวมีแนวปะการังน้ำตื้นขนานไปกับชายฝั่ง มีความสมบูรณ์ปานกลาง เป็นจุดที่เหมาะสมกับการดำน้ำดูปะการังมาก เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีจำนวนน้อย ความปลอดภัยค่อนข้างสูง จึงมีชีวิตที่พบบริเวณนี้ได้แก่ ปูลม ปูทหาร ปะการังแข็งหลายชนิด ดาวทะเล เม่นดำหนามยาว ปลาซีตังเบ็ด ปลาสลิดหิน ปลาแพะ เป็นต้น

ดูที่ เกาะเต่า
พิกัดภูมิศาสตร์ N 4 27.040' E 99° 49.000'

หาดทรายรี

หาดทรายรี อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะเต่า ลักษณะเป็นหาดโค้ง ชายหาดยาว ๒ กิโลเมตร ทรายสีทองมีความลาดชันต่ำ ด้านหน้าหาดทรายรี มีแนวปะการังน้ำตื้นขนานแนวชายฝั่ง มีสภาพแนวปะการังสมบูรณ์ดีมากพบปะการังและสิ่งมีชีวิตหลายชนิด เช่น ปะการังโขด ปะการังสมองร่องตื้น ปะการังเขากวาง ปลิงดำ เม่นทะเล ปูเสฉวน ปลาสลิดหิน ปลานกแก้ว ปลานกขุนทอง ปลาอมไข่ เป็นต้น

ทางทิศใต้ของหาดทรายรีเป็นที่ตั้งของสวนหิน จปร. มีลักษณะเป็นกลุ่มหินขนาดใหญ่วางทับกันไปมา เหมือนเป็นสวนหินธรรมชาติ มีทัศนียภาพแปลกไปจากบริเวณอื่นของหาดทรายรี อีกทั้งยังมีหินก้อนใหญ่สลักพระปรมาภิไธยย่อ จปร. ของพระบาท

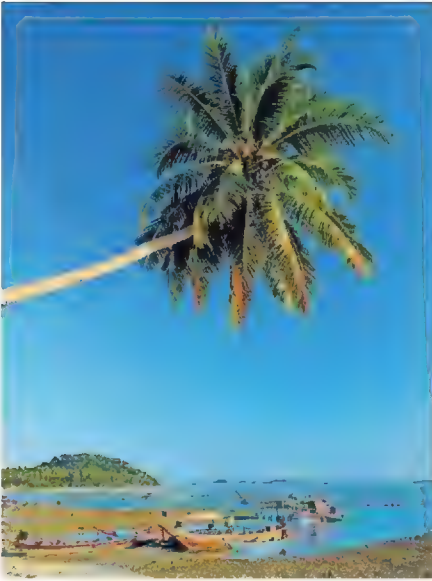
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ อยู่ด้วย ปัจจุบันมีการปรับปรุงทัศนียภาพโดยการปรับพื้นที่ให้เดินได้ง่าย และทำศาลาสำหรับพักผ่อนชมวิวหาดทรายรี และเกาะ

นางยวนด้วยเช่นกัน

ดูที่ เกาะเต่า / เกาะนางยวน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 10° 03.316' E 99° 29.801'

หาดทองกรด

หาดทองกรด อยู่ทางทิศใต้ของเกาะสมุย ระหว่างแหลมหินคม และแหลมสอ ชายหาดมีความลาดชันต่ำมาก น้ำค่อนข้างตื้น แนวปะการังเป็นปะการังริมฝั่ง ก่อตัวอยู่บริเวณด้านหน้าหาด ห่างจากฝั่ง ๔๐๐ - ๕๐๐ เมตร มีความสมบูรณ์ดี ส่วนบริเวณใกล้แหลมทั้งสองปะการังมีความสมบูรณ์ปานกลาง เช่น ปะการังลายดอกไม้ ปะการังโขด ส่วนลิ่งมีชีวิตอื่นๆ ที่พบ ได้แก่ ปูทหาร ปูลม ปูหนุมาน ดาวทะเล ฟองน้ำ หนอนฉัตร หอยนางรม ดอกไม้ทะเล ปลาการ์ตูน ปลาเขียวพระอินทร์ ปลากะพง ปลาพระ ปลามะเขือ เป็นต้น บริเวณกลางหาด

มีการขุดร่องน้ำ เพื่อนำเรือเข้าจอดที่ชายฝั่ง เป็นจุดที่ขึ้น ลงเรือไปยังเกาะแตนและเกาะมัดสุม

คู่มือ เกาะแตน / เกาะมัดสุม / เกาะสมุย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 25.183' E 99° 57.493'

หาดทองยาง

หาดทองยาง อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะสมุย มีลักษณะโค้งไปทางทิศตะวันตก มีหาดทรายกว้าง ตอนปลายสุดหาดเป็นภูเขาหินไปทางทิศใต้เล็กน้อย เรียกว่าแหลมโจรคว่า ช่วยกำบังคลื่นลมให้กับหาดทองยางได้เป็นอย่างดี ส่วนด้านข้างของแหลมเป็นหาดหินแคบ มีแนวปะการังห่างจากฝั่ง ๑๐๐ - ๓๐๐ เมตร แนวปะการังมีความสมบูรณ์ปานกลาง กว้าง ๑๐๐ เมตร ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังเขากวาง เป็นต้น และลิ่งมีชีวิตอื่นๆ ที่พบได้แก่ ปลิงสร้อยไข่มุก ปลิงดำ หอยตาวิ่ว ปลามะเขือ ปลาเขียวพระอินทร์ ปลาเก๋า ปลาสลิดหินเหลือง ปลากระรอกแดง เป็นต้น หาดทองยางเป็นที่ตั้งของท่าเรือราชาเฟอร์รี่ เส้นทาง ท่าเรือดอนสัก - เกาะสมุย ด้วย

คู่มือ เกาะสมุย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 17.527' E 99° 33.109'

หาดนางก่า

หาดนางก่า อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ลักษณะของหาดโค้งยาว ปลายหาดทั้งสองข้างยื่นออกไปในทะเล ช่วยกำบังคลื่นลม แต่เนื่องจากอยู่ใกล้ท่าเรือ จึงได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างท่าเรือ และการเดินเรือ น้ำทะเลขุ่น มีตะกอนมาก ลักษณะเป็นตะกอนเลน หาดทรายสีน้ำตาลเข้ม แนวปะการังขึ้นได้ไม่ดี สิ่งมีชีวิตที่พบได้แก่ ปูลม ปูก้ามดาบ หอยขี้นก หอยมะระ เป็นต้น

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 19.010' E 99° 45.131'

หาดนาเทียน

หาดนาเทียน อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะสมุย ชายหาดมีลักษณะยาวแคบ เชื่อมระหว่างหาดหัวถนนถึงแหลมเสร็จ มีแนวปะการังริมหาด ห่างจากฝั่ง ๓๐๐ - ๕๐๐ เมตร แนวปะการังมีความสมบูรณ์ปานกลางยกเว้นบริเวณหัวแหลมเสร็จ แนวปะการังมีความสมบูรณ์ดี สามารถเล่นน้ำทะเล ดำน้ำดูปะการัง หาดนาเทียนมีพื้นที่ราบ ซึ่งเป็นที่ตั้งของที่พัก ร้านค้า ไร่บริการนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีสวนสัตว์น้ำได้ทะเลเกาะสมุย หรือ สมุยอควอเรียม ที่ดำเนินการโดยเอกชนแห่งแรกของประเทศไทย ภายในจัดแสดงสัตว์น้ำนานาชนิดได้แก่ ปะการัง เต่า กุ้ง ม้าน้ำ ปลาทะเล สีสันสวยงามหลากหลายชนิด

อยู่ที่ เกาะสมุย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 25.643' E 100° 01.008'

หาดบ่อผุด

หาดบ่อผุด อยู่ทางทิศตะวันออกของ
เกาะสมุย ระหว่างหาดแม่น้ำกับแหลมไม้แก่น
ชายหาดยาวตลอดแนวอ่าวบ่อผุด พื้นที่โดย
รอบเป็นชุมชนใหญ่ และเป็นที่ตั้งของท่าเรือ
บ่อผุด มีเรือนำเที่ยวไปยังหาดต่างๆ ของ
เกาะสมุย เกาะลุม เกาะราหิน เกาะราเทียน
และเกาะพะงัน แนวปะการังหน้าหาดบ่อผุด

เป็นแบบปะการังริมฝั่ง มีสภาพเสื่อมโทรม
ส่วนใหญ่พบปะการังโขด และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ
เช่น ฟองน้ำทะเล ปลาสลิดหินเหลือง ปลา
อมไข่ และปลาผีเสื้อ เป็นต้น

คู่มือ เกาะพะงัน / เกาะสมุย / หาดแม่น้ำ
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 33.660' E 100° 01.629'

หาดบางปอ

หาดบางปอ อยู่ทางด้านตะวันตกของเกาะสมุย ชายหาดมีลักษณะยาวตรง หาดทรายแคบ สามารถเล่นน้ำดำน้ำดูปะการังได้ พื้นที่เหนือแนวหาดทรายเป็นป่าชายหาดที่มีพันธุ์ไม้พวก จิกทะเล สน มะพร้าว แนวปะการังริมฝั่งอยู่ห่างจากหาดทราย ๑๐๐ - ๓๐๐ เมตร มีความสมบูรณ์ดี ที่ความลึก ๕ เมตร ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังจาน ปะการังเขากวาง เป็นต้น ส่วนสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ได้แก่ หอยดาวัว เม่นดำหนามยาว หากเปลี่ยนจากจุดดำ ฟองน้ำสีฟ้า ปลาอมไข่ ปลาผีเสื้อ ปลานกแก้ว ปลานกขุนทอง ปลากระพง และปลาเก๋า เป็นต้น

คู่มือ เกาะสมุย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 33.685' E 99° 55.531'

หาดบางรักษ์

หาดบางรักษ์ อยู่ในอำเภไทรใหญ่ ทางด้านทิศเหนือของเกาะสมุย ระหว่างหาดบ่อผุดกับแหลมลำโรง หาดบางรักษ์มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบมีชุมชนขนาดใหญ่ มีร่องน้ำที่ถูกขุดขึ้นมาเพื่อนำเรือเข้ามาบริเวณชายหาดทางด้านหน้าหาดมีเกาะฟาน เป็นเกาะขนาดเล็ก สถานที่ประดิษฐานพระใหญ่ หรือพระพุทธรูปปางมารวิชัย สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ มีขนาดหน้าตักกว้าง

๑๐ เมตร ๕ นิ้ว สูง ๑๒ เมตร (๕ วา ๙ นิ้ว สูง ๖ วา) การเดินทางไปเกาะฟาน โดยรถยนต์ตามถนนที่สร้างเชื่อมระหว่างเกาะฟานกับเกาะสมุย มีความยาว ๒๕๐ เมตร

แนวปะการังหน้าหาดบางรักษ์ เป็นแนวปะการังริมฝั่ง ห่างจากชายหาด ๓๐๐ - ๕๐๐ เมตร มีความสมบูรณ์ปานกลาง เช่นปะการังโขด และปะการังลายดอกไม้ ส่วนลึ่งมีชีวิต อื่น ๆ ที่พบ ได้แก่ ฟองน้ำครก ปูปะการัง

หอยมือเสือ หนอนฉัตร ปลาผีเสื้อปากยาว ปลาลอมไข่ ปลากระพง ปลาแพะ และปลานกขุนทอง เป็นต้น

ทางทิศเหนือมีเกาะส้มและเกาะเต่าปูน ซึ่งเป็นเกาะขนาดเล็กมีชายหาดอยู่ด้านทิศใต้ของเกาะรอบเกาะทั้งสองมีแนวปะการังริมฝั่งก่อตัวได้ดี มีสภาพสมบูรณ์ปานกลาง

ดูที่ เกาะสมุย/ พระพุทธรูปปางมารวิชัย / หาดบ่อผุด
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 33.861' E 100° 03.724'

หาดบ้านค่าย

หาดบ้านค่าย อยู่ทางทิศใต้ของเกาะพะงัน ระหว่างหาดบ้านไต่กับหาดรินใน หาดนี้มีบรรยากาศเงียบสงบ มีแนวปะการังแบบริมฝั่งก่อตัวได้ดีตลอดแนวชายหาด อยู่ห่างจากฝั่ง ๒๐๐ เมตร แนวปะการังมีความสมบูรณ์ดี สิ่งมีชีวิตที่พบบริเวณนี้ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังเขากวาง ฟองน้ำครก เม่นดำหนามยาว ปลาสลิดหินลายบัง ปลาผีเสื้อ ปลานกแก้ว ปลาวัว และปลาแพะ เป็นต้น

คู่มือ เกาะพะงัน / หาดบ้านไต่ /
หาดรินนอก - หาดรินใน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 24.869' E 100° 09.248'

หาดบ้านไต่

หาดบ้านไต่ อยู่ทางทิศใต้ของเกาะพะงัน เป็นชายหาดยาวต่อเนื่องมาจากหาดท้องศาลา หาดทรายแคบ มีความลาดชันต่ำ แนวปะการังน้ำตื้นก่อตัวได้ดีห่างจากฝั่ง ๑๐๐ - ๒๐๐ เมตร ปะการังส่วนใหญ่มีความสมบูรณ์ดี สิ่งมีชีวิตที่พบ ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังจาน ฟองน้ำ ทากทะเล ปลาสลิดหิน ปลาสลิดทะเล ปลาผีเสื้อ ปลานกแก้ว และปลานกขุนทอง เป็นต้น

นอกจากหาดทราย และชายทะเลแล้ว นักท่องเที่ยวยังสามารถเที่ยวชมวิถีชาวประมงได้ เพราะหาดบ้านไต่ มีชุมชนชาวมลายูอาศัยอยู่ ประกอบอาชีพประมงเป็นหลัก ปัจจุบันมีการทำสวนมะพร้าว มีกิจการแปรรูปและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวหลายอย่าง

คู่มือ เกาะพะงัน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 41.945' E 100° 01.078'

หาดแม่น้ำ

หาดแม่น้ำ อยู่ทางทิศเหนือของเกาะสมุย ระหว่างแหลมหน้าลานกับหาดบ่อผุด พื้นที่รอบหาดแม่น้ำเป็นพื้นที่ราบ ไม่มีแนวปะการังก่อดำขึ้น ยกเว้นบริเวณใกล้กับแหลมหน้าลาน เป็นแนวปะการังน้ำตื้นมีสภาพเสื่อมโทรม เป็นที่ตั้งของท่าเรือแม่น้ำ ซึ่งเป็นท่าเรือเร็วไปเกาะพะงัน

คู่มือ เกาะพะงัน / เกาะสมุย / หาดบ่อผุด
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 35.009' E 99° 59.058'

หาดแม่หาด เกาะเต่า

อยู่ทั่วพื้นที่ ซึ่งมีชีวิตที่พบในบริเวณนี้ ได้แก่ ดาวทะเล เม่นทะเล ปลิงทะเล ปลาไหลมอเรย์ ปลาสลิดทะเล ปลาสลิดหิน ปลานกแก้ว ปลานกขุนทอง ปลาแพะ เป็นต้น หาดแม่หาด เป็นศูนย์กลางการเดินทางของเกาะเต่า มีศาลาขนาดใหญ่สำหรับให้นักท่องเที่ยวเรือโดยสาร มีการจัดการท่าเรืออย่างเป็นระบบ จัดทางเข้า - ออก และกำหนดพื้นที่รองรับนักท่องเที่ยวสำหรับตัวแพนที่ปักและบริษัททัวร์ต่างๆ บริเวณรอบๆ ท่าเรือมีเรือขนาดเล็กที่จะรับนักท่องเที่ยวไปตามหาดต่างๆ อีกทั้งยังมีที่พัก ร้านอาหาร บาร์ ร้านสะดวกซื้อ สถานือนอนมัย ไปรษณีย์ ร้านน้ำเที่ยว ร้านจำหน่ายจำนวนมากเพื่ออำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวอย่างครบครัน การเดินทางไปยังหาดที่ได้รับความนิยมอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียง เช่น หาดทรายรี หาดบ้านโจลกเก่า ทำได้สะดวก มีถนนลาดยาง เส้นทางไม่มีภูเขาชัน

คู่มือ เกาะเต่า / หาดทรายรี
พิกัดภูมิศาสตร์ N 10° 03.081' E 99° 29.681'

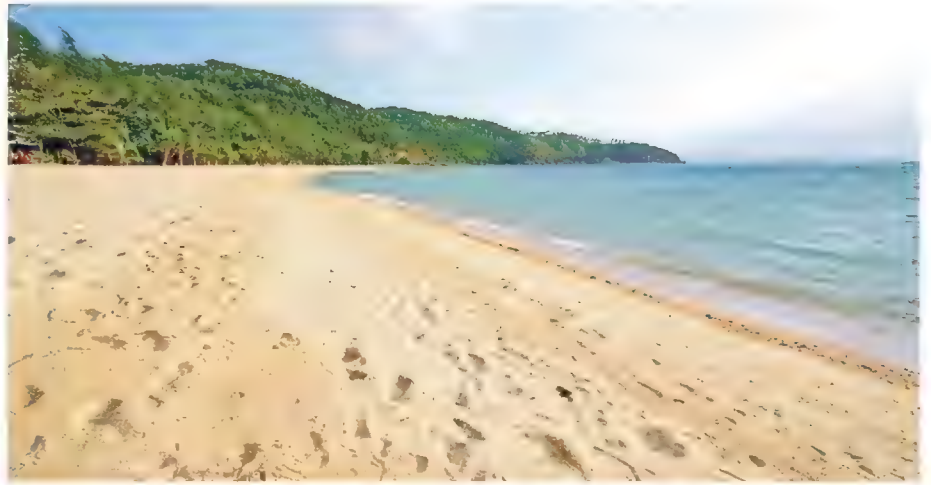
หาดแม่หาด อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะเต่า เป็นหาดทรายยาวด้านมีความยาว ๑ กิโลเมตร ทรายสีทอง มีความลาดชันต่ำ เหมาะกับการทำกิจกรรมชายหาด ด้านหน้าหาดมีแนวปะการังน้ำตื้นสภาพสมบูรณ์ โดยเฉพาะทางด้านทิศเหนือ ลักษณะเป็นปะการังโขดใหญ่สลับกับพื้นทรายกระจาย

หาดแม่หาด เกาะพะงัน

หาดแม่หาด อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะพะงัน มีความยาว ๘๐๐ เมตร หาดทรายสีทองสวยงาม มีความลาดชันต่ำสามารถเล่นน้ำได้ ทางด้านทิศเหนือเป็นที่ตั้งของเกาะม้า เมื่อน้ำลงต่ำสุด จะมีสันทรายปรากฏขึ้นยาว ๒๐๐ เมตร เชื่อมระหว่างหาดแม่หาดกับเกาะม้า

ปะการังบริเวณหน้าหาด มีความกว้างตั้งแต่ ๓๐๐ - ๘๐๐ เมตร มีความสมบูรณ์ดี ปะการังที่พบมากได้แก่ ปะการังโขด ปะการังเขากวาง ส่วนสัตว์ที่พบได้แก่ หากเปลือย กุ้งติดชั้น ปูปะการัง ปลานกขุนทอง ปลาอมไข่ ปลาสลิดหินทางขาว เป็นต้น

ดูที่ เกาะพะงัน / เกาะม้า
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 47.851' E 99° 58.899'

หาดยาว

หาดยาว อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะพะงัน ถัดลงมาทิศใต้ของหาดสลัด มีแนวปะการังแบบริมฝั่งก่อตัวได้ดี อยู่ห่างจากฝั่ง ๒๐๐ เมตร มีความสมบูรณ์ดี ปะการังที่พบ

ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังเขากวาง และสัตว์อื่นๆ ที่พบได้ในบริเวณนี้ คือ แส้ทะเล หอยจอบ ปูหิน หอยดาวัว ปลาอมไข่ ปลากะพง ปลาเก๋า ปลาสลิดหินเหลือง เป็นต้น

ดูที่ เกาะพะงัน / หาดสลัด
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 45.623' E 99° 55.569'

หาดรีนนอก - หาดรีนใน

งานฟูลมูนปาร์ตี้

งานฟูลมูนปาร์ตี้บนหาดรีนนอก เกิดขึ้นในช่วงปี ๒๕๓๐ มีนักท่องเที่ยวต่างชาติได้มาเที่ยวที่หาดรีนและออกมาชมพระจันทร์ที่ชายหาด และได้เขียนในหนังสือแนะนำแหล่งท่องเที่ยวว่าหาดรีนเป็นจุดชมพระจันทร์ที่สวยงามหนึ่งในสามของโลก จึงทำให้เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวคนอื่น เริ่มจากนักท่องเที่ยวจำนวนน้อยและงานปาร์ตี้ริมหาดขนาดเล็กจนค่อยๆ มีขนาดใหญ่ขึ้นกระทั่งปัจจุบันนี้เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก

หาดรีนนอก อยู่ทางทิศใต้ของเกาะพะงัน ทิศตะวันออกของแหลมเทียน เป็นชายหาดโค้งมีความยาว ๒ กิโลเมตร หาดรีนนอกเป็นที่ตั้งของชุมชนขนาดใหญ่ มีความคึกคักไม่แพ้หาดทองศาลา หาดรีนนอกมีถนนเลียบชายหาด สองข้างทางเต็มไปด้วยที่พักและร้านค้า ช่วงวันพระจันทร์เต็มดวงจะมีงานปาร์ตี้บริเวณชายหาด นักท่องเที่ยวจะออกมาชมบรรยากาศและชมพระจันทร์เต็มดวงเป็นจำนวนมาก

หาดรีนใน มีแนวปะการังแบบริมฝั่ง ห่างจากชายหาด ๒๐๐ เมตร ความลึกอยู่ในช่วง ๒ - ๕ เมตร แนวปะการังมีความ

สมบูรณ์ดี ปะการังส่วนใหญ่ที่พบคือปะการังโขด ปะการังเขากวาง เป็นต้น

ทางทิศใต้ของหาดรีนในคือเกาะกงรีน เป็นเกาะขนาดเล็ก มีพื้นที่แนวปะการัง ๐.๐๐๕ ตารางกิโลเมตร เป็นแนวปะการังริมฝั่งขึ้นอยู่รอบเกาะ มีความสมบูรณ์มาก ถึงแม้ชีวิตที่พบได้แก่ ปะการังโขด ปะการังจาน ปลิงดำ เม่นดำหนามยาว กุ้งติดชัน ปู ปะการัง ปลาอมไข่ ปลาเก๋า ปลากระพง และปลานกขุนทอง เป็นต้น

ดูที่ เกาะพะงัน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 40.535' E 100° 04.099'

หาดละไม

หาดละไม อยู่ทางทิศตะวันออกของ เกาะสมุย ระหว่างแหลมนั้น กับหินตา หินยาย หาดละไมมีความเจริญเร็วจนมีลักษณะคล้าย หาดเฉวงแต่ยังคงความเป็นธรรมชาติอยู่มากกว่า ชายหาดยาวหลายกิโลเมตร

หาดละไมแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ หาดละไมเหนือ เจียบสงบกว่าบริเวณอื่น เป็นที่ตั้งของหมู่บ้านชาวประมง หาดละไมกลาง เป็นหาดที่มีความคึกคักมากที่สุด มีถนนขนานชายฝั่ง มีร้านค้าเรียงรายเต็มสองข้างทาง หาดละไมใต้ เป็นหาดทรายยาว บริเวณปลายหาด คือ แหลมละไม มีโขดหินขนาด

ใหญ่ยื่นออกไปในทะเล มีจุดชมวิว และหินตาหินยายตั้งอยู่

หาดละไมมีแนวปะการังริมฝั่งก่อตัวขนานชายฝั่งอยู่ห่างออกไป ๑๐๐ - ๗๐๐ เมตร แนวปะการังส่วนใหญ่มีสภาพสมบูรณ์ปานกลาง เช่น ปะการังโขด ปะการังอ่อน ส่วนสิ่งมีชีวิตชนิดอื่นๆ ที่พบ ได้แก่ แฉะทะเล ฟองน้ำครก หากเปลือย ปลากะพง ปลาอมไข่ ปลาผีเสื้อ และปลานกขุนทอง เป็นต้น

คู่มือ เกาะสมุย / หาดเฉวง / หินตา หินยาย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 27.776' E 100° 02.674'

หาดวังหิน

หาดวังหิน บริเวณแหลมทวด ตำบล
ดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี
หาดวังหินเต็มไปด้วยโขดหินขนาดใหญ่
กระจายอยู่เต็มชายหาด พื้นที่โดยรอบเป็น

สวนสาธารณะขนาดเล็ก มีรูปปั้นเครื่องแต่ง
กายของไทยในสมัยต่างๆ นอกจากนี้บริเวณ
หาดวังหินยังเป็นจุดชมโลมาสีชมพูอีกด้วย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 20.001' E 99° 41.220'

โลมาสีชมพู

ชื่อสามัญ Indo - Pacific hump - backed dolphin

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Sousa chinensis* (Osbeck, 1765)

โลมาสีชมพู หรือโลมาหลังโหนก เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม มีรูปร่างเพรียวเหมือนหัวจรวด ผิวหนังเรียบ มีหางขนาดใหญ่ ช่วยให้ว่ายน้ำได้รวดเร็ว มีการปรับตัว โดยการพัฒนารูปร่าง และอวัยวะต่างๆ ให้เหมาะกับการดำรงชีวิตอยู่ในน้ำ ลำตัวยาวประมาณ ๒.๒ - ๒.๘ เมตร ตัวเมียเล็กกว่าตัวผู้เล็กน้อยหนัก ๑๕๐ - ๒๓๐ กิโลกรัม อายุเฉลี่ย ๔๐ ปี มีสีหลากหลายมาก ขึ้นอยู่กับอายุ ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นสีเทาขาว สีดำ และสีชมพู ตัวอ่อนจะมีสีเข้มกว่าตัวเต็มวัย ยิ่งแก่สีผิวจะยิ่งเป็นสีชมพูมากขึ้น บริเวณผิวหนังด้านล่างจะเป็นจุดๆ และมีสีที่สว่างกว่าด้านบน ซึ่งสีชมพูที่เห็นนี้ไม่ได้มาจากเซลล์เม็ดสี แต่มาจากสีของหลอดเลือดที่ทำหน้าที่ป้องกันไม่ให้เกิดภาวะที่อุณหภูมิของร่างกายสูงเกินไป ชอบอยู่บริเวณชายฝั่ง หรือบริเวณที่มีความลึกไม่เกิน ๒๐ เมตร บริเวณที่โลมาอาศัยอยู่มักจะพบว่า ชายฝั่งทะเลนั้นจะมีป่าชายเลนอยู่ด้วยเสมอๆ แต่จะต้องอยู่ในบริเวณน้ำตื้นเท่านั้น โลมาสายพันธุ์นี้ชอบอาศัยประจำที่หรือมีการย้ายที่อพยพน้อยมากและอาศัยไม่ห่างจากชายฝั่งเกินระยะ ๑ กิโลเมตร ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถพบเห็นได้ง่าย

หาดสลัด

หาดสลัดอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะพะงัน ถัดลงมาจากหาดแม่หาด หาดทรายยาว ๕๐๐ เมตร ถัดไปเป็นเขาสูง ๑๐๐ เมตร เป็นป่าดงดิบชื้นมีพรรณไม้สมบูรณ์ และยังมีที่พักร้านอาหารไว้บริการนักท่องเที่ยว

แนวปะการังของหาดสลัดเป็นแบบแนวปะการังริมฝั่งก่อตัวขนานหาดทรายมีระยะห่าง ๒๐๐ เมตร มีความสมบูรณ์ดี สิ่งมีชีวิตที่พบบริเวณนี้ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังเขากวาง แส้ทะเล ฟองน้ำ หากทะเล ดอกไม้ทะเล ปลาการ์ตูน ปลาสลิดหิน เป็นต้น

ดูที่ เกาะพะงัน / หาดแม่หาด
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 46.325' E 99° 57.687'

หาดสำเริง

หาดสำเริง อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี หาดมีลักษณะยาว ไม่โค้ง กว้าง ๒๐ เมตร หาดทรายสีน้ำตาล มีความลาดชันน้อย เนื้อแนวหาดทรายเป็นทิวมะพร้าวตลอดความยาวชายหาด บางบริเวณจะเป็นปอเล้งกึ่ง น้ำทะเลขุ่นเล็กน้อย เพราะตอนเหนือของหาดมีคลองน้ำจืดที่ไหลลงสู่ทะเล สิ่งมีชีวิตที่พบได้แก่ ปูลม ปูทหาร หอยขี้นก หอยมะระ เป็นต้น

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 35.263' E 99° 12.475'

หาดหน้าทอน

หาดหน้าทอน อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะสมุย ชื่อ *หาดหน้าทอน* เพี้ยนมาจากคำว่า *หน้าตอน* เนื่องจากหาดนี้เปรียบเหมือนเป็นตอนหน้าของเกาะสมุย เป็นแหล่งชุมชนขนาดใหญ่ของเกาะสมุย และเป็นศูนย์กลางการค้าขาย ที่พัก และการเดินทาง มีท่าเรือขนาดใหญ่ สำหรับเรือนอนและเรือด่วนจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี ไปเกาะพะงัน เกาะเต่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมาลงเรือที่ท่าเรือนี้ แล้วเดินทางต่อไปยังหาดต่างๆ บริเวณนี้จะมีร้านค้าต่างๆ เช่น ร้านเช่ารถ ร้านนำเที่ยว ร้านดำน้ำ ร้านอาหาร รวมทั้งยังเป็นที่ตั้งของสถานที่ราชการเช่น สถานีตำรวจ ที่ว่าการอำเภอเกาะสมุย

หาดหน้าทอนอยู่ระหว่างแหลมใหญ่กับหาดท้องยาง พื้นที่ชายหาดแบ่งเป็นสองส่วน

คั่นด้วยท่าเรือ ด้านเหนือของท่าเรือหน้าทอน เป็นชายหาดยาวจนถึงแหลมใหญ่ ส่วนด้านหน้ามีแนวปะการังน้ำตื้น ที่มีความสมบูรณ์ปานกลาง ห่างจากชายฝั่ง ๒๐๐ - ๔๐๐ เมตร ทางด้านใต้ของท่าเรือหน้าทอน มีชายหาดยาวไปเชื่อมกับหาดท้องยาง มีแนวปะการังก่อตัวเป็นระยะสั้นๆ ไม่ต่อเนื่องกัน แนวปะการังแถบนี้ค่อนข้างเสื่อมโทรม เพราะได้รับอิทธิพลจากการสร้างท่าเรือและการเดินเรือ สิ่งมีชีวิตที่พบที่หาดหน้าทอน ได้แก่ ปูลม ปูทหาร หอยเสียบ ปะการังโขด ปะการังลายดอกไม้ ปลิงดำ ปลาฉลิตทะเล ปลานกขุนทอง เป็นต้น

คู่มือ เกาะเต่า / เกาะพะงัน / เกาะสมุย / หาดท้องยาง
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 31.849' E 99° 56.069'

หินตา หินยาย

หินตา หินยาย ตำบลมะเร็ด อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นโขดหินแกรนิตขนาดใหญ่ตั้งอยู่ริมหาดทรายสีขาวของหาดละไม เกาะสมุย หนึ่งในชายหาดที่มีชื่อเสียงโด่งดังของเกาะสมุย มีตำนานเรื่องเล่าของหินตา หินยาย มาตั้งแต่สมัยโบราณ คือ มีตายายคู่หนึ่ง ชื่อตาเครงกับยายเรียมเดินทางโดยเรือสำเภาเพื่อไปสูขอสาวนางหนึ่งให้แก่ลูกชายตนเอง ระหว่างทางได้เกิดพายุใหญ่ ทำให้เรือล่มบริเวณแหลมละไม ทั้งตาเครงและยายเรียมได้ตั้งจิตอธิษฐานไว้ว่า หากต้องเสียชีวิต ขอให้ได้เกิดเป็นสัญลักษณ์บริเวณนี้ เพื่อให้ทางฝ่ายหญิงสาวได้ทราบ ว่าตาและยายได้พยายามเดินทางไปหาแล้ว ไม่

ได้ผิดคำสัญญา ดังนั้นเมื่อตาและยายเสียชีวิตลง จึงได้กลายเป็นหินตา หินยาย ดังปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน

หินตา หินยาย เป็นจุดท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก สามารถแวะพักผ่อน ชมวิว ถ่ายรูป และเป็นจุดชมพระอาทิตย์ตกดินที่สวยงามอีกแห่งของเกาะสมุย ในบริเวณเดียวกัน มีร้านค้าขายของที่ระลึก และขนมพื้นเมือง ได้แก่ กาละแม ไปจนถึงหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น ผ้าบาติก และสินค้าที่ทำจากกะลามะพร้าว เป็นต้น

ดูที่ เกาะสมุย / หาดละไม
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 27.202' E 100° 02.330'

แหลมทราย

แหลมทราย ตำบลพุมเรียง อำเภอสายบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านเหนือของแหลมโพธิ์ เป็นพื้นที่ราบที่ยื่นออกไปในทะเล และบางส่วนของพื้นที่บนแหลมทรายมีการทำนาเกลือ และเป็นที่ตั้งของศูนย์วิจัยและพัฒนาสายพันธุ์กุ้ง ทิศตะวันออกของแหลมทรายมีหาดทรายยาวไปตามชายฝั่งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ชายหาดมีลักษณะแคบ ทรายมีสีน้ำตาล น้ำทะเลค่อนข้างขุ่นเนื่องจากอยู่ใกล้กับปากแม่น้ำ

คู่มือ แหลมโพธิ์
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 25.235' E 99° 17.323'

แหลมโพธิ์

แหลมโพธิ์ ตำบลพุมเรียง อำเภอสายบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีลักษณะเป็นสันทรายขนาดใหญ่ที่เกิดจากการทับถมของตะกอนปากคลองใหญ่พุมเรียง หาดทรายสีทอง บางส่วนเป็นดินเลนและมีป่าชายเลนปกคลุม แหลมโพธิ์เป็นแหล่งชุมชนชาวมุสลิม ประกอบอาชีพทอดผ้าไหม ผ้าพุมเรียงยกดิน

เงิน หรือดินทอง มีลวดลายเฉพาะตัว เช่น ลายราชวัตร ลายดอกพิกุล ดอกโคม เป็นต้น ประวัติความเป็นมาของแหลมโพธิ์เคยเป็นแหล่งจอดเรือสินค้ามาตั้งแต่สมัยศรีวิชัย เป็นเมืองท่าที่สำคัญ มีเรือสินค้าจากจีนและตะวันออกกลาง พบหลักฐานที่เป็นเครื่องยืนยันได้ คือ ซากเรือที่พบเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔

และยังสำรวจพบลูกปัดแก้วหลายแบบ เหยี่ยวจีน เครื่องถ้วยชามพื้นเมืองเปอร์เซียและจีน แหลมโพธิ์จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คู่มือ ชุมชนหมู่บ้านพุมเรียง
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 22.445' E 99° 16.225'

อนุสรณ์สถานบ้านช่องช้าง

อนุสรณ์สถานบ้านช่องช้าง อำเภอ
บ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เกิดขึ้นจาก
การจัดงานรำลึกวีรชนบ้านช่องช้างครั้งแรก
เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นการ
พบกันด้วยใจระลึกถึงมิตรและสายสัมพันธ์
ระหว่างสหายในเมืองและสหายชนบท โดย
ร่วมแรง ร่วมใจเสียสละเงินทองเพื่อจัดสร้าง
อนุสรณ์สถานวีรชนผู้เสียสละชีวิตขึ้นเป็น
ครั้งแรก เมื่อสร้างเสร็จในระดับหนึ่ง จึงมี
การจัดรวบรวมกระดูกของเพื่อน ๆ ที่พลีชีพ

ไปท่ามกลางการต่อสู้จากทุกเขตในภาคใต้
ให้ครบถ้วน คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุมพร
นครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา และระนอง
พร้อมจัดงานบรรจุกระดูกเข้าไว้ในอนุสรณ์
สถาน มีการทำแผ่นป้ายจารึกชื่อผู้เสียสละ
ไว้ด้วย จากนั้นคณะกรรมการได้ตกลงจัด
งานเฉลิมฉลองอนุสรณ์สถานวีรชนในวันที่
๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๒

พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 42.161' E 99° 23.212'

อนุสาวรีย์พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต

อนุสาวรีย์พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต มีอยู่ในหลายสถานที่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ โรงพยาบาลพระยพราช อำเภอเวียงสระ โรงพยาบาลอำเภอพระแสง ศาลาวิภาวดี วัดบ้านล้อง อำเภอเวียงสระ วัดสุวรรณประดิษฐ์ (วัดดอนสัก) อำเภอดอนสัก และกรมทหารราบที่ ๒๕ ค่ายวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้วยเหตุที่พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต ราชินิกุลผู้ทรงปฏิบัติกรณียกิจถวายงานต่างพระเนตรพระกรรณพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ราษฎร โดยเฉพาะราษฎรในพื้นที่ทุรกันดาร และเสี่ยงอันตรายในเขตอำเภอเวียงสระ และอำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานีในยุคที่มีการเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ทรงเป็นที่รักใคร่นับถือของชาวบ้าน ได้เรียกขานพระนามว่า *เจ้าแม่* หรือ *เจ้าแม่พระแสง* และวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๐ ระหว่างทางเสด็จฯ โดยเฮลิคอปเตอร์เพื่อนำสิ่งของพระราชทานไปตรวจเยี่ยมเจ้าหน้าที่ที่อำเภอพระแสง ทรงทราบจากวิทยุสื่อสารว่ามีตำรวจตระเวนชายแดนได้รับบาดเจ็บจากกบฏระเบิด ๒ นายด้วยความห่วงใยผู้บาดเจ็บจึงรับสั่งให้นักบินนำเฮลิคอปเตอร์ร่อนลงเพื่อรับเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนที่บาดเจ็บไปจังหวัดสุราษฎร์ธานี แต่กลับถูกผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ระดมยิงเฮลิคอปเตอร์ พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิตถูกกระสุนจากผู้ก่อการร้ายเป็นแผลฉกรรจ์ นักบินจึงนำเฮลิคอปเตอร์ลงจอดที่หน้าโรงเรียนบ้านล้องเพราะเครื่องบินชำรุดบินต่อไปไม่ได้ พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต

สิ้นพระชนม์บนเฮลิคอปเตอร์ลำใหม่ระหว่างเส้นทางบินจากบ้านล้องไปยังจังหวัดสุราษฎร์ธานี ชาวสุราษฎร์ธานีจึงกำหนดให้วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ของทุกปีเป็น *วันวิภาวดี*

เพื่อสดุดีและบำเพ็ญกุศลถวายพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 25.235' E 99° 17.323'

อ่าวจันทร์สม

อ่าวจันทร์สม อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะเต่า อยู่ถัดลงมาทางทิศใต้ของหาดแม่หาด อ่าวจันทร์สมมีชายหาดขนาดเล็ก ยาว ๒๕๐ เมตร ด้านข้างเป็นโขดหินใหญ่ยื่นออกไปทั้งด้านเหนือและด้านใต้ของหาด

บริเวณหน้าหาดจันทร์สมมีจุดดำน้ำชื่อ *ทรีร็อก* (Three rock) ลักษณะเป็นกองหินใต้น้ำที่มีปะการังขึ้นอยู่หนาแน่น มีความลึก

เฉลี่ย ๓ - ๑๐ เมตร เป็นปะการังชั้นบนโขดหิน มีความสมบูรณ์ดี สิ่งมีชีวิตที่พบบริเวณนี้ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังเขากวาง เม่นทะเล ปลิงทะเล หากทะเล ดาวขนนก ปลาสลิดหิน ปลาการ์ตูน ปลาผีเสื้อ เป็นต้น

ดูที่ เกาะเต่า / หาดแม่หาด เกาะเต่า
พิกัดภูมิศาสตร์ N 10° 26.858' E 99° 29.590'

อ่าวโหลกบ้านเก่า

อ่าวโหลกบ้านเก่า อยู่ทางทิศใต้ของเกาะเต่า เป็นอ่าวเว้าลึกเข้าไปในเกาะเต่า มีชายหาด ๒ แห่ง หาดแรกคือ หาดโหลกบ้านเก่าอยู่บริเวณกันอ่าวโหลกบ้านเก่ามีความยาว ๗๐๐ เมตร หาดทรายสีทอง มีความลาดชันต่ำ บริเวณเหนือแนวชายหาดเป็นทิวมะพร้าว มีถนนเลียบริมชายหาด สองข้างทางเป็นที่พักร้านค้า ร้านอาหาร ร้านดำน้ำ บ้านโหลกเก่านี้เป็นที่อยู่ของชุมชนดั้งเดิมเกาะเต่าอีกด้วย

หาดที่สองคือ หาดพริด้อม อยู่ทางทิศตะวันออกของอ่าวโหลกบ้านเก่า เกือบถึงปลายแหลมตาโต๊ะ มีความยาว ๓๐๐ เมตร ด้านหน้ามีแนวปะการังที่มีสภาพสมบูรณ์ บริเวณนี้สามารถทำกิจกรรมดำน้ำตื้นและน้ำลึกได้ เป็นอีกหาดที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวของเกาะเต่า

ปะการังเด่นที่พบ ได้แก่ ปะการังดอกจอก ปะการังฟุ่ม ปะการังนิ้วมือ นอกจากนี้ยังพบสาหร่าย และสัตว์น้ำอื่นๆ ได้แก่ ปลาผีเสื้อ ปลานกขุนทอง ปลาโนรี ปลากระรังสีฟ้า ปลิงทะเล เป็นต้น

จุดที่ เกาะเต่า
พิกัดภูมิศาสตร์ N 10° 21.472' E 99° 29.627'

อ่าวท้องทราย

อ่าวท้องทราย อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะสมุย อยู่ระหว่างอ่าวท้องสน กับหาดเชิงมน มีหาดทรายยาว ๑๕๐ เมตร กว้าง ๒๐ เมตร หาดท้องทรายถูกล้อมรอบด้วยภูเขา มีแนวภูเขายื่นออกไปบริเวณปลายอ่าวทั้งสองด้าน ช่วยบังคลื่นลมเหมาะสำหรับการเล่นน้ำ ไม่มีแนวปะการังก่อตัวชัดเจน ปลายหาดทั้งสองด้านเป็นโขดหิน จึงมีชีวิตที่พบบริเวณนี้ได้แก่ ปูลม ปูทหาร หอยเจดีย์ หอยเบี้ย หอยมะระ ปลิงดำ ดาวเปราะหนาม ดาวทะเล เป็นต้น

จุดที่ เกาะสมุย / หาดเชิงมน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 10° 21.472' E 99° 29.627'

อ่าวท้องนายปาน

อ่าวท้องนายปาน อยู่ทางทิศตะวันออกของเกาะพะงัน บริเวณแหลมปากช่องถึงแหลมถ้ำทองรัก อ่าวท้องนายปานมีขนาดใหญ่ ปลายอ่าวยื่นเข้าหากัน กำบังคลื่นลมได้ดี มีชุมชนขนาดเล็กๆ และมีที่พักกับร้านอาหารไว้บริการนักท่องเที่ยว อ่าวนี้จึงเป็นจุดที่สามารถติดต่อเช่าเรือเพื่อออกไปเที่ยวยังหาดอื่นๆ เช่น หาดขอม หาดกรวด เป็นต้น

อ่าวท้องนายปานมีหาดทราย ๒ แห่ง คือ หาดท้องนายปานน้อยและหาดท้องนายปานใหญ่ซึ่งหาดท้องนายปานน้อยอยู่ทางทิศเหนือของอ่าวท้องนายปาน ติดกับแหลมปากช่อง มีชายหาดยาว ๔๐๐ เมตร หาดมีความลาดชันต่ำ มีแนวปะการังน้ำตื้นก่อตัวที่ปลายแหลมปากช่องจนถึงหน้าหาด เป็นแนวปะการังริมฝั่งที่มีความสมบูรณ์ปานกลาง ถัดลงมาทางทิศใต้ มีโขดหินขนาดใหญ่คัน

ระหว่างหาดท้องนายปานน้อยกับหาดท้องนายปานใหญ่

หาดท้องนายปานใหญ่มีหาดทรายขนาดใหญ่กว่า ยาว ๗๐๐ เมตร ถัดลงไปทางใต้เป็นแหลมถ้ำทองรักที่ยื่นออกไปในทะเล ทำให้หาดนี้ไม่มีคลื่นลม แนวปะการังน้ำตื้นก่อตัวได้ดีทางทิศใต้ของชายหาด เป็น

แนวปะการังริมฝั่งมีความสมบูรณ์ปานกลาง สิ่งมีชีวิตที่พบได้แก่ ปะการังจาน ปะการังสมองร่องยาว ปะการังโขด ฟองน้ำครก หากทะเล ปลาผีเสื้อ ปลาสลิดหิน ปลากระรอก เป็นต้น

คู่มือ เกาะพะงัน / หาดขอม
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 46.139' E 100° 03.757'

อ่าวท้องศาลา

อ่าวท้องศาลา อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะพะงัน มีแหล่งชุมชนขนาดใหญ่ที่สุดของเกาะพะงัน เป็นศูนย์กลางการค้าขาย และการเดินทางของเกาะพะงัน เพราะมีท่าเรือขนาดใหญ่ คือ ท่าเรือท้องศาลา ที่มีเรือโดยสารไปจังหวัดสุราษฎร์ธานี เกาะสมุย และเกาะพะงัน

ด้านหน้าท่าเรือท้องศาลามีเกาะขนาดเล็กตั้งอยู่ชื่อ เกาะเติน ห่างจากอ่าวท้องศาลา ๔๐๐ เมตร เกาะเตินมีแหลมทราย

ยื่นออกมาในทะเล บนเกาะมีถ้ำหลายแห่ง รอบเกาะมีแนวปะการังน้ำตื้นลึกที่ความลึก ๔ เมตร แนวปะการังมีความกว้าง ๕๐-๗๐๐ เมตร มีพื้นที่แนวปะการัง ๐.๕๗๓ ตารางกิโลเมตร แนวปะการังมีความสมบูรณ์ปานกลาง ถึงมีชีวิตที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังเขากวาง เพรียงหัวหอม สาหร่ายทะเล ปลาสลิดทะเล ปลาแพะ เป็นต้น

ทางทิศใต้ของท่าเรือท้องศาลา เป็นหาดทรายยาวลงไปเชื่อมกับอ่าวบางจาก ด้าน

หน้ามีแนวปะการังขนานชายฝั่ง ห่างจากฝั่ง ๒๐๐ - ๕๐๐ เมตร แนวปะการังส่วนใหญ่มีความสมบูรณ์ดี สัตว์อื่นๆ ที่พบได้แก่ ปะการังโขด ปะการังเขากวาง ปลิงดำ แม่น้ำคานามยาว แม่น้ำหัวใจ ดาวทะเล หอยมือเสือ เป็นต้น

ดูที่ เกาะพะงัน / เกาะสมุย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 42.515' E 99° 59.018'

อ่าวเทียนนอก

อ่าวเทียนนอก อยู่ทางทิศใต้ของเกาะเต่า ถัดมาจากอ่าวโหลกบ้านเก่า มีหาดทรายอยู่บริเวณกันอ่าว ยาว ๔๕๐ เมตร หาดทรายขาว เหนือแนวชายหาด มีร้านค้า น้ำร้านอาหาร และที่พัก บริเวณปลายแหลมด้านทิศตะวันออกของอ่าวมีหาดทรายอีกแห่งคือ หาดทรายแดง มีลักษณะเป็นชายหาดสั้น ๆ มีความยาวประมาณ ๓๐๐ เมตร

ด้านหน้าอ่าวมีแนวปะการังน้ำตื้น ห่างจากฝั่ง ๑๐ เมตร ปะการังที่พบหลายชนิด

และมีความหนาแน่นมาก เช่น ปะการังเขากวาง ปะการังช่องแผ่น นอกจากนี้ยังมีชีวิตหลายชนิด เช่น หอยมือเสือ ปลิงดำ ดาวทะเล ดาวขนนก ทนออนฉัตร ปลาการ์ตูน ปลานoire และปลาฉลาม เป็นต้น อ่าวนี้สามารถพบฉลามได้บ่อย จนเป็นที่รู้จักอีกชื่อหนึ่งคือ *อ่าวฉลาม*

ด้านหน้าอ่าวเทียนนอก มีเกาะขนาดเล็กชื่อว่า *เกาะกองทรายแดง* หรือ *เกาะฉลาม* เป็นเกาะที่นักท่องเที่ยวนิยมไปดำน้ำลึก มี

แนวปะการังสมบูรณ์ มีความลึกเฉลี่ย ๑๐ - ๑๕ เมตร เป็นปะการังบนโขดหิน ส่วนใหญ่พบปะการังโขด ปะการังกัลปังหา ปะการังดอกกะหล่ำ เป็นต้น

ดูที่ เกาะเต่า / อ่าวโหลกบ้านเก่า
พิกัดภูมิศาสตร์ N 10° 21.316' E 99° 29.738'

อ่าวม่วง อยู่ทางทิศเหนือสุดของเกาะเต่า ลักษณะเป็นอ่าวเว้าลึกเข้ามาในเกาะ จึงเป็นที่กำบังคลื่นลมได้ดี มีหาดทรายขนาดเล็กอยู่บริเวณกันอ่าว ด้านข้างของอ่าวเป็นภูเขาแหลมยื่นออกไปชายฝั่ง เป็นโขดหินน้ำทะเลใส คลื่นลมสงบ เหมาะกับการดำน้ำดูปะการัง

แนวปะการัง อยู่ทางทิศตะวันตกของอ่าว มีเชือกทุ่นแสดงเขตดำน้ำอย่างชัดเจน

ห้ามเรือวิ่งด้านใน แนวปะการังกว้าง ๒๐๐ เมตร มีปะการังขึ้นกระจายอยู่ตามพื้นทราย สภาพไม่สมบูรณ์นัก ความลึกเฉลี่ย ๓-๑๐ เมตร แนวปะการังเป็นแบบบอมมี คือปะการังโขดขนาดใหญ่ สลับกับพื้นทราย มีสภาพสมบูรณ์ ปะการังที่พบมากในที่นี้ เป็นแบบกิ่งก้านสกุล *Acropora* sp. และ *Montipora* sp. ปะการังผักกาด ปะการังดาวใหญ่ ปะการังก้อน ปะการังเคลือบผิว ส่วน

สัตว์น้ำอื่นๆ ที่พบ ได้แก่ หอยนมสาว หอยมือแมว ปลานกแก้ว ปลาสลิดหิน ปลานกขุนทอง ปลาผีเสื้อ ปลาซีตังเบ็ด เป็นต้น
คู่มือ เกาะพะงัน / เกาะสมุย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 42.515' E 99° 59.018'

อ่าวลึก

อ่าวลึก อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะเต่า ลักษณะของอ่าวกว้าง เว้าลึก เข้าในแผ่นดิน มีจุดดำน้ำทางด้านเหนือของอ่าว ปีกอ่าวทางทิศใต้ มีเกาะจลามตั้งอยู่ เป็นจุดดำน้ำลึกที่ได้รับความนิยมอีกจุดหนึ่งของเกาะเต่า แนวปะการังของอ่าวลึก เป็นแนวปะการังริมฝั่ง กระจายอยู่ตามพื้นทรายหน้าอ่าว โดยเฉพาะปลายปีกของทางทิศเหนือของอ่าวลึก มีปะการังขึ้นหนาแน่น และมีชีวิตที่พบมากบริเวณนี้ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังเขากวาง ปลาผีเสื้อปากยาว ปลาการ์ตูน ปลาอมไข่ ปลานกแก้ว และปลานกขุนทอง เป็นต้น

ดูที่ เกาะเต่า / อ่าวโหลกบ้านเก่า
พิกัดภูมิศาสตร์ N 10° 21.316' E 99° 29.738'

อ่าววกตุม

อ่าววกตุม อยู่ในเขตพื้นที่ของเกาะพะงัน มีหาดทรายยาว ๓ กิโลเมตร มีความลาดชันต่ำ เหนือแนวทรายมีการทำสวนมะพร้าว มีถนนเลียบชายหาด ทางทิศเหนือของอ่าววกตุม คือ อ่าวหินกอง มีลักษณะเป็นชายหาดยาวต่อเนื่องกันลงมา ส่วนทางทิศใต้ติดกับอ่าวปลายแหลม มีลักษณะเป็นภูเขาขึ้นเป็นแหลมไปในทะเล ชายฝั่งเป็นโขดหิน ระยะห่างจากแนวปะการังเพียง ๓๐ เมตร

แนวปะการังริมฝั่งก่อตัวได้ดี ห่างจากฝั่ง ๒๐๐ - ๕๐๐ เมตร มีความสมบูรณ์ดี และมีชีวิตที่พบบริเวณอ่าววกตุมได้แก่ ปะการังโขด ปะการังจาน ปะการังเขากวาง ปลิงดำ ปูปะการัง ทากทะเล ฟองน้ำสีฟ้า ผองปลาฉลามทะเลลายบั้ง ปลานกแก้ว เป็นต้น

ดูที่ เกาะพะงัน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 44.113' E 99° 58.805'

อ่าวศรีธนู

อ่าวศรีธนู อยู่ทางทิศตะวันตกของ
เกาะพะงัน ทางเหนืออ่าววกตุม ลักษณะอ่าว
ศรีธนูเว้าเข้าไปในแผ่นดิน มีหาดทรายยาว ๑
กิโลเมตร เทือกเขาขนาบด้านเป็นทิวมะพร้าว
ด้านหน้าอ่าว มีเกาะก่งน้อย เป็นเกาะขนาดเล็ก
มีพื้นที่ ๐.๐๐๔ ตารางกิโลเมตร

แนวปะการังอ่าวศรีธนูและเกาะก่งน้อยมี
ลักษณะเป็นแนวปะการังริมฝั่ง ขึ้นอยู่ทางฝั่ง
๒๐๐ - ๑,๐๐๐ เมตร มีความสมบูรณ์ดีถึงดี
มาก สิ่งมีชีวิตที่พบ เช่น ปะการังโขด ปะการัง
เขากวาง ปลิงดำ ดาวขนนก หอยตาวิ้ว ทาก
เปลือก และฝูงปลาหลากหลายชนิด

ดูที่ เกาะพะงัน / อ่าววกตุม
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 45.197' E 99° 57.946'

อ่าวหินวง

อ่าวหินวง อยู่ทางทิศตะวันออกของเกาะ
เต่า หาดทรายบริเวณกลางอ่าวมีความยาว
๒๐๐ เมตร เหนือแนวชายหาดเป็นทิว
มะพร้าว เป็นชายหาดขนาดใหญ่เรียงราย
ตลอดแนว ส่วนปลายอ่าวโค้งเข้าหากัน กำบัง
คลื่นลมได้ดี เป็นจุดดำน้ำที่ได้รับความนิยม
อ่าวหินวงมีแนวปะการังริมฝั่งขึ้นหนา
แน่น สภาพของแนวปะการังมีความสมบูรณ์

ดีมาก โดยเฉพาะบริเวณปลายแหลมทั้งสอง
ด้าน ส่วนทางทิศเหนือและทิศใต้เรียกว่า
แหลมหินวง ปะการังขึ้นบนโขดหิน บริเวณ
กลางอ่าวเป็นแนวปะการังริมฝั่งขึ้นขนานกับ
ชายฝั่ง ได้แก่ ปะการังดาวใหญ่ ปะการังโขด
ดูที่ เกาะเต่า
พิกัดภูมิศาสตร์ N 10° 36.817' E 99° 30.299'

อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง

อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง ครอบคลุมพื้นที่อำเภอท่าชนะ อำเภอไชยา อำเภอลำปาง อำเภอนาหว้า จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ มีพื้นที่ ๕๔๑ ตารางกิโลเมตร (๓๓๘,๑๒๕ ไร่) สภาพภูมิประเทศเป็นทิวเขาสลับซับซ้อน ประกอบด้วย เขาไฟ-เขาแดน เขายายหม่อม มียอดเขาสูงสุด ๘๔๘ เมตร จากระดับทะเลปานกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเขาหิน มีแร่ที่สำคัญคือ แร่ดีบุก เป็นแหล่งต้นน้ำสำคัญคือ ลำน้ำคลองยัน ต้นแม่น้ำตาปีทางทิศใต้ และลำน้ำคลองสระ ต้นแม่น้ำหลังสวนด้านทิศเหนือ ซึ่งประกอบด้วยคลองและลำห้วยเล็กๆ มากมาย

สภาพป่าโดยทั่วไปเป็นป่าดิบชื้น จึงทำให้มีฝนตกเกือบตลอดปี พรรณไม้ที่พบในเขตอุทยานฯ ได้แก่ พืชตระกูลถั่ววัลย์ ตระกูล

หวาย และตระกูลปาล์ม สัตว์ป่าที่พบเสมอ ได้แก่ ช้างป่า หมูป่า กระต่าย และนกนานาชนิด

ในพื้นที่อุทยานฯ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากมาย เช่น น้ำตกบางหอย น้ำตกบางจำ น้ำตกคลองพา ป่อน้ำร้อน คลองยัน และลำน้ำคลองสระ สำหรับผู้ที่ชื่นชอบการผจญภัย มีกิจกรรม ล่องแพ ล่อง

แก่ง และเดินป่าศึกษาธรรมชาติ ผู้สนใจควรติดต่อสอบถามเจ้าหน้าที่ก่อนเพื่อบริการนำทาง

คู่มือ แม่น้ำตาปี - คลองร้อยสาย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 11.138' E 98° 31.190'

อุทยานแห่งชาติเขาสก

อุทยานแห่งชาติเขาสก ครอบคลุมพื้นที่ อำเภอกีรีรัฐนิคม อำเภอบ้านตาขุน และ อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกาศเป็น เขตอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ มีพื้นที่ ๗๓๘.๗๔ ตาราง กิโลเมตร(๔๖๑,๗๑๒.๕ ไร่) พื้นที่โดยรวมแบ่ง ออกเป็น ๒ ส่วน คือ พื้นที่บก และพื้นที่น้ำ

สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปของพื้นที่ ทางบกเป็นภูเขาหินและภูเขาหินปูนสูงสลับ ซับซ้อน มีแนวหน้าผาสูงชัน ที่ราบมีไม่มาก ตั้งอยู่ที่ความสูงเฉลี่ย ๒๐๐ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง และจุดที่สูงที่สุดคือ ๘๖๑ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง มี สภาพป่าเป็นป่าดงดิบที่มีความสมบูรณ์มาก เป็นป่าต้นน้ำลำธารของคลองศกและคลอง พระแสง ไหลมาบรรจบรวมกัน เป็นต้น กำเนิดของคลองพุมดวง ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งที่

สำคัญของแม่น้ำตาปี ลักษณะดินโดยทั่วไป เป็นดินเหนียวปนทรายมีสีแดง

ส่วนสภาพพื้นที่ทางน้ำคือ พื้นที่ทาง ด้านทิศเหนือเกือบของอุทยานฯ เกือบ ทั้งหมดเป็นทะเลสาบ เกิดขึ้นจากการสร้าง เขื่อนรัชชประภา หรือเขื่อนเชี่ยวหลาน มี ขนาด ๑๖๘ ตารางกิโลเมตร บางช่วงเป็น เขาหินปูนมียอดแหลมโผล่ขึ้นจากเหนือน้ำ

ลักษณะคล้ายเกาะขนาดเล็กจำนวน ๑๖๒ เกาะ ทำให้มีทัศนียภาพที่สวยงามจนได้รับ ชานนามว่าเป็น *กุ้ยหลินเมืองไทย*

สภาพป่าโดยทั่วไปของอุทยานแห่งชาติ เขาสกเป็นป่าดงดิบชื้นและป่าเขาหินปูน พืช พรรณที่สามารถขึ้นอยู่ได้ส่วนใหญ่เป็นไม้ ยืนต้น รวมไปถึงพืชล้มลุกที่มีระบบรากยึด เกาะตามหน้าผาได้ดี เช่น จันทน์ผา กำลัง-

หนุมาน เตยเขา มะนาวผี ตะเคียนหิน มลายู
เขา พลับพล่า สลัดไดป่า เป็นต้น นอกจากนี้
ผืนป่าในเขตอุทยานฯ ยังเป็นแหล่งรวมพืชหา
ยากและพืชเฉพาะถิ่น เช่น บัวผุด กะป้อลีลิบ
หมากพระราหู ปาล์มหลังขาวหรือปาล์มเจ้า
เมืองถลาง รองเท้านารีเหลืองกร เอื้องผา
หอย มหาสดำ สังวาลย์โนรี เป็นต้น

อุทยานแห่งชาติเขาสกเป็นถิ่นที่อยู่อาศัย
ของสัตว์ป่าและนกไม่น้อยกว่า ๔๑๕ ชนิด
 อีกทั้งยังเป็นถิ่นอาศัยของสัตว์ป่าสงวน เช่น
 ส้มเสี้ยว เลียงผา เก้งหม้อ และแมวลายหิน
 อ่อน บริเวณอ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนรัชชประภา

และแหล่งน้ำต่าง ๆ ในอุทยานแห่งชาติเขาสก
อุดมไปด้วยปลาน้ำจืดมากมายหลายชนิด
เช่น ปลาแปบ ปลาแกง ปลาใบไม้ ปลาสร้อย
ปลาปากใต้ ปลารากกล้วย และปลามังกร
 เป็นต้น

ในพื้นที่อุทยานฯ มีแหล่งท่องเที่ยว
มากมาย ได้แก่ น้ำตกวังหิน น้ำตกสิบเอ็ดชั้น
 น้ำตกแมยาย น้ำตกโดนกลอย น้ำตกธาร
 สวรรค์ อ่างเก็บน้ำเขื่อนรัชชประภา และถ้ำน้ำ
 ทะลุ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมรองรับนักท่องเที่ยว
 ได้แก่ ล่องเรือ ล่องแพไม้ไผ่ พายเรือ
 แคนู และเดินป่าศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น

ฤดูกาลท่องเที่ยวของอุทยานฯ จะอยู่ใน
ช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายนของ
ทุกปี อุทยานฯ แห่งนี้ได้รับรางวัลดีเด่น
ประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในการ
ประกวดรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย
ครั้งที่ ๕ ประจำปี ๒๕๔๗ และครั้งที่ ๖
ประจำปี ๒๕๔๙ จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

คู่มือ เชื่อนรัชชประภา / น้ำตกโดนกลอย /
 น้ำตกธารสวรรค์ / น้ำตกแมยาย /
 น้ำตกวังหิน / น้ำตกสิบเอ็ดชั้น / บัวผุด
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 32.995' E 98° 19.012'

กะป้อลีลิบ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Licuala distans* Ridl

กะป้อลีลิบ เป็นปาล์มถิ่นเดียว หรือปาล์มพื้นเมืองของประเทศไทย จัดเป็นพืชชนิดเดียวกับปาล์มน้ำมัน
เป็นพืชที่ไม่ชอบแดด มักขึ้นอยู่บนภูเขาในป่าดิบชื้นทางภาคใต้ตอนกลาง โดยเฉพาะจังหวัดพังงา จังหวัด
ระนอง และจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว ลักษณะลำต้นสูง ๑ - ๓ เมตร มีรูปร่างคล้ายฝ่ามือ
ก้านใบรูปสามเหลี่ยม มีหนามแหลมคมสีดำ ส่วนใบจะแยกออกเป็นกลุ่มย่อยจำนวน ๖ - ๘ กลุ่ม ก้านใบมี
ขนาดเล็กรูปร่างคล้ายหลอดสีเขียว

บัวผุด

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Rafflesia kerrii* Meijer

ดอกบัวผุด เป็นกาฝากที่เจริญเติบโตได้ด้วยน้ำเลี้ยงจากรากของพืชบริเวณใกล้เคียง มักขึ้นอยู่ตาม ป่าดิบ
ชื้นที่มีฝนตกชุกตลอดปีทางภาคใต้ของประเทศไทย บัวผุดเป็นดอกไม้ประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี และเป็นดอกไม้
ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ถูกค้นพบเป็นครั้งแรกที่อุทยานแห่งชาติเขาสก เมื่อดอกตูมจะมีลักษณะคล้ายหม้อ
ขนาดใหญ่ เมื่อบานเต็มที่จะมีสีส้ม โคนดอกมีลักษณะคล้ายกลีบหนามสีเหลืองสลบน้ำตาลเรียงรายอยู่
บริเวณกลางดอก มีกลิ่นเหม็น กลีบดอกหนาประมาณ ๐.๕ - ๑ เซนติเมตร มี เส้นผ่านศูนย์กลางตั้งแต่ ๕๐ - ๙๐
เซนติเมตร ดอกบัวผุดมีอายุเพียง ๔ - ๕ วันเท่านั้น จากนั้นดอกจะโรยเหี่ยว และเฉาจนกลายเป็นสีดำ

ปาล์มหลังขาว

ชื่อสามัญ : White Elephant Palm, King Thai Palm

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Kerriodoxa elegans*

ปาล์มหลังขาว เป็นปาล์มถิ่นเดียว หรือปาล์มท้องถิ่น พบได้ในบริเวณป่าดงดิบชื้นทางภาคใต้ในเขต
อุทยานแห่งชาติเขาสก อำเภอคีรีรัฐนิคม อำเภอบ้านตาขุน และอำเภอฟนนิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี อดีตค้นพบ
ครั้งแรกที่ป่าเขาพระแห้ว ตำบลเทพกระษัตรี ตำบลปากคลอง และตำบลศรีสุนทร อำเภอลาด จังหวัดภูเก็ต
ปาล์มหลังขาวมีรูปร่างคล้ายพัดทรงกลม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑ - ๑.๕ เมตร ลำต้นสูงตั้งแต่ ๕ - ๗
เมตร ก้านใบสีเขียวไม่มีหนาม ใบเป็นแถบสีเขียว ด้านหลังใบสีขาวขุ่น ดอกสีเหลืองนวล ผลมีเส้นผ่าน
ศูนย์กลาง ๔ - ๕ เซนติเมตร มีลักษณะคล้ายผลลงสาบสีเหลืองกลมเกลี้ยง เจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่ที่มีความ
ชื้นสูง และมีปริมาณแสงแดดน้อย เช่น ริมลำธารในป่าดงดิบชื้น

อุทยานแห่งชาติคลองพนม

อุทยานแห่งชาติคลองพนม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคลองศก ตำบลพลูเถื่อน และตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๓ มีพื้นที่ ๔๑๐.๔ ตารางกิโลเมตร (๒๕๖,๕๐๐ไร่) สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาหินปูนและมีหน้าผาสูงชันเรียงรายสลับซับซ้อนเชื่อมต่อกันเป็นแนวสันเขายาวจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก จุดที่สูงที่สุด อยู่ที่ความสูง ๘๗๐ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของคลองพนมและคลองศก ซึ่งไหลไปรวมกับคลองแสง เป็นต้นน้ำกำเนิดของคลองพุมดวงที่เป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำตาปี

สภาพป่าโดยทั่วไปเป็นป่าดงดิบที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ มีพันธุ์ไม้หายากและมีค่าขึ้นปกคลุมอยู่ทั่วพื้นที่ เช่น ไม้ขนาดใหญ่ ได้แก่ โดแหลม ตะเคียน ยาง ตาเสือ และไม้เถาขนาดชนิด พืชที่มักพบในบริเวณอุทยานฯ เป็นพืชพื้นล่างได้แก่ พืชตระกูลหวาย พืชตระกูลเฟิร์น และไผ่ โดยมีการสำรวจพบไผ่เจียงรุณ ไผ่ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทยด้วยความอุดมสมบูรณ์ของป่าผืนนี้ จึงทำให้มีสัตว์ป่ามากมายหลายชนิดมาอาศัยอยู่ได้แก่ ช้างป่า กวางป่า สมเสร็จ เสือ หมี เลียงผา หมูป่า นกนานาชนิด และสัตว์เลื้อยคลานชนิดต่างๆ

ในพื้นที่อุทยานฯ มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญจำนวนมาก ได้แก่ ถ้ำแก้ว ถ้ำค้างคาว

ถ้ำมัจฉา ถ้ำน้ำลอด เขาวงกต น้ำตกโดนไทร น้ำตกเขาวงกต และคลองศก ไปจนถึงเส้นทางศึกษาธรรมชาติระยะทางไป - กลับ ๒ กิโลเมตร และมีจุดชมวิวยะเลหมอกที่ความสูง ๕๐๐ - ๖๐๐ เมตร

สภาพภูมิอากาศแบ่งออกเป็น ๒ ฤดู คือ ฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนธันวาคม และฤดูร้อน ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน และส่วนใหญ่จะมีฝนตกชุกตลอดทั้งปี

ดูที่ คลองศก / ถ้ำแก้ว / ถ้ำมัจฉา /
แม่น้ำตาปี - คลองร้อยสาย
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 31.711' E 98° 24.278'

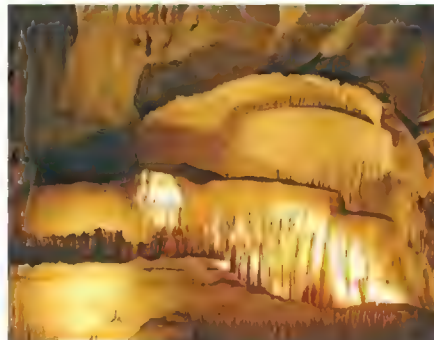

อุทยานแห่งชาติไทร้มเย็น

อุทยานแห่งชาติไทร้มเย็น ครอบคลุมพื้นที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอบ้านนาสาร และอำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในอดีตพื้นที่แห่งนี้เคยเป็นฐานที่มั่นของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ถูกกวาดล้างภายใต้แผนปฏิบัติการ "ไทร้มเย็น" โดยใช้กำลังจากกองกำลังจากข้าราชการทหาร ตำรวจ และพลเรือน กระทำการกวาดล้างครั้งใหญ่ ใช้เวลา ๑๐ วัน ในการปราบปรามจนสำเร็จ และใช้เวลาอีก ๓ เดือน ในการเผ่าร้าง ดูแลความปลอดภัย และปรับปรุงพื้นที่ใหม่ ต่อมาทางราชการได้ประกาศให้ประชาชนเข้าไปประกอบอาชีพในพื้นที่ที่อยู่อาศัยเดิมได้ตามปกติ ปัจจุบันมีหลักฐานทางด้านประวัติศาสตร์การสู้รบเหลืออยู่ เช่น ค่าย บังเกอร์ อุโมงค์

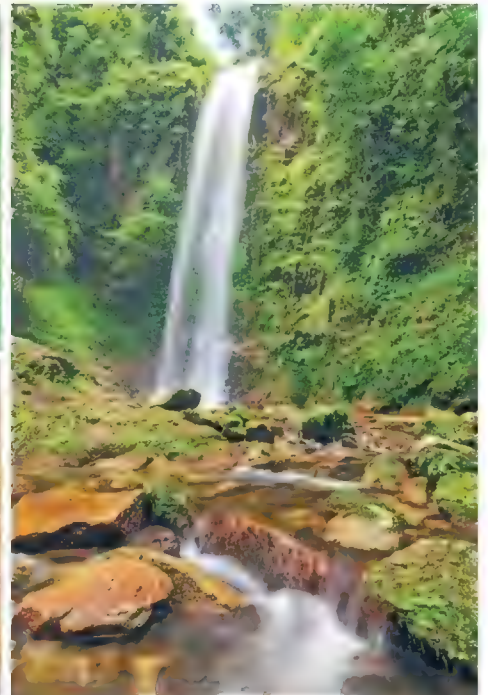
อุทยานแห่งชาติไทร้มเย็น ได้ประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ มีพื้นที่ ๔๒๕ ตารางกิโลเมตร (๒๖๕,๖๒๕ ไร่) สภาพภูมิประเทศเป็นทิวเขาสลับซับซ้อนทอดตัวในแนวเหนือ-ใต้ มีความยาว ๔๐ กิโลเมตร มียอดเขาสูงสุดคือยอดเขาหนอง อยู่ที่มีความสูง ๑,๕๓๐ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง เป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำลำธารและลำคลองที่สำคัญหลายสาย เช่น คลองฉวาง คลองลำพูน คลองกิ่งยาว คลองแกระ คลองตาเพชร คลองกงเลียด เป็นต้น

ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติไทร้มเย็นสามารถจำแนกสังคมป่าออกเป็น ๓ ประเภทหลัก ได้แก่ ป่าดิบชื้น ป่าดิบเขา และป่าร่วนหรือป่าเห่ล่า โดยที่ป่าดิบชื้นจะมีพืชพรรณที่ขึ้นอยู่ได้ ๒ ลักษณะ คือ ป่าดิบชื้นในพื้นที่ต่ำ พันธุ์ไม้สำคัญที่พบได้แก่ ยาง ตะเคียนทอง

ไข่เขียว ตะเคียนทราย พะยอมทราย และหลุมพอ ป่าดิบชื้นเชิงเขา พันธุ์ไม้สำคัญที่พบได้แก่ ยางปาย ยางแดง และยางเลี่ยน ป่าดิบเขา สังคมไม้ที่พบบ่อยมีลำต้นเดี่ยวและคดงอ ขึ้นเรือนยอดจะเสมอกันเป็นระดับเดียวกันตามลำต้นมีมอสส์และเฟิร์นเกาะอยู่หนาแน่น ส่วนป่าร่วนหรือป่าเห่ล่า เป็นสังคมพืชที่เกิดจากการทดแทนสภาพธรรมชาติเดิม ภายหลังการถูกทำลาย พันธุ์ไม้ที่สำคัญเป็นพืชเบิกนำจำพวก ปอหูกวาง หูกฟ้า หัวกา ล่อ และกะล่อน เป็นต้น

สัตว์ป่าที่อาศัยอยู่ในเขตอุทยานฯ มีจำนวนน้อย เนื่องจากพื้นที่โดยรอบถูกทำลาย และเปลี่ยนสภาพเป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีชุมชนเข้ามาอาศัยอยู่ ทำให้สัตว์ป่าถูกล่าและแหล่งที่อยู่อาศัยถูกจำกัด สัตว์ป่าขนาดใหญ่หลายชนิดได้สูญพันธุ์และใกล้จะสูญพันธุ์ สัตว์ที่เหลือนอยู่ส่วนมากจึงเป็นสัตว์ขนาดเล็กจนถึงขนาดเล็กซึ่งสามารถจำแนกชนิด

ออกได้เป็นสัตว์เลื้อยลูกด้วยนม ได้แก่ ช้างป่า สมเสร็จ สัตว์ป่าขนาดใหญ่ที่ยังหลงเหลืออยู่ มีการสำรวจพบนก ๑๓๓ ชนิด เช่น นกตะขาบทุ่ง นกกก เทียบร้าง นกกระปูดใหญ่ นกเงือกปากดำ สัตว์เลื้อยคลาน ที่มักพบในพื้นที่ ได้แก่ เต่าหวาย เต่านา เต่าหก เต่าเหลือง ตะพาบแก้มแดง และสัตว์ที่พบเห็นได้ง่ายในช่วงฤดูฝนคือครึ่งบกครึ่งน้ำ หูด กบหนอง จิ้งโคร่ง เขียดตะปาด เขียดจิก เป็นต้น

ภายในเขตพื้นที่อุทยานฯ มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่สำคัญ คือ น้ำตกตาดฟ้า น้ำตกเหมืองทวด น้ำตก ๓๕๗ ถ้ำขมิ้น สภาพภูมิอากาศแบ่งออกเป็น ๒ ฤดู คือ ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนธันวาคม และฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน

คู่มือ ถ้ำขมิ้น / น้ำตก ๓๕๗ / น้ำตกตาดฟ้า / น้ำตกเหมืองทวด
พิกัดภูมิศาสตร์ N 8° 49.837' E 9° 22.687'

อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ - เกาะพะงัน

อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ - เกาะพะงัน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเกาะพะงัน ตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ อุทยานแห่งชาติฯ ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของอ่าวไทย มีเนื้อที่ ๖๖.๒ ตารางกิโลเมตร (๔๑, ๒๕๐ ไร่) แบ่งออกเป็นพื้นที่ ๒ ส่วน คือ พื้นที่ทางน้ำ ๑๕ ตารางกิโลเมตร (๑๑,๘๗๕ ไร่) และพื้นที่ทางบก ๕๑ ตารางกิโลเมตร (๒๙,๓๗๕ ไร่) สภาพภูมิประเทศทั่วไปเป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน มีที่ราบตามหุบเขาและบริเวณอ่าวต่าง ๆ รอบเกาะ มีหาดทราย ธารน้ำตก ยอดเขาที่สูงที่สุด คือ ยอดเขาทรา มีความสูง ๖๓๕ เมตร จากระดับทะเลปานกลาง เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญของเกาะพะงัน

พื้นที่ป่าภายในอุทยานฯ สามารถจำแนกออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ป่าดิบชื้น มีพันธุ์ไม้ที่สำคัญได้แก่ ยาง ยุง ตะเคียน กระท่อน ป่าดิบแล้ง พบขึ้นปกคลุมตามไหล่เขาและตามร่องน้ำที่เป็นเขาหิน ส่วนใหญ่เป็นไม้ที่มีขนาดเล็ก ลำต้นไม่สูงมากนัก พันธุ์ไม้ที่สำคัญได้แก่ พลองใบใหญ่ รังเขา ห้วค่าง เกด พลองเตาเปิด และป่าเขาหินปูน ประกอบไปด้วยยอดเขาสูงจำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ เขาบ่านไฟไหม้ เขาลาดไม้แก้ว เขากินนอน เขายอดตาหลวง และเขาทรา

นอกจากลักษณะภูมิประเทศจะเป็นภูเขาสูงและที่ราบตามหุบเขาแล้ว ยังมีพื้นที่ทางทะเล และเกาะจำนวนมาก ได้แก่ เกาะพะงัน เกาะเต่า และ เกาะม้า เป็นต้น สัตว์ป่าที่อาศัยอยู่ตามป่าดิบชื้น ได้แก่ กวางป่า หมูป่า

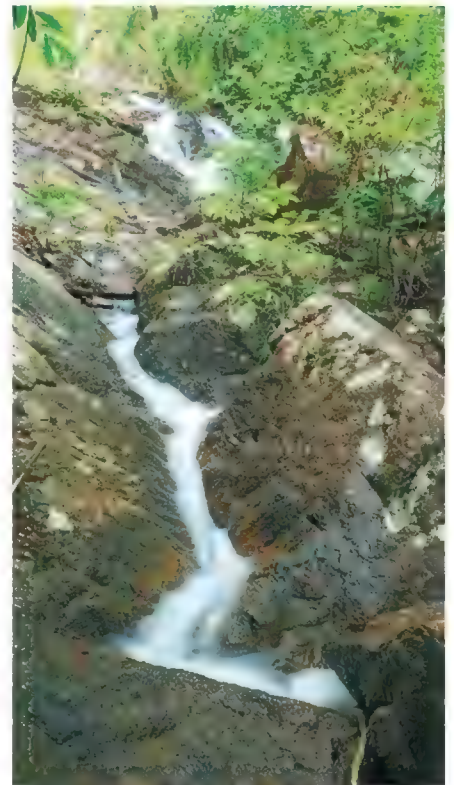

และพญากระรอก พื้นที่ทางน้ำเป็นที่อยู่อาศัยของปลา และปะการังนานาชนิด ได้แก่ ปลากระเบนราหู ฉลามวาฬ และหอยมือเสือ เป็นต้น สถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีชื่อเสียงได้แก่ น้ำตกธารเสด็จ และน้ำตกแพง

ปัจจุบัน อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ - เกาะพะงัน เป็นสถานที่ที่โด่งดังไปทั่วโลก เนื่องจากมีทัศนียภาพที่โดดเด่น มีชายหาดที่สวยงามจำนวนมาก เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ ฤดูกาลท่องเที่ยวของอุทยานฯ คือ เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน เนื่องจากคลื่นลมสงบ ท้องฟ้าและน้ำทะเลใส

คู่มือ เกาะพะงัน / เกาะเต่า / น้ำตกธารเสด็จ / น้ำตกแพง

พิกัดภูมิศาสตร์ N 9° 44.131' E 100° 00.730'

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง ตำบลอ่างทอง อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๓ มีพื้นที่ ๑๐๒ ตารางกิโลเมตร (๖๓,๗๕๐ ไร่) ประกอบด้วยเกาะต่างๆ ๔๐ เกาะ เช่น เกาะท้ายเพลา เกาะพะลวย เกาะแม่เกาะ เกาะวัวกันตัง เกาะวัวตาหลับ เกาะสามเล้า เกาะหินดับ เป็นต้น

เกาะแม่เกาะเกิดจากการยุบตัวลงไปเป็นแอ่งน้ำภายในเกาะ เรียกว่าทะเลใน ชายหาดต่างๆ ของเกาะเหล่านี้มีหาดทรายขาว สวยงาม น้ำทะเลใส คลื่นลมไม่รุนแรง เนื่องจากเกาะวางตัวเป็นกลุ่ม

ลักษณะพรรณพืชของหมู่เกาะอ่างทอง เป็นป่าดงดิบ ป่าเขาหินปูน ป่าชายหาดและป่าชายเลน เกาะส่วนใหญ่มีขนาดกลางและขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นภูเขาหินปูนสูง มีหน้าผาชัน พบกล้วยไม้รองเท้านารีช่องอ่างทอง เป็นพรรณไม้ประจำถิ่นที่หายาก ถ้าขนาดต่างๆ ถ้ำรังนกนางแอ่น สัตว์ป่าที่พบบนเกาะจึงมีขนาดเล็ก ได้แก่ ค่างแว่นถิ่นใต้ นาก ค้างคาว นกยางทะเล เขี้ยวแดง นกนางแอ่น กินรี และงูเหลือม เป็นต้น

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทองนี้มีระบบนิเวศหลายแบบ คือ ระบบนิเวศภูเขา ทะเลและระบบนิเวศแนวปะการัง ทรัพยากรธรรมชาติที่พบ ได้แก่ ภูเขาทะเลในมะรุต

หญ้าชะเงา ปะการังแข็ง ปะการังอ่อน แล้ทะเล ดอกไม้ทะเล สาหร่ายทะเล ฟองน้ำ ปลิงทะเล เม่นทะเล กุ้ง หอยจอบ หอยนางรม ปู และปลาหลากหลายชนิดได้แก่ ปลากระเบน ปลาเกะพง ปลาสลิดทะเล ปลาสลิดหิน ปลาสลิดโต และปลาเก๋า เป็นต้น

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทองมีทำการตั้งอยู่บริเวณ ท่าเรือดอนสักและบนเกาะต่างๆ เช่น เกาะวัวตาหลับ เกาะสามเล้า เป็นต้น มีบ้านพัก สถานที่กางเต็นท์ ร้านค้าของอุทยาน อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ด้วยการเดินทางไปท่องเที่ยวหมู่เกาะอ่างทอง จะต้องไปขึ้นเรือที่เกาะสมุยก่อน ซึ่งบริเวณท่าเรือต่างๆ ของเกาะสมุย จะมีรายการท่องเที่ยว

เที่ยวหมู่เกาะอ่างทองแนะนำมากมาย

ฤดูกาลท่องเที่ยวของอุทยานฯ เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม ถึงเดือนตุลาคมของทุกปี และอุทยานฯ จะปิดทำการตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคมของทุกปี ช่วงที่มีทัศนียภาพสวยงามเหมาะสำหรับการท่องเที่ยวคือเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนสิงหาคม เนื่องจากคลื่นลมสงบ ปราศจากลมมรสุม

ดูที่ เกาะท้ายเพลา / เกาะพะลวย / เกาะแม่เกาะ / เกาะวัวกันตัง / เกาะวัวตาหลับ / เกาะสมุย / เกาะสามเล้า / เกาะหินดับ / จุดชมวิวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง
พิกัดภูมิศาสตร์ N9°22'17" E99°24'14"

รองเท้านารีช่องอ่างทอง

ชื่อสามัญ

Lady's Slipper

ชื่อวิทยาศาสตร์

Paphiopedilum godefroyae var. *angthong*

แหล่งกำเนิดของกล้วยไม้ชนิดนี้อยู่ตามหมู่เกาะบริเวณอ่าวไทย เช่น หมู่เกาะอ่างทอง เกาะสมุย เป็นต้น ลักษณะเด่นคือ ปลายใบมน ด้านบนสีเขียวคล้ำประลาย ด้านใต้ท้องใบสีม่วงแก่ ก้านดอกยาวมีขน ดอกค่อนข้างเล็กขนาดไม่สม่ำเสมอ การประจุดกระจายจากโคนกลีบ พื้นกลีบดอกสีขาว กลีบค่อนข้างหนา คาดว่าเป็นลูกผสมของรองเท้านารีขาวสตูลกับรองเท้านารีเหลืองตรังที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ออกดอกช่วงเดือนเมษายน - สิงหาคม

ดัชนีคำ

ก

กลุ่มผีเสื้อใบยางบ้านควนสุบรรณ ๒๒
 กะพ้อลีลิบ ๑๕๗
 การแข่งเรือใบรายการ
 Koh Samui Regatta ๒๒
 กุ้ยหลินเมืองไทย ๔๐ ๑๕๖
 เกาะกงทรายแดง ๑๕๐
 เกาะกงนุ้ย ๑๕๓
 เกาะกระเต็น ๒๔
 เกาะฉลาม ๑๕๐
 เกาะเต่า ๒๓ ๒๗ ๒๘ ๔๕ ๔๗ ๗๔ ๑๒๘
 ๑๓๕ ๑๔๑ ๑๔๖ ๑๔๗ ๑๕๐ ๑๕๑ ๑๕๒
 ๑๕๔ ๑๖๐
 เกาะแตน ๒๔ ๑๒๙
 เกาะท้ายเพลา ๗ ๒๕ ๑๖๑
 เกาะนกงะเภาะ ๒๖
 เกาะนกงะเภาะ ๒๖
 เกาะนางยวน ๗ ๒๓ ๒๗ ๑๒๘
 เกาะพะงัน ๗ ๑๕ ๑๙ ๒๓ ๒๔ ๒๘ ๓๑
 ๕๕ ๗๓ ๗๔ ๙๔ ๙๑ ๑๑๐ ๑๑๓ ๑๒๔
 ๑๒๖ ๑๓๑ ๑๓๔ ๑๓๕ ๑๓๖ ๑๓๗ ๑๔๐
 ๑๔๑ ๑๔๙ ๑๕๙ ๑๕๒ ๑๖๐
 เกาะพะลวย ๗ ๒๙ ๑๖๑
 เกาะมัดลุ่ม ๓๐ ๑๒๙
 เกาะม้า ๓๑ ๑๓๖ ๑๖๐
 เกาะแม่เกาะ ๗ ๓๑ ๔๙ ๑๒๗ ๑๖๑
 เกาะลำพู ๓๒ ๑๒๒
 เกาะวังก์นัง ๓๒ ๓๖
 เกาะวัดาหลับ ๗ ๓๓ ๔๙ ๑๖๑
 เกาะสมุย ๓๔ ๔๙ ๕๑ ๕๖ ๗๙ ๙๙ ๙๕
 ๙๗ ๙๙ ๑๑๐ ๑๑๙ ๑๑๙ ๑๒๕ ๑๒๗
 ๑๒๙ ๑๓๐ ๑๓๑ ๑๓๒ ๑๓๓ ๑๓๔ ๑๓๙
 ๑๔๑ ๑๔๒ ๑๔๗ ๑๔๙ ๑๖๑
 เกาะสามเล้า ๓๕ ๔๙ ๑๖๑
 เกาะหินดับ ๗ ๓๖ ๔๙ ๑๖๑
 แก่งกรุง ๓๗

ข

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง ๗ ๘ ๓๘ ๖๘

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองทุ่งทอง ๓๙ ๙๑
 เขาศรีวิชัย ๑๒ ๙๙ ๑๐๙
 เขื่อนเชี่ยวหลาน ๙ ๔๐ ๑๕๖
 เขื่อนรัชชประภา ๙ ๔๐ ๖๗ ๖๘ ๑๕๖ ๑๕๗

ค

คลองน้อย ๔๑ ๕๒
 คลองพนม ๔๒ ๑๕๙
 คลองร้อยสาย ๕๔ ๙๒ ๑๐๕
 คลองศก ๙ ๔๒ ๖๙ ๗๔ ๑๕๖ ๑๕๙

ง

งานเทศกาลเกาะโรงเรียนนาสาร ๔๓
 งานเทศกาลอาหารพื้นเมืองนาสาร ๔๔
 งานประเพณีชนควาย ๑๙
 งานประเพณีบุญวันสารทเดือนสิบ ๑๙
 งานประเพณีสงกรานต์ ๑๙
 งานประเพณีสวดทุ่ง ๑๙
 งานประเพณีสวดมาลัย ๑๙
 งานโลกใต้ทะเลเกาะเต่า ๔๕
 เกาะพันธุ์โรงเรียน ๔๓

จ

จุดชมวิวกาฬาร ๔๖ ๑๑๗
 จุดชมวิวกอหินสุวรรณ ๔๗
 จุดชมวิวดาดเกาะ ๔๙
 จุดชมวิวกุทยานแห่งชาติ
 หมู่เกาะอ่างทอง ๔๙
 เจดีย์วัดแก้ว ๑๓ ๑๗ ๕๐ ๕๑
 เจดีย์วัดหลง ๑๗ ๕๐ ๕๑
 เจดีย์แหลมสอ ๕๑
 เจ้าแม่ ๑๔๕
 เจ้าแม่พระแสง ๑๔๕

ช

ชุมชนคลองน้อย ๕๒
 ชุมชนคลองร้อยสาย ๔๑ ๕๔
 ชุมชนท่าสะท้อน ๕๓
 ชุมชนในบางแม่น้ำตาปี ๕๔
 ชุมชนบ้านโกลกหล้า ๕๕
 ชุมชนบ้านชาวประมงบ่อผุด ๕๖
 ชุมชนบ้านถ้ำผิง ๕๗

ชุมชนบ้านยวนสาว ๕๙
 ชุมชนปากน้ำท่าทอง ๕๙ ๑๐๗
 ชุมชนลีเล็ดน้ำเขียวเพื่อการอนุรักษ์ ๖๐ ๙๒
 ชุมชนหมู่บ้านพุมเรียง ๖๑ ๑๔๓

ด

ตลาดนัดตลาดน้ำบ้านดอน ๑๒๒
 ตลาดน้ำศรีตาปี ๑๒๒
 ตลาดศาลเจ้า ๖๓
 ตลาดสดเทศบาล (แปซิฟิก พลาซ่า) ๖๓

ด

ถนนคนเดินสะพานวิศ ๖๔
 ถ้ำแก้ว ๖๔
 ถ้ำขมิ้น ๖๕
 ถ้ำคูหา ๖๖
 ถ้ำน้ำทะลุ ๖๗
 ถ้ำน้ำลอด ๕๗
 ถ้ำน้ำหล ๖๗
 ถ้ำบ่อน้ำทิพย์พุทธมงคล ๖๗
 ถ้ำประวัติศาสตร์สมรภูมิ ๕๗
 ถ้ำปลา ๖๙
 ถ้ำปะการัง ๖๙
 ถ้ำพระนิม ๑๐๗
 ถ้ำมัจฉา ๖๙
 ถ้ำสิงขร ๗๐
 ถ้ำเหม็น ๖๕

ด

ทะเลใน ๓๑ ๖๙ ๑๖๑
 ท่าพุทธทาสภิกขุ ๑๒๐
 ท่าสะท้อน ๕๓

ด

ธารน้ำร้อน ๕๗
 ธารน้ำร้อนบ้านโนนเขา ๙๒

ด

น้ำตก ๓๕๗ ๗๑ ๑๕๙
 น้ำตกคลองพาย ๗๗
 น้ำตกาดฟ้า ๗๑ ๑๕๙
 น้ำตกโดนกลอย ๗๒ ๑๕๗
 น้ำตกธารพฤษภา ๕๗

น้ำตกธารสวรรค์ ๗๒ ๑๕๗

น้ำตกธารเสด็จ ๗๓ ๑๖๐

น้ำตกบางคู ๕๗

น้ำตกบางวังหิน ๗๔

น้ำตกบ้านโน ๗๖

น้ำตกแพ่ง ๗๔

น้ำตกแม่ยาย ๗๕ ๘๓ ๑๕๗

น้ำตกวิภาวดี (น้ำตกบ้านโน) ๗๖

น้ำตกวิภาวดี (น้ำตกหม่อมเจ้า) ๗๗

น้ำตกสิบเอ็ดชั้น ๗๘ ๑๕๗

น้ำตกหน้าเมือง ๓๔ ๗๙ ๑๑๑

น้ำตกหม่อมเจ้า ๗๗

น้ำตกเหมืองทวด ๘๐ ๑๕๙

น้ำผุด ๕๗

บ

บ่อน้ำตันทรายดุด ๘๗

บ่อน้ำร้อนท่าสะทอน (รัตนโกสัย) ๘๑

บ่อน้ำร้อนบ้านเขาตอก ๘๑

บ่อน้ำร้อนบ้านเขาน้อย ๘๒

บ่อน้ำร้อนโบราณ ๘๒

บ่อน้ำร้อนวัดถ้ำสิงขร ๘๒

บัวผุด ๖ ๘๓ ๑๕๗

บ้านแม่น้ำ ๘๔ ๑๑๘

บ้านสระเกศ ๘๔

บ้านหัวถนน ๘๕ ๑๑๙

บึงขุนทะเล ๔๖ ๘๖

บึงมหัศจรรย์ น้ำตันทรายดุด ๕๗ ๘๗

โบราณสถานเขาศรีวิชัย ๘๘

ป

ประเพณีชักพระ เกาะสมุย ๘๙

ประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า และแข่ง

เรือยาวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ๑๘ ๘๐

ประเพณีชักพระทางทะเล เกาะพะงัน ๙๑

ปะการังโต๊ะ ๒๔ ๒๕ ๒๙ ๓๐ ๓๒ ๓๔ ๓๖

ปะการังสมอง ๑๒๘ ๑๔๘ ๒๖ ๒๗

ป่าชายเลนบ้านลิเล็ด ๖๐ ๙๒

ป่าพรุคันธุลี ๗ ๙๓

ป่าลัมหลังขาว ๑๕๗

ค

คำป่าข้าวสุก ๙๐

คำไหมพมเรียง ๑๗ ๒๑

ค

พระครูโสภณเจตสิกการาม

(เอี่ยม นามธัมโม) ๑๐๐

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า

วิภาวดีรังสิต ๑๔๕

พระธาตุศรีสุราษฎร์

ในพระบรมราชูปถัมภ์ ๙๔

พระธาตุหินงู ๙๕

พระนัม ๕๙ ๑๐๗

พระบรมธาตุเจดีย์ศรีละไม ๙๙

พระบรมธาตุไชยา ๑๗ ๘๖ ๑๐๘ ๑๑๑

พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระ

พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ๙๗

พระบรมสารีริกธาตุเกาะสมุย ๙๕

พระพุทธรูป ๘๗ ๑๓๓

พระพุทธรูปเขาเล ๙๘

พระพุทธรูปจำลองบนภูเขา

วัดมธุรวาราม ๙๘

พระใหญ่ ๙๗ ๑๓๓

พระใหญ่เกาะฟาน ๙๗

พรุ ๙๓

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติแม่ฮ่องสอน ๑๘

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติละไม ๙๙

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา ๑๐๐ ๑๑๑

พิพิธภัณฑสถานวัดบ้านสนมและสวนเสือ ๑๐๑

ค

ฟาร์มงูพิษ ๑๐๒

ฟาร์มจระเข้ ๑๐๓

ฟาร์มหอยนางรมสินมานะฟาร์มสเคย์ ๑๐๔

ค

เมืองไชยา ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๖๐

๖๑ ๑๐๐ ๑๐๔

เมืองบันไทยสมอ ๑๑

แม่น้ำตาปี - คลองร้อยสาย ๑๐๕

แม่น้ำหลวง ๑๐๕

ค

รองเท้านารีช่องอ่างทอง ๔๙ ๑๖๑

โรงพยาบาลสวนสราญรมย์ ๙๗

โรงเรียนฝักลิง ๑๑๒

ค

ลิงกัง ๑๑๒ ๑๑๔ ๑๑๕

ลิเล็ด ๗ ๖๐ ๙๒

โลมาสีชมพู ๑๓๙

โลมาหลังโหนก ๑๓๙

ค

วัดแก้ว ๕๐

วัดเขาถ้ำ ๑๐๖

วัดเขาโป๊ะ ๑๑๑

วัดเขาพระนัม ๑๐๗

วัดเขาพระอานนท์ ๑๐๘

วัดเขาศรีวิชัย ๑๐๙

วัดเขาสวรรณประดิษฐ์ ๑๑๐

วัดคุณาราม ๓๔ ๑๑๑

วัดถ้ำคูหา ๖๖

วัดถ้ำสิงขร ๗๐

วัดธารน้ำไหล ๑๒๐

วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร ๑๗ ๕๐

๘๖ ๑๐๐ ๑๑๑

วัดมธุรวาราม ๙๘

วัดรัตนาราม ๕๐

วัดหลวง ๕๑

วิทยาลัยฝักลิงเพื่อการเกษตร ๑๑๒

ค

ศาลเจ้าแม่กวนอิม ๑๑๓

ศูนย์ฝักลิงเพื่อการเกษตรกระแตแจะ ๑๑๔

ศูนย์ฝักลิงสมุย ๑๑๕

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงภาคใต้ ๑๑๕

ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันสุราษฎร์ธานี ๑๑๖

ค

สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์

สัตว์ป่าเขาท่าเพชร ๔๖ ๙๔ ๑๑๗

สนามชนควาย ๑๙ ๑๑๘

สวนกล้วยไม้ อำเภอดอนสัก ๑๑๘

สวนผีเสื้อสมุย ๓๔ ๑๑๙

สวนโมกข์ ๑๒๐

สวนโมกขพลาราม ๑๒๐

สวนสราญรมย์ ๙๘

สวนสละอาทิตย์ ๑๒๑

สวนสาธารณะเกาะลำพูน ๑๒๒

สวนสาธารณะศรีตาปี ๑๒๒

สวนสุวรรณโชติการาม ๑๐๖

สวนหลวง ร.๙ ๑๒๓

สุราษฎร์ธานี ๑๐

สุราษฎร์ฯ ภูเก็ต ๑๒

ห

หนองทุ่งทอง ๓๙

หอวัฒนธรรมบ้านละไม ๙๙

หาดขุด ๑๒๔

หาดขอม ๑๒๔

หาดแฉ่ง ๒๒ ๓๔ ๔๘ ๘๙ ๑๒๕ ๑๓๘

หาดโศลกหล้า ๑๒๖

หาดเชิงมน ๔๘ ๑๒๗ ๑๔๗

หาดตลิ่งงาม ๘๔ ๑๒๗

หาดทรายขาว ๑๒๘

หาดทรายรี ๒๓ ๔๕ ๑๒๘ ๑๓๕

หาดท้องกรูด ๑๒๙

หาดท้องยาง ๘๔ ๑๒๙ ๑๔๑

หาดนางกำ ๑๓๐

หาดนาเทียน ๘๕ ๑๓๐

หาดปอผุด ๕๖ ๑๓๑ ๑๓๓ ๑๓๕

หาดบางปอ ๓๔ ๑๓๒

หาดบางรักษ์ ๑๓๓

หาดบ้านค่าย ๑๓๔

หาดบ้านใต้ ๑๓๔

หาดแม่น้ำ ๘๔ ๑๓๑ ๑๓๕

หาดแม่หาด เกาะเต่า ๑๓๕

หาดแม่หาด เกาะพะงัน ๑๓๖

หาดยาว ๑๓๖

หาดรีนนอก - หาดรีนใน ๑๓๗

หาดละไม ๑๓๘

หาดวังหิน ๑๓๙

หาดสลัด ๑๔๐

หาดสำเริง ๑๔๐

หาดหน้าทอน ๑๔๑

หินตา หินยาย ๑๔๒

แหลมทราย ๑๔๓

แหลมโพธิ์ ๑๔๓

อ

อนุสรณ์สถานบ้านช่องช้าง ๑๔๔

อนุสาวรีย์พระเจ้าวรวงศ์เธอ

พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต ๑๔๕

อ่าวจันทร์สม ๑๔๖

อ่าวฉลาม ๑๕๐

อ่าวโศลกบ้านเก่า ๑๔๗

อ่าวท้องทราย ๑๔๗

อ่าวท้องนาพาน ๑๔๘

อ่าวท้องศาลา ๑๔๙

อ่าวเทียนออก ๑๕๐

อ่าวม่วง ๑๕๑

อ่าวลึก ๑๕๒

อ่าววกตุม ๑๕๒

อ่าวศรีฐาน ๑๕๓

อ่าวหน้าค่าย ๘๕

อ่าวหินวง ๑๕๔

อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง ๗ ๓๘ ๑๕๕

อุทยานแห่งชาติเขาสก ๗ ๘ ๓๘ ๔๐ ๖๗

๗๒ ๗๔ ๗๕ ๗๘ ๘๓ ๑๕๖

อุทยานแห่งชาติคลองพนม ๗ ๔๒ ๖๔ ๖๙

๑๕๘

อุทยานแห่งชาติได้ร่มเย็น ๗ ๖๕ ๗๑ ๘๐

๑๕๙

อุทยานแห่งชาติ

ธารเสด็จ - เกาะพะงัน ๗ ๒๘ ๗๓ ๗๔

๑๖๐

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง ๗ ๒๕ ๒๖

๒๙ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๕ ๓๖ ๔๙ ๑๖๑

ดัชนีภาพ

ก

กลุ่มผีเสื้อใบยางบ้านควนสุบรรณ ๒๒
กะป้อลีลิบ ๑๕๗
การแข่งขันเรือใบรายการ
Koh Samui Regatta ๒๒
เกาะเต่า ๒๓

เกาะแตน ๒๔
เกาะท้ายเพลา ๒๕
เกาะนกเภา ๒๖
เกาะนางยวน ๒๗
เกาะพะงัน ๒๘
เกาะพะลวย ๒๙
เกาะมัดสุม ๓๐
เกาะม้า ๓๑
เกาะแม่เกาะ ๓๑
เกาะลำพู ๓๒
เกาะวัวกันตัง ๓๒
เกาะวัวตาหลับ ๓๓
เกาะสมุย ๓๔
เกาะสามเฒ่า ๓๕
เกาะหินดับ ๓๖
แก่งกรุง ๓๗

ข

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง ๓๘
เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองทุ่งทอง ๓๙
เขื่อนรัชชประภา ๔ ๔๐

ค

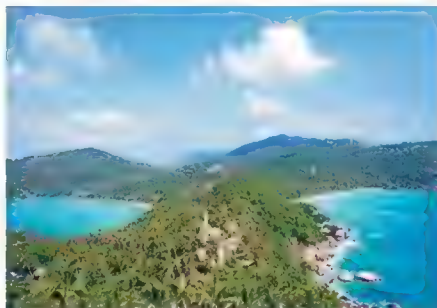
คลองน้อย ๔๑
คลองพนม ๔๒
คลองศก ๔๒

ง

งานเทศกาลเงาะโรงเรียนนาสาร ๔๓
งานเทศกาลอาหารพื้นเมืองนาสาร ๔๔
งานโลกใต้ทะเลเกาะเต่า ๔๕
เงาะพันธุ์โรงเรียน ๔๓

จ

จุดชมวิวกาเหมาเพชร ๔๖
จุดชมวิวจันทน์สุวรรณ ๔๗

จุดชมวิวลาดเกาะ ๔๘
จุดชมวิวยุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง ๔๙
เจดีย์วัดแก้ว ๑๓ ๕๐
เจดีย์วัดหลง ๕๑
เจดีย์แหลมสอ ๕๑

ฉ

ฉลามวาฬ ๒๓

ช

ชาวไทยดั้งเดิม ๑๕
ชาวไทยมุสลิม ๑๕
ชุมชนคลองน้อย ๕๒
ชุมชนท่าสะท้อน ๕๓
ชุมชนในบางแม่น้ำตาปี ๕๔ ๑๐๕
ชุมชนบ้านโกลกหล้า ๕๕
ชุมชนบ้านชาวประมงปอผุด ๕๖

ชุมชนบ้านถ้ำผิง ๕๗

ชุมชนบ้านยวนสาว ๕๘

ชุมชนปากน้ำท่าทอง ๕๙ ๑๐๗

ชุมชนลีเล็ดน้ำเที่ยงเพื่อการอนุรักษ์ ๑๗ ๖๐

ชุมชนหมู่บ้านพุมเรียง ๖๑

ฌ

ดวงตราประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปกรอง

ด

ตลาดน้ำศรีตาปี ๖๒
ตลาดศาลเจ้า ๖๓
ตลาดสดเทศบาล (แปซิฟิก พลาซ่า) ๖๓

ด

ถนนคนเดินสะพานริศ ๖๔
ถ้ำแก้ว ๖๔
ถ้ำมื่น ๖๕

ถ้ำคูหา ๖๖

ถ้ำน้ำทะลุ ๖๗

ถ้ำบ่อน้ำทิพย์พุทธมงคล ๖๗

ถ้ำปะการัง ๖๘

ถ้ำมัจฉา ๖๙

ถ้ำสิงขร ๗๐

ด

ทะเลใน ๓๑

น
น้ำตก ๓๕๗ ๗๑
น้ำตกดาดฟ้า ๗๑

น้ำตกโดนกลอย ๗๒
น้ำตกธารสวรรค์ ๗๒
น้ำตกธารเสด็จ ๗๓
น้ำตกบางวังหิน ๗๔
น้ำตกแพง ๗๔
น้ำตกแม่ยาย ๗๕
น้ำตกวิภาวดี (น้ำตกบ้านโน) ๗๖
น้ำตกวิภาวดี (น้ำตกหม่อมเจ้า) ๗๗
น้ำตกสิบเอ็ดชั้น ๗๘

น้ำตกหน้าเมือง ๗๙
น้ำตกเหมืองทวด ๘๐

บ
บ่อน้ำร้อนท่าสะทอน (รัตนโกสัย) ๘๑
บ่อน้ำร้อนบ้านเขาดอก ๘๑
บ่อน้ำร้อนโบราณ ๘๒
บ่อน้ำร้อนวัดถ้ำสิงขร ๘๒
บัวผุด ๘๓ ๑๕๗
บ้านแม่ไม้ ๘๔
บ้านสระเกศ ๘๔
บ้านหัวถนน ๘๕
บึงขุนทะเล ๘๖

บึงมหัศจรรย์ น้ำดันทรายดูด ๘๗
โบราณสถานเขาศรีวิชัย ๘๘

ป
ประเพณีชักพระ เกาะสมุย ๘๙
ประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า
และแข่งเรือยาวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ๙๐
ประเพณีชักพระทางทะเล เกาะพะงัน ๙๑
ปะการังแข็ง ๒๓
ปะการังโต๊ะ ๓๐
ปะการังสมอง ๒๗
ป่าชายเลนบ้านลิเล็ด ๙ ๙๒
ป่าพรุคันธุลี ๙๓
ป่าไม้ ๘
ปาล์มหลังขาว ๑๕๗

พ
ผ้าไหมพุมเรียง ๑๗ ๖๑
แผนที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๖

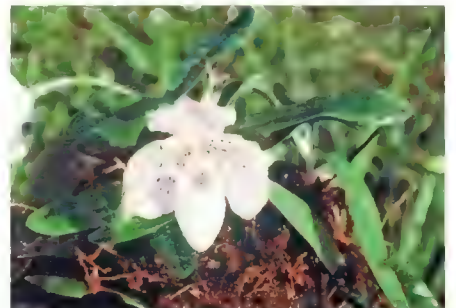
พ
พระธาตุศรีสุราษฎร์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ๙๔
พระธาตุหินงู ๙๕
พระบรมธาตุไชยา ปก ๙๖
พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระ
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ๙๗
พระพุทธรูปโคตม ๙๗
พระพุทธรูปบาทเขาเล่ ๙๘
พระพุทธรูปจำลองบนภูเขา
วัดมธุรวราราม ๙๘
พระโศภิตว้าวโลกิเตศวร ๑๗
พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดละไม ๑๒ ๙๙
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติไชยา ๑๑ ๑๔ ๑๐๐
พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำสมุยและสวนเลื้อ ๑๐๑

ฟ
ฟาร์มงูพังกา ๑๐๒
ฟาร์มจระเข้ ๑๐๓
ฟาร์มหอยนางรมสินมานะฟาร์มสเคย์ ๑๐๔

ม
แม่น้ำตาปี - คลองร้อยสาย ๕๔ ๑๐๕

ร
รองเท้านารีช่องอ่างทอง ๑๖๑

ล
ลิงกัง ๑๗ ๑๑๔
โลมาลิ้มพู ๑๑๙

ว
วัดเขาถ้ำ ๑๐๖
วัดเขาพระนัม ๕๙ ๑๐๗
วัดเขาพระอานนท์ ๑๐๘

วัดเขาศรีวิชัย ๑๐๙
วัดเขาสวรรณประดิษฐ์ ๑๑๐
วัดคุณาราม ๑๑๑
วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร ๑๑๑
วิทยาลัยฝึกหัดเพื่อการเกษตร ๑๑๒

ศ
ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ๑๖
ศาลเจ้าแม่กวนอิม ๑๑๓
ศูนย์ฝึกหัดเพื่อการเกษตรกระบะและแจ๊ะ ๑๑๔

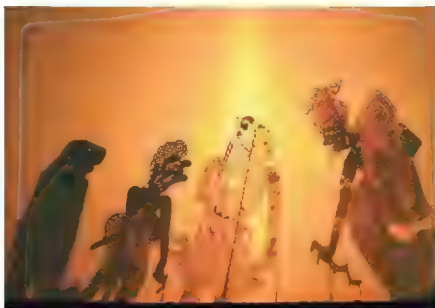
ศูนย์ฝึกยิงสมัย ๑๑๕
ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงภาคใต้ ๑๑๕
ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันสุราษฎร์ธานี ๑๑๖

ส

สถานีพัฒนาและส่งเสริม
การอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาพะเพชร ๑๑๗
สนามชนควาย ๑๑๘
สวนกล้วยไม้ อำเภอดอนสัก ๑๑๘
สวนผีเสื้อสมัย ๑๑๙
สวนโมกขพลาราม ๑๒๐
สวนสละอาทิตย์ ๑๒๑
สวนสาธารณะเกาะลันตา ๑๒๒
สวนสาธารณะศรีตาปี ๑๒๒
สวนหลวง ร.๙ ๑๒๓
สุราษฎร์ฯ ฟู๊ดแฟร์ ๑๒๓

ท

หนังตะลุง ๑๙

หาดขุด ๑๒๔
หาดขอม ๑๒๔
หาดเลว ๑๒๕
หาดโกลกหล้า ๑๒๖
หาดเชิงมน ๑๒๗
หาดดิ่งงาม ๑๒๗
หาดทรายขาว ๑๒๘
หาดทรายรี ๑๒๘
หาดท้องกรูด ๑๒๙
หาดท้องยาง ๑๒๙
หาดนางกำ ๑๓๐
หาดนาเทียน ๑๓๐
หาดบ่อผุด ๑๓๑
หาดบางปอ ๑๓๒
หาดบางรักษ์ ๑๓๓

หาดบ้านค่าย ๑๓๔
หาดบ้านใต้ ๑๓๔
หาดแม่น้ำ ๑๓๕
หาดแม่หาด เกาะเต่า ๑๓๕
หาดแม่หาด เกาะพะงัน ๑๓๖

หาดยาว ๑๓๖
หาดรีนนอก - หาดรีนใน ๑๓๗
หาดละไม ๑๓๘
หาดวังหิน ๑๓๘
หาดสลัด ๑๔๐
หาดสำเริง ๑๔๐
หาดหน้าทอน ๑๔๑
หินตา หินยาย ๑๔๒
หลวงพ่อดัง ๑๑๑
แหลมทราย ๑๔๓
แหลมโพธิ์ ๑๔๓

อ

อนุสรณ์สถานบ้านช่องช้าง ๑๔๔
อนุสาวรีย์พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า
วิภาวดีรังสิต ๑๔๕
อ่าวจันทร์สม ๑๔๖

อ่าวโกลกบ้านเก่า ๑๔๗
อ่าวท้องทราย ๑๔๗
อ่าวท้องนาบ้าน ๑๔๘

อ่าวท้องศาลา ๑๔๘
อ่าวเทียนออก ๑๕๐
อ่าวม่วง ๑๕๑
อ่าวลึก ๑๕๒
อ่าววกตุ่ม ๑๕๒
อ่าวศรีธนู ๑๕๓
อ่าวหินวง ๑๕๔
อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง ๑๕๕
อุทยานแห่งชาติเขาสก ปก ๑๕๖
อุทยานแห่งชาติคลองพนม ๑๕๘
อุทยานแห่งชาติไทรโยค ๑๕๙
อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ - เกาะพะงัน ๑๖๐
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง ปก ๕ ๒๐
๒๑ ๑๖๑

แหล่งภาพ

กลุ่มผีเสื้อใบยาง		จุดชมวิวดาดเกาะ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
บ้านควนสุบรรณ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	จุดชมวิวยุทยานแห่งชาติ	
กะป้อสี่สิบ	ชาธร โชคภัทระ	หมู่เกาะอ่างทอง	ชาธร โชคภัทระ
การแข่งขันเรือใบรายการ			บริษัท สำนักพิมพ์แพนสยาม จำกัด
Koh Samui Regatta	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย		บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะเต่า	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	เจดีย์วัดแก้ว	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะแตน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	เจดีย์วัดหลง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะท้ายเพลา	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	เจดีย์แหลมสอ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะนกเกาะ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	ฉลามวาฬ	สุริยะ นันทพันธุ์
เกาะนางยวน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	ชาวไทยดั้งเดิม	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะพะงัน	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ชุมชนคลองน้อย	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด		บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะพะลวย	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	ชุมชนท่าสะท้อน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะมัดสุม	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	ชุมชนในบางแม่น้ำตาปี	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะม้า	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	ชุมชนบ้านโจลกหล้า	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะแม่เกาะ	บริษัท สำนักพิมพ์แพนสยาม จำกัด	ชุมชนบ้านชาวประมงบ่อผุด	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
เกาะล้าพู	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	ชุมชนบ้านถ้ำผิง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะวัวกันตัง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	ชุมชนบ้านยวนสาว	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะวัดาหลับ	บริษัท สำนักพิมพ์แพนสยาม จำกัด	ชุมชนปากน้ำท่าทอง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะสมุย	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ชุมชนลิเล็ดน้ำเขียวเพื่อการอนุรักษ์	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด		บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะสามเล้า	บารมี เต็มบุญเกียรติ	ชุมชนหมู่บ้านพุมเรียง	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
เกาะหินดับ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด		บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
แก่งกรุง	อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง	ดวงตราประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี	กรมศิลปากร
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง	ตลาดน้ำศรีตาปี	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	ตลาดศาลเจ้า	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองทุ่งทอง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	ตลาดสดเทศบาล (แปซิฟิก พลาซ่า)	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เขื่อนรัชชประภา	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	ถนนคนเดินสะพานนริศ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
คลองน้อย	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ถ้ำแก้ว	อุทยานแห่งชาติคลองพนม
คลองพนม	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	ถ้ำขมิ้น	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
คลองศก	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด		บารมี เต็มบุญเกียรติ
งานเทศกาลเงาะโรงเรียนนาสาร	เทศบาลเมืองนาสาร	ถ้ำคูหา	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
งานเทศกาลอาหารพื้นเมืองนาสาร	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	ถ้ำน้ำทะลุ	ชาธร โชคภัทระ
งานโลกใต้ทะเลเกาะเต่า	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ถ้ำบ่อน้ำทิพย์พุทธมงคล	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เงาะพันธุ์โรงเรียน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	ถ้ำปะการัง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
จุดชมวิวกาฬามิเตอร์	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	ถ้ำมัจฉา	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
จุดชมวิวจอห์นสุวรรณ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด	ถ้ำสิงขร	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด

ทะเลใน	บริษัท สำนักพิมพ์แพนสยาม จำกัด
น้ำตก ๓๕๗	อุทยานแห่งชาติไทร้มเย็น
น้ำตกดาตฟ้า	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
น้ำตกโดนกลอย	อุทยานแห่งชาติเขาสก
น้ำตกธารสวรรค์	อุทยานแห่งชาติเขาสก
น้ำตกธารเสด็จ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
น้ำตกบางวังหิน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
น้ำตกแพง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
น้ำตกแม่ยาย	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
น้ำตกวิภาวดี (น้ำตกบ้านใน)	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
น้ำตกวิภาวดี (น้ำตกหม่อมเจ้า)	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
น้ำตกสิบเอ็ดชั้น	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
น้ำตกหน้าเมือง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
น้ำตกเหมืองหวด	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
บ่อน้ำร้อนท่าสะทอน (รัตนโกสัย)	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
บ่อน้ำร้อนบ้านเขาตอก	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
บ่อน้ำร้อนโบราณ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
บ่อน้ำร้อนวัดถ้ำสิงขร	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
บัวผุด	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
	อุทยานแห่งชาติเขาสก
บ้านแม่ น้ำ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
บ้านสระเกศ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
บ้านหัวถนน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
บึงขุนทะเล	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
บึงมหัศจรรย์ น้ำคันทรายดูด	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
โบราณสถานเขาศรีวิชัย	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ประเพณีชักพระ เกาะสมุย	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า และแข่งเรือยาวจังหวัดสุราษฎร์ธานี	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ประเพณีชักพระทางทะเล	
เกาะพะงัน	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ปะการังแข็ง	กัทลิวรรณ อินทรโชติ
ปะการังโต๊ะ	กัทลิวรรณ อินทรโชติ
ปะการังสมอง	บริษัท สำนักพิมพ์แพนสยาม จำกัด
ป่าชายเลนบ้านลิเล็ด	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
	ชาธร โชคภัทระ
ป่าพรุคันธุลี	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด

ป่าไม้	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ปาล์มหลังขาว	ชาธร โชคภัทระ
ผ้าไหมพุมเรียง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
แผนที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
พระธาตุศรีสุราษฎร์	
ในพระบรมราชูปถัมภ์	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
พระธาตุหินงู	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
พระบรมธาตุไชยา	โกสินทร์ สุขุม
พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
พระพุทธรูปโคตม	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
พระพุทธรูปบาทเขาเล	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
พระพุทธรูปจำลองบนภูเขา	
วัดมธูวราราม	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
พระโธสถวัดวอโลกิเตศวร	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดละไม	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติไชยา	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำสมุยและสวนเสือ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ฟาร์มงูพังกา	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ฟาร์มจระเข้	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ฟาร์มหอยนางรมลินมานะ	
ฟาร์มสเตย์	ชาธร โชคภัทระ
แม่น้ำตาปี - คลองร้อยสาย	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
	ชาธร โชคภัทระ
รองเท้านารีช่องอ่างทอง	รำไพพรรณ แก้วสุริยะ
ลิงกัง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
โลมาสีชมพู	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
วัดเขาถ้ำ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
วัดเขาพระนัม	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
วัดเขาพระอานนท์	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
วัดเขาศรีวิชัย	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
วัดเขาสวรรณประดิษฐ์	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
วัดคุณาราม	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร	โกสินทร์ สุขุม
วิทยาลัยฝึกฝนเพื่อการเกษตร	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ศาลเจ้าแม่กวนอิม	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด

แหล่งภาพ

ศูนย์ฝึกยิงเพื่อการเกษตร

กระแตจะแจ๊ะ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ศูนย์ฝึกยิงสมุย	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ	
พอเพียงภาคใต้	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันสุราษฎร์ธานี	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
สถานีพัฒนาและส่งเสริมการ	
อนุรักษ์สัตว์ป่าเขาท่าเพชร	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
สนามชนควาย	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
สวนกล้วยไม้ อำเภอคอนสัก	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
สวนผีเสื้อสมุย	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
สวนโมกขพลาราม	ชาธร โชคภัทระ
สวนสละอาติสัย	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
สวนสาธารณะเกาะลำพูน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
สวนสาธารณะศรีตาปี	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
สวนหลวง ร.๙	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
สุราษฎร์ฯ ฟู๊ดแฟร์	หอการค้าจังหวัดสุราษฎร์ธานี
หนังตะลุง	โกสินทร์ สุขุม
หาดขวด	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดขอม	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดเฉวง	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
หาดโหลกหล้า	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดเชิงมน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดดั่งงาม	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดทรายขาว	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดทรายรี	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดท้องกรูด	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
หาดท้องยาง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดนางกำ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดนาเทียน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดบ่อผุด	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
หาดบางปอ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดบางรักษ์	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
หาดบ้านค่าย	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดบ้านใต้	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดแม่น้ำ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดแม่หาด เกาะเต่า	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด

หาดแม่หาด เกาะพะงัน

หาดยาว	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดรินนอก	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดละไม	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดวังหิน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดสลัด	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดสำเร็จ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดหน้าทอน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หินตา หินยาย	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หลวงพ่อด่าง	พรพล ปั่นเจริญ
แหลมทราย	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
แหลมโพธิ์	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อนุสรณ์สถานบ้านช่องช้าง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อนุสาวรีย์พระเจ้าวรวงศ์เธอ	
พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อ่าวจันทร์สม	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อ่าวโหลกบ้านเก่า	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อ่าวท้องทราย	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
อ่าวท้องนาปาน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อ่าวท้องศาลา	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อ่าวเทียนออก	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อ่าวม่วง	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
อ่าวลึก	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อ่าววกดุ่ม	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อ่าวศรีธนู	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อ่าวหินวง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง	อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง
อุทยานแห่งชาติเขาสม	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อุทยานแห่งชาติคลองพนม	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อุทยานแห่งชาติใต้ร่มเย็น	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
	อุทยานแห่งชาติใต้ร่มเย็น
อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ -	
เกาะพะงัน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง	ชาธร โชคภัทระ
	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
	บริษัท สำนักพิมพ์แพนสยาม จำกัด

บรรณานุกรม

- กรมป่าไม้, สำนักงานโครงการเงินกู้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (สสท) **อุทยานแห่งชาติในเมืองไทย.พิมพ์ครั้งที่ ๑**
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สารคดี ในนามบริษัท วิริยะธุรกิจ จำกัด. โรงพิมพ์กรุงเทพฯ.ธันวาคม ๒๕๔๓.
- กวี รัสสิวรารักษ์ **เกาะสมุย หมู่เกาะสุราษฏร์ธานี** พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพฯ: สิริกร จันทร์กระจ่าย บรรณาธิการ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัดสวนอักษร พริ้นติ้ง,๒๕๕๓.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย **ขับรถเที่ยวให้สนุก และมีความสุขให้ทั่วไทย**. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๕.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานสุราษฏร์ธานี **สุราษฏร์ธานี**. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สำนักงานสุราษฏร์ธานี. ๒๕๕๔.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย **หมู่บ้านพุมเรียงและแหลมโพธิ์** สถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรม/รายละเอียดสถานที่ท่องเที่ยว :
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.๒๕๕๕.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย **อุทยานแห่งชาติ รวมความงดงามในอุทยานแห่งชาติ ๑๖ แห่ง**. พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพฯ :
คณะกรรมการอำนวยการจัดพิมพ์หนังสือ ตามแผนงานเงินกู้เพื่อการท่องเที่ยว และส่งเสริมการสร้างงาน ภายใต้โครงการ
ลงทุนเพื่อสังคม (Social Investment Project : SIP). ๒๕๔๔.
- กฤษกร วงศ์กรวุฒิ **นักเดินทาง “สุราษฏร์ธานี”** หนังสือชุด “นายรอบรู้” กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สารคดี
ในนามบริษัท วิริยะธุรกิจ จำกัด.
- เชมิกา หวังสุข เรียบเรียง. **ภาคใต้, ประวัติศาสตร์และโบราณคดี** สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๕๑.
- ประทีป สายเสน และรัตนา ภูศิลป์ **ท้องถิ่นของเรา จังหวัดสุราษฏร์ธานี**. กรุงเทพฯ : บริษัทสามเจริญพานิชย์ (กรุงเทพฯ) จำกัด, ๒๕๓๖.
- เดโช บุญชูช่วย **โรงเรียนฝึกหัดครูสุราษฏร์ธานี**. ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม ๑๔** กรุงเทพฯ :
มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด, ๒๕๔๒. หน้า ๖๖๕๒-๖๖๕๖.
- เต็ม สมิตินันทน์ **ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๔)**. ส่วนพฤกษศาสตร์ป่าไม้
สำนักวิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้ : บริษัท ประชาชน จำกัด. ๒๕๔๔.
- ปิติวงษ์ ดันดีโชดก และคณะ **โครงการศึกษาวิจัยระบบสิ่งแวดล้อมทางทะเลของเกาะสมุยและหมู่เกาะอ่างทองเพื่อการท่องเที่ยว**.
กรุงเทพฯ. ๒๕๕๕.
- ปิยวรรณ คงประเสริฐ. **การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน**
จังหวัดสุราษฏร์ธานี ปริญญานิพนธ์ วทม (วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๑.
- พรศักดิ์ พรหมแก้ว **“สวนโมกขพลาราม”**, ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม ๑๖**. กรุงเทพฯ :
มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด, ๒๕๔๒. หน้า ๗๘๒๙-๗๘๔๔.
- พุทธมนต์ สิทธิเศภาด. **ป่ามรดกไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพฯ : กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์,
บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน). ๒๕๔๕.
- ภาคภูมิ น้อยวัฒน์ **“ท่องเที่ยวถนนทักษิณ ถิ่นทิวาลัย”**. อนุสารสท. ๔๗(๑๐) : ๑๐๒-๑๑๐ ; พฤษภาคม ๒๕๕๐.
- มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ **การวิเคราะห์และวินิจฉัยระบบชายฝั่ง** รายงานฉบับสมบูรณ์ การวางแผนการจัดการ
อ่าวบ้านดอน และเกาะนอกชายฝั่ง : มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. ๒๕๕๐.
- มานิช วงษ์สุริย์รัตน์, ธนโรจน์ โพธิ์สาโร, รัตนา ลักษณาวรรกุล, วสา สุทธิพิบูลย์, สุวรรณ พิทักษ์สินธร, มณีนุช คราประยูร
และสุพัตรา เวสสุนทรเทพ, **อุทยานแห่งชาติทางทะเล**. ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล. ๒๕๓๗.

วสา สุทธิพิบูลย์, ธนโรจน์ โพธิสาร, ธนากร หงษ์พันธ์, มาณี ปานแดง. **อุทยานแห่งชาติในประเทศไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๑.

กรุงเทพฯ : ส่วนนันทนาการและสื่อความหมาย, สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๔๘.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย **การศึกษากำหนดแนวทางการควบคุมพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเต่า
และเกาะนางยวน จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. กรุงเทพฯ. ๒๕๓๗.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย **การศึกษากำหนดแนวทางการควบคุมพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเต่า
และเกาะนางยวน จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. ๒๕๓๗

สมัย สุทธิธรรม **สารคดีชุดถิ่นทองของไทย : สุราษฎร์ธานี** พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ ๒๕๔๓

สุขสวัสดิ์ ลิ้มรุ่งเรือง. **“นักเดินทาง : เกาะสมุย”** หนังสือชุด นายรอบรู้ กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สารคดีคิด

(ในนามบริษัท วิริยะธุรกิจ จำกัด). ๒๕๔๕.

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม **ความหลากหลายทางชีวภาพในเกาะเต่าน** กรุงเทพฯ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
และสิ่งแวดล้อม. ๒๕๔๓.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม **รายงานการประชุม วันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ
วันที่ ๒๒-๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ โรงแรมรามาร์คเด็นท์**. กรุงเทพฯ : บริษัท อินทิเกรเต็ด โปรโมชั่น
เทคโนโลยี จำกัด. ๒๕๔๕.

สำนักอุทยานแห่งชาติ, กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

ที่สูดอุทยานแห่งชาติในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพฯ : บริษัท เนเจอร์ทรี จำกัด ๒๕๔๗

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๔ สุราษฎร์ธานี **รายงานผลการติดตามและประเมินสมรรถภาพการเดินระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนและ
ระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด สุราษฎร์ธานี ๒๕๔๔**
สุขสวัสดิ์ ลิ้มรุ่งเรือง. **“นักเดินทาง : เกาะสมุย”**. นายรอบรู้ กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์สารคดีคิด
(ในนามบริษัท วิริยะธุรกิจ จำกัด). ๒๕๔๕.

ส.สมพร ปี ๓(นามแฝง). สารานุกรม. **ไฟลามทุ่งฉบับอนุสรณ์สถานวชิรชน**. สุราษฎร์ธานี : ม.ป.พ. ๒๕๔๑.

หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี **ไชยา แหล่งศิลปวัฒนธรรมสำคัญของ
ภาคใต้**. ชวน เพชรแก้ว บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์. ๒๕๓๘.

หรรษา จรรย์แสง, อุกฤติ สดภูมินทร์ และสมบัติ ภูวชีวานนท์ **แผนที่แนวปะการังในน่านน้ำไทย เล่มที่ ๑ อ่าวไทย**.
ภูเก็ต. เวิลด์ออฟเซ็ท ภูเก็ต. ๒๕๔๒.

อนุวัฒน์ นทีวัฒนา, **ความหลากหลายของเกาะในประเทศไทย** เอกสารเผยแพร่สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
ฉบับที่ ๓๙ กรุงเทพฯ : กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๕๑

อาณัติ ศิริวรรณ สุวลักษณ์ สาธมนัสพันธ์ และสุระ พัฒนเกียรติ. **“การประเมินสภาพแนวปะการังเกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี”** ใน
เอกสารการประชุมวิชาการ ครั้งที่ สมทวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน หน้า ๓๐๗-๓๐๙. กรุงเทพฯ. ๒๕๔๔

Naiyanaetr P. Checklist of Crustaceans Fauna in Thailand (Decapoda, Stomatopoda, Anstraca, Myodocopa and Isopoda)
Bangkok, Thailand : Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning, ๒๐๐๗.

เว็บไซต์

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (www.thai.tourismthailand.org)

บริษัท แพลนเนท ฮอลิเดย์ ทราเวล (www.planetholidaystravel.com)

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๔ สุราษฎร์ธานี (www.learn.reo14.go.th)

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (<http://chm-thai.onep.go.th>)

สยามฟรีสไตล์ (www.siamfreestyle.com)

True ปลุกปัญญา (www.trueplookpanya.com)

**โครงการจัดทำหนังสือ
ทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย ชุดภาคใต้
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในโอกาสเจริญพระชนมพรรษา ๗ รอบ
๕ ธันวาคม ๒๕๕๔**

คณะที่ปรึกษา

ประธานกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
นายกราชบัณฑิตยสถาน
นายวันชัย ศรทุลทัต
นายเลวี วังสไพจิตร
นายพิสิฐ เจริญวงศ์
นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์
คุณหญิงกนิดา เลษะกุล
นางสาววนิดา สถิตานนท์
นางสายสุนีย์ สิงห์ทัศน์
นางศศิอาภา สุคนธ์รัตน์

คณะกรรมการอำนวยการ

ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ที่ปรึกษาระดับ ๑๑
รองผู้ว่าการด้านสินค้าและธุรกิจท่องเที่ยว
รองผู้ว่าการด้านตลาดในประเทศ
รองผู้ว่าการด้านบริหาร
รองผู้ว่าการด้านนโยบายและแผน
ที่ปรึกษาระดับ ๑๐
อธิบดีกรมการท่องเที่ยว
อธิบดีกรมศิลปากร
อธิบดีกรมการศาสนา
อธิบดีกรมชลประทาน
เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์
ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว

ประธานกรรมการ
รองประธานกรรมการ
รองประธานกรรมการ
รองประธานกรรมการ
รองประธานกรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการดำเนินงาน

รองผู้ว่าการด้านสินค้าและธุรกิจท่องเที่ยว	ประธานกรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคเหนือ	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	กรรมการ
ผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรม	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคใต้	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคกลาง	กรรมการ
ผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคตะวันออก	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์ในประเทศ	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองกฎหมายและระเบียบ	กรรมการ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองวารสาร	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองข่าวสารการท่องเที่ยว	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการซื้อจัดจ้าง	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองผลิตอุปกรณ์เผยแพร่	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองเผยแพร่โฆษณาในประเทศ	กรรมการ
ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว	กรรมการและเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการบริการท่องเที่ยว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองเผยแพร่ความรู้ด้านการท่องเที่ยว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะผู้จัดทำ

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคกลาง
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคเหนือ
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
นางเพ็ญประภา ธนากร
นายพรพล ปิ่นเจริญ
นางสาวเกศมณี รัศมี
นางสาวปุณณดา ยังสว่าง

บริษัท วิเสจ จำกัด

พิสุน์อักษรและบรรณาธิการ

ดำเนินการผลิต

ฝ่ายส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

© ๒๕๕๖ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สงวนลิขสิทธิ์ การพิมพ์ซ้ำ
และ/หรือลอกเลียนส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าด้วยสื่อใด ๆ
จะกระทำโดยปราศจากการยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของลิขสิทธิ์มิได้

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ

ISBN 978-974-679-224-0

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

๑๖๐๐ ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๑๑

Website : www.tourismthailand.org E-mail : info@tat.or.th

